

EIDZSI JOSIKAVA

**AZ ÉLET
ÉS
HALÁL
ÚTJA**

ÖTÖDIK KÖNYV

ÉDESVÍZ KIADÓ
BUDAPEST
1994

A fordítás az alábbi kiadás alapján készült:
Musashi Book 5: The Way of Life and Death
Corgi Books. 1991
Published by arrangement with Kodansha
International Ltd.

Angolból fordította: Bukor Éva

Szerkesztette: Balassa Bence

Copyright © 1971 by Fumiko Yoshikawa
English translation copyright
© 1981 by Kodansha International Ltd.
Hungarian edition
© Sweetwater Publisher Establishment

Hungarian translation
© Bukor Éva, 1994

Cover design
© Sweetwater Publisher Establishment

ISBN 963 7940 88 X Ö ISBN 963 8290 90 0

Kiadja: Édesvíz Kft.
Felelős kiadó: Novák András ügyvezető igazgató
Műszaki vezető: Fraunhoffer Péter
Műszaki szerkesztés: Kakuk Ágnes – Alapítvány
Kiadó Kft.
Nyomta: Dürer Nyomda Kft., Gyula
Felelős vezető: Székely András ügyvezető
igazgató

AZ ELSŐ KÖTET *(A szamuráj útja)*

összefoglalása

Takezó (a későbbi Muszasi) és barátja, Matahacsi megsebesülnek a szekigaharai véres ütközetben. Egy szép lány, az ifjú Akemi és kéjsóvár anyja, Okó fogadja be őket. Miután összetűznek a helyi banditákkal, és Takezó levágja a vezetőjüket, otthagyja barátját a két nőnél, és visszatér szülőföldjére, Mimaszakába. Ám ott Matahacsi meggyilkolásával vádolják. A fegyelmezetlen, vad ifjút a saját falujabéli parasztok is üldözik. Keserű haraggal fordul ellenük, míg végül Takuan Szóhó, egy buddhista szerzetes fogja el egyetlen kardcsapás nélkül. Egy magas fa ágaihoz kötözi Takezót, ám Matahacsi jegyese, Ocú megszánja és megszabadítja. A lány könyörög Takezónak, hogy szökjenek együtt, ő örökre szakít Matahacsival. Ám Takuan nagyobb hatással van az ifjúra, s Himedzsi várába vezeti. Takezó itt kezdi tanulmányozni egy ablaktalan szobában, lámpafénynél Szun Cu művét, a *Háború Művészetét*, a zen könyveket és Japán történelmét. A tanulás heteiből hónapok lesznek, s közben Takezó átalakul. Amikor eljön a távozás napja, felveszi a Mijamoto Muszasi nevet, és Kiotóba indul, hogy először kardforgatóként próbálja ki magát.

A MÁSODIK KÖTET

(A háború művészete) összefoglalása

Muszasi, Ocú és Takuan, mindannyian a gyönyörű Jagyú-völgyben vannak, a híres vívómester, Szekisú-szai miatt. Muszasi összecsap a Jagyú-szamurajokkal és menekülni kényszerül, hátrahagyva Ocút. Matahacsi Kiotó mellett egy építkezésen dolgozik, ahol tanúja lesz, ahogy a tömeg halálra kövez egy szamurájt. A haldokló szamuráj egy levelet és egy zacskó aranyat ad Matahacsinak. Az éhes, szegény Matahacsi Oszakába utazik, ahol pénzét ellopják. Még reménytelenebb helyzetbe kerül, mint eddig volt, de megtudja, hogy régi barátja, Takezō fölvette a Muszasi nevet és erre tart. Időközben Oszugi és Gón bácsi is Oszakába érkezett azzal a szándékkal, hogy megöljék Muszasit és hazavigyék Matahacsit. Muszasinak a Szuzuka-hegyen szembe kell néznie egy banditával, akinek testvérét évekkorábban megölte. Kiotóban barátai és ellenségei várnak rá, köztük a Josiokaház vívói – akiket halálos párbajra hívott ki...

A HARMADIK KÖTET

(A kard útja)

összefoglalása

A Josioka-ház legjobb vívója, Densicsiró tűvé teszi a várost Muszasi után, míg az elmerül Kiotó gazdag művészvilágában. Oszugi és Matahacsi ismét együtt vannak, s egy meredek szakadék szélén találkoznak Ocúval. Oszugi biztatja fiát, hogy ölje meg az asszonyt, aki elárulta őt, ám Matahacsi hiába sújt le, idegen vérént ontja. Muszasi egy különös és ragyogó kézműves, Hon'ami Kóecu társaságában meglátogat egy örömházat, és megismeri Japán legszebb kurtizánját. Ám el kell hagynia, hogy szembenézzen Densicsiróval. Miután párbajban megöli Densicsirót, a Josioka-iskola pusztasága léte forog kockán, ezért különleges csapdát állítanak neki. Muszasi egy Kiotóhoz közeli hegyen egész haderejüket legyőzi, de közben rákényszerül, hogy lemészároljon egy fiatal fiút is, a Josiokák jelképes vezérét. Döbbenten, zavartan indul Edóba. Útközben meg kell küzdenie egy durva földművessel, és kis híján otthagyja a fogát. Hirtelen rádöbben saját gyarlóságára, és arra, milyen sokat kell még tanulnia, hogy eljusson az igazi szamurájszellem lényegéhez.

A NEGYEDIK KÖTET

(A busidó-kód)

összefoglalása

Muszasi, miután fényes győzelmet arat a Iosioka-ház fölött, keletre utazik és földművelésbe kezd egy Iori nevű árva fiúval. Míg ő kemény küzdelmet vív magával, hogy új alapokról, mélyebben értse meg az életet, fő vetélytársa, Kodzsiró felkavarja az új főváros, Edo (a mai Tokió) életét. Tekintélyes harcosokat hív ki, és mindig győz, útját vér áztatja. Eltelve önmaga nagyságától, mindent elkövet, hogy megismerjék nevét. A hatalmi harcok, a politikai kavargások lázában élő Edóban hamar népszerűvé válik. Muszasit nem érdekli ez az élet. Ám amikor egy egész banda útonállót győz le, a főváros egyik legtekintélyesebb házába hívják. Újra találkozik Takuannal, a Jagyukkal, s itt van Oszugi is, aki még eltökéltebb, mint eddig, hogy bosszút álljon. Dzsótaró időközben banditák kezébe került, és Ocú sok megpróbáltatás után a híres kardforgató mester, Szekisúszai unokájának, Jagyú Hiógónak házában él. A sors lassan, de megállíthatatlanul sodorja Muszasit és Kodzsirót a végzetes összeecsapás felé. Ám Muszasinak előbb döntenie kell, tovább követi-e magányos, nehéz útját a megvilágosodás felé, vagy inkább szolgálatba áll?

A SZEREPLŐK ÉS A HELYSZÍNEK

Akemi – Okó lánya

Daizó – rabló

Josinó Dajū – gyönyörű kurtizán

Edo – a sógun fővárosa

Funasima – sziget, a Muszasi és Kodzsiró közötti végzetes
összeecsapás színhelye

Gonnoszuke- parasztból lett szamuráj

Gudó – zen-szerzetes

Tokugava Hidetada – Tokugava Iejaszu fia, 1605-től örököse

Jagyú Hiógó – Jagyú Szekisúszaizai unokája

Tokugava Iejaszu – a sógun, Japán ura

Szannoszuke Iori – parasztfiú

Dzsótáró – Muszasi ifjú követője

Ivama Kakubej – a Hoszokava-ház hűbérese

Hon'ami Kóecu – kézműves

Szaszaki Kodzsiró – szamuráj, Muszasi fő vetélytársa. Ganrjú
néven is ismert.

Hon'iden Matahacsi – Muszasi gyerekkori barátja

Mimaszaka – a tartomány, ahol Muszasi született

Jagyú Munenori – Jagyú Szekisúszaizai fia, a sógun szamurája

Mijamoto Muszasi – növekvő hírnév kardforgató

Hon'ami Mijósú – Hon'ami Kóecu anyja

Okó – kéjvágyó asszony

Omicu – Odo Tadaaki unokahúga

Hon'iden Oszugi – Matahacsi anyja, Muszasi esküdt ellensége

Ocú – fiatal lány, aki szerelmes Muszasiba

Nagaoka Szado – Hoszokava Tadatosi segédje

Jagyú Szekisúszaizai – a kardforgatás Jagyú-iskolájának öreg
mestere

Hódzsó Sinzó – Obata Kagenori tanítványa, Hódzsó Udzsikacu
nagyúr fia

Takuan Szóhó – külön szerzetes

Kimura Szukekuro – a Jagyú-ház kardforgatója

Ono Tadaaki – a sógun harcművészet-oktatója

Hoszokava Tاداتosi – Hoszokava Tadaoki nagyúr legidősebb fia, Kodzsiró támogatója

Hoszokava Tadaoki – hatalmas daimió, kiskirály

Simmen Takezó – Muszasi eredeti neve

Aoki Tanzaemon – Dzsótaró apja, katona

Gion Tódzsi – a Josioka-iskola szamurája, Okó udvarlója

Tojotomi – a Tokugavákkal vetélkedő család, Oszaka várának urai

Hódzsó Udzsikacu – Ava ura, neves stratég, hadtudós

Usinoszuke – parasztfiú

ELŐSZÓ¹

(Edwin O. Reischauer)²

A Muszasi olyan, mint egy japán *Elfújta a szél*. Írója, Josikava Eidzsi (1892-1962), egyike Japán legtermékenyebb és legnépszerűbb íróinak. A könyv hosszú történelmi regény, amely első ízben 1935 és 1939 között jelent meg folytatásban az Aszahi Simbun hasábjain, Japán legnagyobb és legtekintélyesebb napilapjában. Nem kevesebb, mint tizennégy alkalommal publikálták könyv alakban, a legutóbb négy kötetben Josikava összes munkáinak 53 kötetes Kodansa kiadásában. Vagy hétszer filmesítették meg, újra és újra színpadra vitték, és legalább három nemzeti televíziós láncolat készített belőle mini tévésorozatot.

Mijamoto Muszasi valóságos történelmi személyiség volt, de Josikava regénye révén ő és a könyv többi szereplője Japán élő folklórjának része lett. A közönség annyira befogadta őket, hogy az embereket gyakran velük hasonlították össze mint mindenki által ismert személyiségekkel. Ez további érdekességet nyújt a külföldi olvasó számára. Nem csupán a japán

¹Ezt az előszót teljes terjedelmében az eredeti egykötetes, kötött amerikai kiadásból vettük át (*Musashi: Art Epic Novel of the Samurai Era* – Muszasi: A szamuráj korszak epikus regénye).

²Edwin O. Reischauer 1910-ben született Japánban. 1946 óta a Harvard Egyetem professzora, ma már nyugalomba vonult. Az egyetemet 1961 és 1966 között egy időre elhagyta; az Egyesült Államok tokiói nagykövete volt, s máig az egyik legismertebb szaktekintély Japánról. Számos munkája között találjuk a Japán: *The Story of a Nation* (Japán: Egy nemzet története) és *The Japanese* (A japánok) című könyveit.

történelem romantikussá festett szeletét nyújtja, hanem betekintést enged abba is, ahogy a japánok látják múltjukat és önmagukat. A regény azonban alapvetően a hetvenkedő kalandok és a japán stílusú, elfojtott szerelem sodró meséje.

A James Clavell *Sógun*jával való összehasonlítás elkerülhetetlennek látszik, mivel a legtöbb nyugati olvasó számára a *Sógun* mint könyv és mint televíziós sorozat a szamurájszerepekkel versengve az ismeretek legfőbb forrását jelenti Japán múltjáról. A két regény ugyanarról a történelmi korszakról szól. A *Sógun* 1600-ban azzal fejeződik be, hogy Toranaga nagyúr – aki a történelmi Tokugava Iejaszu, a leendő sógun, azaz Japán katonai diktátora – a végzetes szekigaharai ütközetbe indul. Josikava története a később új nevén Mijamoto Muszasinak nevezett ifjú Takezó sztorijával kezdődik, aki sebesülten fekszik a harcmezőn, a vereséget szenvedett hadsereg holttestei között.

Blackthorne, a valóságban Will Adams kivételével a *Sógun* főleg Japán nagyuraival és hölgyeivel foglalkozik, akik a Clavell által kitalált, átlátszó álruhát nyújtó neveken jelennek meg. A Muszasi – bár számos történelmi alakot említ a saját igazi nevén – a japánok szélesebb rétegeiről mesél, és főként arról a meglehetősen nagyszámú csoportról, amely az alig megvont határvonalon élt az örökletes katonai arisztokrácia és a közemberek között: parasztokról, kereskedőkről és kézművesekről. Clavell szemrebbenés nélkül torzítja a történelmi tényeket, hogy beleüljenek a meséjébe, s nyugati típusú szerelmi történettel egészíti ki, amely nemcsak hogy botrányosan semmibe veszi a történelmet, de elképzelhetetlen is a korabeli Japánban. Josikava hű marad a történelemhez, vagy legalábbis a történelmi hagyományhoz, és szerelmi szála, amely szerényebb jelentőségű háttértémaként fut végig a könyvön, nagyon is igazi japán.

Josikava természetesen sok képzeletbeli részlettel gazdagítja a beszámolót. Éppen elegendő különös véletlen és hősi tett akad, hogy megörvendeztesse a kalandtörténetek szerelmesének szívét. Nemcsak

maga Muszasi, hanem a könyv számos más kiemelkedő alakja is valóságos történelmi személy. Takuan például, aki világítótorony és egyben gyám az ifjú Muszasi számára, hírneves zen-buddhista szerzetes volt; kalligráfus, festő, költő és a teaceremónia mestere a maga korában, s ő lett a kiotói Daitokudzsi legfiatalabb apátja 1609-ben, később pedig jelentős kolostort alapított Edóban, ámbar manapság leginkább a róla elnevezett népszerű japán savanyúságról ismerik.

A történelmi Mijamoto Muszasi, aki feltehetően 1584-ben született és 1645-ben halt meg, apjához hasonlóan mesteri kardforgató volt, és kétkardos technikájáról vált nevezetessé. A harci képességek alapjául szolgáló önfegyelem lelkes hirdetője és a *Gorin no so* című híres vívókönyv szerzője. Ifjúkorában valószínűleg tényleg részt vett a szekigaharai ütközetben, s összecsapásai a kiotói Josioka-iskolával, a Nara melletti Hozóin kolostor harcos szerzeteseivel és a hírneves Szaszaki Kodzsiróval, a kardforgató-művésszel – valameny-nyinek kiemelkedő szerepe van a könyvben – ténylegesen megtörtént események. Josikava Muszasiról szóló beszámolója 1612-ben ér véget, amikor még mintegy 28 éves fiatalember volt, de később feltehetően még harcolt a vesztes oldalon az Oszaka-vár 1614-es ostroma alkalmával, és részt vett Simabara keresztény parasztságának 1637–1638-as megsemmisítésében a nyugati Kjuszu-szigeten, ami a kereszténység jó két évszázadra szóló kitiltását jelentette Japánból, és segített elszigetelni a távolkeleti szigetbirodalmat a világ többi részétől.

Elégé ironikus, hogy Muszasi 1640-ben, Kumamoto tartomány Hoszokava nagyurainak szolgálatába állt, akik Kumamoto kiskirályaiként fő riválisa, Szaszaki Kodzsiró gazdái voltak. A Hoszokavák visszavisznek bennünket a *Sógun*hoz, mivel az idősebbik Hoszokava, Tadaoki volt az, aki teljesen indokolatlanul a Clavell-regény egyik fő gonoszát alakítja, és Tadaoki példás életű keresztény felesége, Gracia az, akit a hihetőség szilánkjait is nélkülözve,

Blackthorne nagy szerelmeként mint Marikót fest le a könyv.

Muszaszi életének kora Japán nagy átalakulásának időszaka volt. A kisebb *daimiók*, a tartományurak között folyó szüntelen háborúskodás évszázada után három egymást követő uralkodónak végül sikerült hódítások révén újraegyesítenie az országot. Oda Nobunaga indította el a folyamatot, de mielőtt befejezhette volna, egy áruló vazallusa 1582-ben meggyilkolta. Legtehetségesebb tábornoka, Hidejosi egyszerű gyalogkatonaként kezdte, és sógunná emelkedett; befejezte a nemzet egységesítését, de meghalt 1598-ban, mielőtt konszolidálhatta volna a fennhatóságot kiskorú örököse számára. Hidejosi legerősebb vazallusa Tokugava Iejaszu, a jelentős területet birtokló *daimió*, aki edői – a modern Tokiónak megfelelő – várából Kelet-Japán nagy részét uralta, röviddel ezután megszerezte a teljhatalmat azáltal, hogy legyőzte a nyugati *daimiók* koalícióját 1600-ban, a szekigaharai ütközetben. Három esztendővel később felvette a sógun hagyományos címét, amely katonai diktátorságát jelezte az összes terület felett – a kiotói, ősi, ám tehetetlen császári dinasztia nevében. Iejaszu 1605-ben a sóguni rangot átruházta fiára, Hidetadára, de ténylegesen továbbra is ő uralkodott, amíg csak el nem pusztította Hidejosi örökösének támogatóit az oszakai vár 1614-es és 1615-ös ostromai alkalmával.

Az első három Tokugava uralkodó olyan szilárd ellenőrzése alá vonta Japánt, hogy a nevezetes sógun-dinasztia uralma még további két és fél évszázadra szólt, míg végül 1868-ban, a Japánnak a nyugati világ előtti újrainításának másfél évtizedét jellemző viharos időszak során összeomlott. A Tokugavák félig autonóm, örökletes *daimiók*on keresztül gyakorolták a hatalmat; ezekből a korszak végére 265 volt; a *daimiók* pedig örökletes szamurájkíséretük révén oldották meg tartományaik ellenőrzését. A folytonos hadakozásból a szigorúan betartott békébe való átmenet, éles osztályhatárokat vont a kettős kard és a családi név privilégiumával rendelkező szamurájok és a

közemberek közé, akiknek soraiban jómódú kereskedők és földbirtokosok is voltak, de elméletben tilos volt fegyvert viselniük, és nem használhattak megtisztelő családi nevet.

A Josikava által összefoglalt évek során azonban ezek az osztálykülönbségek még nem kaptak éles kontúrokat. Minden helységnek megvolt a maga paraszti harcosrétege, s az országban szerte kóboroltak *róninok*, azaz gazdátlan szamurájok, akik többnyire a szekigaharai vagy korábbi ütközetekben csatát és birtokot vesztett *daimiók* hadseregeinek maradékai voltak. Beletelt egy-két nemzedék, amíg a társadalom beleilleszkedett a Tokugava-rendszer szigorú osztályviszonyaiba, s ez idő alatt jelentős társadalmi erjedés és mozgás zajlott le.

A tizenhetedik század eleji Japán másik nagy átforgalmazása a vezetés természetében rejlett. A helyreállított békével s a nagyobb háborúk befejeztével a domináns harcos osztálynak rá kellett jönnie arra, hogy a katonai rátermettség kevésbé fontos a sikeres uralkodás szempontjából, mint a kormányzásra való képességek. A szamuráj osztályban megkezdődött a lassú átalakulás a lőfegyver és a kard harcosaiból az íróecset és a papír bürokrataivá. A fegyelmezett önkontroll és a tanultság a békebeli társadalomban fontosabbá vált, mint a háborús jártasság. A nyugati olvasó valószínűleg elképed, hogy az írásbeliség mennyire széles körű volt a tizenhetedik század elején, és azon is, hogy a japánok nagyjából úgy utalnak folyton-folyvást a kínai történelemre és irodalomra, ahogyan a korabeli észak-európaiak állandóan az ókori görögök és rómaiak tradícióit vették elő.

Muszasi korának Japánjában a harmadik jelentős átalakulás a fegyverzet terén történt. A tizenhatodik század második felében a portugálok által szállított, keréklakatos muskéták lettek a csaták döntő fegyverei, a békéssé váló országban azonban a szamurájok hátat fordíthattak az utálatos tűzfegyvereknek, és felújíthatták hagyományos szerelmi viszonyukat a karddal. Virágzottak a kardforgató-iskolák.

Mindazonáltal a tényleges összecsapásokban való kardhasználat esélyei elenyészőek voltak, így a harci jártasságokból harcművészetek alakultak ki, s ezek egyre növekvő mértékben a belső önfegyelmet és a kardforgatás jellemépítő értékeit hangsúlyozták, nem pedig a kipróbálatlan katonai hatékonyságot. A kardnak valóságos misztikuma lett, amely közelebbi rokonságban állt a filozófiával, mint a háborúskodással.

Josikava Muszasi ifjú éveiről szóló beszámolója jól illusztrálja mindezeket a korabeli Japánban végbement változásokat. Muszasi tipikus *rónin* volt egy hegyvidéki faluból, s csak élete későbbi éveiben vált megállapodott szamurájá. A kardforgatás egyik iskolájának alapítója volt. Ami a legfontosabb, fokozatosan formálta át önmagát ösztönös harcosból olyan emberré, aki fanatikusan kergeti a zen típusú önfegyelem és a természettel való azonosulás céljait. Noha korai éveiben a középkori Európa lovagi tornáira emlékeztető halálos összecsapások még lehetségesek voltak, Josikava úgy ábrázolja Muszasit, mint aki tudatosan alakítja át harci képességeit a háborús szolgálat helyett a békeidős jellemépítkezés eszközeivé. A harci jártasság, a spirituális önfegyelem és az aszketikus érzékenység egyetlen összefonódó egésszé forr. Ez a Muszasi-kép valószínűleg nincs messze a történelmi igazságtól. Muszasiról tudnivaló, hogy nemcsak kardforgató volt, hanem hozzáértő festő s kitűnő szobrász is.

A tizenhetedik század elejének Japánjában – amelynek Muszasi tipikus képviselője – erősen élt a japán nemzeti öntudat. A Tokugavák hosszú és viszonylag statikus uralma sokat megőrzött ennek formáiból és szelleméből, jöllehet némileg megcsontosodott módon, egészen a tizenkilencedik század közepéig; nem sokkal tovább, mint egy évszázaddal ezelőttig. Josikava maga egy néhai szamuráj fia volt; az apjának – osztálya más tagjaihoz hasonlóan – nem sikerült az új korszak gazdasági változásainak megfelelnie. Bár maguk a szamurájok

többszörre homályba vesztek az új Japánban, a legtöbb mai vezető ebből a vazallusi rétegből származik, amelynek erkölce az egész japán nemzet spirituális háttérévé és etikájává vált. A Muszasi-szerű regények, a belőlük készült filmek és színdarabok sokat segítettek ebben a folyamatban.

Muszasi kora olyan közeli és reális a modern kor japánjai számára, mint a polgárháború az amerikaiaknak. Az *Elfújta a szél* való összehasonlítás tehát nem túlzás. A szamurájok kora ma is nagyon élő a japán gondolkodásban. A modern japánok mint pusztán csoportorientált „gazdasági állapotok” képével ellentétben, számos japán inkább dühödt individualistának, elvhű, fegyelmezett és aszketikus érzékenységgű modernkori Muszasinak tartja magát. Mindkét képben van valami valóság, ami jól illusztrálja a japán lélek bonyolultságát a látszólag szelíd s uniformizált külső mögött.

A Muszasi mélyen más, mint a rendkívül pszichologizáló és gyakran neurotikus regények, amelyek az angolra és más nyelvekre lefordított modern japán irodalom zömét alkotják. Emellett azonban a hagyományos japán regény és a népszerű japán gondolkodás fő vonulatába tartozik. Epizódjellegű előadásmódja nem pusztán az eredeti, újságbeli folytatásos közlésből fakad, hanem kedvelt technika, amely visszanyúlik a japán mesemondás kezdeteiig. A nemes kardforgató romantikus képe a szétagolt múltbeli Japán sztereotípiája, amelyet egyéb történetek, valamint a szamurájfilmek százai avattak szentté. Az önkontroll és a szigorú zen-buddhizmus önfegyelme révén kialakított egyéniség erejét hirdeti, amely ma a japán személyiség fő vonása, akárcsak a mély természetszeretet és a természettel való azonosulás érzése. A Muszasi nem egyszerűen nagy kalandregény. Bepillantást nyújt a japán történelembe, és a korabeli japánok idealizált önértékelését is láttatni enged.

1981. január

SZENTJÁNOS-KENYÉRFA

Matahacsi kinyitotta a szemét. Körülnézett, fölállt és kikukkantott a hátsó ajtón.

– Akemi! – kiáltott ki.

Nem kapott választ.

Rossz érzés fogta el, és kinyitotta a szekrényt. A lány nemrég fejezett be egy új kimonót. Nem volt ott.

Matahacsi először átment a szomszédba Umpeihez, aztán végigsietett a sikátoron az utca felé, és kérdezgette a szembejövőket, nem látták-e a lányt.

– Én láttam ma reggel – felelte a faszénáros felesége.

– Valóban?

– Teljesen fel volt öltözve. Megkérdeztem, hová megy, és azt mondta, a sinagavai rokonait meglátogatni.

– A sinagavai rokonait?

– Miért, nincsenek ott rokonai? – kérdezte az asszony gyanakodva.

Matahacsi már csaknem rávágta, hogy nincsenek, de észbe kapott. – Ja igen, hát persze hogy oda ment.

Keresse meg? Igazából nem kötődött különösebben a lányhoz, inkább csak bosszankodott eltűnésén. Akemi távozása keserűdes ízt hagyott a szájában.

Kiköpött, elmormogott néhány átkot, aztán lebóklászott az öbölbe, a sibaurai országút másik oldalára. A víztől valamivel távolabb néhány halászkunyhó állt. Matahacsinak szokásává vált reggelente idejönni és halat keresni, miközben Akemi rizst főz. Őt vagy hat hal általában kiesett a hálóból, ő pedig épp idejében ért vissza velük, hogy megfőzzék reggelire. De ma ügyet sem vetett

a halakra.

– Mi baj, Matahacsi? – A főutcabeli zálogkölcsonzó veregette meg a vállát.

– Jó reggelt! – köszönt Matahacsi.

– Szép ilyen korán a szabadban, ugye? Örömmel látom, hogy ön is minden reggel sétál egyet. Jót tesz az egészségnek.

– Tréfál velem? Talán ha én is gazdag lennék, mint ön, én is az egészségemért sétálnék. De számomra a séta munka.

– Elég rosszul néz ki. Történt valami?

Matahacsi fölvelt egy marék homokot és lassan a szél szárnyára bocsátotta. Mind ő, mind Akemi jól ismerték a zálogkölcsonzót, aki több vészhelyzetben is átsegítette őket.

A férfi zavartalanul folytatta: – Tudja, van valami, amiről már többször is akartam beszélni magával, de soha nem volt itt az alkalom. Elmegy ma dolgozni?

– Ugyan minek? Görögdinnyét árulni nem nagy üzlet.

– Jöjjön, halásszon velem.

Matahacsi bocsánatkérő arccal vakargatta a fejét. – Köszönöm, de igazán nem szeretek halászni.

– Nos, nem kell halásznia, ha nem akar. De azért jöjjön csak velem. Majd jobban érzi magát. Az ott a csónakom. Tud evezni, ugye?

– Gondolom.

– Jöjjön csak! Én pedig elmondom közben, hogyan juthat sok pénzhez, talán ezer aranyhoz is. Mit szól hozzá?

Matahacsit egyszeriben igencsak érdekelni kezdte a halászat.

Vagy egy kilométernyire a parttól a víz még mindig elég sekély volt ahhoz, hogy az evezőrud a feneket érje. Matahacsi abbahagyta az evezést. – Mégis, mit kell tennem azért a pénzért?

– Nemsokára elmondom – a zálogkölcsonzó zömök alakjával valamelyest odébb húzódott az

ülésen. – Méltányolnám, ha kilógná a horgászbót a víz fölé.

– Miért?

– Jobb, ha az emberek azt hiszik, halásznak. Gyanúsna tűnhet két ember, aki csak azért evez ki ilyen messzire, hogy beszélgesse.

– Így jó lesz?

– Remek.

A férfi pipát húzott elő, majd kerámiadobozkát, megtöltötte belőle pipáját drága dohányval, és rágyújtott. – Mielőtt elmondom, mi jár az eszemben, föltennék egy kérdést. Mi a véleménye a szomszédainak rólam?

– Még hogy önről?

– Igen, rólam, a narai Dajzóról.

– Nos, a zálogkölcsonzók állítólag mind zsugoriak, de önről mindenki azt mondja, hogy nagyon tisztességesen kölcsönöz. Azt mondják, olyan ember, aki megérti az életet.

– Nem az üzleti szokásaimra gondolok. Az érdekel, mi a véleményük rólam mint emberről.

– Derék, jószívű embernek tartják. Nem hízelgek, valóban ezt mondja mindenki.

– Arra nem tesznek megjegyzéseket, mennyire vallásos vagyok?

– Jaj, dehogynem. Mindenki ámuldozik, mennyire jótékony.

– Jártak-e valaha is a környéken a magisztrátusi hivatal emberei utánam érdeklődni?

– Nem. Miért jártak volna?

Dajzó halkán felnevetett. – Gondolom, elég butának találja kérdéseimet, de az az igazság, hogy igazából nem zálogkölcsonzó vagyok.

– Tessék?

– Matahacsi! Valószínűleg soha életében nem lesz még egy esélye, hogy ilyen könnyen ilyen sok pénzt szerezzen!

– Valószínűleg igaza van.

– Nos, a kezében akarja érezni?

- Mit?
- A pénzeszsákot.
- Mi... Mit kell tennem?
- Mindössze megigérni nekem valamit, aztán végrehajtani azt, amivel megbízom.
- Ez minden?
- Ez minden. De ha később visszakozik, halott ember. Tudom, hogy érdekli a pénz, de jól gondolja meg, mielőtt igent mond.
- Mégis, mit kell tennem? – kérdezte Matahacsi gyanakodva.
- El kell szegődnie kútásónak. Semmi különös.
- Edo várába?

Dajzó pillantása végigfutott az öblön. Tele volt építési anyagokkal megrakott, és a különböző nagy családok – Tódó, Arima, Kató, Date, Hoszokava – zászlói alatt hajózó teherhajókkal.

- Gyorsan kapcsol, Matahacsi. - A zálogkölcsonzó újratömte a pipáját. - Pontosan Edo vára jár az eszemben. Ha nem tévedek, Umpei régóta gyózködi, hogy szegődjön el hozzá kútásónak. Senki nem fog meglepődni, ha most úgy dönt, hogy elfogadja az ajánlatot.

- Mindössze ennyit kell tennem?... Hogy hozna nekem ennyi pénzt az, ha kútásó vagyok?

- Legyen csak türelemmel, majd azt is elmondom.

Matahacsi alig fért a bőrébe a lelkesedéstől, amikor partra értek. Mielőtt elváltak volna, kapott egy ígéretet. Este feltűnés nélkül felkeresi Dajzó házát és kap harminc arany előleget.

Hazament, szunyókált egyet. Néhány óra múlva felébredt, s a rá váró hatalmas összeg képe lebegett a szeme előtt.

Rengeteg pénz! Elég ahhoz, hogy kárpótolja mindazért a balszerencséért, ami eddig érte. Élete végéig elég lesz. Még jobban lelkesítette a kilátás, hogy megmutathatja az embereknek, mennyire

tévedtek. Végül mégis vitte valamire!

Most, hogy elfogta az aranyláz, nem tudott megnyugodni. Szája kiszáradt, kicsit el is zsibbadt. Kiment, megállt a ház mögötti bambuszligetbe vezető, elhagyatott sikátorban. Ki lehet ez az ember? – gondolta. Mit tervezhet? Gondolatban újra végigfutott az egész beszélgetésen.

A kutasók jelenleg épp a Gosindzsóban, a nyugati körzet új várában dolgoznak – magyarázta Dajzó. – Nem kell mást tennie, mint kivárni a megfelelő alkalmat és lelőni az új sógunt egy muskétával. A puska és a lőszer a várban lesznek, egy jókora évszázados szentjánoskenyérfa alatt, a Momidzsi-hegy aljában, a hátsó kapunál.

Mondani sem kell, a munkásokat alaposan szemmel tartották, de Hidetadának szokása volt kíséretével körbejárni az építkezést, és megsejlelni a munkákat. Nem lesz nehéz végrehajtani a merényletet, és az ezt követő zűrzavarban Matahacsi könnyen elmenekülhet. Egyszerűen beugrik a külső árokba, ahonnan Dajzó egy társa majd kimenekíti. „Hibátlanul”, biztatta Dajzó.

Visszatérve szobájába Matahacsi a plafonra meredve gondolkodott. Mintha újra hallotta volna Dajzó hangját, amint újra és újra elsuttog bizonyos szavakat. És emlékezett, hogyan remegett az ajka, amikor így válaszolt: – Igen, megteszem. – Libabőr futott végig rajta, felpattant. – Azonnal odamegyek, és megmondom neki, szó sem lehet róla.

Aztán eszébe jutott még valami, amit Dajzó mondott. – Most, hogy mindezt elmondtam, elkötelezte magát. Igazán nem akarom, hogy bármi baja essen, de ha megpróbál kibújni, a barátaim három napon belül megtalálják, és levágják a fejét. – És hozzá az az átható tekintet!

Matahacsi végigment a rövidke Nisikubo

közön, a takanavai országúthoz, ahol a zálogkölcsonzó háza állt. A mellékutca végében sötétségbe burkolózott az öböl. Matahacsi befordult az ismerős ház melletti sikátorba a bolt alig észrevehető hátsó ajtajához, és halkán kopogtatott.

– Nyitva van – hangzott azonnal a válasz.

– Dajzó?

– Igen. Örülök, hogy eljött. Jöjjön csak be a raktárba.

Nyitva volt az esővédő tábla. Matahacsi belépett a külső folyosóra, és követte a zálogkölcsonzót.

Dajzó gyertyát tett egy hosszú, fa ruhásládára. Maga is leült, s mellén összefonta karját. – Beszélt Umpeival? – kérdezte.

– Igen.

– Mikor viszi be a várba?

– Holnapután, amikor tíz új munkást kell vinnie. Azt mondta, köztük leszek.

– Ezek szerint minden rendben?

– Hát, még meg kell szereznie a körzeti előljáró és az ötfős szomszédok szövetsége jóváhagyását is.

– Nem gond. Történetesen tagja vagyok a szövetségnek.

– Csakugyan? Ön?

– Mi olyan meglepő ebben? A környék egyik legbefolyásosabb üzletembere vagyok. Az előljáró tavaly tavasszal erősködött, hogy lépjek be.

– Nem lep meg... Csak éppen nem tudtam.

– Ha-ha. nagyon is jól tudom, mire gondol. Úgy véli, botrányos, hogy egy magamfajta ember tagja legyen a bizottságnak, amely a környék ügyeivel törődik. Nos, elmondhatom, hogy akinek pénze van, arról mindenki azt mondja, derék ember. Még ha akarja, sem kerülheti el, hogy helyi vezető legyen. Gondolkodjon csak el rajta, Matahacsi! Kisvártatva önnek is sok pénze lesz.

– I-i-igen – dadogta Matahacsi. Képtelen volt

leküzdeni borzongását. – Me-me-megkaphatnám most az előleget?

– Várjon egy percet!

Fogta a gyertyát, bement a raktár hátsó részébe, s a polcon levő kosárból kiszámolt harminc aranyat. Visszajött. – Van valami, amibe beletekerhetné?

– Nincs.

– Tessék! – Dajzó fölvelt a padlóról egy rongydarabot és Matahacsinak hajította. – Azt javaslom, tegye a haskötyőjébe és vigyázzon, ki ne essen!

– Adjak elismervényt?

– Elismervényt? – visszhangozta Dajzó, s mintha magában nevetett volna. – Nahát, micsoda tisztességes ember! De nem, nem szükséges. Ám, ha hibázna, a fejét vétetem.

– Azt hiszem, jobb, ha megyek – pislogott Matahacsi.

– Ne olyan gyorsan! A pénzzel kötelezettségek is járnak. Emlékszik mindenre, amit reggel mondtam?

– Igen. Csak egy gond van. Azt mondta, a muskéta a szentjánoskenyérfa alatt lesz. Ki teszi oda? – Tekintve, milyen nehezen jutottak be még a munkások is a vár területére, Matahacsi el nem tudta képzelni, hogy a csudába lehet képes valaki becsempészni egy muskétát és a hozzá való lőszert. És ráadásul elásni, hogy másfél hónap múlva a helyén legyen. Csak nincs természetfeletti hatalma?

– Ez nem tartozik önre! Csak tegye, amiben megegyeztünk. Mindössze azért ideges, mert még nem szokta meg a gondolatot. Miután ott dolgozott néhány hetet, megnyugszik.

– Remélem.

– Először is kellőképp el kell szánnia magát, hogy végigcsinálja. Aztán ki kell várnia a megfelelő pillanatot.

– Értem.

– Nem akarok semmilyen apróságon elcsúszni. Jól rejtse el ezt a pénzt, és addig ne is nyúljon hozzá, míg végre nem hajtotta küldetését. Ha egy ilyen terv megbukik, annak mindig a pénz az oka.

– Csak ne aggódjék, már magam is gondoltam erre. De hadd kérdezzem meg, mi a biztosítéka arra, hogy ha elvégeztem a munkát, hajlandó lesz kifizetni a maradékot.

– Hmm. Talán hencegésnek tűnik, de a legkevésbé sem aggódom a pénz miatt. Legeltesse csak a szemét azokon a dobozokon – fölemelte a gyertyát, hogy Matahacsi jobban lásson. Az egész szoba tele volt dobozokkal. Lakkozott tálcáknak valókkal, páncéloknek valókkal és sok egyébbel.

– Minden egyes dobozban ezer arany van.

Matahacsi anélkül, hogy közelebbről megvizsgálta volna őket, bocsánatkérően válaszolt. – Természe-tesen nem kételkedem a szavában.

Vagy egy óra hosszat tartott a beszélgetés, s utána Matahacsi valamivel több önbizalommal távozott a hátsó ajtón.

Dajzó benézett a szomszéd szobába. – Itt vagy, Akemi? – szólta be. – Szerintem, innen egyenesen megy elrejtetni a pénzt. Jobb lesz követnünk.

Akemit, miután néhányszor meglátogatta a zálogkölcsonzót, teljesen elbűvölte Dajzó személyisége. Megnyílt a férfi előtt. Elpanaszolta jelen körülményeit, és kifejezte vágyát, mennyire szeretne jobb helyzetbe kerülni. Néhány nappal ezelőtt Dajzó megjegyezte, hogy szüksége lenne valakire, aki vezetné a háztartását. Erre Akemi ma kora reggel felbukkant az ajtajában. Dajzó beengedte, s megnyugtatta, ne aggódjon, „gondját viseli” Matahacsinak.

A jövődő gyilkos, akinek sejtelve sem volt arról, hogy követik, hazatért. Aztán ásóval a kézben felmászott a ház mögötti sötét ligetben a Nisikubo-hegy tetejére és ott elásta kincsét.

Akemi mindezt megfigyelte és jelentette Dajzónak. Dajzó pedig azonnal fölment a Nisikubo-hegyre. Csaknem hajnal volt már, mire visszaért a raktárba és megszámolta a kiásott aranydarabokat. Megszámolta őket másodszor, majd harmadszor is, de nem tévedett. Mindössze huszonnyolc volt.

Dajzó homlokát ráncolva csóválta a fejét. Határozottan nem szerette azokat az embereket, akik loptak a pénzéből.

Oszugit nem olyan fából faragták, hogy kétségbeesésbe kergesse a viszonzatlan anyai rajongás miatti szomorúság és keserű csalódás. De most, hogy a bogarak halkán zümmögtek a bokrok között, s mellette lassan folydogált a nagy folyó, rajta is úrrá lett a nosztalgia és az élet múltékonyságának érzése.

– Van itt valaki? – A nyers hang durván harsant a csendes estében.

– Ki az? – szólt ki Oszugi.

– Hangavara küldött. Friss zöldség érkezett Kacusikából, s a főnök mondta, hogy hozzak magának.

– Jadzsibej mindig olyan figyelmes.

A vénasszony egy alacsony asztalka mellett ült, előtte gyertya, kezében ecset és a *Szülők Iránti Hatalmas Szeretet Szútráját* másolta. Elköltözött egy kis bérelt házba Hamacsóba, egy nem túl zsúfolt környékre, és meglehetősen kényelmesen megélt abból, hogy mások panaszait és fájdalmait mokszával gyógyította. Neki nem voltak szóra érdemes bántalmai. Az ősz kezdete óta mintha megifjodott volna.

– Mondja, anyó, nem látogatta meg egy fiatalember korábban, ma este?

– Úgy érted, moksza-kezelésre?

– Ugyan, ugyan. Eljött Jadzsibejhez, s úgy tűnt, mint aki valami fontos dolgon rágódik. Megkérdezte, hol él ön most, és mi elmondtuk neki.

– Milyen idős volt?

– Úgy huszonhét-huszonnyolc lehetett.

– Hogy nézett ki?

– Olyan kerek képű. nem túl magas.

– Hm. Lehet, hogy ...

- Olyan volt a kiejtése, mint a magáé. Gondoltam, talán földik. Hát én már megyek is. Jó éjszakát.

A lépések távolodtak, és a rovarok zümmögése mint a szitáló eső zaja felerősödött. Oszugi ecsetét letéve a gyertyafénybe meredt. Fiatalkora járt az eszében, amikor az emberek jósoltak a gyertya himbálódzó fényköréből. Azoknak, akik otthon maradtak, sejtelmük sem lehetett, hogy férjeik, fiaik, testvéreik, akik háborúba mentek, élnek-halnak-e, és milyen sors vár rájuk, milyen bizonytalan jövő. Az éles gyertyafényt a jó szerencse jelének vették. A bíbor árnyék azt jelezte, hogy meghalt valaki. Ha a láng fenyőtűként sercegett, biztosan megérkezik az, akit várunk.

Oszugi rég elfelejtette, hogyan kell megfejteni a jeleket, de ma a ragyogó fénykör, amely színes és szép volt, mint egy szivárvány, valami csodálatos dolog hírnökének tűnt. Lehet, hogy Matahacsi...? A vénasszony az ecset felé nyúlt, de visszahúzta kezét. Mintha elvárásolták volna, megfélekezett magáról, környezetéről, és az elkövetkező néhány órában csak a fia arcát látta, mintha ott lebegett volna előtte a szoba sötétjében.

Zizegés hallatszott a hátsó ajtó felől, és Oszugi felriadt álmodozásából. Attól tartva, hogy egy menyét garázdálkodik konyhájában, fogta a gyertyát és kiment.

A zöldségeszsák a mosogató mellett volt, s rajta valami fehér tárgy. Oszugi fölvette; olyan súlya volt, mint két aranynak. A fehér papíron, amelybe csomagolták, Matahacsi írása. „Még mindig nincs bátorságom a szemedbe nézni. Kérlek, bocsáss meg. ha még egy fél évig elhanyagollak. Nem megyek be. csak itt hagyom ezt a levelet.”

A szamuráj gyilkos pillantással csörtetett

keresztül a magas fűben a folyóparton álló két férfihoz. – Hamada, Ő volt az? – kérdezte lihegve.

– Nem – nyögte Hamada. – Tévedés. – De vérszomjas tekintete tovább kutatta környezetét.

– Biztos vagyok, hogy ő volt az.

– Nem, egy csónakos.

– Honnan tudod?

– Amikor utánafutottam, bemászott abba a csónakba.

– Ettől még nem lesz csónakos.

– Ellenőriztem.

– Mondhatom, gyorsan szedi a lábát.

Elfordultak a folyótól és megindultak visszafelé, a hamacsói mezők irányába.

– Matahacsi... Matahacsi!

Először alig értették a folyó zúgásától, de ahogy a kiáltás ismétlődött, eltéveszthetetlené vált. Megálltak, döbbsen néztek egymásra.

– Valaki hívja. Ki lehet az?

– Úgy hallom, egy vénasszony.

Hamada vezetésével gyorsan kinyomozták a hang forrását, Oszugi pedig a lépteiket hallva feléjük futott.

– Matahacsi? Nem látott egyik....

Körülvették és hátraszorították karjait.

– Mit csinálnak? Mit akarnak tőlem? Kik maguk? – Oszugi felfújta magát, mint egy dühöngő macska.

– Az Ono-iskola tanítványai vagyunk.

– Senkit nem ismerek, akit Ononak hívnának.

– Soha nem hallott még Ono Tadaakiról, a sógun oktatójáról?

– Soha.

– Nahát, micsoda vén....

– Várj! Lássuk, mit tud Matahacsiról!

– Az anyja vagyok.

– Maga Matahacsi, a görögdinnyeárus anyja?

– Hogy érted ezt, te disznó?! Még hogy görögdinnyeárus! Matahacsi a Hon'iden-ház leszármazottja, ez pedig fontos család Mimaszaka

tartományban. Jó, ha tudják, hogy a Hon'idenek Simmen Munecura, a josinói Takajama vára urának magas rangú hűbéresei.

- Elég ebből – mondta az egyik férfi.
- Mit tegyünk vele? – Vigyük magunkkal.
- Tűszként? – Gondolod, beválik?
- Ha valóban az anyja, érte kell jönnie.

Oszugi ösztövére testével sarokba szorított tigrisként küzdött, de hiába.

Kodzsiró unta magát, és elégedetlen volt sorával az utóbbi néhány hétben. Rászokott, hogy sokat aludjon nappal is, akárcsak éjszaka. Jelen pillanatban, épp a hátán fekve, kardját melléhez ölelve morgott.

– Nem csodálnám, ha a Zászlórúd sirva fakadna. Egy ilyen kard! Egy magamfajta vívó! Vendégként rohadunk el más házában.

Hangos csattanás, fémes villanás következett.

– Szerencsétlen bolond!

A fegyver széles ívet írt le fölötte, majd mint egy élőlény, visszacsusszant hüvelyébe.

– Csodálatos! – kiáltott fel az egyik szolga a veranda széléről. – A fekvő helyzetből való vágás technikáit gyakorolja?

– Térj észhez! – fintorgott Kodzsiró. Hasra fordult, fölvelt két pöttyöt és a veranda felé pöckölte őket. – Csak ez idegesített.

A szolga szeme elkerekedett. A kis bogár leginkább egy molyra emlékeztetett. Apró teste, puha szárnyai precízen ketté voltak vágva.

– Azért jöttél, hogy megágyazz? – kérdezte Kodzsiró.

– Jaj nem, elnézést. Levele érkezett.

Kodzsiró minden sietség nélkül kinyitotta a levelet és olvasni kezdett. De olvasás közben arca felélénkült. Jadzsibej tudatta vele, hogy Oszugi előző este eltűnt, és arra kérte Kodzsirót, azonnal keresse fel, és beszéljék meg, mit tegyenek.

A levél azt is elmagyarázta, honnan tudják, hol van Oszugi. Jadzsibej összes emberét a keresésére küldte, de a dologra mégis az a felirat vetett fényt, melyet Kodzsiró hagyott a Dondzsikinél. Áthúzták, és a következő szöveget írták mellé: *Szaszaki Kodzsirónak. Az a személy, aki túszként őrizetben tartja Matahacsi édesanyját, az Ono-házbeli Hamada Toranoszuke.*

– Végre! – mordult Kodzsiró torokhangon. Már amikor megmentette Matahacsit, gyanította, hogy a két szamurájnak, akit levágott, valami köze lehet az Ono-iskolához.

– Pont erre vártam – kuncogott. Megállt a verandán és felpillantott az éjszakai égboltra. Az ég felhős volt, de esővel nem fenyegetett.

Kodzsiró kisvártatva egy bérelt málháslovon indult útnak a takanavai országúton. Későre járt, mire a Hangavara-házba ért. Részletesen kikérdezte Jadzsibejt, majd úgy döntött, nála tölti az éjszakát, és másnap teszi meg a szükséges lépéseket.

Ono Tadaaki nem sokkal a szekigaharai ütközet után kapta új nevét. Még mint Mikogami Tenzent hívták Hidetada táborába, hogy kardforgatást tanítson, és feladatát kifogástalanul végezte. A névadomá-nyozással jött kinevezése is, melynek eredményeképp a Tokugavák hűbérese lett, és új székhelyet biztosítottak számára Edóban, a Kanda-hegyen.

Mivel a hegyről kitűnő kilátás nyílt a Fudzsi hegységre, a sógunátus a Surugából érkezett hűbéreseket lakóhelyévé tette. Ebben a tartományban volt a Fudzsi.

– Úgy tudtam, hogy a Szaikacsi-lejtőn van a ház – mondta Kodzsiró.

Hangavara egyik emberével a hegy csúcsán álltak. Mélyen alattuk folyt az Ocsanomizu, annak a folyónak egy ága, amelynek vizéből a

sógun teáját főzték.

– Várjon, megkeresem – ajánlotta Kodzsiró kalauza. Kisvártatva visszatért azzal az információval, hogy már elmentek a ház mellett.

– Egyetlen helyre sem emlékszem, amely úgy tűnt, hogy a sógun oktatójáé lenne.

– Én sem. Gondoltam, nagy udvarháza van, akárcsak Jagyú Munenorinak. Pedig az az öreg ház az, amit jobbra láttunk. Úgy hallottam, valamikor a sógun istálló-mesteréé volt.

– Nincs min csodálkoznunk. Ono jövedelme mindössze tizenötezer véka. Munenori jövedelmének jó részét az ősei szerezték.

– Ez az – mutatott egy házra kísérője.

Kodzsiró megállt, és áttekintette az épületek fekvését. Az öreg földfal a lejtő középső részétől nyúlt a hegyoldalban növő bozótig. Elég nagynak tűnt a terület. Benézett az ajtó nélküli kapun. Túl a nagy házon egy épületet látott – mely valószínűleg a dódzsó lehetett –, és mellette egy feltehetőleg újabban épített toldalékot.

– Visszamehetsz – mondta Kodzsiró. – Mondd meg Jadzsibejnek, ha estére nem térek vissza az idős hölgygel, nyugodtan feltételezheti, hogy megöltek.

– Igen, uram. – A férfi fürgén leszaladt a Szaikacsi-lejtőn, de közben többször is megállt és visszanézett.

Kodzsiró nem is vesztegette az idejét azzal, hogy Jagyú Munenorival próbálkozzon. Szóba sem kerülhetett, hogy legyőzze, és az ő dicsősége árán szerezzen nevet magának, mert a Tokugavák maguk is a Jagyú-stílust tanulták. Ez önmagában elég kifogás volt, hogy Munenori elutasítsa a törtető **lunin**okat. Tadaaki viszont hajlamos volt bárkivel kiállni.

A Jagyú-iskolával összehasonlítva Onoé praktikusabb volt, célja nem az ügyesség fejlesztése, hanem maga a győzelem. Kodzsiró még senkiről nem hallott, aki sikeres kihívással

szégyenbe hozta volna az Ono-házat. Bár Munenorit általánosságban többre tartották, Tadaakit vélték erősebb vívónak.

Kodzsiró, amióta csak Edóba érkezett és megtudta, mi a helyzet, tervezgette, hogy egy nap bekopogtat Ono kapuján.

Numata Kadzsúró kinézett a dódzsó öltözőjének ablakán. Megperdült, tekintete végigsöpört a szobán. Toranoszukét kereste. Toranoszuke a terem közepén épp egy fiatal tanítványt oktatott. Kadzsúró odafutott mellé. – Itt van. Odakint a kertben – hadarta halkan.

– Védd magad! – üvöltött Toranoszuke a tanítványra. Maga elé emelte fakardját, s üzőbe vette ellenfelét, lépései élesen csattantak a padlón. Ahogy az északi sarokba értek, a tanítvány hirtelen felbukfencezett, kardja felrepült a levegőbe.

– Kiről beszélsz? Kodzsiróról? – fordult Toranoszuke Kadzsúró felé.

– Igen. Már bejött. Bármelyik pillanatban itt lehet.

– Hamarabb, mint gondoltam. Jó ötlet volt túsul ejteni az idős hölgyet.

– Mihez szándékozol kezdeni? Ki fogadja? Olyasvalakinek kell lenni, aki mindenre felkészült. Ha van benne bátorság, hogy egyedül idejöjjön, bármivel próbálkozhat.

– Hozzátok ide a dódzsóba, magam fogadom. Ti többiek maradjatok csöndben a háttérben!

– Legalább elegen vagyunk – mondta Kadzsúró. Ahogy körülnézett, felbátorodott az olyan derék harcosok láttán, mint Kamei Hjószone, Negoro Hacsikuró és Itó Magobej. De voltak még vagy húszan. Sejtelmük sem volt Kadzsúró gondolkodásmódjáról, de mind tudták, miért akarta Toranoszuke, hogy idejöjjön.

A két ember egyike, akiket Kodzsiró a

Dondzsiki mellett megölt, Toranoszuke bátyja volt. Akármilyen semmirekellő is volt, akiről rossz véleménnyel voltak az iskolában, halálát a vérrokonság miatt meg kellett bosszulni.

Toranoszuke ifjú kora és szerény jövedelme ellenére is olyan szamuráj volt, akivel számolni kellett Edóban. Akárcsak a Tokugavák, Mikava tartományból származott, és családja a sógun legrégibb hűbéresei közé tartozott. Azonkívül egyike volt a „Szaikacsi-lejtő négy tábornokának”, a másik három Kamei, Negoro és Itó volt.

Amikor előző este Toranoszuke meghozta Oszugit, mindannyian egyetértettek abban, hogy a túszszedés figyelemre méltó húzás volt. Kodzsiró egyszerűen nem teheti meg, hogy ne bukkanjon elő. A férfiak fogadkoztak, hogy ha idemeréskedik, a szuszt is kiverik belőle, orrát levágják és felakasztják egy fára a Kanda-folyó mellé, hogy mindenki láthassa. De természetesen nem lehettek biztosak abban, hogy valóban felbukkan. Sőt a többség arra fogadott, hogy nem.

Összegyűltek a dódzsó központi csarnokában, középen hagytak elegendő helyet, és idegesen várakoztak.

– Biztos vagy benne, hogy Kodzsirót láttad? – kérdezte valamelyikük kisvártatva Kadzsúrót.

– Teljesen biztos.

Csodálatos rendben ültek, de mozdulatlan vonásaikon kis idő múlva kezdtek mutatkozni a feszültség jelei. Többen attól tartottak, ha ez tovább tart, saját merevségük áldozatai lesznek. A feszültség már-már elviselhetetlennek tűnt, amikor szandálos léptek gyors koppanása hallatszott odakint. Megállt az öltöző előtt, majd egy lábujjhegyre álló tanítvány arca jelent meg az ablakban.

– Figyeljete, nincs értelme várakozni. Kodzsiró nem jön.

– Hogy érted ezt? Kadzsúró az előbb látta.

– Igen, de egyenesen a házba ment. Nem tudom, hogy jutott be, de most a vendégszobában beszélget a mesterrel.

– A mesterrel? – mindannyiuknak elállt a lélegzete.

– Igazat mondasz? – tudakolta Toranoszuke. Sütött a megdöbbenés az arcáról. Erősen gyanította, hogy amennyiben kivizsgálják bátyja halálának körülményeit, ki fog derülni, hogy semmirekellő volt. De amikor Tadaakival beszélt az incidensről, igyekezett elkenni a dolgot. És ha mestere tud arról, hogy foglyul ejtették Oszugit, az sem azért van, mert ő elmondta.

– Menj és nézd meg, ha nem hiszed!

– Micsoda zűrzavar – nézett fel Toranoszuke.

Társait ahelyett, hogy együttéreztek volna vele, dühítette vezetőjük határozatlansága.

Kamei és Negoro szóltak a többieknek, hogy maradjanak nyugton, ők megnézik, mi a helyzet. Épp beléptek zórijukba, amikor csinos, világos bőrű lány futott ki a házból. Felismerték Omicút, s megtorpantak az ajtóban, a többiek pedig odasiettek.

– Gyertek mindannyian! – kiáltott a lány izgatott, éles hangon. – A nagybátyám és a vendége kardot rántottak a kertben. Küzdenek.

Bár Omicú hivatalosan Tadaaki unokahúga volt, a pletyka szerint valójában Itó Ittósza lánya egyik szeretőjétől. A pletyka úgy szólt, hogy mivel Ittósza Tadaaki tanára volt, Tadaaki vállalta, hogy fölneveli a lányt.

Szokatlan volt az Omicú szemében tükröződő félelem. – Hallottam, hogy a bácsi és vendége egyre hangosabban és hangosabban beszélgetnek. És mire észbe kaptam... Nem hiszem, hogy a bácsi veszélyben volna, de hát...

A négy tábornok felkiáltott és elrohant a sövénykerítéssel elválasztott kert felé. A többiek a bambuszkapunál érték utol őket.

– Zárva van.

– Nem tudod felfeszíteni?

Nem volt rá szükség. A kapu nem bírta a nekifeszülő szamurájok súlyát. Kidőlt, s felbukkant a tágas térség háttérben a hegygel. Tadaaki, hűséges Jokuhira kardját szemmagasságban tartva, középen állt. Távolabb tőle, megfelelő távolságban, Kodzsiró a hatalmas Zászlórudat a feje fölé emelve, lángoló tekintettel.

A feszültséggel terhes atmoszféra mintha láthatatlan sorompót bocsátott volna le. A szamurájok szigorú hagyományai szellemében nevelt emberek számára a küzdők tiszteletet ébresztő ünnepélyessége, halálos mezíten kardjuk méltósága sérthetetlen volt. Bármennyire is tele voltak tettvággal, a látvány hatására egy pillanatig mozgásra képtelenül, lenyűgözve álltak.

Aztán ketten vagy hárman megindultak Kodzsiró háta felé.

– Maradjatok! – kiáltott rájuk Tadaaki dühösen.

Keményen, vérfagyasztó hangon harsant, egyáltalán nem abban az atyai tónusban, amelyhez hozzászoktak. Tanítványai mozdulatlanná merevedtek.

Tadaaki ötvennégy-ötvenöt éves volt, de bárki látta, általában tíz évvel kevesebbnek gondolta. Magasságát pedig átlagosnak nézték, pedig valójában inkább alacsonyabbnak volt mondható. Haja még mindig fekete, teste ha nem is magas, de jó felépítésű. Nem volt semmi merevség vagy bizonytalanság hosszú lábainak mozgásában.

Kodzsiró még egyetlen vágást sem tett. Az a helyzet, hogy nem is volt módja rá.

Am Tadaakinak is azonnal szembe kellett néznie egy ténnyel. Félelmetes vívó az ellenfele. Egy újabb Zenki, gondolta, észrevétlenül megborzongva.

Zenki óta egyetlen ellenfelében sem tapasztalt ilyen képességeket, ilyen ambíciót. Az pedig régen

volt, igen régen, ifjúkorában, amikor Ittószaival utazva élte a sugyósák életét. Zenki, egy Kuvana tartománybeli hajós fia, Ittósza vezető tanítványa volt. Ahogy Ittósza öregedni kezdett, Zenki egyre jobban lenézte, végül azt állította, hogy az Ittó-iskola a saját találmánya.

Zenki sok bánatot okozott Ittószaainak, mert minél jobban bánt a karddal, annál több kárt okozott másoknak. – Zenki életem legnagyobb tévedése – elmélkedett Ittósza. – Ha ránézek, egy szörnyeteget látok, aki megszemélyesíti összes rossz tulajdon-ságomat. Gyűlölöm magam, ha rápillantok.

A sors úgy hozta, hogy Zenki jó szolgálatot tett az ifjú Tadaakinak éppen azzal, hogy rossz példa volt, és így magasabb célok felé ösztökelte Tadaakit, mint amelyeket különben maga elé tűzött volna. Végül Tadaaki Simozában legyőzte az ördögi csodagyereket. Megölte. Ittószaiktól pedig megkapta az Ittó-iskola mesterdiplomáját, és a Titkos Utasítások Könyvét is.

Zenki egyetlen hibája az volt, hogy technikai tudását behatárolták hiányosságai.

Nem így Kodzsiróét. Az ő vívásán átsütött intelligenciája és neveltetése.

Nem győzhetek ebben a küzdelemben, gondolta Tadaaki. aki egyáltalán nem érezte magát alábbvalónak Munenorinál. Sőt egyáltalán nem tartotta valami nagyra Munenori tudását.

És miközben félelmetes ellenfelére meredt, egy másik igazsággal is szembe kellett néznie. Az idő nem múlt el nyomtalanul fölöttem, gondolta bánatosan.

Mindketten mozdulatlanul álltak. A legkisebb változás sem látszott tartásukon. De mind Tadaaki, mind Kodzsiró félelmetes tempóban fogyasztották az energiát. A homlokukról dőlt a veríték, kitágult orrcimpáik remegtek, ahogy egyre sűrűbben lélegeztek. Bőrük elfehéredett, majd kékesebb lett. Bármennyire is

elkerülhetetlennek látszott a mozdulat, a kardok meg sem rezdültek.

– Feladom – szólalt meg Tadaaki, és hirtelen néhány lépéssel hátrébb lépett.

Előre megegyeztek abban, hogy nem kell végigküzdeniük a harcot. Bármelyikük visszavonulhat azzal, ha elismeri vereségét.

Kodzsiró ragadozóként csapott le. A Zászlórúd a szélvihar erejével és sebességével zúgott. Bár Tadaaki idejében lebukott, kontya a mozdulattól fellendült, és a kard leszelte. Tadaaki, miközben lebukott, mesteri módon azonnal visszavágott, s jó tíz centit lenyisszentett Kodzsiró ruhaujjából.

– Gyáva! – hangzott a kiáltás a tanítványok felől, akik arca elvörösödött a haragtól.

Kodzsiró megsértette a szamurájbecsületet azzal, hogy ellenfele feladását kihasználva támadott.

Mindannyian megindultak Kodzsiró felé.

Kodzsiró válaszul egy kormorán sebességével száguldott a kert végében álló jókora jujubafához, és félig mögé bújott. Vadul forgatta szemét.

– Láttátok? Láttátok, ki győzött? – kiáltotta.

– Látták – felelte Tadaaki. – Maradjatok! – szólt embereire. Hüvelyébe dugta kardját, és visszament dolgozósobája verandájára.

Magához intette Omicút és szólt neki, hogy kötözze fel a haját. Miközben a lány dolgozott, kezdett lecsillapodni légzése. Mellkasán csillogtak az izzadságpatakok.

Egy ősi mondás jutott az eszébe. Könnyű túlhaladni egy elődöt, de nehéz elkerülni, hogy az embert le ne hagyja egy örököse. Mostanáig élvezte ifjúkora kemény edzésének gyümölcseit, elégedettséggel töltötte el, hogy az Ittó-iskola legalább úgy virágzik, mint a Jagyú-iskola. De közben a társadalom olyan új zseniknek adott életet, mint Kodzsiró. Keserű megrázkódtatásként érte a felismerés, de nem az a fajta ember volt, aki elereszti füle mellett a

figyelmeztetést.

– Adjatok ifjú vendégünknek némi vizet, hogy kiöblíthesse a száját, és vezessétek hátra, a vendégszobába! – szólalt meg, amikor Omicü végzett.

A körötte lévő tanítványok arca elfehéredett a döbbenettől. Néhányuknak el kellett fojtani könnyeit, mások megvetően néztek mesterükre.

– A dódzsóban gyülekezzetek! Most rögtön! – szolt rájuk Tadaaki, ő maga pedig előre indult.

Tadaaki helyet foglalt az elől levő, megemelt ülőhelyen és csöndben, elmélázva nézte tanítványait, akik három sorban ültek vele szemben.

Végül lesütötte a szemét, s halkán megszólalt: – Attól félek, hogy megöregedtem. Ahogy visszatekintek, úgy tűnik számomra, mint kardforgató akkor voltam virágkoromban, amikor legyőztem azt az ördögi Zenkit. Mire megnyitottam ezt az iskolát, már túl voltam a csúcson, az emberek megismerték a Szaikacsi-lejtőn levő Ono-csoportot, és az Ittő-iskolát legyőzhetetlennek kezdték nevezni.

Olyan idegenül csengtek ezek a szavak szokványos gondolkodásmódjuknak, hogy a tanítványok alig hittek a fülüknek.

Tadaaki végignézett az elégedetlen, kétkedő arcokon, s hangja erőteljesebben csengett. – Véleményem szerint mindenkivel megtörténik ez! Észre sem vesszük, de ránk telepszik a kor. Az idők változnak. A tanítványoknak túl kell szárnyalni a mestereket, az új generáció új utat nyit... Így kell lennie, mert a világ csak a változások révén halad. Mégis, a kardforgatás világában ez elfogadhatatlan. A Kard Útjának olyan útnak kell lennie, amely nem engedi meg, hogy bárki is megöregedjen.

– Ittőszai... Nem is tudom, él-e még. Évek óta nem hallottam mesteremről. Koganegahara után szerzetesnek állt, és visszavonult a hegyekbe.

Mint mondta, tanulni akarja a kardot, gyakorolni a Zent, kutatni az Élet és Halál Útját, eljutni a tökéletes megvilágosodás hatalmas csúcsára.

– Most én következem. Mától nem tudnék mesterem szemébe nézni. Bánom, hogy nem éltem jobb életet.

– Me-me-mester! – szakította félbe Negoro Hacsikuro. – Azt mondja, veszített, de mi nem hisszük, hogy normál körülmények között kikapna egy ilyen embertől, mint Kodzsiró, még ha fiatalabb is. Valami biztos zavarta ma.

– Még hogy zavart! – Tadaaki a fejét rázva kuncogott. – Kodzsiró fiatal. De nem ezért veszítettem. Azért veszítettem, mert az idők változnak.

– Mit jelentsen ez?

– Jól figyeljete! – Hacsikuróról a többiek csendes arcára pillantott. – Megpróbálom rövidre fogni, mert Kodzsiró vár. Azt akarom, hogy megértsétek gondolataimat, és a jövőbe vetett reményeim.

Ezután közölte velük, hogy ettől a naptól fogva visszavonul a dódzsótól. Nem az a célja, mondta, hogy a szó szoros értelmében visszavonuljon, hanem Ittósza nyomában a nagy megvilágosodást akarja kutatni.

– Ez az én első nagy reménységem – mondta nekik.

Utána megbízta Itó Magobejt, unokaöccsét, hogy viselje gondját egyetlen fiának, Tadanarinak. Magobej dolga volt az is, hogy jelentse a sógunátusnak, mi történt a nap folyamán és magyarázza el, Tadaaki úgy döntött, buddhista szerzetes lesz.

Végül így szólt: – Az egyáltalán nem zavar, hogy egy fiatalabb ember legyőzött. Ami bánt és szégyenbe ejt az az, hogy olyan új harcosok bukkannak elő valahonnan, mint Szaszaki, míg az Ono-iskola egyetlen hasonló kaliberű vívót nem nevelt ki. Azt hiszem, tudom is az okát.

Sokan közületek örökség folytán lettek a sógun hűbéresei. Hagytátok, hogy a rangotok a fejetekbe szálljon. Némi edzés után máris úgy éreztétek, hogy a „legyőzhetetlen Ittő-iskola” mesterei vagytok. Túlságosan önelégültek vagytok.

– Várjon, uram! – tiltakozott Hjószuke remegő hangon. – Ez nem tisztességes velünk szemben. Nem vagyunk mindannyian nagyképűek, vagy lusták. Egyáltalán nem hanyagoljuk el tanulmányainkat.

– Fogd be a szád! – meredt rá Tadaaki vadul. – A tanulók lazasága mindössze a tanárunk lazaságát tükrözi vissza. Saját szégyenemet vallom most meg. Magam fölött ítélek. Előttetek az a feladat áll, hogy vessetek véget ennek a lazaságnak. Olyan központtá alakítsátok az Ono-iskolát, ahol a fiatal tehetség tökéletesen fejlődhet. A jövő kiképzőközpontjává kell válnia. Ha nem így lesz, hiábavaló a távozásom, mellyel helyet adok a reformoknak.

Őszintesége kezdett végül hatással lenni rájuk. Lecsüggesztették fejüket, úgy tűnődtek szavain, és mindannyian saját hibáikra gondoltak.

– Hamada! – szólalt meg Tadaaki.

– Igen, uram! – felelte Toranoszuke látható meglepetéssel.

Lesütötte szemét Tadaaki hűvös tekintete előtt.

– Állj föl!

– Igen, uram – felelte anélkül, hogy felemelkedett volna.

– Felállni, azonnal!

Toranoszuke fölemelkedett, s a többiek némán meredtek rá.

– Kizárlak az iskolából – elhallgatott egy pillanatra, hogy nyomatékokot adjon szavainak. Majd folytatta. – Abban a reményben teszem, hogy eljön a nap, amikor legyőzöd hibáid, fegyelmet tanulsz és megérted a Háború Művészetének jelentését. Talán akkor ismét

együtt lehetünk mint mester és tanítvány. De most kifelé!

– De mi-mi-miért, mester? Nem emlékszem, hogy bármivel rászolgáltatnék erre.

– Nem emlékszel, mert nem érted a Háború Művészetét. Ha kellőképp és kellő ideig gondolkodsz rajta, majd megérted.

– Mondja el, kérem. Addig nem mehetek el – Toranoszuke homlokán kidagadtak az erek.

– Hát rendben van. A gyávaság a legszégysentelibb bűn, amivel egy szamurájt csak vádolni lehet. A Háború Művészete szigorúan tiltja. És ebben az iskolában megszeghetetlen szabály, hogy ki kell zárni bárkit, aki a gyávaság bűnében vétke.

– Mindazonáltal, te, Hamada Toranoszuke hetekig vártál bátyád halála után, mielőtt kihívtad volna Szaszaki Kodzsirót. Időközben felalá rohangásztál, hogy valami jelentéktelen görögdinnyeáruson állj bosszút. Tegnap pedig foglyul ejtetted annak az embernek az idős édesanyját és idehoztad. Szamurájhoz illő viselkedésnek nevezted ezt?

– Hát nem érti, uram? Azért tettem csak, hogy idecsaljam Kodzsirót – éppen belelendült volna, hogy lelkesen védje magát, de Tadaaki durván félbeszakította.

– Pontosan ezt értem én gyávaság alatt. Ha meg akartál küzdeni Kodzsiróval, miért nem mentél egyenest a házába? Miért nem küldtél neki egy üzenetet, hogy kihívod? Miért nem vállaltad neved és célod?

– No-no-nos, számításba vettem mindezeket a dolgokat, de...

– Számításba vetted? Semmi nem tartott vissza attól, hogy ezt tedd! De te a gyávák szokása szerint, mások segítségével bíztál. Idecsaltad Kodzsirót, hogy együttesen támadjátok meg. Ezzel szemben Kodzsiró viselkedése csodálatos volt. – Tadaaki elhallgatott. – Eljött ide egyedül.

Hozzám, személyesen. Veled szóba sem akart állni. Engem hívott ki, mert a tanítvány helytelen viselkedése rossz fényt vett a tanárra is. Az ő kardja és az enyém közti összeecsapás szégyenteljes bűnt leplezett le. Én pedig alázatosan bevallom ezt a bűnt.

Halálos csend telepedett a szobára.

– Nos, Toranoszuke, miután ezt végiggondoltad, még mindig úgy érzed, hogy olyan szamurájnak mondhatod magad, akinek nem kell szégyenkeznie?

– Bocsásson meg nekem!

– Kifelé!

Toranoszuke lesütött szemmel hátrált tíz lépést, letérdelt, karjait maga elé nyújtotta, hogy meghajoljon. – A lehető legjobb egészséget kívánom önnek, uram... És ugyanezt a többieknek is – komor volt a hangja.

Felállt, és szomorúan kiment a dódzsóból.

Tadaaki is fölemelkedett. – Nekem is távoznom kell a világból. – Elfojtott zokogás hallatszott. A mester szigorúan, ám szeretetteljesen fordult hozzájuk. – Miért gyászoltok? Eljött a ti napotok. Mostantól a ti dolgotok, hogy az iskola becsülettel virágozzon az új korszakban. Mostantól legyetek szerények, dolgozzatok keményen, és minden erőttökkel ápoljátok szellemeteket.

A vendégszobába érve Tadaaki teljesen nyugodtnak tűnt. Leült és Kodzsiróhoz fordult.

Bocsánatot kért, hogy megvárakoztatta, majd így szólt: – Az előbb kizártam Hamadát, azt tanácsoltam neki, változtasson szokásain, próbálja megérteni a szamurájfegyelem igaz jelentését. Természetesen elengedjük az idős hölgyet. Magával viszi, vagy vitessem vissza később?

– Megelégedéssel tölt el, amit ön tett. Majd én hazakísérem. – Kodzsiró mozdult, hogy felálljon. Az összeecsapás teljesen kimerítette, és a rá következő várakozás nagyon-nagyon hosszúnak

tűnt.

– Még ne menjen! – mondta Tadaaki. – Most, hogy túl vagyunk rajta, igyunk meg együtt egy csészével. Ami történt, megtörtént. Omicú – tapsolt –, hozz egy kis szakét.

– Köszönöm. Nagyon kedves öntől. – Kodzsiró elmosolyodott és szemforgatóan folytatta: – Most már tudom, miért olyan híres Ono Tadaaki és az Ittő-iskola – de valójában egyáltalán nem tisztelte Tadaakit.

Ha természetes tehetsége jó irányba fejlődik, a világ a lábai előtt hever, gondolta Tadaaki. Ám ha rossz irányba fordul, újabb Zenki van kialakulóban.

Ha az én tanítványom volna... – Tadaaki nyelvén voltak a szavak, de nem mondta ki őket. Szerényen válaszolt Kodzsiró hízelgésére.

A beszélgetés során felmerült Muszasi neve is, és Kodzsiró megtudta, lehet, hogy riválisa azon kiváltságos kevesek közé fog tartozni, akik magának a sógunnak adnak órákat.

– Ó – mondta mindössze, és arckifejezése elárulta nemtetszését. Gyorsan a lenyugvó nap felé fordult és erősködött, hogy ideje már mennie.

Néhány nappal ezután Tadaaki eltűnt Edóból. Egyszerű, becsületes harcosnak tartották, az őszinteség, önzetlenség megtestesítőjének, ám olyan embernek, akiből hiányzik Munenori politikai tehetsége. Fel nem fogták, miért vonul vissza a világ elől olyan valaki, aki mindent elérhet. Az emberek kíváncsian rágódtak a történeteken és a legkülönbözőbb módokon magyarázták eltűnését.

Mint mondták, nyilván elment az esze attól, hogy legyőzték.

Muszasi úgy vélte, ez a legrosszabb vihar, amit valaha is látott.

Iori bánatosan nézte a szétszóródott, ázott, rongyos könyvlapokat. Nincs több tanulás, gondolta szomorúan.

Az őszi két napjától, az év kétszázötvenedik és kétszázhuszadik napjától különösen rettegetek a földművesek. Ezen a két napon volt a legnagyobb esélye annak, hogy a tájfun tönkre tegye rizsföldjeiket, Iori mesterénél sokkal fogékonyabb volt az ilyesfajta veszélyekre, és már megtette a szükséges óvintézkedéseket. Lekötözte a tetőt és kövekkel rögzítette. Azt éjszaka a szél ennek dacára letépte, és amikor elég világos lett ahhoz, hogy felbecsülhessék a kárt, nyilvánvalóvá vált, hogy a kunyhót nem is érdemes megpróbálni megjavítani.

Muszasinak hótengaharai élményei jártak az eszében, és nem sokkal azután, hogy hajnalodott, útnak eredt, Iori utána nézett. Ugyan, mi haszna abból, ha megnézi a szomszédok rizsföldjeit? Nyilván el vannak árasztva. Hát a saját háza semmit sem jelent neki? – gondolta a fiú.

A fal és a padló darabkáiból tüzet rakott, megsütött néhány gesztenyét és egy halott kismadarat reggelire. A füst csipte a szemét.

Muszasi valamivel dél után ért haza. Úgy egy óra múlva csapatnyi, vastag szalmaköpenyt viselő paraszt érkezett, hogy kinyilvánítsa köszönetét, amiért Muszasi segített egy betegnek, aztán segített lecsapolni a talajvizet, meg egy csomó további jótettéért. Az egyik öreg bevallotta: – Ilyen alkalmakkor mindig összeveszünk, mindenki siet, hogy a saját gondját oldja meg elsőként. De ma követtük az ön tanácsát és

együtt dolgoztunk. – Hálájukon kívül ajándékokat is hoztak, édességet, uborkát és Iori örömeire rizslepényt. Iori pedig elgondolkodott a dolgon, s úgy vélte, ma is megtanult valamit. Ha az ember nem nézi saját érdekét és egy csoport javára dolgozik, hamarosan ennivaló érkezik.

– Felépítjük az új házát – ígérte az egyik kőműves. – Olyat, amit nem rombol le a szél. – Addig is meghívta őket, hogy lakjanak nála, a falu legrégebbi házában. Miután odaértek, háziasszonyuk kirakta ruháikat száradni, és amikor lefeküdtek, külön szobába kísérték őket.

Mielőtt elaludt volna, Iori felfigyelt egy hangra. Muszasi szobája felé fordult, és átsuttogott a sódzsin keresztül. – Hallja, uram?

– Ümm!

– Hallgassa csak! Templomi tánc dobjai. Nem különös? Vallásos táncokat járni a tájfun utáni éjszakán? – De mindössze egyenletes légzés hallatszott válaszul.

Másnap reggel Iori korán kelt és megkérdezte a földművest a dobokról. Jókedvűen lépett be Muszasi szobájába. – A Micumine-szentély Csicsibuban nincs messze, ugye?

– Azt hiszem.

– Szeretném, ha elvinne. Tiszteletemet akarom tenni.

Muszasit megdöbbentette ez a hirtelen érdeklődés.

És amikor megkérdezte okát, megtudta, hogy a tegnap hallott dobosok a szomszédos falu zenészei, akik az Aszagaja Szent Táncra gyakorolnak, mert már ősidők óta erre szakosodtak. Minden hónapban elmennek zenélni a Micumine-szentély ünnepére.

Iori csak ezeken a sinto táncokon keresztül ismerte a zene és tánc szépségét, de így is rajongott érte. Amikor megtudta, hogy a Micumine Táncok a három nagy stílus közé tartozik, elhatározta, hogy mindenáron megnézi

az előadást.

– Ugye, elvisz? – könyörgött. – Úgyis legalább öt vagy hat nap, mire a házunk elkészül.

Iori hevessege Muszasit Dzsótaróra emlékeztette, akit gyakran alig lehetett elviselni, ahogy nyüszített, duzzogott, hizelgett, hogy elérje célját. Iori, aki korához képest igen önálló és felnőtt volt, ritkán folyamodott ilyen taktikához. Muszasi nemigen gondolkodott el rajta, de kívülről jól láthatta befolyásának hatását. Egy dolgot szándékosan megtanított Iorinak, és ez az volt, hogy pontosan megértse a mester és a tanítvány közötti különbséget.

Muszasi először nem kötelezte el magát, de némi gondolkodás után így szólt: – Rendben, elviszlek.

Iori felugrott örömében. – Az idő is jó – lelkesedett, s már rohant is, hogy beszámoljon jó szerencséjéről házigazdájuknak. Ebéddobozokat kért, és új szalmapapucsokat szerzett. Aztán már ott is termett tanára előtt. – Indulhatunk? – kérdezte.

A földműves azzal az ígérettel bocsátotta útra őket, hogy mire visszatérnek, házuk készen áll.

Útjuk során láttak medencéket, szinte kisebb tavakat, amelyeket a tájfun teremtett. Egyébként nehéz volt elhinni, hogy az ég haragja mindössze két nappal korábban zúdult a tájra. A madarak alacsonyan szálltak a tiszta égbolton.

Első este megszálltak egy olcsó fogadóban Tanasiban, és korán lefeküdtek. Másnapi útjuk során már mélyen a nagy Muszasino-fennsíkban jártak.

Utazásukat több órára is meg kellett szakítani az Iruma-folyónál, amely szokásos szélessége három-szorosára duzzadt. Rövid, csonka földhíd állt hasznavehetetlenül az áramlás közepén.

Muszasi nézte a folyó két oldalán cölöpöket cipelő parasztokat, akik az ideiglenes átkelőhelyet ácsolták, Iori közben néhány öreg

nyílhegyet talált. – Vannak sisakforgók is. Biztos csata volt itt – mutatta. Nem unatkozott, nyílhegyeket ásott ki a folyóparton, rozsdás, törött karddarabokat, azonosíthatatlan fém tárgyakat.

Hirtelen elrántotta kezét valami fehér dologtól, amit fel akart venni. – Emberi csont! – kiáltott föl.

– Hozd csak ide! – mondta Muszasi.

Iori nem akart újra hozzáérni. – Mihez kezd vele?

– Eltemetem oda, ahol nem járkálnak fölötte.

– De nemcsak egy csont van, hanem rengeteg.

– Helyes. Legalább van mit tennünk. Hozd ide. amennyit csak találsz – hátat fordított a folyónak.

– Oda temetheted őket, ahol azok a tárnicsok virágzanak.

– Nincs is ásóm.

– Használd egy törött kardot!

Amikor a gödör elég mély volt már, Iori belerakta a csontokat. Aztán fogta a nyílhegyeket és fém darabkákat, amiket összegyűjtött, és a csontok mellé temette. – Jó lesz így? – kérdezte.

– Tegyel rá köveket! Tisztos sírt csinálj!

– Mikor volt itt csata?

– Hát elfelejtetted? Pedig biztos olvastál róla. A *Taiheiki* két vad csatáról ír, az egyik 1333-ban, a másik 1352-ben volt egy Koteszasigahara nevű helyen. Nagyjából ott vagyunk most. Az egyik oldalon a Nitta család harcolt, amely a Déli Udvar támogatása, a másik oldalon az Asikaga Takaudzsi által vezetett nagy hadsereg.

– Ó, a koteszasigaharai ütközetek! Már emlékszem!

Muszasi biztatására Iori folytatta. – A könyv leírja, hogy Munenaga herceg hosszú ideig élt a keleti körzetben és tanulta a Szamuráj Útját, de megdöbben, amikor a Császár kinevezte sógunnak.

– És hogy szól az a vers, amelyet erre az alkalomra írt? – kérdezte Muszasi.

Iori felpillantott az azúrszín égbolton lebegő madárra, majd idézte:

*Hogy tudhattam volna,
Hogy valaha is jól bánok
A katalpaíjjal.
Ha úgy töltöm életem.
Hogy hozzá sem érek.*

– És hogy szól az a verse, amely abban a fejezetben van, ahol leírja, amint behatolt Muszasino-tartományba és Koteszasigaharánál harcolt?

A fiú habozott, ajkába harapott, majd rákezdt, s ahol nem emlékezett pontosan, maga találta ki a szöveget:

*Mért is ragaszkodnék
Életemhez, amely teljes,
Ha nemesen feláldozhatom
Nagy urunk kedvéért.
A nép kedvéért.*

– Érted, mit jelent?

– Természetesen.

– Biztos vagy benne?

– Ha valaki ezt nem érti, és meg kell magyarázni neki, nem is igazán japán, még ha szamuráj is. Nem így van?

– De. De mondd csak, Iori, ha így áll a helyzet, miért viselkedsz úgy, mintha bepiszkolódna a kezed, ha hozzáérsz azokhoz a csontokhoz?

– Ön talán jól érzi magát, ha halott emberek csontját fogdossa?

– A férfiak, akik itt meghaltak, katonák voltak. A Munenaga herceg versében kifejezett érzelmekért harcoltak és haltak. Meg sem lehet

mondani, hány ilyen szamuráj volt. Földbe temetett csontjaik az alap, amelyre ez az ország épült. Ha ők nem lettek volna, most sem élhetnénk békében, a virágzás reményében.

– A háborúk olyanok, mint a tájfun volt. Elmúlnak. A föld legfeljebb részleteiben változik, egészében nem. Ám soha nem szabad megfeledkeznünk arról, mivel tartozunk azoknak, akiknek fehér csontja a föld alatt hever.

Iori szinte minden egyes szónál bólintott. – Értem már. Ajánljak fel nekik virágot és hajoljak meg a csontok előtt, amelyeket eltemettem?

Muszasi felnevetett. – Igazán szükségtelen hajlonganod, elég, ha a szívedben érzed az emléket.

– De... – a fiút nem elégítette ki teljesen a válasz. Szedett néhány virágot és a kőrakás elé tette. Tapsolni akart tisztelete jeléül, amikor újabb gondolat zavarta meg. – Uram, mindez valóban helyénvaló, ha ezek olyan szamurájok csontjai, akik hűségeseek voltak a Császárhoz. De mi van, ha ezek Asikaga Takaudzsi embereinek maradványai? Előttük nem akarok tisztelni!

Tanárára meredve várta a választ. Muszasi a napvilágnál alig látható, vékony holdra szegezte tekintetét. Nem jutott eszébe kielégítő válasz.

Végül így szólt: – A buddhizmusban azok számára is van üdvösség, akik a tíz ördög és öt bűn vétkében vétkesek. A szív önmagában megvilágosodás. Buddha megbocsát a gonoszoknak, ha kitárják szívüket bölcsességére előtt.

– Ez tehát azt jelenti, hogy a hűséges harcosok és az ördögi lázadók egyformák haláluk után?

– Nem – felelte Muszasi nyomatékosan. – A szamuráj számára szent kell hogy legyen a becsülete. Ha beszenyezi, akárhány generáció teljen is el, nem lehet lemosni.

– Akkor Buddha miért kezeli a rossz embereket és hűséges szolgákat egyformán?

– Mert minden ember alapjában véve egyforma. De vannak olyanok köztük, akiket önzésük és vágyuk annyira elvakít, hogy lázadók vagy gonosztevők lesznek. Buddha hajlandó elnézni ezt. Mindenkit arra biztat, hogy fogadja el a megvilágosodást, nyissa ki szemét a valódi bölcsesség előtt. Ezernyi szent írásnak ez az üzenete. Természetesen, amikor az ember meghal, mindez érvénytelenné válik.

– Értem – bólintott Iori, bár igazából nem értette. Néhány percig tűnődött a dolgon, majd megkérdezte. – De a szamurájokra ez nem igaz? Nem válik minden érvénytelenné, amikor a szamuráj meghal?

– Miért mondd ezt?

– A neve tovább él, ugye?

– Ez igaz.

– Ha rossz a név, az is marad. A jó név pedig jó marad, még akkor is, ha a szamurájból már csak a csontjai maradtak meg. Nem így van?

– De igen. De valójában nem ennyire egyszerű – felelte Muszasi, és közben azon tűnődött, vajon képes-e kellőképpen irányítani tanítványa kíváncsiságát. – A szamuráj esetében kell lenni egy képességnek, amellyel felfogja a dolgok súlyát. Amely harcosból hiányzik ez a képesség, olyan, mint a bozót a sivatagban. Ha jól harcol valaki, semmivel nem különb, mint egy szélvihar. Ilyen az a vívó, aki semmi másra nem gondol, csak a kardra, a kardra, a kardra. Az igazi szamuráj, a valódi kardforgató érző szívű. Megérti az élet súlyát.

Iori szótlanul elrendezte a virágokat, majd tapsolt.

KÉT DOBVERŐ

Szinte hangyáknak tűntek a hegyen hosszú sorban felfelé haladó emberek. Sűrű felhőgyűrű nyelte el őket, ám a csúcshoz közeledve, amelyen a Micumine-szentély áll, felhőtlen égbolt fogadta őket.

A hegység három csúcsa, a Kumotori, a Siraiva és a Mjohógatake négy keleti tartomány fölé terpeszkedett. A sinto épületegyüttesen belül buddhista templomok, pagodák, különböző egyéb épületek és kapuk emelkedtek. Mellette virágzó kisváros, teaházakkal, emléktárgyboltokkal, főpapok irodáival és annak a vagy hetven földművesnek a házával, akik termékeikkel a szentélyt ellátták.

– Hallja, megszólaltatták a nagydobokat! – lelkendezett Iori.

Habzsolta a rizst és a vörös babot. Muszasi vele szemben ülve, kényelmesen falatozott.

Iori eldobta evőpálcikáit. – Rákezdtek a zenére. Menjünk, nézzük meg!

– Nekem elegendő volt belőle tegnap este. Menj egyedül!

– De hisz tegnap este csak két tánc volt. Nem akarja látni a többit?

– Nem, ha sietnem kell hozzá.

Iori látta, hogy mestere fatányérja félig még tele van. Nyugodtabban szólalt meg. – Tegnap óta több ezer ember érkezett. Micsoda szégyen lenne, ha eleredne az eső.

– Óh.

De amikor Muszasi végül így szólt: – No, akkor indulunk? – Iori mint a pórázról elengedett kutya száguldott az ajtó felé. Hozott egy pár gyékénypapucst, és mestere számára a küszöbhez tette.

A Kannon'in altemplom előtt – ahol megszálltak –, és a szentély főkapuja két oldalán hatalmas tüzek égtek, és minden ház előtt fáklya világított, és az egész terület, több ezer lábbal a tenger szintje felett fényárban úszott. Fölöttük az égbolt olyan színű volt, mint egy mély tó, és az Ég Folyója varázsfüstként csillogott. Lent az utcán férfiak és nők nyüzsögtek ügyet sem vetve a hűvös levegőre, és siettek a színpad felé, ahol a szent táncokat bemutatják. Fuvolák és nagydobok hangja visszhangzott a hegyi szellőben. A színpad maga üres volt, leszámítva a szellőben libegő zászlókat, amelyek hamarosan háttérként szolgálnak majd az előadáshoz.

Iorit elsodorta a tömeg Muszasitól, de addig furakodott, míg meg nem pillantotta mesterét egy épület mellett. Muszasi az adományozók listáját olvasságta. Iori rákiáltott, odafutott hozzá, ruhája ujját rángatta, de Muszasi nem vette le a tekintetét az egyik, a többinél nagyobb tábláról. Az az adomány, amelyet a „Muszasi tartomány Sibaura falujából való Narai Dajzó tett”, mérete miatt rítt ki a többi közül.

A dobok egyre hangosabban dörögtek. – Megkezdték a táncot – nyekergett Iori, alig tudta visszatartani magát, hogy ne rohanjon a szent tánc színpada felé. – Mit keres, Szenszei?

Muszasi felriadt ábrándozásából. – Ó, semmi különös... Csak eszembe jutott valami, amit meg kell tennem. Te csak menj, nézd a táncot! Majd én is jövök.

Muszasi megkereste a sinto papok irodáját, ahol egy öregember fogadta.

– Szeretnék tudakozódni az egyik adományozó felől – mondta Muszasi.

– Sajnálom, de semmi közünk nincs hozzá. A buddhista főpap székhelyére kell mennie. Megmutatom, hol van.

Bár a Micumine-szentély sinto szent hely volt, az egész terület egy buddhista prelátus

fennhatósága alá tartozott. A kapu fölött kellőképp nagy betűkkel állt a felirat: Ügyeletes főpap irodája.

Az előcsarnokban az öreg hosszasan beszélt a szolgálatos pappal. Miután végeztek, a pap beinvitálta Muszasit és udvariasan az egyik belső szobába vezette. Teával kínálták és egy tálca remek süteménnyel. Ezt egy újabb tálca követte és egy jóképű, fiatal papnövendék kisvártatva szakét hozott. Végül nem kisebb személyiség jelent meg, mint maga az ideiglenes püspök.

– Üdvözlöm hegységünkben – köszönt. – Sajnos csak a magunk egyszerű, vidéki módján fogadhatjuk. Remélem, megbocsátja. Kérem, helyezze kényelembe magát.

Muszasi fel nem fogta, miért fogadják ilyen szívélyesen. Hozzá se ért a szakéhoz. – Azért jöttem, hogy tudakozódjak az egyik adományozó felől.

A pap ötven körüli, gömbölyded férfi volt. Jóindulatú arca alig észrevehetően megváltozott. – Tudakozódni? – kérdezte gyanakodva.

Muszasi egymás után tette föl a kérdéseket. Dajzó mikor érkezett a templomba, gyakran jön-e ide, és ha jön, hoz-e magával valakit, és ha igen, hogy néz ki az illető.

A pap nemtetszése pedig minden egyes kérdésnél fokozódott. – Ezek szerint nem azért jött, hogy adományt tegyen? Mindössze kérdéseket akar feltenni valakiről? – kérdezte végül. Arca maga volt a kétségbeesés.

– Az az öreg nyilván félreértett engem. Nem szándékoztam adományt tenni, mindössze Dajzó felől akarok tudakozódni.

– Ezt rögtön a bejáratnál kellett volna tisztáznia – közölte vele a pap fennhéjázón. – Ha jól látom, ön rónin. Nem tudom, hogy ki, honnan jött. Megértheti, hogy nem adhatok ki információt adományozóinkról akárkinek.

– Biztosíthatom, nem ártok neki.

– Nos, ez esetben az ilyen ügyekben illetékes papot kell megkeresnie – olyan pillantással bocsátotta el Muszasit, mint akit épp kiraboltak.

Az adományozók nyilvántartásától sem lett sokkal okosabb. Mindössze annyi derült ki belőle, hogy Dajzó több alkalommal is járt itt. Muszasi köszönetet mondott a papnak és távozott.

Amikor a táncpavilonhoz ért, körülnézett. Iorit kereste, de nem látta. Fölfele kellett volna néznie. A fiú csaknem pontosan a feje fölött ült egy faágon. Fölmászott, hogy jobban lásson.

Muszasi nézte a színpadon kibontakozó jelenetet és gondolatban visszaröppent gyerekkorába, a mijamotói Szanumo-szentély esti ünnepségeire. Fantomképeket látott a tömegben. Ocú fehér arcát, a mindig ételt rágszáló Matahacsit, a fontoskodva jövő-menő Gón bácsit. Halványan látta anyja arcát is, aki aggódott, hogy késő van már. és eljött megkeresni őt.

A furcsa kosztümökbe öltözött zenészek, akiknek a régi idők császári őreinek eleganciáját kellett utánózni, elfoglalták helyüket a színpadon. A tűz fényénél ruhájuk cifra pompája, az aranybrokát csillogása az istenek korának mitikus ruháit sugallta. A dobverők lecsaptak a nem túl feszes dobokra. A hang visszhangzott a kriptoméria-erdőben. Aztán megszólaltak a fuvolák és csattogtak az egymáshoz ütött, jól érlelt deszka lapok. Megkezdődött az előjáték. Előjött a táncmester, öregembermaszkkal a fején. A földön kívüli arc. amelyről az állnál és az arcról jórészt már lekopott a lakk, lassan mozgott, ahogy a táncmester a táncisten, Kamiaszobi szavait énekelte:

*A szent Mimuro-hegyen,
Istenes kerítésével
A hatalmas istenség előtt,*

*A szakakifa levelei
Pazar bőségben nőnek,
Pazar bőségben nőnek.*

A dobok ritmusa gyorsult, és további hangszerek csatlakoztak. Dal és tánc kisvártatva élénk, szinkopális ritmusban egyesültek.

*Honnét a lándzsa?
A szent lakhely lándzsája,
Tojooka hercegnőé,
Ki a mennyben van
A szent lakhely lándzsája.*

Muszasi ismerte a dalok némelyikét. Gyerekkorában maga is énekelte őket, és maszkot véve részt vett a táncban a Szanumo-szentélyben.

*A kardot, amely védi a népet.
Minden föld népét,
Akasszuk ünnepélyesen az istenség elé,
Ünnepélyesen az istenség elé.*

Muszasi villámcsapásként érte a felismerés. Az egyik dobos kezét figyelte, aki két rövid husáng alakú dobverőt kezelt. Elakadt a lélegzete, aztán felkiáltott: – Ez az; két kard!

Iori megrémült a hangjától. Elkapta szemét a színpadról annyi időre, hogy lenézhesen. – Ó, hát itt van?

Muszasi fel sem pillantott, egyenesen maga elé meredt. Arcán nem az az álmodozó, elragadtatott kifejezés ült, mint a többiekén, hanem szinte rémítő, átható pillantás.

– Két kard – ismételte. – Ugyanaz az alapelv. Két dobverő, de egyetlen hang. – Mellén

összefogva karját feszülten figyelte a dobos minden mozdulatát.

Bizonyos szempontból a lehető legegyszerűbb gondolat volt. Az emberek két karral születnek, miért ne használják mindkettőt? Ennek ellenére a vívók mindössze egy karddal küzdenek, és gyakran egy kézzel. Ez ésszerű is, ha mindenki ugyanezt az alapelvet követi. De ha az egyik fél két karddal küzd, milyen esélye van a győzelemre mindössze egy kardot használó ellenfelének?

A Josioka-iskola ellen Icsidzsódzsiban Muszasi jobb kezében hosszú kardjával, bal kezében rövid kardjával küzdött. Ösztönösen ragadta fel a két fegyvert, nem volt tudatos, ahogy mindkét karja mozdult, hogy a lehető legjobban védekezzen. Az élethalál-küzdelemben szabálytalan módon reagált. Ez most hirtelen természetesnek, sőt elkerül-hetetlennek tűnt neki. Ha két hadsereg néz farkasszemet egymással a csatában, a Háború Művészete alapján elképzelhetetlen, hogy bármelyikük is mindössze egyik szárnyát használja és hagyja, hogy a másik tétlenül ácsorogjon. Milyen alapon hagyhatja figyelmen kívül ezt az alapelvet a magányos kardforgató? Icsidzsódzsi óta egyre inkább úgy tűnt Muszasinak, hogy két kéz és két kard használata a természetes. Csak a századokon keresztül kialakult szokás hatalma teszi, hogy az ember abnormálisnak érzi. Úgy érezte, eljutott a tagadhatatlan igazsághoz. A megszokástól a természetellenes természetesnek tűnik, és fordítva.

Miközben a szokást rendre megerősíti a napi tapasztalat, mindössze kevés alkalommal fordul elő az ember életében, hogy élet és halál határvidékén legyen. Pedig a Kard Útjának végső célja az, hogy az ember bármely időpontban képes legyen megállni ezen a vonalon. Rezzenéstelen tekintettel, nyugodtan szembenézni a halállal, mintha csak napi dologt

tenné. És ennek a folyamatnak tudatosnak kell lennie, bár a mozgás szabad kell hogy legyen, mintha ösztönös volna.

Ilyennek kell lenni a két kardra alapozott iskolának is. Tudatosnak, ugyanakkor reflexszerűen automati-kusnak. Meg kell szabadulnia minden kötöttségtől, amely a tudatos cselekvéssel jár. Muszasi jó ideje próbálta egyesíteni azt, amit ösztönösen érzett azzal, amit intellektuálisan megtanult. Most közel került ahhoz, hogy szavakban meg tudja fogalmazni. És ha ez sikerül, akkor neve hosszú ideig fennmarad szerte az országban.

Két dobverő, egyetlen hang. A dobos tudatában van jobbnak és balnak, balnak és jobbnak, ugyanakkor tudat alatt használja őket. Itt van a szeme előtt a szabad értelmezés buddhista szférája. Muszasi úgy érezte, mintha megvilágosodott volna.

Az öt szent táncot a táncmester dala kezdte és a táncosok előadása folytatta. Ivato tánca, a maga széles, söprő mozdulataival, aztán Ara Mikoto no Hoko tánca. A fuvolák gyorsabb dallamra váltottak, élénk ritmusban szóltak a kis harangok.

Muszasi felnézett Iorira. – Mehetünk már?

– Még nem – hangzott a szórakozott válasz, Iori szelleme ott kavargott a táncban. A gyerek úgy érezte, mintha maga is az előadók egyike volna.

– Ne maradj túl sokáig! Holnap fölmászunk a csúcsra, a belső szentélyhez.

AZ ÖRDÖG SZOLGÁJA

A micuminei kutyák vad fajta. Állítólag vagy ezer évvel ezelőtt keresztettk a koreai bevándorlók által hozott kutyákat a Csicsibu-hegység vad kutyáival. Alig egy lépés választotta el őket attól, hogy vadállatok legyenek, amilyenek szabadon éltek a hegyoldalon, s farkasokként vadásztak a környék állataira. De mivel az istenség küldöncének tekintették és az istenség „szolgáinak” nevezték őket, a hívók gyakran vittek haza talizmánként ilyen kutyákat ábrázoló nyomtatokat vagy faragványokat.

A Muszasit követő férfival lévő fekete kutya akkora volt, mint egy fél borjú.

Amikor Muszasi belépett a Kannon'inbe, a férfi megfordult. – Erre – intett szabad kezével.

A kutya morgott, pórázát rángatta, egy vastag kötél darabot, majd szaglászni kezdett.

– Csönd, Kuro, hallgass – csapott a férfi a pórázzal a kutya hátára.

A férfi ötven körül járhatott. Nem túl nagydarab, de jó felépítésű és úgy tűnt, akárcsak kutyája, ő sem szelíd. De igen jól öltözött volt. Kimonója akár mint egy pap ruhája, vagy egy szamuráj ünnepi viselete. Hozzá keskeny lapos obit és kenderhakamát viselt. Gyékényszandálján, amelyet a férfiak ünnepekkor viselnek, új zsinórok voltak.

– Baiken? – A nő nem lépett közelebb, illő távolságot tartott a kutyától.

– Feküdj – parancsolta Baiken, és keményen a kutya fejére koppantott. – Örülök, hogy észrevetted, Okó.

– Szóval, ő az.

– Nem kétséges.

Egy pillanatig némán nézték a felhők fölött

felbukkanó csillagokat. Bár hallották a szent tánc zenéjét, nem jutott el igazán tudatukig.

– Mit tegyünk?- kérdezte az asszony.

– Kigondolok valamit.

– Nem hagyhatjuk ki ezt a lehetőséget!

Okó várakozásteljesen pillantott Baikenre.

– Tódzsi otthon van? – kérdezte a férfi.

– Igen. Berúgott az ünnepi szakétól és elaludt.

– Ébreszd fel!

– És te?

– Még dolgom van. Miután végeztem, megkereslek.

Ahogy kiért a szentély főkapuján, Okó futni kezdett.

A húsz-harminc ház java része emléktárgybolt vagy teaház volt, de akadt néhány kisebb étkeзде is, melyekből kihallatszott a mulatozók kedélyes hangja. Okó belépett egy kunyhóba, amelynek ereszeről a következő tábla függött: „Pihenőház”. A földpadlójú szobában az egyik zsámolyon fiatal szolgálólány szundikált.

– Még alszik? – kérdezte Okó.

A lány szidástól tartva hevesen rázta fejét.

– Nem rád gondolok, a férjemre.

– Ja igen, még alszik.

Okó rosszallóan ciccegett. Javában tart az ünnep, ő meg alszik. Ez az egyetlen hely, amely nincs tele vendéggel.

Az ajtó mellett egy férfi és egy vénasszony rizst és babot főzött a földbe rakott kemencén. A lángok vidáman táncoltak. Ez volt az egyetlen vidám dolog ebben a lehangoló szobában.

A fal melletti padon egy férfi aludt. Okó mellé lépett, megveregette a vállát. – Kelj föl! Nyisd ki a szemed a változatosság kedvéért!

– He? – morogta a férfi, és félig felemelkedett.

– Jaj! – tört ki az asszonyból. Hátrált, aztán felnevetett. – Elnézést, azt hittem, a férjem.

Gyékénydarab hullott a földre. A tágra nyílt, kérdő tekintetű, kerek képű ifjú fölvette, arcára

húzta és ismét elnyújtózott. Feje fapárnán nyugodott, szandálja csupa sár volt. A mellette levő asztalon egy tálcán üres rizsestál hevert. A falnál csomagja, szalmakalapja és botja.

– Gondolom, kuncsaft – fordult Okó vissza a lányhoz.

– Igen, azt mondta kora reggel föl akar menni a belső szentélyhez, és megkérdezte, szunyókálhatna-e itt.

– Hol van Tódzsi?

– Itt vagyok, te bolond – hallatszott férje hangja egy szakadt sódzsi mögül. A férfi a szomszéd szobában feküdt, mindössze egyik lába lógott be a boltba. Duzzogva kérdezte: – Miért vagy úgy oda, ha szundikálok egy kicsit? Különben is, hol voltál mostanáig, ahelyett hogy az üzlettel törődtél volna?

Az eltelt évek sok szempontból jobban elbántak Okóval, mint Tódzsival. Hová tűnt már fiatalabb éveinek bája? Az Oinu Teaház vezetésében neki kellett elvégezni a férfimunkát is lusta párja helyett, mivel Tódzsi vadászott ugyan télen egy keveset, de mást nemigen csinált. Miután Muszasi felgyújtotta a Vada-hágóban lévő rejtékhelyüket trükkös szobájával együtt, banditáik mind cserben hagyták őket.

Tódzsi véres szeme kezdett lassan kitisztulni. A hordóban lévő vízre pillantott. Feltápászkodott, odament és kortyolt belőle egy merítőkanálnyit.

Okó egy padra hajolva, a válla fölött pillantott a férfira. – Az sem érdekel, ha ünnep van. Itt az ideje, hogy megtanuld, mikor hagyd abba az ivást. Szerencséd van, hogy nem futottál egy kardba, míg elvoltál. Mindig mondom, hogy jobban vigyázz magadra.

– Nem értem, miről beszélsz.

– Nem tudtad, hogy Muszasi itt van az ünnepen?

– Muszasi? Mijamoto... Muszasi? – Tódzsi azonnal felébredt. – Komolyan beszélsz? Azonnal

rejtőzzünk el!

– Másra se gondolsz, mint a rejtőzésre?

– Nem akarom, hogy újra úgy járjunk, mit a Vada-hágónál.

– Gyáva! Hát nem akarsz törleszteni? Nemcsak azért, amit akkor tett, hanem azért is, amit a Josioka-iskolával művelt? Én igen, pedig én csak nő vagyok.

– Igen, de ne felejtse el, hogy akkor rengetegen segítettek nekünk, most pedig csak ketten vagyunk. – Tódzsi nem volt ott Icsidzsódzsiban, de hallott arról, hogyan harcolt Muszasi, és nem táplált magában illúziókat, ki járna pórul, ha ők ketten ismét összefutnának.

Okó közelebb sompolygott férjéhez. – Ebben tévedsz. Van még valaki. Valaki, aki ugyanúgy gyűlöli Muszasit, ahogyan te.

Tódzsi tudta, hogy Baikenre gondol, akivel akkor ismerkedtek össze, amikor vándorlásuk során eljutottak Micuminébe.

Miután nem voltak már nagy csaták, a hullarablás nem volt tovább kifizetődő, ezért Baiken kovácsműhelyt nyitott Igában. De kiűzték, amikor Tódó nagyúr megerősítette a rendet a tartományban. Baiken elhatározta, hogy Edóban próbál szerencsét. Ezért szélnek eresztette bandáját, majd egy barátja ajánlására éjjeliőr lett a templom kincsházában.

A Muszasino- és Kai-tartományok közötti hegyvidék még mindig tele volt banditákkal. A templom vénei tűzzel akartak a tűz ellen küzdeni, amikor felfogadták Baikent, hogy ő őrizze a kincsházat, amely tele volt értékes kegytárgyakkal és adományozott készpénzzel. Baiken belülről ismerte a banditák szokásait, azonkívül a láncos, golyós sarló elismert szakértője volt. Mint a Jaegaki-iskola alapítója, még valamelyik daimió figyelmét is felkelthette volna, ha nem Csudzsikaze Temma testvére. Évekkel korábban ők ketten rettegésben tartották

az Ibuki-hegység és a Jasugava körzet közti területet. Baiken számára mit sem jelentett az idők változása. Úgy érezte, összes nehézsége akkor kezdődött, amikor Takezó megölte Temmát.

Okó réges-rég elmondta Baikennek, hogy mi bajuk van Muszasival. Még el is túlozta bánatát, hogy megerősítse barátságát a férfival. Az pedig homlokát ráncolva mindössze ennyit felelt: – Eljön még az idő...

Gyorsan elmesélte Tódzsinak, mint pillantotta meg Muszasit a teaházból, majd elveszítette a tömegben. Később az ösztöne azt súgta, menjen a Kannon'inbe, s éppen akkor érkezett, amikor Muszasi meg lori az egyik külső szentély felé indultak. Azonnal értesítette Baikent.

– Szóval így állunk – bölintott Tódzsi, bátorságot merítve a tényből, hogy megbízható szövetséges áll mögöttük. Tudta, hogy Baiken kedvenc fegyverével, a szentély legutóbbi versenyén minden vívót legyőzött. Ha ő támad Muszasira, jó esélye lehet a győzelemre. – Mit mondott, amikor szóltál neki?

– Idejön, mihelyt végzett a körútjával.

– Muszasi nem bolond. Ha nem vagyunk óvatosak... – Tódzsi megborzongott és felmordult. Okó követte pillantását. A padon alvó férfira nézett. – Ki ez? – kérdezte Tódzsi.

– Csak egy vendég – felelte Okó.

– Ébreszd fel és küldd el innét!

Okó a szolgálólányt bízta meg a feladattal, aki a túloldali sarokba ment és addig rázta a férfit, míg az fel nem ébredt.

– Kifele! Zárunk – mondta a lány mogorván.

A férfi felállt, nyújtózkodott: – Jót szundikáltam – magában elmosolyodott. Nagy szemével szaporán pislogott. Gyorsan, de finoman mozgott, válla köré tekerte a gyékényt, fejébe nyomta szalmakalapját, fölvette zsákját. Hóna alá kapta a botot. – Nagyon köszönöm –

mondta, meghajolt és gyorsan kilépett.

Ruhája és kiejtése alapján Okó úgy vélte, nem a helyi földművesek közé tartozik, de azért elég ártatlannak tűnt. – Fura fickó. Vajon kifizette a számlát?

Okó és Tódzsi rendbe tették a boltot és fölrakták a redőnyöket, mire Baiken Kuróval megérkezett.

– Örülök, hogy látom. Menjünk a hátsó szobába – fogadta Tódzsi.

Baiken szótlanul levette szandálját, és követte őket. A kutya ételmaradékok után kutatott. A hátsó szoba lerobbant könyöklő volt, durva vakolattal a falakon. De a boltban senki nem hallotta, amit itt beszéltek.

Meggyűjtották a lámpát. – Este a táncszínpad előtt kihallgattam Muszasit. Azt mondta a fiúnak, holnap reggel a belső szentélybe mennek – szólalt meg Baiken. – Később elmentem a Kannon'inbe, ellenőrizni.

Mind Okó, mind Tódzsi nyeltek egyet, és kinéztek az ablakon. A csúcs, amelyen a belső szentély állt, komoran rajzolódott ki a fekete égbolt előtt.

Baiken is tudta, kivel kezdenek, ezért gondosan eltervezte a támadást, és erősítést is szerzett. A kincsház két lándzsás szerzetes őre vállalta, hogy segít nekik, és előre megy. Aztán volt egy ismerősük a Josioka-iskolából, aki egy kis dódzsót vezetett a szentélyben. Baiken úgy becsülte, körülbelül tíz útonállót is mozgósíthat. Még Igából ismerte őket, most pedig a körzetben működnek. Tódzsi hozza a muskétáját, Baiken pedig láncos, golyós sarlóját.

– Máris ennyit intézett? – kérdezte Tódzsi hitetlenkedve.

Baiken válaszul mindössze elvigyorodott.

Sűrű köd rejtette szem elől a völgy fölött függő

keskeny holdszeletet. A hatalmas csúcs aludt még, a folyó csobogása, moraja csak még mélyebbé tette a csendet. Egy csoport sötét alak gyűlt össze a koszaruzavai hídon.

– Tódzsi – suttogta Baiken rekedten.

– Jelen.

– Vigyázz, hogy száraz maradjon a gyújtózsínór.

A szedett-vedett társaságban feltűnő volt a két lándzsás szerzetes, akik harcra készen máris feltűzték szoknyaikat. A többiek a lehető legkülönbözőbb módon voltak öltözve, de mind úgy, hogy fürgén mozoghassanak.

– Mindenki itt van?

– Igen.

– Hányan vagyunk összesen?

Számolni kezdtek. – Tizenhármán.

– Helyes – bólintott Baiken.

Elismételte utasításait, a többiek pedig bólogatva, csöndben hallgatták. Aztán egy jelre szétszaladtak, belevesztek a ködbe az út mentén. A híd végén mérföldkö állt a következő felirattal: Hatezer méter a belső szentélyig-

Amikor a híd ismét kiürült, jókora majomcsapat bukkant elő rejtekhelyéről. Leugráltak az ágakról, felmásztak az indákon, ellepték az utat. Felfutottak a hídra, alámásztak, köveket hajigáltak a szakadékba. A köd pedig együtt játszott velük, mintha csak bátorítaná bolondozásukat. Ha felbukkan a jelenetnél egy taoista halhatatlan és hívja őket, talán mindannyian felhőkké válnak, és elrepülnek vele a mennybe.

Egy kutya ugatása visszhangzott a hegységben. A majmok eltűntek, akár a szömörcefa levelei szóródnak szét az őszi szél előtt.

Kuro jelent meg, maga után vonszolva Okót. A kutya valahogy elszabadult, s bár Okónak végül sikerült elkapni a pórázt, nem volt képes

visszavezetni az állatot. Az asszony tudta, Tódzsi nem akarja, hogy a kutya ott legyen és zajt csináljon, de gondolta, jobb lesz, ha hagyja, hogy fölmenjen a belső szentélyhez.

Mikor a folyamatosan mozgó köd végül mint a puha hó kezdett megállapodni a völgyekben, a Micumine három csúcsa és a Muszasino és Kai közti kisebb hegyek teljes nagyságukban rajzolódtak ki az égbolton. A kanyargós út fehéren ragyogott, madarak borzolták tollaikat és üdvözölték a hajnalt.

– Nem értem – állt meg tűnődve Iori.

– Mit? – kérdezte Muszasi.

– Világosodik, de nem látom a napot.

– Először is azért, mert nyugat felé nézel.

– Ó – Iori felületes pillantást vetett a távoli csúcsok mögött eltűnő holdra.

– Iori, úgy látom, jó néhány barátod él itt a hegyekben.

– Hol?

– Ott – nevetett Muszasi, és az anyjuk köré gyűlő kis-majmok felé mutatott.

– Bárcsak közéjük tartoznék!

– Miért?

– Nekik legalább van anyjuk.

Csendben tették meg az út egy meredek részét, majd egy viszonylag sík területre értek. Muszasinak feltűnt, hogy jó néhány láb taposta le nemrégiben a fűvet.

Még egy ideig kanyarogva haladtak felfelé, míg egy sík területre értek, amelyik kelet felé nézett.

– Nézzel! – pillantott hátra Muszasi felé Iori. – Fölkel a nap! – kiáltotta.

– Na, lám.

Az alattuk lévő felhőtengerből szigetként emelkedett ki a Kai- és a Kózuhe-hegység. Iori összezárt lábakkal, oldalához szorított kézzel, összeszorított szájjal mozdulatlanul állt.

Elragadtatva nézte a hatalmas aranykorongot, mintha a Nap gyermekének képzelné magát. – Ő Amateraszu Ōmnikami – tört ki belőle hangosan. – Ugye? – Muszasira pillantott megerősítésül.

– Így van.

A fiú a feje fölé emelte karját, megszurte ujjain keresztül a ragyogó fényt. – A vérem! – kiáltotta. – Ugyanolyan színű, mint a Nap vére. – Tapsolt, ahogy a szentély előtt illik az istenségnek. Csöndesen meghajolt. A majmoknak van anyjuk, nekem nincs, gondolta. De nekem itt van ez az isten. Az meg nekik nincs.

A felismerés örömmel töltötte el. Könnyek öntöttek el a szemét, és úgy vélte, a felhőkön túlról a Szent Táncok zenéjét hallja. Dobok pufogtak fülében, míg ezt jól kiegészítve, a fuvolák Ivato táncának dallamát játszották. Lába ritmusra mozdult, karja kecsesen lendült. Ajkán kitódultak az előző este megtanult szavak.

A katalpaíj...

Minden ránk köszöntő tavasszal,

Ó, bárcsak látnám

A milliárdnyi isten táncát,

Ó, bárcsak látnám láncukat.

Hirtelen rádöbbsent, hogy Muszasi előrement. Abbahagyta a táncot és utánarohant. A szürkület alig hatolt be az erdőbe, ahova jutottak. Itt, a belső szentélyhez vezető úton, a kriptomeria-fák nagyjából mind egyforma magasak és igen vastagok voltak. Pici fehér virágok nőttek a fák törzsére tapadó vastag páfrányon, lori sejtette, hogy a fák nagyon öregek, talán ötszáz vagy esetleg ezerévesek is lehetnek. Szinte vágyat érzett, hogy meghajoljon előttük. Itt-ott egy-egy fényes, erős jávorfát pillantott meg. Alacsony bambusz nőtt az útra úgy, hogy helyenként

ösvénnyé szűkült.

Aztán, minden figyelmeztetés nélkül, a föld mintha megremegett volna lábuk alatt. A mennydörgésszerű hangot velőtrázó sikoly és visszhangok zuhataga követte, Iori fülére tapasztotta kezét és a bambuszba vetette magát.

– Iori, feküdj! – parancsolta Muszasi egy jókora fa árnyékából. – Ne mozdulj akkor sem, ha rád taposnak!

A mogorva félhomály mintha megtelt volna lándzsákkal és kardokkal. A sikoly miatt a támadók először azt hitték, a golyó célba talált. Ám senkit sem láttak. Miután nem értették, mi történt, megdermedtek.

És a pillantások, mezítelen kardok mind Iorira meredtek. Halálos csend következett, végül a kíváncsiság úrrá lett a gyereken. Lassan felemelte fejét a bambusz fölé. Mindössze néhány lábnyira tőle egy fa mögül kibukkanó kard pengéjén csillogott a napvilág.

Iori teljesen elvesztette önuralmát. Teli torokból felkiáltott: – Szenszei, valaki rejtőzködik ott! – s miközben felkiáltott fel is ugrott és rohant, hogy biztonságban legyen.

A kard kibukkant az árnyékból és mint egy démon függött a feje fölött. De csak egy pillanatig. Muszasi töre egyenesen a vívó feje felé röppent, és a homlokában állt meg.

– Jaaah!

Az egyik szerzetes lándzsájával Muszasira támadt. Muszasi elkapta a lándzsát, és egyik kezével keményen megmarkolta.

Újabb halálsikoly harsant, úgy, mintha a haldokló férfi szája tele volna kövekkel. Lehet, hogy támadói egymás közt harcolnak? – tűnődött Muszasi. Közben a másik szerzetes célba vette lándzsájával és rávetette magát. Muszasi ezt a lándzsát is elkapta és a jobb karja alá szorította.

– Most támadjatok! – kiáltott föl az egyik szerzetes –, mivel Muszasi mindkét karja le van

foglalva.

Muszasi pedig sztentori hangon üvöltött rájuk:
– Kik vagytok? Azonnal mondjátok meg, különben feltételezem, hogy mindannyian ellenségek. Szégyen vérrel szennyezni ezt a szent földet, de nem lesz más választásom!

Megpördítette a lándzsákat, hogy a két szerzetes különböző irányokba elrepült, kirántotta kardját, és mielőtt befejezte volna a pörgést, levágta egyiküket. Újra megperdült, és három további pengét pillantott meg a keskeny ösvény mentén. Anélkül, hogy megállt volna, fenyegetően feléjük mozdult. Két további férfi bukkant elő és állt az első három mellé.

Muszasi továbbra is előrenyomult, ellenfelei pedig hátráltak. Közben a szeme sarkából megpillantotta a másik lándzsás szerzetest, aki visszaszerezve fegyverét Iorit üldözte. – Állj meg, te gazember! – De ahogy Muszasi felé fordult, hogy megmentse Iorit, a három férfi üvöltve támadott. Muszasi nekik esett. Mint két dühöngő hullám csaptak össze, de nem vízpára lövellt ki, hanem vér. Muszasi a tájfun sebességével perdült ellenfélről ellenfélre. Két vérfagyasztó sikoly, majd egy harmadik. Mint kivágott fák hullottak le, mindannyian középütt kettőbe vágva. Muszasi jobb kezében hosszú kardja volt, a balban a rövid.

A maradék kettő félelmében felkiáltva megfordult és futásnak eredt, Muszasi követte őket.

– Mégis, hová mentek? – kiáltotta, és rövid kardjával felnyitotta az egyik fejét. A kilövellő vér a szemébe fröccsent. Reflexszerűen az arcához emelte bal kezét és abban a pillanatban különös, fémes hangot hallott maga mögül.

Arra lendítette hosszú kardját, hogy hárítsa a támadást, de nem úgy sült el a dolog, ahogy képzelte. Amikor meglátta a markolat fölött a pengére tekeredő láncot és golyót, rémület

töltötte el. Meglepték.

– Muszasi! – kiáltotta Baiken, s feszesebbre húzta a láncot. – Megismertél?

Muszasi egy pillanatig nézte, majd kitört belőle a felismerés: – Sisido Baiken a Szuzuka-hegyről!

– Így van. Temma bátyám hív téged a pokol völgyéből. Gondom lesz rá, hogy gyorsan odaéj.

Muszasi nem tudta kiszabadítani kardját. Baiken pedig lassan, feszesen tartva a láncot közelebb húzódott, hogy használhassa a borotvaéles sarlót. Muszasi a lehetőséget várta rövid kardjával, és közben megdöbbent a gondolattól, hogy ha mindössze hosszú kardjával harcolna, most teljesen védtelen lenne.

Baiken nyaka megdagadt, csaknem olyan vastag volt, mint a feje. A férfi éleset kiáltva nagyot rántott a láncon.

Muszasi tudta, hogy hibázott. A golyós, láncos sarló szokatlan fegyver volt ugyan, de ő ismerte. Évekkel ezelőtt csodálattal nézte, amikor először látta a félelmetes fegyvert Baiken feleségének kezében. De egy dolog látni, és más dolog tudni, hogyan küzdjön ellene.

Diadalittas, ördögi vigyor terpeszkedett Baiken arcán. Muszasi tudta, mindössze egyetlen dolgot tehet. El kell engednie hosszú kardját.

Baiken pedig vad kiáltással előrevetette magát, és Muszasi feje felé lendítette a sarlót. Egy hajszál választotta el. Muszasi horkantott, és elengedte a kardot. De alig húzta vissza ellenfele a sarlót, máris jött a golyó, csak úgy zúgott a levegőben. Aztán a sarló, a golyó, a sarló...

Amikor elhajolt a sarló elől, egyenesen a golyó útjába került. Nem tudott elég közel jutni ahhoz, hogy lesújtson. Kétségbeesetten tűnődött, meddig mehet ez így? Itt a vég? – gondolta. Tudatos volt a kérdés, de ahogy a nyomás fokozódott, egyre nehezebben uralkodott testén. Reakciói teljesen ösztönösek voltak. Nemcsak izmai, hanem bőre is ösztönösen harcolt. Oly teljessé vált a

koncentrációja, hogy már az olajos izzadságcseppek sem jelentek meg. Testén minden szőrszál felállt.

Ahhoz már késő volt, hogy egy fa mögé ugorjon. Ha megpróbálná, feltehetőleg újabb fegyverbe rohanna.

Panaszos kis kiáltást hallott. Ó, Iori, gondolta. Oda akart nézni, de szíve mélyén lemondott a gyerekről.

– Halj meg, te rohadék! – harsant mögüle a kiáltás. Aztán: – Muszasi, mi tart ennyi ideig? Én elintézem a mögötted lévő patkányt!

Muszasi nem ismerte meg a hangot, de úgy döntött, elég, ha Baikenre koncentrál. Baiken számára az ellenfelétől való távolság volt a döntő tényező. Hatékonyága a lánc hosszától függött. Ha Muszasinak sikerül egy lábbal a lánc hatósugarán kívülre, vagy fordítva, közelebb jutnia, Baiken bajba kerül. Figyelnie kell arra, hogy Muszasinak egyik se sikerüljön.

Muszasi megcsodálta ellensége titkos technikáját és közben hirtelen rádöbbsent, hogy a két kard alapelvét látja. A lánc hossza azonos, a golyó szolgál jobb kardként, a sarló a balként. – Hát, persze! – kiáltott fel diadalittasan. – Ez az! Ez hát a Jaegaki-iskola! – Most már bízott a győzelmében. Hátraugrott, hogy legalább öt láb távolság legyen kettőjük között. Jobb kezébe kapta kardját és egyenesen, nyilvesszőként repítette ellenfele felé.

Baiken villámgyorsan kifordította testét és a kard elzúgott mellette, egy közeli fa gyökerébe fűrődve. De közben a lánc a testére tekeredett. Még kiáltani sem volt ideje, Muszasi teljes súlyával máris nekicsapódott. Baikennek sikerült még kardja markolatára tennie kezét, de Muszasi keményen a csuklójára csapott. Ugyanazt a mozdulatot folytatva ő rántotta ki a fegyvert, és mint a fát kettévágó villám hasította fel Baikent.

Milyen kár! – gondolta Muszasi. A

későbbiekben a történetet úgy mesélték, hogy még fel is sóhajtott, amikor a Jaegaki-iskola megteremtője kilehelte lelkét.

– A *karatekavágás*! – lelkendezett valaki csodálattal a hangjában. – Egyenesen a törzsre, mintha egy bambuszt váгна ketté. Életemben először látom.

Muszasi felé fordult. – Nahát, csak nem Gonnoszuke Kiszóból? Mit keresel itt?

– Rég találkoztunk, ugye? Talán Micumine istene rendezhette így, anyám segítségével, aki oly sok mindenre megtanított, mielőtt meghalt.

Csevegni kezdtek, de Muszasi hirtelen megtorpant. – Iori! – kiáltott fel.

– Semmi baja! Megmentettem attól a disznó szerzetestől, és felküldtem egy fára.

Iori egy magasan lévő ágról figyelte őket. Meg akart szólalni, de helyett beárnyékolta szemét, és az erdő szélén lévő kis tisztás felé pillantott. Kuro egy fához volt kötözve, de sikerült fogával elkapnia Okó kimonóját. Az asszony kétségbeesetten rángatta, míg végül a ruha el nem szakadt és Okó elfutott.

Az egyetlen túlélő, a másik szerzetes, lándzsájára támaszkodva bicegett el. Fejsebéből vér folyt. A kutyát minden bizonnyal a vér szaga vadította meg, ezért szörnyű ugatásba kezdett. Hangja egy ideig visszhangzott, aztán a kötél elszakadt, és a kutya Okó után száguldott. A szerzetes felemelte lándzsáját és megcélozta a kutya fejét. A nyakán sebesítette meg az állatot és az eltűnt a fák között.

– A nő megszökik! – kiáltotta Iori.

– Ne törődj vele! Lejöhetsz.

– És van ott egy sérült szerzetes is. Nem kéne elkapni?

– Felejtsd el, nem számít már.

– Az az asszony valószínűleg az Oinu teaházból van – mondta Gonnoszuke. Elmagyarázta, hogy került ide, a csodálatos véletlent, amely lehetővé

tette, hogy Muszasi segítségére siessen.

– Te ölted meg azt az embert, aki rám lőtt? – kérdezte Muszasi hálával eltelve.

– Nem – mosolygott Gonnoszuke. – Nem én, hanem a botom. Tudom, hogy egyébként magad is elbánnál velük, de úgy döntöttem, ha puskát használnak, tennem kell valamit. Még előttük idejöttem, és a sötétben a puskás mögé lopóztam.

Megszámolták a holttesteket. Hetet bot ölt meg, mindössze ötöt kard.

– Nem tettem semmi rosszat, csak védtem magam. De ez a szentély területe, s úgy érzem, el kell magyaráznom a történeteket az illetékes tisztviselőnek – mondta Muszasi. – Hadd tegye fel a kérdéseit, aztán le lehet zárni a dolgot.

Lefelé menet a hegyről, a Koszaruzava-hídnál összecsalázkoltak egy csapat fegyveres rendőrrel. Muszasi elmondta, mi történt. A kapitány láthatóan zavartan hallgatta, mindazonáltal parancsot adott, hogy Muszasit kötözzék meg.

Muszasi döbbenten kérdezte meg, hogy miért. Hisz eleve azért indult el, hogy jelentse, mi történt. – Na, mozgás! – utasította a kapitány.

Muszasi haragudótt, hogy közönséges bűnözőként kezelik, de még egy meglepetés várt rá. További rendőrök jöttek lefelé a hegyről. Mire a városba érkeztek, legalább százán voltak.

– Ugyan, ugyan, ne sírj! – Gonnoszuke magához ölelte Iorit. – Elvégre férfi vagy.

– Pontosan azért sírok, mert férfi vagyok – Iori az ég felé emelte arcát, száját tágra nyitotta és nagyot üvöltött.

– Nem tartóztatták le Muszasit! Ő maga adta fel saját magát – Gonnoszuke nyugodt szavakkal leplezte saját aggodalmát. – Gyere, menjünk.

– Nem, amíg nem hozzák vissza.

– Hamarosan elengedik. Nem tehetnek mást. Azt akarod, hogy magadra hagyjalak? – Gonnoszuke néhány lépéssel odébb ment.

Iori nem mozdult. De épp ekkor rontott elő Baiken kutyája a fák közül. Pofája vörös volt a vértől. – Segítség! – rohant Iori sikoltva Gonnoszuke mellé.

– Elfáradtál, ugye? Ide figyelj, mit szólnál hozzá, ha a hátamra vennélek?

Iorinak tetszett a dolog, köszönetet motyogott, fölmászott Gonnoszuke hátára és átkarolta a férfi széles vállát.

Mivel az ünnep az előző éjszaka véget ért, a látogatók is elmentek. A kihalt utcákon papírdarabokat és bambusz csomagolópapírokat fújdogált a gyenge szellő.

Az Oinu teaházhoz érve, Gonnoszuke benézett. Feltűnés nélkül akart bemenni. De Iori közbekottyantott. – Ott az a nő, aki elfutott.

– Sejtettem, hogy itt van. – Gonnoszuke megállt, hangosan töprengett. – Ha elvitték Muszasit, őt mért nem tartóztatták le?

Okó szeméből süttött a harag, amikor megpillantotta Gonnoszukét.

Gonnoszuke pedig látta, hogy az asszony kapkodva csomagol, és felnevetett. – Elutazik? –

kérdezte.

– Nem tartozik magára. Nehogy azt higgye, maga minden lében kanál gazfickó, hogy nem tudom! Maga ölte meg a férjem!

– Megérdemelte.

– Valamikor még törlesztek.

– Nőstény ördög! – kiabálta Iori Gonnoszuke feje fölül.

Okó a hátsó szobába hátrált, megvetően nevetett. – Még ti beszéltek? Ti, a tolvajok, akik betörtetek a kincsházba?

– Micsoda? – Gonnoszuke lecsúsztotta Iorit a földre és bement a teaházba. – Kit nevezel tolvajnak? Nem teszel lóvá!

– Mondd még egyszer és ...

– Rablók!

Gonnoszuke megragadta karját, Okó pedig megfordult és törével felé döfött. A férfi nem is nyúlt botja után. Kicsavarta a tört Okó kezéből és akkorát lökött rajta, hogy az asszony elterült az ajtó előtt.

– Segítség! Rablók! Megtámadtak! – ugrott fel Okó sikoltozva.

Gonnoszuke célzott és elhajította a tört. Okó hátán hatolt be, és elől jött ki a hegye. Okó arccal előre elterült.

Kuro bukkant elő a semmiből. Rávetette magát a holttestre, éhesen lefetyelte a vért, majd fejét az ég felé emelve, vonyított.

– Nézze azokat a szemeket! – tört ki iszonyodva Iori.

Okó kiáltozására felfigyeltek az izgatott falusiak. Nem sokkal hajnal előtt valaki betört a templom kincsházába. Egyértelmű, hogy kívülálló volt a tettes, mert a kegytárgyakat – az ősi kardokat, tükröket és hasonlókat – érintetlenül hagyták, de a sok-sok év során összegyűlt aranypor, érme és készpénz eltűnt. Lassan terjedt a hír, és még mindig nem erősítették meg hivatalosan. Eddig Okó

sikoltozása volt a legkézzelfoghatóbb bizonyíték. Szinte felvillanyozta őket.

– Ott vannak!

– Az Oinuban!

A kiáltozástól még nagyobb tömeg gyűlt össze, bambuszlándzsákkal, botokkal, mordályokkal, kövekkel felfegyverkezve. Úgy tűnt, mintha percek alatt az egész falu vérszomjasán összegyűlt volna a teaház előtt.

Gonnoszuke és Iori kisurrantak hátul, és a következő néhány órában egyik rejtekhelyről a másikra osontak. De most már megvolt a magyarázat. Muszasit nem azért a „bűnéért” tartóztatták le, amit be akart vallani, hanem mert tolvajnak vélték. Csak a Sómaru-hágót elérve sikerült lerázni üldözőiket.

– Innen látszik a Muszasino-fennsík – mondta Iori. – Vajon jól van mesterem?

– Gondolom, börtönben van, kihallgatják.

– Nem lehetne valahogy megmenteni?

– De, biztosan.

– Kérem, tegyen valamit! Kérem!

– Nem kell könyörögnöd. Én is a mesteremnek érzem. De Iori, te nem sokat tehetsz itt. Hazatalálsz egyedül?

– Azt hiszem igen, ha muszáj.

– Helyes.

– És ön?

– Én visszamegyek Csicsibuba. Ha nem hajlandók kiengedni Muszasit, valahogy más módon hozom ki. Ha kell, lerombolom a börtönt – a nyomatek kedvéért a földhöz verte botját. Iori, akinek módjában állt megcsodálni ennek a fegyvernek az erejét, gyorsan bólintott. – Derék fiú vagy. Menj haza és vigyázz a házra, amíg én vissza nem érkezem Muszasival, épségben, egészségben! – Hóna alá csapta botját és visszaindult Csicsibu felé.

Iori nem érezte magát magányosnak, nem is félt, és nem aggódott amiatt, hogy eltéved, de

rémesen álmos volt és a meleg napsütésben gyalogolva alig tudta nyitva tartani szemét. Szakamotónál megpillantott egy kő Buddhát az út mentén, és ledőlt árnyékába.

Már kezdett szürkülni, amikor felébredt. Halk hangokat hallott a szobor másik oldala felől. Büntudatot érzett, hogy úgy tűnik, mintha hallgatózna, inkább úgy tett, mintha még mindig aludna.

Ketten voltak. Egyikük egy farönkön ült, a másik egy sziklán. Némileg távolabb két ló állt egy fához kötözve. Nyergük két oldaláról lakkozott dobozok lógtak. Az egyik dobozon fabiléta lógott a következő felirattal: Simocuke tartományból, a nyugati telep építéséhez, a Sógun lakkholmi-ellátója.

Iori számára, aki a szobor mellett vetett rájuk egy pillantást, egyáltalán nem az átlagos, jól táplált vártisztviselőknek tűntek. Szemük túl éles, testük túl izmos volt. Az idősebb, élénknek tűnő, jó ötvenes férfiú volt. A lenyugvó nap sugarai visszaverődtek sisakszerű kalapjáról, amely elöl kiállt, oldalt két fülére hajolt, elrejtve vonásait.

Társa karcsú, izmos ifjú volt. Üstöke jól illett fiús arcához. Fejét álla alatt megkötött Suó-színezett kéztörlő fedte.

– Mit szól a lakkozott dobozokhoz? Jó ötlet volt, ugye? – kérdezte a fiatalabbik.

– Igen, okos volt elhíttetni az emberekkel, hogy a várban folyó munkálatokhoz van közünk. Nekem nem jutott volna eszembe.

– Lassacskán meg kell tanítanom az ilyesmire.

– Ne olyan hevesen. Csak ne kezd kigúnyolni az idősebbet! Bár ki tudja, lehet, hogy négy-öt év múlva te parancsolsz az öreg Dajzónak.

– Nos, a fiatalok felnőnek. Az öregek pedig még öregebbek lesznek, bármennyire is próbálnak fiatalok maradni.

– Úgy véled, hogy ezt teszem?

– Nyilvánvaló, nem? Állandóan a korára gondol, ettől olyan eltökélt, hogy minél előbb befejezze küldetését.

– Úgy érzem, elég jól ismersz.

– Nem kéne indulnunk?

– De igen, még a végén a szabadban éjszakázunk.

– Jobb, mint börtönben éjszakázni.

– Ha-ha! Ha ilyen könnyen megijedsz, nemigen bízhatok abban, amit teszel.

– Még nem vagyok elég régen a mesterségben. Néha még a szél hangjától is ideges leszek.

– Ez azért van, mert még mindig átlagos tolvajnak érzed magad. Ha szem előtt tartod, hogy az ország javáért teszed, rögtön jobban érzed magad.

– Mindig ezt mondja. Hiszek önnek, valami mégis azt súgja nekem, nem helyes, amit cselekszem.

– Meg kell lennie benned a bátorságnak, hogy vállald a meggyőződésed – ám a feddés nem hangzott valami meggyőzően, mintha Dajzó saját magát nyugtatgatná.

Az ifjú könnyedén felpattant a nyeregbe és előrelovagolt. – Tartson szemmel – kiáltott hátra. – Ha bármit észreveszek, jelzek.

Az út hosszan lejtett dél felé. Iori jó egy percig követte őket tekintetével a Buddha mögül, aztán úgy döntött, utánuk megy. Nem tudta kivenni a fejéből az gondolatot, hogy ezek ketten törtek be a kincses-házba. Egyszer-kétszer óvatosan hátrapillantottak, de láthatóan semmi olyat nem láttak, amit aggasztónak találtak volna, és kis idő múlva megfellelkeztek az elővigyázatosságról. Nem sokkal ezután a szürkület sötétnek adta át a helyét, az ember legfeljebb egy-két méterre látott maga elé.

A két lovas már csaknem a Muszasino-fennsík szélén járt, amikor az ifjú előremutatott. – Ott van, főnök, látszanak már Ógimacsia fényei. –

Innentől egyenes volt az út. Nem messze előttük a ledobott obiként kanyargó Iruma-folyó ezüstösen csillogott a holdvilágnál.

Iori mostantól még jobban vigyázott, hogy észre ne vegyék. Most már meg volt győződve arról, hogy ezek az emberek a rablók, és ismerte jól a banditákat, még Hótengaharából. A banditák gonosz emberek, akik egy tojásért, vagy egy maroknyi vörösbabért is lemészárolnak bárkit. Mit sem számít nekik az emberélet.

Lassacskán elérték Ógimacsia városát. Dajzó felemelte karját. – Dzsóta, itt megállunk és harapunk valamit. A lovakat is meg kell etetni, és elszívnek egy pipát is.

Kikötötték lovaikat egy homályosan megvilágított bolt elé és bementek. Dzsóta az ajtó mellett maradt, és miközben ettek, mindvégig szemmel tartotta a dobozokat. Amikor végzett, kiment, megetetni a lovakat.

Iori bement az utca túloldalán lévő ételboltba, és amikor a két férfi ellovagolt, fölkapta maradék rizsét, s menet közben ette meg. Azok ketten egymás mellett lovagoltak. Az út sötét, de egyenes volt.

- Dzsóta, küldtél futárt Kiszóba?
- Igen, gondom volt rá.
- Mit mondtál nekik, mikor leszünk ott?
- Éjfélkor. Időben vagyunk.

Az éjszaka csöndjében Iori eleget hallott társalgásukból ahhoz, hogy tudja, Dajzó gyermekkori nevén hívja társát, míg Dzsóta főnöknek nevezi az öregebbiket. Lehet, hogy ez semmi többet nem jelent, csak azt, hogy az öreg a banda feje. de Iori valahogy úgy érezte, apa és fia lovagol előtte. Ez esetben nem egyszerű banditákról, hanem bandita-dinasztiáról van szó. Olyan veszélyes emberekről, akiket ő maga soha nem lesz képes elkapni. De talán ha a nyomukban marad, jelentheti hollétüket a rendőröknek.

Kavagoe városa mélyen aludt, némán, mint egy mocsár az éjszaka közepén. A két lovas sötétbe burkolózott házak mellett haladt el. Majd elfordulva az országútról fölfelé kezdtek kapaszkodni a hegyoldalban. Az emelkedő alján kő útjelző állt: „Odafenn a fejtemetőhalom erdeje”.

Iori ért fel először, az ösvény melletti bokrok közt fölmászva megelőzte őket. Hatalmas, magányos fenyőt látott, amelyhez egy ló volt kikötve. A fa aljában három róninnak öltözött férfi ücsörgött térdük körül összekulcsolt kézzel, akik most várakozva pillantottak az ösvény felé. Iorinak alig volt ideje búvóhelyet találni, mielőtt az egyik férfi felállt és megszólalt. – Ez bizony Dajzó. – Mindhárman felálltak, előrerohantak és kedélyesen üdvözölték egymást. Dajzó csaknem négy éve nem találkozott társaival.

Kisvártatva munkához láttak. Dajzó irányításával odébb-gurítottak egy jókora követ, és ásni kezdtek. A gödör egyik oldalán csakhamar földhalom emelkedett. A másik oldalon hatalmas mennyiségű arany és ezüst. Dzsóta lepakolta a dobozokat a lovakról, és kiöntötte a tartalmukat. Iori úgy vélte, ez lehet a Micumine-szentélyből hiányzó kincs. Az előző zsákmányokkal együtt a teljes érték elérhetett több tízezer *ryót* is.

Az értékes fémet egyszerű gyékényzsákokba öntötték, és a három lóra pakolták. Az üres lakkozott dobozokat az összes holmival együtt, amelyre nem volt már szükségük, a gödörbe hajították. Miután a talajt is elsimították, a követ visszagördítették eredeti helyére. – Ez megteszi – bólintott Dajzó. – Elszívhatok egy pipával. – Leült a fenyőfa alá és elővette pipáját. A többiek lesöpörték ruhájukat és mellé telepedtek.

Négyéves, úgynevezett zarándokútja során Dajzó alaposan felderítette a Kantó-síkságot. Nemigen akadt templom vagy szentély, amelyen

ne hirdette volna emléktábla nagyvonalúságát, amelynek mértéke nyílt titok volt. Furcsa mód soha senki nem gondolt rá, hogy megkérdezze, honnan származik vagyona.

Dajzó, Dzsóta és a három Kiszóból való férfi jó egy órát üldögélt, s közben a jövőről szőtt terveikről beszélgettek. Az nem is kétséges, hogy Dajzónak kockázatos volna visszatérni Edóba, de valamelyiküknek mennie kell. El kell hozni a sibaurai raktárban lévő aranyat, az iratokat elégetni, és valamit tenni kell Akemival is.

Nem sokkal napkelte előtt Dajzó és három társa elindult a kósui országúton Kiszó felé. Dzsótaró gyalog indult az ellenkező irányba. Iori hiába nézett föl a csillagokra, nem adtak választ kérdésére, kit is kövessen.

Az átlátszóan kék őszi égbolt alatt a délutáni napfény erős sugarai szinte égették Dzsótaró bőrét. Fejében kavarogtak a gondolatok az elkövetkezendő korszakban betöltött szerepéről. Úgy haladt végig a Muszasino-síkságon, mintha az övé lenne.

Kicsit aggódó pillantást vetett hátra. Úgy vélte, a fiú, akit lát, beszélni akar vele. Többször is megállt már, hogy módot adjon neki, de a gyerek nem próbált szóba elegyedni vele. Úgy döntött, a végére jár. Elbújt egy bokor mögé. Amikor Iori odaért, ahol Dzsótarót eltűnni látta, aggódva nézett körül. Dzsótaró hirtelen felállt. – Hé, te kis csirkefogó!

Iori megrémült, de gyorsan összeszedte magát. Tudta, hogy nem érdemes elfutnia. Továbbment, közönyösen vetette oda. – Mit akarsz?

– Engem követsz, mi?

– Ugyan, ugyan – rázta a fejét Iori ártatlanul. Dzsúniszó Nakanóba tartok.

– Hazudsz! Engem követtél!

– Nem tudom, miről beszélsz – Iori futásnak

eredt, de Dzsótaró elkapta a kimonóját.

– Ki vele!

– De... nem tudok semmit...

– Hazug! – Dzsótaró keményebben szorította. – Valaki utánam küldött. Közöséges kém vagy!

– Te beszélsz? Ócska tolvaj!

– Micsoda? – üvöltötte Dzsótaró.

Közel hajolt hozzá, hogy arcuk majdnem összeért.

Iori csaknem a földig hajolt. Kiszabadult, és rohanni kezdett.

Dzsótaró egy pillanatig habozott, majd utánaszáguldott.

Az út egyik oldalán darázs-fészekszerűen szétszórt zsúptetők látszottak. Iori a vörös, őszi fűben vakondtúrásokat szétrúgva rohant. – Segítség! Segítség! Tolvaj!

A kis faluban olyan családok éltek, akiknek feladata a síkságon keletkezett tüzek oltása volt. Iori hallotta a kovács üllőjének és kalapácsának csengését. Emberek rohantak elő a sötét istállókból és házakból, ahol száradni kirakott datolyaszilvák lógtak. Iori integetett, zihált. – Az a kendős férfi üldöz engem... Rabló... Fogják el, kérem! Jaj, már itt is van!

A falusiak zavartan meredtek rájuk. Néhányan ijedt pillantást vetettek a két fiatalra. De Iori döbbenetére nem mozdultak, hogy elfogják Dzsótarót.

– Rabló! Kirabolta a templomot!

Megállt a falu közepén. Rádöbbsent, hogy a békét és nyugalmat egyedül egy dolog zavarja meg, az ő kiabálása. Aztán észbe kapott, rejtekhelyet keresett, és kifújta magát.

Dzsótaró óvatosan lassított léptein, s méltóságteljesen haladt. A falusiak csöndben nézték. Az biztos, hogy nem nézett ki rablónak, sem semmirekellő róninnak. Ellenkezőleg, tisztos fiatalembernek tűnt, aki képtelen lenne bármiféle bűnt is elkövetni, Iorit undor töltötte el, hogy a

falusiak – felnőttek – nem állnak ki egy rabló ellen. Úgy döntött, visszasiet Nakanóba, ahol legalább ismerősöknek mondhatja el, mi történt.

Letért az útról, és átvágott a síkságon. Amikor megpillantotta a kriptoméria-ligetet a ház mögött, már csak egy mérföld volt hátra. Megkönnyebbülten futásnak eredt.

Am hirtelen kinyújtott karú alak állta el útját.

Nem volt ideje rá, hogy azon töprengjen, miként került elé Dzsótaró. De most már hazai terepen volt. Hátraugrott és kardot rántott.

– Te átkozott! – kiáltotta.

Dzsótaró pusztá kézzel vetette rá magát és elkapta Iori gallérját, de a fiú kiszabadította magát és vagy tíz lépéssel oldalra ugrott.

– Rohadék! – morogta Dzsótaró. Meleg vér folyt végig jobb karján az ötcentis vágásból.

Iori küzdő állást vett föl, és próbálta észben tartani mindazt, amit Muszasi belévert. Szemek... szemek... szemek. Összes erejét fényes pupilláiba koncentrált. Egész lénye a tüzes szempárba összpontosult.

Dzsótaró nem tudott farkasszemet nézni vele. Előrántotta kardját. – Meg kell, hogy öljelek! – vicsorogta.

Iorit bátorsággal töltötte el, hogy sikerült megsebeznie ellenfelét. Támadott. Úgy, ahogy Muszasi ellen is szokott.

Dzsótaró kezdte meggondolni magát. Eddig nem hitte, hogy Iori használni is tudja a kardot. Ám teljes erejéből küzdenie kellett. Társai érdekében el kell távolítania az útból ezt a kölyköt. Láthatóan ügyet sem vetve Iori támadására, vadul, de sikertelenül nekirontott.

Két vagy három összecsapás után Iori megfordult és futásnak eredt. Majd megfordult és ismét támadott. Dzsótaró ellentámadásánál pedig ismét visszavonult. Felbátorította, hogy stratégiája beválik. A saját területe felé vezeti az ellenfelet.

Dzsótaró megállt, hogy kicsit kilihegje magát.

Körülnézett a sötét ligetben. – Hol vagy, hülye kis fattyú? – kiáltotta.

Válaszul fakéreg és levelek hullottak rá. – Látlak – kiáltotta Dzsótaró fölfelé nézve, bár mindössze néhány csillagot látott a lombsátron keresztül.

Dzsótaró mászni kezdett fölfelé, a zizegő hang irányába, amelyet Iori keltett, amikor kikúszott egy faágra. Onnan, sajnos, nem volt hová mennie.

– Most elkaplak! Ha csak nem nőnek szárnyaid, jobb, ha feladod, különben meghalsz.

Iori csendben visszakúszott két ág elágazásához. Dzsótaró lassan, elővigyázatosan mászott. Amikor Dzsótaró kinyúlt, hogy megragadja, Iori ismét hátrább kúszott az egyik ágon. Dzsótaró horkantott egyet, mindkét kezével megragadta az ágot és kezdte felhúzni magát, Iori csak erre várt. Kardja hangos csattanással csapott le az ágra, amelybe Dzsótaró kapaszkodott. Az ág eltört és Dzsótaró elterült a földön.

– Ehhez mit szólnsz, te tolvaj? – rikkantotta kárörvendőn Iori.

Az alsó ágak lassították a zuhanást, és Dzsótarónak mindössze a hiúsága szenvedett komolyabb csorbát. Káromkodva kezdett visszamászni, ez alkalommal egy leopárd sebességével. Amikor ismét Iori lábához közeledett, Iori kardjával tartotta távolabb. Szabályos patthelyzet volt. Egyszer csak egy sakuhacsi fájdalmas hangja ütötte meg a fülüket. Egy pillanatra mindketten megálltak, hallgatták, aztán Dzsótaró úgy döntött, megpróbál ellenfele értelmére hatni. – Rendben – bólintott –, jobban küzdesz, mint vártam. Csodállak érte. Ha elmondod, ki bízott meg, hogy kövess, futni hagylak.

– Valld be, hogy legyőztelek!

– Megőrültél?

– Igaz, hogy nem vagyok még felnőtt, de Miszava Iori vagyok, Mijamoto Muszasi egyetlen tanítványa. Sértés lenne mesterem hírnevének, ha kegyelemért köszökönnék. Add fel!

– Mi? mi? – dadogott Dzsótaró hitetlenkedve. – Mondd ezt még egyszer!

– Hát jól figyelj! – mondta Iori büszkén. – Miszava Iori vagyok, Mijamoto Muszasi egyetlen tanítványa. Ehhez mit szólsz?

Dzsótaró kész volt bevallani vereségét. Kétkedés, kíváncsiság keverékével kérdezte: – Hogy van a tanárom? Jól van? Hol van?

Iori meglepődött, de azért biztos távolságot tartott Dzsótarótól, aki közelebb húzódott. – Ha-ha – nevetett. – A szenszei soha nem fogadna tanítványának egy tolvajt.

– Ne nevezd így! Muszasi soha nem említette Dzsótaró nevét?

– Dzsótaró?

– Ha valóban Muszasi tanítványa vagy, hallanod kellett tőle a nevem egyszer vagy kétszer. Annyi idő lehettem akkor, mint te most.

– Hazudsz!

– Nem, ez az igazság.

Dzsótarón erőt vett a nosztalgia. Kinyúlt Iori után. Próbálta elmagyarázni, hogy barátoknak kell lenniük, hisz ugyanannak a mesternek a tanítványai. Iori viszont még mindig tartott tőle. A bordái közé csapott.

A két faág közé szorított Dzsótarónak mégis sikerült elkapni Iori csuklóját. Iori pedig valami oknál fogva elengedte az ágat, amelybe kapaszkodott. Együtt estek, egymásra zuhantak és mindkettő elvesztette eszméletét.

Minden irányból jól látszott a Muszasi új házában égő fény, mert bár a tető már a helyén állt, a falakat még nem építették meg. Takuan egy nappal korábban érkezett, hogy meglátogassa

a vihar után. Úgy döntött, megvárja Muszasi visszatértét. Ma, miután beesteledett, épp az őt körülvevő magányt élvezte, amikor egy vándorszerzetes zavarta meg, s forró vizet kért vacsorájához.

Miután a szerzetes elfogyasztotta soványka, rizsgolyókból álló vacsoráját, úgy határozott, játszik sakuacsiaján Takuannak. Bizonytalan, amatőr módon kezelte a hangszerét, ám Takuan mégis őszinte érzéseket érzett ki a zenéből, azon a művészietlen módon, amely oly gyakran megnyilvánul a nem igazi költők verseiben is. Úgy vélte, felismeri, milyen érzelmet próbál kicsikarni a játékos hangszeréből. A bűntudat volt az, az első hangtól az utolsóig, szálnalmas esdeklés bűnbocsánatért.

Úgy tűnt, benne van a férfi egész élettörténete. Ám Takuan úgy elmélkedett, mégsem nagyon különbözhet a sajátjától. Akár nagy valaki, akár kicsiny, nem sok különbség lehet belső életük tapasztalataiban. Az eltérés pusztán abban található, hogyan álltak ellen közönséges emberi gyengeségeiknek. Takuan számára mind ő, mind társa alapvetően nem voltak mások, mint emberi bőrbe csomagolt illúziók.

– Azt hiszem, láttalak már valahol – morogta Takuan elgondolkodva.

A pap szinte vak szemei pislogni kezdtek. – Most, hogy említet, azt hiszem, felismerem a hangod. Nem Takuan Szóhó vagy Tadzsímából?

Takuanból előtörték az emlékek. Közelebb emelte a lámpát a férfi arcához. – Te pedig Ajoki Tanzaemon, ugye?

– Hát te vagy az, Takuan? Ó, bárcsak bebűjhatnék valami lyukba és elrejtethném nyomorult testem.

– Milyen különös, hogy itt találkozunk. Csaknem tíz éve telt el azóta a Sippódzsiban töltött idő óta, ugye?

– A hátam borsószik, ha azokra a napokra

gondolok. – Mereven folytatta: – Most, hogy ez maradt belőlem, és sötétben kószálok, nyomorult csontjaimat csak egy gondolat tartja életben, az, hogy a fiamra gondolok.

– Van fiad?

– Azt mondták, azzal az emberrel van, akit az öreg kriptomériafára kötöttek, Takezó, ugye? Ha jól tudom, most Mijamoto Muszasinak hívják. Állítólag mindketten keletre jöttek.

– Úgy érted, a fiad Muszasi tanítványa?

– Azt mondják. Annyira szégyelltem magam, hogy nem tudtam volna Muszasi szemébe nézni, így megpróbáltam a fiút kivenni a fejemből. De most... Idén tizenhét éves. Bárcsak vethetnék rá egy pillantást, hogy láthassam, miféle emberré vált. Boldogan halnék meg.

– Tehát Dzsótaró a te fiad? Nem tudtam – tűnődött Takuan.

Tanzaemon bólintott. Ebben a töpörödött alakban semmi nem emlékeztetett az Ocú után vágyakozó, büszke kapitányra. Takuan száналommal tekintett rá. Fájt neki, mint tépi Tanzaemont a bűntudat.

Jól látta rajta, hogy még a papi ruha ellenére is hiányolja a vallásos hit megnyugtató érzését. Takuan úgy döntött, először is el kell vezetnie őt Buddha Amidaig, akinek végtelen könyörülete azokra is kiterjed, akik a tíz ördög és öt halálos bűn bűnében vétkesek. Miután Tanzaemon lerázta magáról ezt a kétségbeesettséget, módja lesz megkeresni Dzsótarót.

Egy edői zen-templomba küldte Tanzaemont. – Ha megmondod, hogy én küldtelek, addig maradhatsz, ameddig óhajtasz. Mihelyt lesz időm, felkereslek, és hosszan elbeszélgetünk. Azt hiszem, sejtem, hol lehet a fiad. Mindent, amit tudok, megteszek, hogy a nem túl távoli jövőben viszontláthasd. De addig is, hagyd a siránkozást. Az ember ötven- vagy hatvanéves kora múltával is ismerheti a boldogságot, végezhet hasznos

munkát. Sokáig élhetsz még. Beszéljess erről a papokkal, miután befogadtak templomukba.

Takuan nem túl udvariasan és az együttérzés minden jele nélkül kituszkolta Tanzaemont az ajtón, de az láthatóan méltányolta magatartását. Többször is meghajolt hálája jeléül, majd fogta szalmakalapját, sakuhacsiját és távozott.

Mivel félt attól, hogy megcsúszik, úgy döntött, a fák közt halad, ahol enyhébb volt a lejtő. Botja egyszer csak nekiütközött valaminek. Kezével tapogatózott és meglepve észlelte, hogy két test fekszik mozdulatlanul a nyirkos talajon.

Visszasietett a kunyhóba. – Takuan, tudsz segíteni? Két eszméletlen fiút találtam az erdőben.

Takuan felállt és kiment. Tanzaemon folytatta. – Nincs nálam semmi gyógyszer, és nem látok elég jól, hogy vizet keressek nekik.

Takuan belebújt szandáljába és lekiáltott a hegy alja felé. Hangja messze szállt. Egy paraszt kiáltott vissza, megkérdezve, mit akar. Takuan szólt, hogy hozzon fáklyát, néhány embert és egy kis vizet. Várakozás közben elmagyarázta Tanzaemonnak, melyik a legjárhatóbb út, részletesen leírta, merre menjen, aztán útjára bocsátotta. Tanzaemon félúton, lefelé menet a hegyről, találkozott a felfelé jövő férfiakkal.

Mire Takuan odaért, Dzsótaró már magához tért, s kábultan ült egy fa alatt. Egyik kezét lori karjára téve azon tűnődött, tudja-e meg amit akar, vagy tűnjön el innen. Mint egy éjszakai ragadozó reagált a fáklyára, izmai futásra készen megfeszültek.

– Mi történik itt? – kérdezte Takuan. Ahogy közelebb lépett, kíváncsisága meglepetéssé változott. Legalább annyira meghökkent, mint Dzsótaró. A fiatalember jóval magasabb volt, mint a fiú, akire Takuan emlékezett, s az arca is meglehetősen megváltozott.

– Dzsótaró vagy, ugye?

A fiú két tenyerét a földre téve, meghajolt: – Igen, én vagyok – felelte gyorsan, csaknem ijedten. Rögtön megismerte Takuant.

– Nos, mondhatom, derék fiatalemberré nőttél.
– Majd Iorihoz fordult. Átkarolta, meggyőződött arról, hogy életben van.

Iori magához tért, kíváncsian körülnézett, majd könnyekre fakadt.

– Mi bajod? Megsérültél? – kérdezte Takuan nyugtatgatóan.

Iori a fejét rázta, majd pityeregni kezdett. – Nincs semmi bajom, de elvitték a mesteremet. Börtönben van Csicsibuban.

Iori úgy bögött, hogy Takuan alig értette, mit mond, de alapjaiban mégis hamarosan világosan látta a történeteket. Mihelyt észlelte, milyen komoly a helyzet, csaknem ugyanúgy kétségbe esett, mint Iori.

Dzsótaró izgalomba jött. Remegő hangon fordult a szerzeteshez. – Takuan, el kell mondanom valamit. Nem tudnánk valahol kettesben beszélgetni?

– Ő az egyik tolvaj. Ne bízson benne – kiáltotta Iori. – Bármit mondjon, hazugság. – Vádlón mutatott Dzsótaróra, haragosan meredtek egymásra.

– Hallgassatok mindketten! Majd én eldöntöm, kinek van igaza és kinek nincs. – Takuan a házhoz vezette őket és tüzet rakatott velük odakint.

Letelepedett a tűz mellé, majd utasította a két fiút, hogy üljenek le ők is. Iori habozott, jól látszott arcán, hogy esze ágában sincs egy tolvajjal barátkozni. De amikor látta, hogy Takuan és Dzsótaró kedélyesen társalognak a régi szép időről, elfogta a féltékenység, és morogva leült melléjük.

Dzsótaró lehalkította a hangját mint egy Buddha előtt bűneit meggyónó asszony. Hevesen törtek ki belőle a szavak.

– Most már négy éve tanít egy Dajzó nevű férfi, aki a kiszóbeli Naraiból való. Megtudtam céljait, azt, hogy mit akar elérni a világon. Ha kell, hajlandó vagyok meghalni is érte. Ezért is akartam segíteni neki munkájában... De azért rosszul esik, ha tolvajnak nevezik az embert. És akkor is Muszasi tanítványa vagyok, ha el is választottak tőle. Soha egyetlen napig sem voltam távol tőle szellememben.

Sietve folytatta, nem várta meg, hogy közbekérdezzenek. – Dajzó és én az ég és a föld isteneire fogadtuk, hogy nem áruljuk el célunk. Nektek sem mondhatom el. Mégsem maradhatok tétlen, ha Muszasit börtönbe vetik. Holnap Csicsibuba megyek és vallomást teszek.

– Ezek szerint te és Dajzó raboltátok ki a kincsházat – mondta Takuan.

– Igen – felelte Dzsótaró, a bűnbánat legkisebb jele nélkül.

– Tehát mégis tolvaj vagy – mondta Takuan.

Dzsótaró lesütötte szemét, hogy ne kelljen Takuan szemébe néznie. – Nem... Nem – morogta jámboran. – Nem vagyunk közönséges rablók.

– Eddig sejtelmem sem volt, hogy különböző fajta tolvajok is vannak.

– Nos, azt próbáltam ezzel mondani, hogy nem a magunk hasznára csináljuk mindezt. A népért tesszük. Arról van szó, hogy a köztulajdont a köz javára elmozdítjuk.

– Nem értem az ilyen érvelést. Azt akarod mondani ezzel, hogy a ti rablásaitok jogos bűnök? Úgy érted, olyanok vagytok, mint a kínai regények bandita hősei? Ha igen, szegényes utánzat.

– Nem válaszolhatok anélkül, hogy megszegném titkos megállapodásomat Dajzóval.

– Ha-ha. Nem hagyod magad becsapni, ugye?

– Nem érdekel, mit mondtok. Csak azért fogok vallani, hogy megmentsem Muszasit. Remélem, később lesz egy-két jó szavad értem.

– Egyetlen jó szót sem szólhatok. Muszasi ártatlan. Akár bevallod, akár nem, előbb-utóbb kiszabadul. Nekem úgy tűnik, sokkal fontosabb számodra, hogy Buddha felé fordulj. Használj engem tolmácsodul és vallj meg mindent neki.

– Buddhának?

– Ezt tanácsolom. Azzal hancegsz, hogy valami nagyot cselekszel mások kedvéért, valójában pedig mások elé helyezed magad. Az meg sem fordult a fejedben, hogy jó néhány embert boldogtalanná teszel?

– Az ember nem gondolhat magára, amikor a társadalom jólétéért küzd.

– Szerencsétlen bolond! – Takuan öklével nagyot csapott Dzsótaró arcára. – Az emberi én az alapja mindennek. Minden tettünk ebben testesül meg. Az, aki nem ismeri önmagát, másokért sem tehet semmit.

– Úgy érted... Nem azért cselekedtem, hogy kielégítsem saját vágyaim.

– Fogd be a szád! Nem látod, hogy még szinte gyerek vagy? Nincs rémisztőbb látvány, mint egy önjelölt jótevő, aki semmit nem tud a világról, de magára vállalja, hogy megmondja a világnak, mi jó neki. Egy szót sem kell mondanod, miben mesterkedtek Dajzóval! Nagyon is jól sejtem már... Most miért sírsz? Fűjd ki az orrod!

Ráparancsolt, hogy menjen lefeküdni, és Dzsótaró szót fogadott, de nem tudott elaludni. Muszasi járt az agyában. Melle előtt tapsolt és halkan imádkozott könyörületért. Könnyek öntötték el a szemét. Majd az oldalára fordult és Ocúra gondolt. Fájt az arca. Ocú könnyei még jobban fájnának, mégis elképzelhetetlen volt, hogy megszegje Dajzónak tett ígéretét, bárhog is próbálja majd holnap kiszedni belőle Takuan. Mert biztos, hogy megpróbálja.

Hangtalanul fölkelt, kiment és felnézett a csillagokra. Sietnie kell, csaknem hajnalodik.

– Megállj! – Dzsótaró a hangra megmerevedett.

Mögötte Takuan széles árnyéknak tűnt. A pap mellé lépett és átkarolta. – Eltökélted hát, hogy odamész és megvallod, mit tettél?

Dzsótaró bólintott.

– Nem valami okos dolog – mondta Takuan együttérzően. – Szörnyű halált halsz. Nyilván úgy véled, ha feladod magad, Muszasit elengedik. De nem ilyen egyszerű. A rendőrök addig tartják börtönben Muszasit, amíg el nem mondasz nekik mindent, amit nekem nem vagy hajlandó. És addig kínoznak, amíg nem beszélsz, ha kell egy évig, ha kell még tovább.

Dzsótaró lehorgasztotta fejét.

– Ezt akarod? Elpusztulni, mint egy kutya? Egyszerűen nincs más választásod. Vagy mindent a kínzás hatására vallasz be, vagy nekem mondd el. Mint Buddha tanítványa, én nem ítélek. Én Amidára hagyom a döntést.

Dzsótaró hallgatott.

– Van még egy lehetőség. Véletlenül tegnap találkoztam apáddal. Jelenleg a kolduló szerzetesek életét éli. Persze sejtelve sem volt arról, hogy te is itt vagy. Egy edői templomba küldtem. Ha úgy döntöttél, hogy meg akarsz halni, helyes lenne, ha előbb megkeresnéd. Megkérdezheted tőle, igazam van-e. Három út áll előtted, Dzsótaró. Magadnak kell eldöntened, melyiket követed – Takuan megfordult és elindult vissza a házba.

Dzsótaró rádöbbsent, hogy a sakuhacsi, amit tegnap hallott, apjáé lehetett. Anélkül, hogy Takuan elmondta volna, el tudta képzelni, hogyan nézhet ki most apja. Mit érezhet, miközben egyik helyről a másikra vándorol?

– Várj, Takuan! Beszélek, elmondok mindent Buddhának, beleértve Dajzónak tett ígéretemet is – megragadta a pap ruhaujját, aztán bementek a ligetbe.

Dzsótaró hosszasan vallott, semmit nem hagyott ki. Takuan mozdulatlanul, szótlanul

hallgatta.

- Ez minden – mondta végül Dzsótaró.
- Biztos, minden?
- A legapróbb részletig.

Takuan jó egy óra hosszát hallgatott. Eljött a hajnal. Kakas kukorékolt, harmat csillogott mindenütt. Takuan egy kriptoméria gyökerén ült. Dzsótaró egy másik fának dőlve lehajtott fejjel várta az elkerülhetetlen korholást.

Amikor Takuan végre megszólalt, úgy tűnt, eltűntek belőle a kételyek. – Mondhatom, szép kis társaságba keveredtél. Fel sem fogják a világ folyását. Jó, hogy elmondtad nekem, mielőtt még rosszabbra fordult volna a helyzet. – Benyúlt kimonójába, és meglepő módon két aranypénzt húzott elő. Dzsótaró felé nyújtotta őket. – A legjobb, ha minél előbb eltűnsz innen. A legkisebb késlekedés katasztrófát hozhat nemcsak rád, hanem apádra és mesteredre is. Menj, amilyen messzire csak tudsz, de még a közelébe sem Nakaszendónak vagy a kósui országútnak. Ma délben már szigorúan ellenőrizni fognak mindenkit, aki arra jár.

– És mi lesz a szenszeijel? Nem mehetek el úgy, hogy börtönben hagyom!

– Bízj rám! Egy vagy két év múlva, amikor a dolgok lecsillapodtak, felkeresheted, hogy bocsánatot kérj. Majd akkor beszélek a fejeddel.

– Vízontlátásra.

– Várj egy pillanatot.

– Igen?

– Először Edóba menj. Azabuban van egy Sódzsuan nevű zen-templom, apádnak már ott kell lennie. Fogd ezt a pecsétet, amit a Dajtokudzsiban kaptam. Tudják, hogy az enyém. Mondd meg, hogy adják oda neked apád koldulászerzetes ruháját, kalapját és a szükséges iratokat. Akkor álcázva utazhatsz.

– Miért kell papnak tettetnem magam?

– Hát, ennyire naiv vagy? Te, fiatal barátom,

egy olyan szervezet ügynöke vagy, amelyik meg akarja ölni a sógunt, lángra lobbantani Iejaszú várát Szurugában, az egész Kanto körzetet zűrzavarba dönteni, és megragadni a hatalmat. Röviden, áruló vagy. Ha elkapnak, azonnal felakasztanak.

Dzsótaró szája tátva maradt.

– Menj már!

– Kérdezhetek még valamit? Miért nevezünk árulóknak olyanokat, akik meg akarnak szabadulni a Tokugaváktól? Miért nem azok az árulók, akik megdöntötték a Tojotomikat, és megragadták a hatalmat?

Takuan hidegen nézett rá. – Ne tőlem kérdezd!

7

A GRÁNÁTALMA

Takuan és Iori még aznap megérkezett Hódzsó Udzsikacu nagyúr usigomei udvarházába. A kapuban őrt álló fiatal hűbéres bejelentette Takuant, s néhány perc múlva megjelent Sinzó.

– Apám Edo várában van. Jöjjön be, várja meg!

– A várban van? Akkor odamegyek, hisz eleve oda tartottam. Itt hagyhatnám Iorit nálad?

– Természetesen – Sinzó Iorira mosolygott. – Rendeljek palankint?

– Jól esne.

Alig tűnt el a lakkozott gyaloghintó, Iori máris az istállóban termett. Egyenként alaposan szemügyre vette Udzsikacu nagyúr jól táplált, gesztenyebarna és pöttyös szürke paripáit. Különösen a pofájukat csodálta. Úgy vélte, sokkal arisztokratikusabbak az általa ismert igavonókéinál. Rejtély, gondolta, hogyan engedheti meg magának a harcosok osztálya, hogy ennyi jó ló semmit ne tegyen, ahelyett hogy a mezőkön dolgoztatná őket.

Éppen csatába száguldó lovasságot képzelt

maga elé, amikor Sinzó hangja felriasztotta. A ház felé pillantott. Azt hitte, őt feddik, aztán látta, hogy Sinzó haragja nem rá, hanem egy konok képű, bottal járó, vékony vénasszonyra irányul.

– Még hogy azt hazudjuk, hogy nincs itt! – üvöltötte Sinzó. – Miért hazudna apám egy vén boszorkának, akit még csak nem is ismer?

– Na lám, milyen dühös – gúnyolódott Oszugi. – Gondolom, a nagyúr fia. Tudja, hányszor jöttem ide csak azért, hogy apjával beszélhessek? Nem kevészer, mondhatom. És mindannyiszor azt a választ kaptam, hogy nincs idehaza.

– Ennek semmi köze ahhoz, hányszor jön el – felelte Sinzó kicsit zavartan. – Apám nem szívesen fogad idegeneket, és ha nem akar találkozni magával, miért jön mindig vissza?

Oszugi zavartalanul gágogott tovább. – Ha nem szívesen fogad embereket, akkor miért él emberek között? – Kivillant a foga.

Sinzó agyában megfordult, hogy alaposan lehordja és kardjának pengéjét is megmutatja neki, de nem akarta ilyen hirtelen haragúnak mutatni magát, és abban sem volt biztos, hogy hatásos lenne a dolog.

– Apám nincs itt – közölte nyugodtan. – Mi lenne, ha leülne, és elmondaná, mi járatban van?

– Elfogadom kedves ajánlatát. Hosszú volt az út és fáradt a lábam – a vénasszony leült az egyik lépcsőfokra és dörzsölgetni kezdte térdét. – Amikor így szól hozzám, fiatalember, elszégyellem magam, amiért felemeltem a hangom. Szeretném, ha meghallgatna és mindent elmondana apjának, amikor hazatér.

– Boldogan megteszem.

– Azért jöttem, hogy Miyamoto Muszasiról beszéljek vele.

– Valami történt vele? – kérdezte Sinzó döbbenten.

– Nem. De szeretném, ha édesapja tudná, miféle ember. Amikor tizenhét éves volt. elment

Szekigaharába, és a Tokugavák ellen harcolt. Hallja, a Tokugavák ellen. Ráadásul annyi ördögi tettet hajtott végre Mimaszakában, hogy arrafelé senki nem tud róla semmi jót mondani. Rengeteg embert ölt meg. és évek óta menekül előlem, mert teljes joggal bosszút akarok állni rajta. Muszasi értéktelen csavargó, de veszélyes.

– Várjon, csak...

– Nem, hallgasson csak meg! Muszasi kikezdett azzal a nővel, aki a fiam jegyese volt. Szabályosan megszöktette a menyasszonyát.

– Várjon csak! – emelte föl Sinzó a kezét. – Miért mesél ilyeneket Muszasiról?

– Az ország érdekében – felelte Oszugi öntelten.

– Ugyan, mi jót tesz az országnak, ha Muszasit becsméri?

Oszugi kihúzta magát. – Úgy hallottam, hogy ezt a mézes-mázos csirkefogót ki fogják nevezni a sógun egyik oktatójának.

– Hol hallott ilyet?

– Valakitől, aki az Ono dódzsóban járt. Saját két fülemmel hallottam.

– Csakugyan?

– Egy ilyen disznót, mint Muszasi, még a sógun közelébe sem szabad engedni, nemhogy az oktatójának kinevezni. A Tokugava-ház tanára a nemzet tanára. Beteggé tesz, ha belegondolok. Azért jöttem, hogy figyelmeztessem Hódzsó nagyurat, mert úgy hallottam, ő ajánlotta Muszasit. Érti már? – Beszívta a szája sarkában összegyűlő nyálat és folytatta. – Biztos vagyok benne, hogy az ország javát szolgálom, amikor figyelmeztetem édesapját, és hadd figyelmeztessem önt is. Vigyázzon, ne engedje, hogy Muszasi szövege elkábítsa.

Sinzó attól tartott, a vénasszony képes órákig folytatni. Összeszedte maradék türelmét, nagyot nyelt. – Köszönöm. Megértettem, amit mondott és továbbadom apámnak.

– Kérem, tegye meg!

Oszugi mint aki végre elérte rég áhított célját, felállt és megindult a kapu felé. Szandálja hangosan csattogott az ösvényen.

– Randa, vén szatyor! – kiáltotta egy gyerekhang.

– Mi? Mi? – vakkantotta Oszugi ijedten. Körülnézett, aztán megpillantotta Iorit a fák között. A fiú vadul vicsorgott. – Ezt edd meg! – kiáltotta, és hozzávágott egy gránátalmát. Olyan keményen csattant, hogy szétloccsant.

– Owowowov! – visította Oszugi és melléhez kapott.

Lehajolt, hogy fölvegyen valamit, amit a fiúhoz vághatna, de Iori már el is tűnt. Oszugi az istállóhoz sietett és benézett. Hatalmas adag puha lótrágya csapódott az arcába.

Oszugi köpködve törölte le arcát ujjaival. Megeredtek a könnyei. Ki gondolta volna, hogy ilyesmi történhet vele, miközben fia javára bejárja az országot?

Iori biztos távolságból figyelte egy fa mögül. Amikor látta, hogy a vénasszony mint egy gyerek, sír, hirtelen elszégyellte magát. Szeretett volna odamenni hozzá, és bocsánatát kérni, mielőtt a vénasszony kimegy. Ám haragja, amiért így beszélt Muszasiról, nem csökkent. Szánalom és gyűlölet közt ingadozva álldogált. Körmét rágcsálta zavarában.

– Gyere fel, Iori! Innen látni a vöröslő Fudzsit – hallatszott Sinzó hangja az egyik szobából, magasan a hegyről.

Iori mélységes megkönnyebbüléssel rohant fölfele. – A Fudzsi-hegy? – A szürkületben bíborszínűen ragyogó hegycsúcs látványának gondolata minden egyebet kivert az agyából.

Láthatóan Sinzó is elfeledkezett Oszugival folytatott beszélgetéséről.

1605-ben Iejaszu Hidetadára ruházta a sóguni méltóságot, de továbbra is ő kormányzott szurugai várából. Most, hogy az új rendszer alapjait lefektette, kezdte valóban átadni Hidetadának az uralkodás terhét.

Amikor átadta a hatalmat, először is megkérdezte fiát, mihez szándékozik kezdeni.

Hidetada válasza: – Építeni fogok! – roppantul tetszett az öreg sógunnak. Edóval ellentétben, Oszakát még mindig lefoglalta, hogy a végső, nagy csatára készülődjön. Ismert tábornokok titkos terveket szőttek, küldöncök hoztak-vittek üzenetet különböző hűbértokokra. Bukott katonai vezetők és róninok kaptak vigaszt és javadalmat. Gyűjtötték a muníciót, csiszolták a lándzsákat, mélyítették a várárhokokat.

És egyre több polgár költözött el a nyugati városokból a keleti, virágzó városokba. Gyakran pártot is váltottak, mert mindenki élt a félelem, hogy a Tojotomik győzelmével újra kezdődne az állandó viszálykodás.

A daimiók és más magas rangú hűbéresek számára, akiknek döntenie kellett, hogy Edóra vagy Oszakára bízzák gyermekeik, unokáik sorsát, az Edóban folyó nagyszabású építkezések komoly érvek voltak a Tokugavák mellett.

Hidetada mint oly sokszor, ma is egyik kedvenc időtöltésének hódolt. Úgy öltözött, mintha kirándulni menne, és a központi körzetből Fukiage hegyére ment, hogy megsemmélyezze az építkezést.

Nagyjából akkor, amikor a sógun a kíséretében lévő miniszterekkel, szolgákkal, buddhista papokkal megállt pihenni, zűrzavar tört ki a Mómidzsi-hegy alján.

– Állítsátok meg a gazfickót!

– Kapd el!

Egy kútásó rohant cikkcakkban, és próbálta lerázni magáról az üldöző ácsokat. Mint egy nyúl száguldott a farakások között, és egy rövid időre elrejtőzött a vakolók kunyhója mögött. Aztán a külső fal állványzata felé száguldott és kezdett felmászni.

Néhány ács káromkodva utánamászott és megragadta a lábát. A kútásó vadul kapálózva zuhant hátra egy halom fűrészporra. Az ácsok nekiestek, minden irányból ütötték, rúgták. A kútásó, valamilyen fura okból, nem kiabált, meg sem próbált védekezni. Ahogy csak tudott, a földhöz tapadt, mintha ez volna az egyetlen reménye.

A munkafelügyelő és az ácsokra ügyelő szamuráj futott feléjük.

– Mi történik itt? – kérdezte a szamuráj.

– A ácsszőgmérőre lépett a koszos disznó! – dühöngött az egyik ács. – A szögmérő az ács lelke.

– Mit izgatod magad?

– Maga mit csinálna, ha a kardjára lépett volna? – kérdezte az ács.

– Rendben, elég ebből! A sógun odafönn pihen, a hegyen.

Ezt hallva az első ács lecsillapodott. De egy másik így szólt: – Meg kell mosakodnia, aztán meg kell hajolnia a szögmérő előtt, és bocsánatot kérnie.

– Majd mi megbüntetjük. Ti csak menjetek vissza dolgozni! – szólt rájuk a felügyelő.

A gallérjánál fogva megragadta az elterült férfit.
– Nézz föl!

– Igen, uram.

– Az egyik kútásó vagy, ugye?

– Igen, uram.

– Mit kerestél idelent? Nem itt dolgozol.

– Tegnap is itt volt – szólt közbe az ács.

– Valóban? – a munkafelügyelő Matahacsi sápadt arcába nézett. Feltűnt neki, hogy túl finomak a vonásai ahhoz, hogy kútásó legyen.

Röviden tanácskozott a szamurájjal, majd elvezették Matahacsit.

A munkások felügyelőjének irodája mögötti tűzifa raktárba zárták, és a következő néhány nap során mást sem látott, csak tűzifát, néhány zsák faszenet és az uborkakészítéshez való hordókat. Rettegett, abban a hitben, hogy az összeesküvést felfedezték.

Miután bejutott a várba, újra végiggondolta a dolgot, és úgy döntött, nem lesz gyilkos, még akkor sem, ha ez azt jelenti, egész életén át kútásónak kell maradnia. Több alkalommal is látta a sógunt kíséretével, és semmit nem tett.

Előre nem látható bonyodalom vezette minden szabadidejében a Mómidzsi-hegy lábához. Könyvtárat terveztek és ehhez a szentjánoskenyérfát ki kell vágni. Matahacsi büntudatában úgy vélte, hogy amennyiben megtalálják a muskétát, az összeesküvés szálai hozzá vezetnek. De egyszerűen nem talált alkalmat, amikor senki nem volt a fa közelében, hogy előáshassa a muskétát, és elhajítsa.

Még álmában is előntötte az izzadság. Egyszer azt álmodta, hogy a holtak földjén jár, és bármerre pillantott, szentjánoskenyérfákat látott. Miután néhány éjszakát a fáskamrában töltött, anyjáról álmodott és olyan tisztán látta, mintha ott állt volna előtte. Oszugi, ahelyett hogy szánta volna, dühösen kiabált vele, és egy kosárnyi selyemhernyógubót vágott hozzá. Matahacsi megpróbált elfutni a fejére hulló gubók elől. Anyja pedig üldözte, haja rejtélyes módon fehér selyemhernyógubókká változott. Matahacsi rohant, rohant, de Oszugi mindig mögötte volt. Izzadságban úszva vetette le magát egy szikláról és zuhant a pokol sötétjén keresztül, végtelenül zuhant a sötétben.

– Bocsáss meg, anya! – kiáltott fel, mint egy megbántott gyerek. Felébresztette a saját hangja, de a valóság, amelyre ébredt, a kilátás, hogy meghalhat, rémesebb volt az álmnál is.

Próbálkozott az ajtóval, de természetesen zárva találta. Kétségbeesetten fölkapaszkodott az egyik uborkás hordóra, kitörte a tető alatt levő kis ablakot, és keresztül szuszakolta magát. Farakások, kövek, kis földhalmok mögé bújva lopakodott a nyugati hátsó kapu környékére. A fa még ott állt. Megkönnyebbülten sóhajtott.

Keresett egy ásót és ásni kezdett, mint aki az életéért ás. De megrettent attól, milyen zajt kelt. Abbahagyta a munkát és körülnézett, de nem látott senkit és újrakezdte.

Rettegett a gondolattól, hogy valaki már megtalálta a muskétát. Teljes erejéből ásott. Egyre jobban zihált. Az izzadság mocsokkal keveredett testén, kezdett úgy kinézni, mint aki épp most vett sárfürdőt. Szédült, de egy percre sem volt képes abbahagyni. Aztán az ásó valami hosszút érintett. Matahacsi félrehajította, s lenyúlt, hogy kihúzza. Megvan, gondolta, de megkönnyebbülése rövid életű volt. A tárgy, amit megérintett, nem volt olajos papírba csomagolva, nem volt dobozba téve, és nem is volt fémesen hűvös. Matahacsi megragadta, kihúzta, majd eldobta. Karcsú, fehér csuklócsont vagy lábszárcsont volt.

Matahacsi nem volt képes rászánni magát, hogy ismét felkapja az ásót. Olyan volt, mint egy újabb lidércnyomás. De tudta, hogy most ébren van. A fa minden levelét meg tudta volna számolni.

De mért hazudott volna Dajzó? – tűnődött. A földet rugdosva körbejárta a fát. Még mindig a fa körül körözött, amikor egy alak lépett csendesen mögé és könnyedén a hátára csapott. – Úgysem találod meg! – hallatszott a hangos nevetés Matahacsi fülében.

Matahacsi testéből minden erő elszállt. Csaknem belehullott a gödörbe. A hang felé fordult, néhány másodpercig bambán nézett, majd döbbszerűen fölnyögött.

– Gyere velem! – Takuan kézen fogta.

Matahacsi nem volt képes megmozdulni. Ujjai megbénultak. A pap kezébe kapaszkodott, egész teste borzongott a rémülettől.

– Nem hallottad? Gyere velem! – förmedt rá Takuan mogorván.

Matahacsi nyelve nem mozdult, szinte megnémult. – A... a... a földet... Rendbe...

– Hagyd csak! – szólt rá Takuan, de nem érződött szánalom a hangjából. – Csak az időt vesztegeted. Bármit is tesz az ember a földön, akár jót, akár rosszat, olyan, mint tinta az íratóspapíron. Nem tudod kiradírozni, ezer év alatt sem. Azt hiszed, ha egy kis földet a helyére rugdosol, meg nem történné teszed cselekedetedet. Az egész életed azért ilyen zavaros, mert így gondolkodsz. Most pedig gyere! Bűnöző vagy, és förtelmes a bűnöd. Bambuszfűrészszel fogom levágni a fejed, és lehajítalak a pokol véres medencéjébe. – Fülénél fogva rángatta maga után Matahacsit.

Takuan megzörgette annak a kunyhónak az ajtaját, ahol a konyhai kisegítők aludtak.

– Jöjjön ki valamelyikőtök!

Egy fiú bukkant elő, az álmat dörzsölgetve ki szeméből. De azonnal felébredt, amikor megismerte a papot, akit a sógunnal látott beszélgetni.

– Igen, uram! Mit tehetek önért?

– Azt akarom, hogy nyisd ki azt a fűzkamrát.

– Be van zárva oda egy kútásó!

– Nincs bezárva, itt van velem. Nincs értelme, hogy az ablakon keresztül másszon vissza. Nyisd csak ki az ajtót!

A fiú sietve megkereste a felügyelőt, aki elnézést kérve rohant el, és könnyögött

Takuannak, hogy ne jelentse a dolgot.

Takuan belökte Matahacsit a kamrába. Maga is bement és becsukta az ajtót. Néhány perc múlva kikandikált. – Valahol biztosan van itt egy borotva. Élesítsétek meg és hozzátok ide!

A felügyelő és a konyhai kisegítő összenéztek. Egyikük sem merte megkérdezni a papot, mi szüksége van a borotvára. Inkább megfentek egy borotvát és átnyújtották neki.

– Köszönöm, visszafekhetnek aludni – mondta Takuan. Gonosz sötét volt a kamra belsejében, mindössze a betört ablakon keresztül szűrődött be némi csillagfény. Takuan egy tűzifa halomra telepedett. Matahacsi szégyenében lehorgasztott fejjel rogyott a gyékényszőnyegre. Hosszú ideig hallgattak. Matahacsi nem látta a borotvát. Idegesen tanakodott, vajon Takuan kezében van-e.

Takuan végül megszólalt: – Mit ástál az alatt a fa alatt, Matahacsi?

Csend.

– Megmutathatom neked, hogyan kell kiásni valamit. Olyan, mintha kivonnál valamit a semmiből, s az álmok földjéről a való világba jutnál.

– Igen, uram.

– Sejtelled sincs, mi az a valóság, amiről beszélek. Nem kétséges, hogy még mindig az álmvilágban élsz. Mivel olyan naiv vagy, mint egy kisgyerek, azt hiszem, előre meg kell rágnom szellemi táplálékodat. Mennyi idő is vagy?

– Huszonnyolc.

– Mint Muszasi.

Matahacsi a kezébe temetve arcát, sírva fakadt.

Takuan csendben megvárta, hogy kisírja magát, azután szólalt csak meg. – Hát nem rémisztő belegondolni, hogy ez a szentjánoskenyérfa kis híján egy bolond sirtáblája lett? A saját sírodat ástad és nagyon

közel voltál, hogy belehulljál.

Matahacsi Takuan lábát átkarolva könyörgött.
– Mentsen meg. kérem, mentse meg. Most már... most már kinyílt a szemem. Bedőltem a narai Bonvaro Dajzónak.

– Nem, nem nyílt föl a szemed. És Dajzó sem csapott be. Egyszerűen megpróbálta felhasználni a legnagyobb bolondot, akit csak talált. Egy kapzsi könnyen kiismerhető, kicsinyes észjárású tökfész vagy, aki mindazonáltal volt oly vakmerő, hogy elvállaljon egy feladatot, amelytől minden épeszű ember elborzadna.

– Igen... Igen... Bolond voltam.

– Mégis, mit gondolsz, ki ez a Dajzó?

– Nem tudom.

– Miszogucsi Sinanó az igazi neve. Ótani Josicugu hűbérese volt, aki Isida Micunari jó barátja. Talán emlékszel, hogy Micunari a szekigaharai vesztesek egyike.

– Ne-nem – nyögte Matahacsi. – Egyike volna azoknak a harcosoknak, akik után a sógunátus kutat?

– Ki más lehetne az, aki meg akarja gyilkolni a sógunat? Döbbenetes a hülyeséged.

– Nekem nem mondta. Csak annyit mondott, hogy gyűlöli a Tokugavákat. Hogy úgy véli. jobb volna az országnak, ha a Tojotomik uralkodnának. Azt mondta, hogy mindenki javára működik.

– Te pedig nem vetted a fáradságot, hogy belegondolj, ki lehet, ugye? Anélkül, hogy gondolkodnál, vakmerően vállalkoztál, hogy megásd a saját sírod. Ijesztő ez a fajta bátorság, Matahacsi!

– Mit tegyek?

– Tegyél?

– Kérem, Takuan, kérem, segítsen!

– Engedj el!

– De... Igazából nem használtam azt a fegyvert, nem is találtam meg.

– Hát persze hogy nem. Nem érkezett meg idejében. Ha Dzsótaró, akit Dajzó rászedett, hogy ő is részt vegyen ebben a rémes összeesküvésben, terv szerint Edóba érkezik, a muskéta valószínűleg ott lett volna a fa alatt.

– Dzsótaró? Arra a fiúra gondol, aki...

– Ne törődj vele, nem rád tartozik. Ami rád tartozik, az az árulás bűne, amit elkövettél, és amire nincs bocsánat. Még az istenek és Buddha sem bocsátják meg. Kár is azon gondolkodnod, hogyan menekülhetnél meg.

– Nincs semmi mód?

– Szó sincs róla.

– Könyörület! – zokogott Matahacsi Takuan térdébe kapaszkodva.

Takuan felállt, odébb rúgta. – Idióta! – harsogta olyan hangon, hogy a kis kamra csaknem megremegett. Leírhatatlanul vad volt a tekintete. Egy Buddha, aki nem engedi, hogy belekapaszkodjanak! Egy rémisztő Buddha, aki még a bűnbánónak sem hajlandó megbocsátani!

Matahacsi néhány másodpercig haragosan állta a tekintetét, aztán csüggedten lehorgasztotta fejét. Egész testét rázta a zokogás.

Takuan a farakásról levette a borotvát, és könnyedén megérintette vele Matahacsi fejét.

– Ha már meg kell halnod, miért ne haljál meg úgy, ahogy Buddha egy tanítványához illik. Barátságból segítelek. Hunyd le a szemed, ülj nyugodtan, törökülésben. Az élet és a halál közti vonal nem vastagabb a szemhéjnál. Nincs semmi rémisztő a halálban, semmi, ami miatt sírnod kéne. Ne zokogj, gyermek, ne sírjál! Takuan felkészít a Végre.

A szoba, ahol a Vének Tanácsa gyülekezett, hogy megbeszélje az államügyeket, jól elkülönült az edói vár többi részétől. Más szobák és folyosók tökéletesen körbezárták ezt a rejtett kis kamrát.

Amikor a sógun döntésére volt szükségük, a miniszterek fogadószobájába mentek, vagy lakkozott dobozban kérvényt küldtek. Mostanában szokatlan sűrűséggel jöttek-mentek az üzenetek és válaszok. Takuant és Hódzsó nagyurat több alkalommal is fogadták ebben a szobában, és gyakran egész nap ott maradtak.

Ezen a bizonyos napon egy másik, kevésbé elszigetelt, de ugyanolyan jól őrzött szobában hallgatták meg a miniszterek a Kiszóba küldött emberük jelentését.

Megtudták, hogy bár késlekedés nélkül cselekedtek és kiadták a parancsot Dajzó letartóztatására, Dajzó bezárta Naraiban lévő házát és egész háztartásával együtt elmenekült. A telepet átkutatva bőséggel találtak fegyvert, muníciót és néhány iratot is, amelyet Dajzónak nem sikerült megsemmisítenie. Voltak a papírok között az oszakai Tojotomi-követőknek írt, illetve tőlük kapott levelek is. Az ügynök elintézte, hogy a bizonyítékokat átszállítsák a sógun fővárosába, ő maga lovon száguldott vissza Edóba.

A miniszterek úgy érezték magukat, mint a halász, aki kivetette nagy hálóját, de egy árva keszeget sem fogott.

A következő nap Szakai nagyúrnak, a Vének Tanácsa egyik tagjának, mást jelentett egy hűbérese. „Uraságod utasításai alapján Mijamoto Muszasit kiengedték a börtönből. Egy Műszó Gonnoszuke nevű ember gondjaira bízta, akinek részletesen elmagyaráztuk a félreértést.”

Szakai nagyúr azonnal értesítette Takuant. A pap könnyedén válaszolt: – Nagyon kedves!

– Kérem, tolmácsolja Muszasi barátjának, hogy ne legyen túl rossz véleménnyel rólunk – mentegetőzött Szakai nagyúr. Nagyon is tudatában volt annak, hogy a fennhatósága alá tartozó területen követték el a hibát.

Dajzó edói székhelye nem okozott gondot. Edo főbiztosának vezetésével rendőrök szállták meg a

sibaurai zálogkölcsonzót, és villámgyorsan lefoglaltak mindent, a birtokot és a titkos iratokat is. Közben őrizetbe vették a szerencsétlen Akemit is, bár a lánynak sejtelve sem volt főnöke áruló terveiről.

Egy este a sógun kihallgatáson fogadta Takuant, aki elmondott mindent az ügyről, amit tudott, és a következőképp fejezte be: – Kérem, egy pillanatra se felejtse, hogy rengeteg ilyen naraí Dajzó van ezen a világon.

Hidetada hevesen bólogatva fogadta a figyelmeztetést.

– Ha megkísérli elfogatni és az igazságszolgáltatás elé állítani az összes ilyen embert, az minden idejét és energiáját felemészti – folytatta Takuan. – És akkor ezek miatt a lázadók miatt nem folytathatja a nagy munkát, amit mint apja örökösétől elvárnak öntől.

A sógun átlátta és megfogadta Takuan szavainak igazságát. – Nem kell túl kemény kézzel bánni velük. Mivel te jelentetted az összeesküvést, rád bízom a büntetést is.

Takuan őszintén hálálkodott, majd így szólt: – Anélkül, hogy szándékomban állt volna, több mint egy hónapja vagyok itt a várban. Ideje indulnom. Először is elmegyek Jamatoba Kojagyúba, hogy meglátogassam Szekisúszaí nagyurat. Onnan a Szensu-körzeten keresztül utazva, visszatérek a Dajtókudzsiba.

Szekisúszaí láthatóan kellemes emlékeket ébresztett Hidetadában. – Hogy szolgál az öreg Jagyú egészsége? – kérdezte.

– Sajnos, azt hallottam, Munenori nagyúr úgy véli, a végét járja.

Hidetada felidézte az időt, amikor a Sókokudzsi táborhelyen táboroztak, és Iejaszu fogadta Szekisúszaíait. Hidetada akkoriban még gyerek volt, és mély benyomást tett rá Sekisúszaí férfias viselkedése.

Takuan törte meg a csendet. – Van még

valami. Az Avai Hódzsó nagyúr és én, a Vének Tanácsával egyetértésben, ajánlottunk egy Mijamoto Muszasi nevű szamurájt, hogy fenséged házánál oktatóként szolgáljon. Remélem, kedvezően bírálja el ajánlásunkat.

– Már értesültem róla. Állítólag a Hoszokavaház is érdeklődik utána, ami nagyon is mellette szól. Úgy döntöttem, ideje kijelölnöm egy új oktatót.

Takuan néhány nap múlva távozott a várból, és ez alatt az idő alatt új tanítványra tett szert. A felügyelő irodája mögötti fáskamrához ment. Az egyik konyhai kisegítővel kinyitatta az ajtót. A fény frissen borotvált fejre esett.

A papnövendék, aki elítéltnek vélte magát, vaksin emelte fel lesütött szemét. – Ah! – mondta.

– Gyere! – szólalt meg Takuan. Matahacsin az a papíruha volt, amelyet Takuan küldött be neki. Bizonytalanul állt, úgy érezte, mintha lábai rohadni kezdenének. Takuan gyengéden átkarolta és kisegítette a kamrából.

Elérkezett hát a megtorlás napja: Matahacsi beletörődően lehunyta szemét, de csukott szemmel is látta a gyékényszőnyeget, amelyre le kell majd térdelni a hóhér felemelt kardja alá. Teljesen megfeledkezett arról, hogy az árulókra szégyenszemre az akasztófa vár. Könnyek csorogtak végig frissen borotvált arcán.

– Tudsz járni? – kérdezte Takuan.

Matahacsi azt hitte, válaszol, pedig valójában nem jött ki hang a száján. Csak halványan volt tudatában annak, hogy keresztülmegy a vár kapuin, meg a külső és belső várarkot áthidaló hidakon. Bánatosan baktatott Takuan mellett. Tökéletesen rá illett a közmondás a vágóhidra vezetett bárányról. – Üdv Amida Buddhának! Üdv Amida Buddhának... – Magában halkan ismételte az Örök Fényesség Buddhájának

imáját.

Pislogni kezdett, amikor a külső árkon is túljutottak, és körülnézett. Daimiók tekintélyes udvarházai álltak itt. Távolabb, keletre terült el Hibia falu, amögött láthatók voltak a belvárosi kerület utcái.

Újból megérintette a lebegő világ, s vele együtt a vágy, hogy éljen. Újra könnyek öntötték el szemét. Becsukta szemét és gyorsan ismételte: – Üdv Amida Buddhának! Üdv Amida Buddhának... – A könyörgés végül hallható lett, egyre hangosabb és hangosabb, gyorsabb és gyorsabb.

– Siess! – szólt rá Takuan szigorúan.

Elhagyva a várarkot Ótemacsi felé fordultak, és átlósan átvágtak egy jókora üres telken. Matahacsi úgy érezte, mintha ezer kilométert gyalogolt volna. Lehet, hogy egyszerűen így jut el a pokolba, a napvilág fokozatosan adja át helyét a teljes sötétségnek?

– Itt várj! – utasította Takuan. Egy nyílt térség kellős közepén voltak. Sáros víz folyt balra, a Tokiva-híd árkából.

Az utca túloldalán nemrég fehérre vakolt földfal állt, mögötte az új börtön épülete, és egy csoport fekete ház, amelyek átlagos városi házaknak tűntek, pedig valójában Edo főbiztosának hivatala volt bennük.

Matahacsi lába megremegett, nem bírta megtartani, összerogyott. Valahol a földön egy fürj kiáltott, mintha csak a holtak földjére vezető ösvényt akarná jelezni. Szaladjon el? Se keze, se lába nem volt megkötözve. Nem, gondolta, nem tud eltűnni. Ha a sógun úgy dönt, fel akarja kutatni, nem volna fűszál, amit fel ne forgatnának utána.

Szívében anyja után kiáltott, aki ebben a pillanatban nagyon drága volt számára. Bárcsak soha ne hagyta volna el! Nem itt lenne most. Más nőkre is emlékezett. Okóra, Akemire, Ocúra,

akiket szeretett, vagy akikkel enyelgett. De anyja volt az egyetlen nő, akit most őszintén vágyott látni. Bárcsak lehetőséget kapna, hogy tovább éljen! Biztos, hogy soha többé nem tenne anyja kedve ellenére, nem lenne hűtlen fia.

Nyirkos hidegség futott végig tarkóján. Fölnézett az öböl fölé húzó három vadkacsára, és irigyelte őket.

Szinte viszketett benne a vágy, hogy meneküljön. Ha elkapják, sem kerül rosszabb helyzetbe, mint amelyben most van. Kétségbeesett pillantással tekintett az utca túloldalán levő kapu felé. Takuannak nyomát sem látta. Felugrott és futásnak eredt.

– Megállj!

A mennydörgő hang egyedül elég volt ahhoz, hogy összetörje lelkét. Körülnézett, és megpillantotta a főbiztos egyik hóhérját. A hóhér előrelépett, és hosszú botjával Matahacsi vállára sújtott. Egyetlen ütéssel leterítette, majd ahogy egy gyerek tűz egy békát a földhöz egy gallyal, a földhöz szegezte botjával.

Több ór, köztük egy kapitány is kísérte Takuant, amikor az előbukkant a főbiztos hivatalából. Egy másik, kötéllel összekötözött foglyot vezettek.

A kapitány kiválasztotta a helyet a büntetésre, és két frissen szőtt gyékényt terítettek le a földre.

– Essünk túl rajta? – kérdezte Takuant, aki helyeslően bólintott.

A kapitány és a pap ülőkékre telepedtek, a hóhér pedig felemelte botját. – Állj fel! – üvöltött.

Matahacsi nagy nehezen feltápászkodott, de túl erőtlennek érezte magát ahhoz, hogy járjon. A hóhér dühösen megragadta ruháját, és az egyik gyékényhez vonszolta.

Matahacsi leült, és lehorgasztotta a fejét. Többé nem hallotta a fürjet. Eljutottak ugyan hozzá a hangok, de csak távolról, mintha fal választotta volna el tőlük. A nevét suttozták, és

meglepetten pillantott fel. – Akemi! – nyögte. – Hát te mit keresel itt?

A lány térdelt a másik gyékényen.

– Csönd legyen! – két ór botjával odébb taszigálta őket egymástól.

A kapitány felállt és szigorú, méltóságteljes hangon felolvasta az ítéletet. Akemi visszafojtotta könnyeit, de Matahacsi szégyentelenül zokogott. A kapitány végzett és visszaült. – Üsd! – kiáltotta.

Két alacsony rangú őr nekiveselkedett és hosszú, kettéhasított bambuszrudakkal módszeresen nekiálltak ütlegelni a foglyok hátát. – Egy, kettő, három – számoltak.

Matahacsi nyögött. Akemi lehajtotta a fejét, arca hófehér volt, fogát teljes erejéből összeszorította, hogy elviselje a fájdalmat.

– Hét, nyolc, kilenc – a pálcák kirojtosodtak, végükből mintha füst szállt volna fel.

Néhány járókelő megállt nézelődni.

– Mi történik itt?

– Úgy látom, két foglyot büntetnek meg.

– Nyilván száz korbácsütés.

– Még ötvennél sem tarthatnak.

– Fájhat.

Egy őr közeledett feléjük és riasztotta el őket, földhöz verve dorongját. – Tűnés innen! Nem szabad itt ácsorogni.

A szájtátiak biztonságos távolba húzódtak, és hátranézve látták, hogy a büntetés megtörtént. Az őrök eldobták cafatokra rongyolódott pálcáikat, és letörölték az izzadságot homlokukról.

Takuan felállt. A kapitány már előtte felpattant. Udvariisan elköszöntek egymástól, és a kapitány visszavezette embereit a főbiztos telephelyére. Takuan néhány percig mozdulatlanul állva nézte a gyékényen kuporgó alakokat, aztán szótlánul távozott.

A sógun ajándékokkal halmozta el Takuant, amelyeket ő a város számos zen templomának adományozott. Hamarosan mégis feltámadt Edóban a pletyka. Az egyik szerint nagyravágyó pap, aki a politikába keveredett, vagy azok közé tartozik, akiket a Tokugavák meggyőztek, hogy kémkedjenek az oszakai tábor után. Vagy „fekete csuhás” összeesküvő. Takuan mit sem törődött a pletykával. Bár nagyon is szíven viselte a nemzet jólétét, nem sokat jelentett számára, hogy a kor cifra virágai, Edo és Oszaka várai virágzanak, vagy elhullanak.

Néhány sápadt napsugár átszűrődött a felhőkön keresztül. Ismét felharsant a fürj hangja. Jó ideig egyik alak sem mozdult, bár egyikük sem vesztette el teljesen az eszméletét.

– Matahacsi, nézd, víz! – motyogta Akemi. Előttük két csöbör víz volt, mindegyikben merítő, bizonyítva, hogy a Főbiztos Hivatala nem teljesen szívtelen.

Akemi ivott néhány korty vizet, majd Matahacsinak kínálta a merítőt. Amikor az nem mozdult, a lány rászólt: – Mi bajod van? Nem kérsz?

Matahacsi lassan kinyúlt, megfogta a merítőt, s mihelyt ajkához ért, mohón kortyolt.

– Matahacsi. pap lettél?

– He... Ez minden?

– Mi minden?

– Ez volt a büntetés? Még nem vágták le a fejünket.

– Mért vágták volna? Nem hallottad, amikor felolvasták az ítéletet?

– Mit mondott?

– Azt, hogy száműznek minket Edóból.

– Élek! – visított fel Matahacsi. Szinte megőrült az örömtől, felugrott és elrohant, anélkül hogy hátranézett volna. Egy pillantást sem vetett

Akemira.

A lány fölemelte kezét, hajával babrált, aztán megigazította kimonóját, meghúzta obiját. – Szégyentelen! – morogta. Matahacsi már csak egy pötty volt a láthatáron.

A KIHÍVÁS

Iori néhány napot töltött még csak a Hódzsó-házban. s máris unatkozott. Nem volt más dolga, mint játszani.

– Mikor jön vissza Takuan? – kérdezte Sinzót egy reggel. De igazából az érdekelte, mi történt Muszasival.

– Apám még a várban van, tehát gondolom, Takuan is – felelte Sinzó. – Előbb vagy utóbb megjönnek. Miért nem lovagolsz egyet?

Iori már rohant is az istállóba és egy lakkozott, gyöngyház berakásos nyeret rakott kedvenc paripájára. Már tegnap és tegnapelőtt is lovagolt az állaton, anélkül hogy szólt volna Sinzónak. Most büszkeséggel töltötte el, hogy engedélyt kapott. Nyeregbe szállt, és kiszáguldott a hátsó kapun.

Gyors egymásutánban villantak fel előtte és tűntek el mögötte a daimiók házai, a mezőkön vezető ösvények, a rizsföldek, az erdők. Égővörös kígyótökök és vörösesbarna fű jelezte, javában benne járnak már az őszben. Ott emelkedik a Csicsibu-hegylánc a Muszasino-fennsík mögött. A szenszei ott van azok között a hegyek között, gondolta Iori. Elképzelte a börtönben szeretett mesterét, és az arcán csurgó könnycseppektől nyugtatóan hűvösnek érezte a szelet.

Mi lenne, ha megnézné Muszasit? Anélkül, hogy tovább gondolkodott volna, megsarkantyúzta a lovat, és az lovasával pihés eulália ezüstös tengerén száguldott keresztül.

Vagy egy mérföldet vágtaztak nyaktörő sebességgel, mikor Iori visszafogta a lovat. Talán már hazament a házba, gondolta.

Az új ház azóta elkészült, de lakatlan volt. A legközelebbi rizsföldnél megkérdezte a rizst arató

parasztokat: – Nem látta valaki a tanáromat? – Azok pedig szomorúan rázták fejüket.

Akkor Csicsibuban kell lennie. Lóháton egy nap alatt megteszi az utat.

Egy idő múlva elért Nobidome faluba. A falu bejáratát szinte teljesen eltorlaszolták a szamurájok hátaslovai, málháslovai, útiládái, gyaloghintói. Vagy negyven-ötven szamuráj ebédelt mellettük, Iori megfordult, hogy másik utat keressen a faluba. Három vagy négy szolga utánafutott.

- Hé, te gazember, várj csak!
- Minek neveztél? – kérdezte Iori dühösen.
- Szállj le a lóról! – most már mellette voltak.
- Miért? Nem is ismerlek!
- Csak fogd be a szád és szállj le!
- Nem! Nem teheted!

Mielőtt észbe kapott volna, egyikük felemelte jobb lábát a levegőbe, és Iori a másik oldalon lepottyant a lóról.

– Valaki látni akar. Gyere csak velem! – megragadták Iori gallérját és egy út menti teaházba ráncigálták.

Oszugi állt odakint, bottal a kezében. Másik kezével intett, elbocsátotta a szolgákat. Útiruhában volt, és ennek a szamurájcsapatnak a társaságában. Iori nem tudta, mire vélje, de nem is igen volt ideje gondolkodni rajta.

– Nesze, te csibész! – mondta Oszugi, aztán botjával Iori vállára csapott. A gyerek küzdőállást vett föl, bár tudta, hogy reménytelen a helyzete, akkora túlerővel áll szemben. – Muszasi csak a legjobbakat fogadja tanítványul, he-he. Ha jól tudom, te is közéjük tartozol.

- Nem... Nem beszélnek így a maga helyében!
- Ó, csakugyan?
- Semmi közöm magához!
- Dehogy nincs! Elmondasz nekünk néhány dolgot. Ki küldött utánunk?
- Maguk után? – horkantott megvetően Iori.

– Hogy merészelsz így beszélni? – méltatlankodott a vénasszony. – Nem tanított Muszasi jó modorra?

– Nem hagyom, hogy ilyenek, mint maga, kioktassanak. Már megyek is.

– Nem mész! – kiáltott fel Oszugi, és botjával Iori sáncsontjára csapott.

– Auuuui! – a gyerek nyüszítve összeesett.

A szolgák megragadták, és a falu kapuja melletti kis malomhoz vitték, ahol egy láthatóan magas rangú szamuráj üldögélt. Épp befejezte az étkezést és meleg vizet kortyolgatott. Elvigyorodott, amikor meglátta Iori kínos helyzetét.

Veszélyes, gondolta a fiú, mikor Kodzsiró szemébe nézett.

Oszugi diadalittasan düllesztette ki állát. – Nézze, ahogy gondoltam, Iori az! Vajon miben mesterkedhet Muszasi? Mert ki más küldhette volna utánunk?

– Ühüm – morogta Kodzsiró. Biccengett, elbocsátotta a szolgákat. Egyikük megkérdezte, nem akarja-e, hogy a fiút megkötözzék. Kodzsiró mosolyogva rázta a fejét. Iorit fogva tartotta Kodzsiró pillantása. Képtelen volt egyenesen állni, nemhogy elfutni.

– Hallottad, mit mondott, Oszugi? – kérdezte Kodzsiró. – Igaz?

– Nem. Csak kilovagoltam. Nem követtem sem magukat, sem mást.

– Hmm. Lehetséges. Ha Muszasi valamirevaló szamuráj, nem folyamodik ilyen olcsó trükkökhöz – Kodzsiró hangosan gondolkodott. – Másfelől, ha meghallotta, hogy hirtelen útra keltünk egy nagy csapat Hoszokava-szamurájjal, gyanút foghat, és elképzelhető, hogy elküld valakit, és megfigyeltet minket. Teljesen természetes.

Döbbenetes változás állt be Kodzsiró körülményeiben. Gyerekes bozontja helyett haját illőn szamuráj módra borotválta, a csicsás ruha

helyett, amit eddig hordott, szolid fekete kimonó volt rajta, amely rusztikus hakamájával határozottan konzervatív benyomást tett. A Zászlórudat most az oldalán hordta. Vágya, hogy a Hoszokava-ház hűbérese legyen, valóra vált. Igaz, nem az általa kívánt ötezer véka jövedelemért, hanem mindössze a feléért.

Csapatuk, amelyet Takubej vezetett, Buzenbe tartott előörsként, hogy felkészüljön Hoszokava Tadatosi visszatérésére. A nagyúr, akit aggasztott apja idős kora, engedélyt kért a sógunátustól, hogy hazatérjen. Végül megkapta, jeleként annak, hogy a sógunátus nem kételkedik a Hoszokavák lojalitásában.

Oszugi pedig megkérte őket, hadd tartson velük, mert hirtelen úgy érezte, fontos, hogy hazatérjen. Továbbra is a család fejének tekintette magát, még ha csaknem tíz évig távol is volt. Gón bácsi intézhetné a dolgokat odahaza, ha élne. így viszont gyanította, hogy jó néhány családi ügy várja hazatértét.

Oszakán keresztül utaznak, ahol Gón bácsi hamvait hagyta. Most magával viheti őket Mimaszakába, és illően megemlékezhet róluk. Jó ideje nem végzett szertartást, elhanyagolta őseit is. Majd miután odahaza elrendezte a dolgokat, folytatja művét.

De az utóbbi időben határozottan elégedett volt magával. Úgy vélte, hatalmas csapást mért Muszasira. Amikor Kodzsirótól megtudta, hogy milyen posztra ajánlják Muszasit, komoly depresszióba esett. Ha Muszasi megkapja ezt a kinevezést, sokkal nehezebben férhet hozzá.

Úgy döntött, mindent elkövet, hogy megvédje a sógunátust és a nemzetet ettől a katasztrófától. Takuannal nem találkozott, de felkereste a Jagyú-házat, akárcsak a Hódzsó-házat, és mindenütt szidalmazta Muszasit. Előadta, hogy veszélyes butaság lenne ilyen magas állásba juttatni. De ezzel sem elégedett meg. Szidalmait minden magas

rangú kormányhivatalnok házában elismételte, ahol csak a szolgák beengedték.

Kodzsiró természetesen meg sem próbálta megállítani, de nem is igazán bátorította. Anélkül is tudta, hogy Oszugi nem nyugszik, amíg alapos munkát nem végzett. És ez így is volt. A vénasszony még rosszindulatú leveleket is írt Muszasi múltjáról, és behajigálta őket az edői főbiztos házába, és a Vének Tanácsa tagjainak kertjébe. Végül már maga Kodzsiró is azon tűnődött, nem ment-e túl messzire.

Kodzsiró is arra biztatta Oszugit, utazzon velük. Úgy vélte, neki is jobb lesz, ha a vénasszony visszatér vidékre, ahol kevesebb kárt okozhat. Oszugi pedig mindössze egyetlen dolgot bánt, azt, hogy Matahacsi nincs vele. Még mindig meg volt győződve arról, hogy fia valamikor megpillantja a fényt és visszatér hozzá.

Iorinak minderről sejtelve sem lehetett. Menekülni nem tudott, rettegett attól, hogy elsírja magát félelmében, és ezzel rossz fényt vet Muszasira. Úgy érezte, ellenségei csapdába csalták.

Kodzsiró szándékosan a fiú szemébe nézett, és meglepetésére az állta a pillantását. Iori szeme egyszer sem rebbent.

– Tud adni tintát és ecsetet? – kérdezte Kodzsiró Oszugit.

– Igen, de a tinta beszáradt. Miért?

– Levelet kívánok írni. A táblák, amelyeket Jadzsibej emberei tűztek ki, nem csalták elő Muszasit. Sejtelmem sincs, hol lehet. Iori a lehető legjobb küldönc. Úgy vélem, helyes, ha Edóból való távozásom alkalmából üzenetet küldök Muszasinak.

– Mit akar írni?

– Semmi különöset. Mindössze közlöm vele, hogy gyakorolja a kardforgatást, és majd ha ráér, látogasson meg Buzenben. Tudatom vele, életem végéig hajlandó vagyok várni rá. Bármikor eljöhet,

amikor összegyűjtötte a szükséges önbizalmat.

Oszugi szörnyülködve csapta össze a kezét. – Hogy beszélhet így? Még hogy élete végéig! Micsoda dolog! Nekem nincs ennyi időm! A következő két-három éven belül holtan kell látnom Muszasit!

– Bízva csak rám! A magaméval együtt elintézem a maga gondját is.

– Hát nem látja, hogy öregszen? Addig kell megtennie, amíg életben vagyok.

– Ha vigyáz magára, még köztünk lesz, amikor legyőzhetetlen kardom elvégzi feladatát.

Kodzsiró fogta az írófelszerelést, és a közeli patakhoz ment. Bevizezte ujját, hogy megnedvesíthesse a tintarudat. Állva papírt vett elő kimonójából. Gyorsan írt, de mind kalligráfiája, mind kompozíciója szakértőre vallott.

– Ezzel leragaszthatja – Oszugi néhány főtt rizsszemet vett elő és egy falevélre tette. Kodzsiró ujjai között összemorzsolta, bekente vele a levél szélét és leragasztotta. A hátára ezt írta: Szaszaki Ganrjutól, a Hoszakava-ház hűbéresétől.

– Gyere ide, nem bántalak. Azt akarom, hogy vidd el ezt a levelet Muszasinak. De vigyázz, hogy megkapja, mert fontos!

Iori egy percet tétovázott, aztán jóváhagyóan horkantott, s kikapta a levelet Kodzsiró kezéből. – Mi van benne?

– Csak az, amit az idős hölgynek mondtam.

– Megnézhetem?

– Fel ne törd a pecsétet!

– Ha valami sértőt ír benne, nem viszem el.

– Nincs benne semmi durva. Mindössze arra kértem, ne felejtse a jövőre tett ígéretünket. És azt mondtam neki, várom, hogy újra találkozzak vele, talán Buzenben, ha netán arra jár.

– Hogy érti azt, hogy újra találkozzon vele?

– Úgy értem, hogy az élet és halál közti határvonalon találkozzak vele – Kodzsiró enyhén elvörösödött.

Iori kimonójába dugta a levelet. – Rendben. Kézbesítem – ezzel elfutott. Úgy harminc méterrel odébb megállt, megfordult, nyelvét öltötte Oszugira. – Bolond, vén boszorkány! – kiáltotta.

– Mi-micsoda? – a vénasszony már utána akart rohanni, de Kodzsiró megfogta karját, és visszatartotta.

– Hadd menjen! – bánatosan mosolygott. – Gyerek még! – aztán Iorira kiáltott. – Jobbat nem tudnál mondani?

– Nem... – a haragtól szinte könnyezett. – Maga is meg fogja bánni. Lehetetlen, hogy Muszasi egy magafajtatól kikapjon.

– Akárcsak ő, mi? Nem adnád föl! De tetszik nekem, ahogy ragaszkodsz hozzá! Ha meghalt, nyugodtan keress fel, seperheted nálam az udvart, valami munkát biztos találok neked.

Iori nem tudta, hogy Kodzsiró csak csúfolódik. Halálosan megsértődött. Fölkapott egy követ. De amikor fölemelte karját, hogy elhajítsa, Kodzsiró tekintete rátapadt.

– Ne tedd ezt! – mondta Kodzsiró nyugodt, de erőteljes hangon.

Iori úgy érezte, hogy szinte égeti ez a szempár. Ledobta a követ és elrohant. Addig futott, míg teljesen kimerülten össze nem rogyott a Muszasino-fennsík közepén.

Jó két óra hosszat üldögélt, és arra az emberre gondolt, akire tanáráként felnézett. Bár tudta, hogy Muszasinak sok ellensége van, nagy emberként gondolt rá, és maga is nagy ember akart lenni. Úgy vélte, tennie kell valamit, hogy teljesítse mesterével szembeni kötelezettségét, és hozzájáruljon biztonságához. Ezért eltökélte, hogy a lehető leggyorsabban fejleszti ki saját erejét.

Aztán újra kínoztta annak a rémisztő fénynek az emléke, amely Kodzsiró szemében égett. Azon tűnődött, vajon akár Muszasi is képes-e ilyen erős

embert legyőzni? Aztán szomorúan arra jutott, hogy még mesterének is tanulni, keményen gyakorolni kell ehhez. Felállt.

A hegyekről lefelé gördülő fehér köd végigterült a síkságon. Iori úgy határozott, Csicsibuba megy és kézbesíti Kodzsiró levelét. De egyszer csak eszébe jutott a ló. Mi van, ha banditák kezébe kerül? A fiú kétségbeesetten kiabálva, fütttyentgetve nekilátott megkeresni.

Úgy tűnt, mintha paták dobogását hallaná egy tavacska felől. Arra futott. De nem volt ott sem ló, sem tavacska. A remegő köd űzött tréfát vele. Aztán valami fekete tárgyat látott. Megindult felé. Egy vaddisznó épp egy gyökeret kapart ki, de mikor megpillantotta őt, fenyegetően közel száguldott el mellette. Majd elnyelte a sás, és nyomában a köd fehér vonallá sűrűsödött. Mintha varázsló pálcája csinálta volna mindezt. Iori tágra nyílt szemmel nézte, aztán vízcsobogást hallott. Közelebb ment. A hold fénye egy köves patakon csillogott.

Iori mindig is nyitott volt a fennsík rejtélyeivel szemben. Őszintén hitte, hogy a legkisebb katicabogárban is az istenek szellemi hatalma rejtőzik. Az ő számára mindenben volt lélek. A libegő levélben, a csobogó vízben, a szélben. Most, hogy körülvette a természet, átélte a kimúló ősz remegő magányosságát, a szomorú lehangoltságot, amelyet a fű, a rovarok, a víz érezhetnek.

Úgy zokogott, hogy egész teste rázkódott. Édes könnyek öntötték el, nem keserűek. Ha valami más lény, nem ember, hanem talán egy csillag, vagy a fennsík szelleme megkérdezte volna, miért zokog, nem is lett volna képes megmondani. Ha a kíváncsi szellem makacskodott volna, s nyugtatgatni, csitítgatni próbálja, végül talán így válaszol: „Gyakran sírok odakinn a szabadban. Mindig úgy érzem, hogy a hótengaharai ház valahol a közelemben van.”

A sírás felfrissítette a lelkét. Mikor kedvére

kisírja magát, a föld és az ég megvigasztalják. Miután könnyei kiszáradtak, szelleme tisztán, felfrissülve bukkant elő a felhők közül.

– Ez Iori, nem?

– Azt hiszem.

A hangok felé fordult. Két alakot pillantott meg feketén kirajzolódni az esti égbolt előtt.

– Szenszei! – kiáltott fel Iori, s botladozva rohant a lóháton ülő férfi felé. – Maga az? – szinte esztét vesztette örömeiben. A kengyelbe kapaszkodott és felnézett, nem álmodik-e.

– Mi történt? – kérdezte Muszasi. – Mit keresel itt egyedül? – Muszasi arca lefogyott – vagy csak a holdvilág tette? –, de Iori hetek óta mestere hangjának melegét vágyott hallani.

– Gondoltam, elmegyek Csicsibuba. – Aztán, feltűnt neki a nyereg. – Nahát, ezen a lovon lovagoltam.

– A tied? – nevetett Gonnoszuke.

– Igen.

– Nem tudtam, kié lehet. Az Iruma-folyó partján kószált, ezért úgy tekintettem, mint az ég ajándékát Muszasinak.

– A fennsík istene küldhette el a lovat maguk elé – mondta Iori, és teljesen őszintén gondolta.

– Azt mondd, a te lovad? Ez a nyereg nem lehet olyan szamurájé, aki ötezer vékánál kevesebbet keres.

– Hát igazából Sinzocé.

Muszasi leszállt a lóról. – Tehát nála laksz?

– Igen. Takuan odavitt.

– Mi van az új házzal?

– Készen áll.

– Helyes. Visszamehetünk.

– Szenszei...

– Tessék?

– Úgy lefogyott. Miért?

– Hosszú időt töltöttem meditációval.

– Hogyan szabadult ki a börtönből?

– Majd Gonnoszuke később elmeséli. Egyelőre

mondjunk csak annyit, hogy az istenek a pártomon álltak.

– Nincs miért aggódnod, Iori – nyugtatgatta Gonnoszuke. – Senki nem kételkedik mestered ártatlanságában.

Iori megkönnyebbült. Rájött a beszélhetnék. Elmesélte találkozását Dzsótaróval, és azt, hogy Dzsótaró Edóba ment. Amikor a történetben ahhoz az undorító vénasszonyhoz ért, aki a Hódzsó-háznál bukkant fel, eszébe jutott Kodzsiró levele.

– Ó, elfelejtettem valami fontosat! – tört ki, és átnyújtotta a levelet Muszasinak.

– Kodzsiró levele? – Muszasi csodálkozva nyújtotta kezét, mintha rég elvesztett barátja üzent volna. – Hol találkoztál vele?

– Nobidome faluban. Vele volt az a gonosz vénasz-szony is, azt mondta, Buzenba megy.

– Óh!

– Egy csapat Hoszokava-szamurajjal volt... Szenszei, jól teszi, ha meggondolja, mit csinál! Ne kockáztasson!

Muszasi bólintott, és a kinyitatlan levelet kimonójába dugta.

Iori nem volt biztos benne, hogy Muszasi felfogta, miről beszél. Ezért így folytatta: – Ez a Kodzsiró nagyon erős, ugye? Haragszik önre. – Részletesen elmondta Muszasinak az ellenséggel való találkozásának minden részletét. Amikor a kunyhóhoz értek, Iori lement ételért a domb alá, Gonnoszuke pedig vizet hozott és tűzifát gyűjtött.

Körülülték a kályhában vígan lobogó tüzet, öröm fogta el őket, hogy épségben, egészségben látják viszont egymást, Iorinak ekkor tűntek csak fel a friss sebek és zúzódások Muszasi karján és nyakán.

– Mi okozta ezeket? – kérdezte. – Tele van ezekkel a...

– Semmi különös. Megettetted a lovat?

– Igen, uram.

– Holnap vissza kell vinned.

Másnap kora reggel Iori lóra szállt, és reggeli előtt lovagolt egyet. Amikor a nap felbukkant a láthatáron, megállította a lovát, és tátott szájjal nézte a fényes korongot.

Visszaszánguldott a kunyhóhoz. – Szenszei, keljen fel! – kiáltotta. – Gyorsan! Olyan, mint amilyennek Csicsibuban láttuk a hegyről. Hatalmas, és úgy néz ki, mintha végiggördülne a fennsíkon. Keljen fel, Gonnoszuke!

– Jó reggelt! – köszönt rá Muszasi a ligetből, ahol sétált egyet.

Iori túl izgatott volt ahhoz, hogy a reggelin járjon az esze. – Már megyek is – mondta, és ellovagolt.

Muszasi utána nézett. A fiú a lóháton egyre távolodott, és végül úgy nézett ki, mintha egy varjú látszana a napkorong kellős közepén. A fekete folt egyre kisebb lett, végül teljesen elnyelte a nagy lángoló gömb.

A DICSŐSÉG KAPUJA

A kapus, mielőtt leült volna reggelizni, felgereblyézte a kertet. Meggyújtotta az összegyűlt leveleket és kinyitotta a kaput. Sinzó is fenn volt már egy ideje. Mint mindig, most is a kínai klasszikusok olvasásával kezdte a napot. Ezt kardforgatás követte.

A kútnál megmosakodott, aztán az istállóba ment, hogy szemügyre vegye a lovakat. – Lovász! – szólalt meg.

– Igen. uram.

– Az a gesztenyebarna aranyderes még nem jött vissza?

– Nem, de nem a ló miatt aggódom, inkább a fiú miatt.

– Ne féltsd te Iorit! Vidéken nőtt föl, tud vigyázni magára.

Ekkor lépett az idős kapuőr Sinzóhoz, és közölte vele, hogy látogatói érkeztek, és a kertben várják.

Sinzó megindult a ház felé, útközben intett feléjük, és amikor hozzájuk ért, egyik vendége így köszönt: – Rég találkoztunk.

– Örülök, hogy újra látlak titeket – bólintott Sinzó.

– Hogy érzed magad?

– Mint látod, remekül.

– Hallottuk, megsebesültél.

– Nem számít. Mi hozott ide benneteket ilyen korán? – Van valami, amit meg kell beszélünk veled.

Obata Kagenori öt tanítványa, mindannyian zászlóőrök, vagy konfuciánus tudósok jóvágású fiai, jelentőségteljes pillantásokat váltottak.

– Menjünk oda! – mutatott Sinzó egy jávorfákkal fedett dombocskára a kert sarkában.

Megálltak a kapuőr levelekből rakott tüze mellett, s körülállták.

Sinzó a nyakához emelte a kezét, aztán észrevette, hogy a többieknek feltűnik a mozdulat. – Amikor hideg van, fáj egy kicsit – mondta. A többiek pedig szemügyre vették a sebet.

– Úgy hallottam, Szaszaki Kodzsiró műve. Rövid, feszült csend támadt.

– Ami azt illeti, azzal a szándékkal jöttünk ma ide, hogy Kodzsiróról beszéljünk. Tegnap megtudtuk, hogy ő ölte meg Jogorót.

– Sejtettem. Van bizonyítékokot?

– Csak közvetett, de meggyőző. Jogoró holttestét az Iszarago-domb alján, a templom mögött találták meg. Kakubej háza félúton van a dombra menet. Kodzsiró akkoriban ott élt.

– Hm, nem lepne meg, ha Jogoró egyedül ment volna Kodzsiró után.

– Szinte biztosak vagyunk benne, hogy ez történt. Három vagy négy nappal azelőtt, hogy a testet megtalálták, a virágos egy férfit látott fölfelé mászni a hegyre, akire ráillik Jogoró leírása. Kodzsiró nyilván megölte és levitte a holttestet a domb aljába.

A hat férfi ünnepélyesen egymásra nézett, szemükből sütött a csöndes harag.

– Ez minden? – kérdezte Sinzó. Arca vörösen lángolt a tűz fényénél.

– Nem. Az Obata-ház jövőjéről akartunk beszélni veled, és arról, hogyan intézzük el Kodzsirót.

Sinzó gondolataiba merült. Az a férfi szólalt meg, aki a társalgást is elkezdte. – Talán már hallottad, hogy Kodzsiró Hoszokava Tadatosi nagyúr hűbérese lett. Most úton van Buzenbe, pedig még nem fizetett meg azért, amit tett. Tönkre tette mesterünk hírnevét, megölte mesterünk egyetlen fiát és örökösét, lemészárolta társainkat.

– Sinzô, mint Obata Kagenori tanítványainak, tennünk kell valamit – sürgette egy harmadik.

Fehér hamudarabkák lebegtek fölfelé a tűzben. Egyikük belélegezte a füstöt, és köhögni kezdett.

Sinzô néhány percig hallgatta a keserű méltatlankodást. Végül megszólalt: – Én is az áldozatok egyike vagyok, és megvan a magam terve. De mondjátok el, mi jár a ti eszetekben!

– Mi arra gondolunk, hogy tiltakozást juttatunk el Hoszokava nagyúrnak. Elétárjuk a történetet, és megkérjük, hogy szolgáltassa ki nekünk Kodzsirót.

– És aztán?

– Aztán gondoskodunk róla, hogy feje lándzsahegyen díszelegyen mesterünk és fia sírja előtt.

– Megteheted, ha megkötözve adják ki neked. De nem valószínű, hogy a Hoszokavák megtennék. Még ha nemrégiben is fogadták fel, az ő emberük, és szükségük van a tudására. A panaszodat csak képességei további bizonyítékának vennék. Melyik daimió szolgáltatja ki bármelyik hűbéresét is kellő ok nélkül?

– Akkor durvább lépéshez kell folyamodnunk.

– Például?

– Elég nagy csapattal utazik, tehát könnyen utolérjük őket. Te vezetnél minket hatunkat, és a többi hűséges tanítványt!

– Meg akarod támadni?

– Igen. Tarts velünk, Sinzô!

– Nem tetszik a dolog.

– Hát nem téged választottak ki, hogy vidd tovább az Obota nevet?

– Nehéz dolog bevallani, ha az ellenség erősebb, mint mi – mondta Sinzô elgondolkodva.

– Mégis, ha objektíven nézzük, Kodzsiró jobb vívó. Sajnos, még ha több tucatnyian lennénk is, a végén szégyenben maradnánk.

– Akkor behunyod a szemed, és semmit sem

teszel? – kérdezte valamelyikük sértődötten.

– Nem, ugyanúgy bánt az a gondolat, hogy Kodzsiró megússza, amit tett, mint bármelyikötöket. De hajlandó vagyok várni, míg eljön az idő.

– Túlságosan is türelmes vagy – gúnyolódott egyikük.

– Ki akarod vonni magad a felelősség alól? – kérdezte egy másik.

Sinzó nem felelt. Öt társa pedig úgy vélte, nincs értelme a további szócséplésnek, és sietve távozott. Útközben talákoztak Iorival, aki a kapunál leszállt a lóról, és az istállóba vezette az állatot. Leszerszámozta, aztán megpillantotta Sinzót a tűznél, és csatlakozott hozzá.

– Hát megjöttél? – kérdezte Sinzó.

– Igen. Veszekedett?

– Mért kérdezed?

– Most, amikor bejöttem, elmentem néhány szamuráj mellett. Dühösnek látszottak. Különös dolgokat mondtak, olyasmit, hogy túlbecsültem, meg csak nyafog.

– Semmit nem jelent – Sinzó felnevetett. – Gyere közelebb, és melegedj meg!

– Kinek kell ahhoz tűz? Megállás nélkül lovagoltam, egészen Muszasinóból.

– Látom, jó kedved van. Hol aludtál az éjszaka?

– A házban. A szenszei megjött.

– Hallottam, hogy kiengedik.

– Tudta hát?

– Takuan mondta. Iori, hallottad a hírt?

– Milyen hírt?

– A tanárod nagy ember lesz. Hatalmas szerencse érte. A sógun egyik tanára lesz, a saját kardforgató iskolájának megalapítója.

– Komolyan mondja?

– Boldoggá tesz?

– Persze. Boldogabbá, mint bármi más. Elkérhetem a lovat?

– Most? Csak most érkez té l!
– Megyek, elmon dom neki.
– Szükség telen. Még a mai napon hivatalosan értesít a Vének Tanácsa. Mihelyt megkapom a hírt, magam megyek, és szólok Muszasinak.
– Ide fog jönni?
– Igen – nyugtatta meg Sinzó. Vetett még néhány pillantást a kihaló tűzre, aztán visszaindult a házba. Egy kicsit felvidította Iori, de aggódott haragvó barátai sorsa miatt.

Kisvártatva megérkezett az értesítés. Két óra múlva megjelent a küldönc egy Takuannak szóló levéllel és egy paranccsal, miszerint Muszasi rákövetkező nap jelenjen meg a Fogadási Pavilonban a Vadakura-kapu mellett. Miután ott bejelentkezik, kihallgatáson fogadja a sógun.

Amikor Sinzó egy szolga kíséretében a Muszasino-fennsíki házhoz ért, Muszasi épp a napon ücsörgött, ölében egy cicával, és Gonnoszukével beszélgetett.

Nem volt szükség sok szóra. Sinzó mindössze ennyit mondott: – Önért jöttem.

– Köszönöm. Épp gondoltam, hogy meglátogatom, és megköszönöm, hogy vigyázott Iorira – felelt Muszasi.

Azzal felkapaszkodott annak a lónak a nyergébe, amelyet Sinzó magával hozott, és visszatért vele Usigoméba.

Este Takuan és Udzsikacu társaságában úgy érezte, hihetetlen szerencséje van, amiért ezeket az embereket, valamint Sinzót igaz barátjának mondhatja.

Mikor reggel fölébredt, már ki volt készítve az alkalomhoz illő ruha, és mellette olyasfajta kiegészítők, mint például egy legyező és papír zsebkendő. Reggelineél Udzsikacu nagyúr így fordult hozzá: – Nagy nap ez! Örvendeznie kell! – Ünnepi étkezés volt, rizs, szemes bab,

személyenként egy egész tengeri keszeg és más hasonló, csak kivételes alkalmakkor felszolgált étel. Olyan volt az étlap, mintha nagykorúvá avató szertartás zajlana a Hódzsó-családban.

Muszasi szerette volna visszautasítani a kinevezést.

Csicsibuban újragondolta a Hótengaharában töltött két évét és azt a vágyát, hogy kardforgató tudását a jó kormányzat érdekében kamatoztassa. Egyre kevésbé tűnt védhetőnek az a hite, hogy Edo, nem is beszélve az ország többi részéről, készen áll arra a fajta ideális kormányzásra, amelyet ő elképzelt. Az Út szentsége és a kardforgatás alapelveinek felhasználása a béke érdekében mindössze ködös eszmének tűnt, legalábbis addig, amíg Edónak vagy Oszakának nem sikerül az egész országra kiterjesztenie hatalmát. És Muszasi egy kérdésben nem döntött még, nem tudta, hogy ha sor kerül a végső összecsapásra, a keleti vagy a nyugati hadsereget támogassa-e. Vagy fordítson hátat a világnak, és a hegyek közt éljen remeteként, míg helyre nem áll a béke?

Még ezen a reggelen sem tudott megszabadulni az érzéstől, hogy ha elfogadja ezt a magas pozíciót, letér az útról, amelyet követett.

De nem utasíthatja vissza. Az a bizalom, és a hit hajtotta ebbe az irányba, amellyel támogatói őmellé álltak. Hogyan mondhatna nemet nekik? Nem élhet vissza Takuan, régi barátja és szigorú mentora bizalmával, sem Udzsikacu nagyúréval, aki értékes szövetségese.

Illendően felöltözve, gyönyörű lovon, szép nyeregben lovagolt a napsütötte, ragyogó úton a vár felé. Minden lépés közelebb vitte a dicsőség állítólagos kapujához.

A Fogadási Pavilon előtt kövezett udvar terült el, ahol jókora tábla állt a következő felirattal: „Innen gyalog”. Muszasi leszállt a lóról. Egy hivatalnok és egy lovász jöttek elé.

– Mijamoto Muszasi vagyok – jelentkezett Muszasi hivatalosan. – A Vének Tanácsától tegnap kapott utasításra jöttem. Kérhetem, hogy vezessenek a várószobáért felelős tisztviselőhöz? – Egyedül jött, ahogy el is várták tőle. Újabb tisztviselő bukkant elő, a várószobába kísérte, és közölte, hogy itt várjon, amíg „nem üzennek odabentről”.

Hatalmas szoba volt, több mint húsz tatami méretű. Orchidea-teremnek is nevezték, mert a falakon és az ajtópaneleken madarak és tavaszi orchideák képei látszottak. Kisvártatva szolgál érkezett teával és süteménnyel. De rajta kívül Muszasi csaknem félórán keresztül egy lelket sem látott. A képeken lévő kismadarak nem daloltak, az orchideák nem illatoztak. Muszasi ásítózni kezdett.

Feltételezte, hogy az ősz hajú, vörös arcú férfiú, aki végül felbukkant, a miniszterek egyike. Férfikora teljében ismert harcos lehetett.

– Ön hát Muszasi – mondta Szakai Tadakacu nagyúr könnyedén. – Bocsásson meg, hogy olyan sokáig várákóztattuk. – Bár Kavagoe ura volt, és jól ismert daimió, itt a sógun kastélyában pusztán egy tisztviselő a többi közül. Egyetlen szamuráj kísérte, s egész modora éreztette, hogy nemigen ad a protokollra.

Muszasi földig hajolt, és ebben a helyzetben a hivatali udvariasság által megkövetelt nyelvezettel válaszolt. – Mijamoto Muszasinak hívnak. Mimaszakából származó rónin vagyok, Muniszai fia, aki a Simmen családból származik. A sógun akaratának engedelmeskedve jöttem a vár kapujához, a nekem küldött parancs alapján.

Tadakacu bólogatott, hogy dupla tokája csak úgy rezgett. – Köszönetünk a fáradságért – kezdte, aztán mentegetőzve folytatta. – Ami a kinevezését illeti, amire Takuan pap és az avai Hódzsó nagyúr ajánlották, tegnap este a sógun hirtelen meg-változtatta terveit. Ennek

eredményeképp nem alkalmazzák. Mivel többen elégedetlenek vagyunk ezzel a döntéssel, a Vének Tanácsa ma újratárgyalta a dolgot. Ami azt illeti, egész mostanáig vitatkoztunk, és ismét a sógun elé vittük a kérdést. Sajnálattal kell mondanom, nem tudtuk megváltoztatni legutóbbi döntését.

Együttérzés süttött a szeméből. Úgy tűnt, mintha vigasztaló szavakat keresne. – Megtörténik az ilyesmi ebben a változékony világban – folytatta. – Ne is törődjön azzal, mit mondanak az emberek önről. A hivatali kinevezéseket érintő kérdésekben gyakran nehéz megmondani, vajon szerencsés vagy balszerencsés valaki.

– Igen, uram – felelte Muszasi még mindig meghajolva. Tadakacu szavai zene voltak fülének. Mélységes hálát érzett, elöntötte egész testét.

– Megértem a döntést, uram, és nagyon hálás vagyok önnek. – Teljesen természetesen fakadtak ki belőle ezek a szavak. Nem törődött a tekintéllyel, nem is gúnyolódott, úgy érezte, hogy a sógunnál nagyobb hatalom fogadta kegyeibe, és egy hivatalos oktatóénál jóval nagyobb megbízatást kapott. Az istenek mellé álltak.

Jól fogadta, gondolta Tadakacu. Ideges pillantást vetett Muszasira. Hangosan pedig így szólt: – Talán szemtelenség mondanom, de úgy hallottam, hogy szamuráj léte re szokatlan művészi érdeklődést mutat. Szeretném megmutatni valamelyik munkáját a sógunnak. Ne törődjön a közönséges emberek rosszindulatú pletykáival. Azt hiszem, sokkal jobban illik egy nemes szamurájhoz, ha a tömeg karattyolása fölé emelkedik, és szíve tisztaságának néma tanúságát hagyja maga mögött. Valami műalkotás helyénvaló volna, nem gondolja?

Muszasi még mindig a hallottak jelentésén töprengett, amikor Tadakacu elköszönt tőle: – Remélem, még találkozunk! – és távozott.

Muszasi felemelte fejét, kihúzta magát. Eltelt

néhány perc, mire felfogta Tadakacu szavainak teljes jelentését. Vagyis hogy nem kell törődnie a rosszindulatú pletykákkal, de valamilyen módon bizonyítania kell jellemét. Ha ezt megteszi, becsülete csorbátlan, és azok sem vesztenek tekintélyükből, akik ajánlották.

Muszasi pillantása a szoba sarkában lévő hat táblás elemre esett. Hívogatóan üres volt. Behívott egy fiatal szamurájt az örök szobájából. Elmagyarázta neki, hogy Szakai nagyúr arra kérte, hogy fessen valamit, és megkérte a szamurájt, bocsássa rendelkezésére a szükséges anyagokat, ecseteket, jó minőségű tintát, érlelt cinóber-vörös, és egy kis kék festéket.

Eszébe jutott, milyen különös, hogy a legtöbb gyerek tud rajzolni – ami azt illeti énekelni is –, de ahogy felnő, egyszerűen elfelejti. Talán az általuk fölszedett kis tudás gátolja őket. Ő maga sem volt kivétel. Gyerekkorában gyakran rajzolt. Ez volt legkedveltebb időtöltése, amikor magányosnak érezte magát. De tizenhárom vagy tizennégy éves korától szinte teljesen abbahagyta a rajzolást, csak húszéves kora után kezdte újra.

Utazásai közben természetesen gyakran állt meg templomokban, vagy gazdag házakban, ahol módja volt jó festményeket látni, faliképeket vagy alkóvokban lógó tekerceket, és ez életben tartotta a művészet iránti érdeklődését.

Különösen mély benyomást tett rá Liang Kai gesztenyékről készült festményének arisztokratikus egyszerűsége és rejtett mélysége. Miután látta ezt a műremeket Koecu házában, minden lehetőséget megragadott, hogy Szung-dinasztiabeli ritka, kínai festményeket láthasson, valamint XV. századbéli japán zen mesterek munkáit, és a Kano-iskolába tartozó kortárs mesterek festményeit, főleg Kano Szanraku és Kaiho Júsó képeit. Természetesen volt, akit szeretett, volt, akit kevésbé kedvelt. A kardforgató szemével nézve Liang Kai vakmerő, férfias

ecsetkezelése egy óriás hatalmas erejét mutatta meg. Kaiho Júsó, talán mert szamuráj családból származott, öreg korára a tisztaság olyan magas fokára jutott, hogy érdemes volt példaképnek tekinteni. Vonzotta még a remetepap és esztéta Sókadó Sódzsó műveinek könnyed, szinte rögtönzött hatása. Sódzsót annál is inkább kedvelte, mert Takuan közeli barátjának hírében állt.

A festés, amely látszólag messze volt az általa választott úttól, nemigen illett egy olyan emberhez, aki ritkán töltött egy egész hónapot ugyanazon a helyen. Mégis, időről időre rendszeresen festett.

És mint a többi felnőtt esetében, aki elfelejtett rajzolni, elméje működött, nem szelleme. Annyira igyekezett jól rajzolni, hogy nem volt képes természetesen kifejezni magát. Hányszor ment el a kedve, és határozta el, hogy abbahagyja! Aztán, előbb vagy utóbb valami mindig arra készítette, hogy titokban ismét ecsetet ragadjon. Mivel szégyellte festményeit, soha nem mutatta másoknak, bár azt megengedte, hogy szemügyre vegyék szobrait.

Legalábbis mostanáig. Ennek a végzetteli napnak az emlékére úgy döntött, olyan képet fest, amely méltó lesz arra, hogy akár a sógun, vagy bárki más szemügyre vegye.

Gyorsan, megszakítás nélkül dolgozott, amíg be nem fejezte. Aztán csendesen berakta az ecsetet egy köcsög vízbe, és anélkül, hogy egy pillantást is vetett volna művére, távozott.

A kertben megfordult, és még egyszer végighordozta pillantását a tekintélyes kapun. Vajon e kapun belül, vagy kívül vár-e a dicsőség? – töltötte meg a kérdés elméjét.

Szakai Tadakacu visszatért a várószobába, és leülve nézte a még nedves festményt. A kép a Muszasino-fennsíkot ábrázolta. Középpütt a felkelő Nap látszott. Nagyon nagynak tűnt. Ez

Muszasi saját személyiségébe vetett hitét jelképezve cinóbervörös volt. A munka többi része tintával készült, hogy megragadja az őszi síkság hangulatát.

Tigrist vesztítettünk el, mondta Tadakacu magában.

– Máris visszatértél? – Gonnoszuke pislogva nézte a merev, hivatalos ruhába öltözött Muszasit.

Muszasi bement a házba és leült. Gonnoszuke a gyékényszőnyeg szélére térdelt és meghajolt. – Gratulálok – mondta melegen – Rögtön munkába állsz?

– Elhalasztották a kinevezést – nevetett Muszasi.

– Elhalasztották? Tréfálsz velem?

– Nem, és nagyon örülök neki.

– Nem értem. Nem tudod, mi volt a baj?

– Nem volt okom, hogy megkérdezzem. Hálát adok az égnek, hogy így alakult.

– Akkor is kár.

– Hát te is azon a véleményen vagy, hogy csak Edo várának falain belül talállok dicsőséget?

Gonnoszuke nem felelt.

– Egy ideig ez volt a vágyam. Arról álmodoztam, hogy békét és boldogságot nyújtok az embereknek azáltal, hogy megértem a kardot és felhasználom ezt a tudást. Hogy a Kard Útja a Kormányzás Útja lesz! Úgy véltem, ha hivatalhoz jutok, módomban lesz kipróbálnom eszméimet.

– Valaki eláztatott, erről van szó?

– Lehet, de ne is törődj vele, és ne érts félre! Rájöttem, hogy az eszméim, főképp ma, legfőbb álmok lehetnek.

– Nem igaz. Magam is erre gondoltam. A Kard Útjának és a Jó Kormányzás Szellemének egynek és ugyanannak kell lennie.

– Örülök, hogy egyetértünk, de az a helyzet, hogy az az igazság, amire a tudós dolgozószobája magányában rájön, nem mindig van összhangban azzal, amit a nagyvilág igaznak vall.

– Úgy véled tehát, hogy az az igazság, amit mi

ketten vallunk, használhatatlan a valós életben?

– Nem erről van szó – felelte Muszasi türelmetlenül. – Ameddig csak ez az ország fennáll, bárhogya is változzanak a dolgok, a Bátor Ember Szellemének Útja mindig hasznos lesz... Ha kicsit elgondolkodsz a dolgon, magad is látni fogod, hogy a Kormányzás Útja nemcsak a Háború Művészetével van kapcsolatban. A tökéletes politikai rendszernek a katonai és irodalmi művészetek tökéletes keverékére kell alapozódnia. A Kard Útjának végső célja, hogy a világ békében éljen. így jutottam arra a következtetésre, hogy gondolataim mindössze álmok, ráadásul gyermeteg álmok. Meg kell tanulnom, hogy két istenség szerény szolgája legyek. Az egyik a kard, a másik a toll. Mielőtt megkísérelném irányítani a nemzetet, meg kell tanulnom mindazt, amire a nemzet tanít. – Felnevetett, majd hirtelen elhallgatott, és megkérdezte Gonnoszukét, hogy van-e nála írókészet vagy tintásdoboz.

Amikor befejezte az írást, összehajtogatta levelét. – Sajnálom, hogy zavarlak, de szeretnélek megkérni, hogy kézbesítsd ezt helyettem – fordult Gonnoszukéhez.

– A Hódzsó-házba?

– Igen. Őszintén megírtam érzéseimet. Add át Takuannak és Udzsikacu nagyúrnak legmelegebb üdvözetem... Ja, és van nálam valami, ami lorié. Kérlek, add oda neki. – Elővette Lori apjának pénzes erszényét, és a levél mellé tette.

Gonnoszuke térdein előrecsúszott, aggódó pillantással szólalt meg. – Miért adod ezt most vissza Iorinak?

– Felmegyek a hegyekbe.

– Hegy vagy város, bárhová is mész, én és Lori veled akarunk menni mint tanítványaid.

– Nem leszek el örökké. Addig is, szeretném, ha gondját viselnéd Iorinak. Mondjuk az elkövetkező két-három évben.

– Micsoda? Végleg visszavonulsz?

Muszasi felnevetett. Kinyújtotta a lábát, és hátradólt. – Ehhez még túl fiatal vagyok. Nem adom fel reményeimet. Még minden előttem van, vágy, illúzió, minden. Van egy dal, nem tudom ki írta, de így hangzik:

*Bár vágyom elérni
A hegyek mélységeit.
Akaratom ellenére
Vonzanak a helyek
Ahol az emberek megtelepedtek.*

Gonnoszuke lehajtott fejjel hallgatta. Aztán fölállt, kimonójába dugta a levelet és az erszényt. – Jobb lesz indulnom. Kezd sötétedni – mondta nyugodtan.

– Rendben. Kérlek, vidd vissza a lovat, és mondd meg Udzsikacu nagyúrnak, hogy mivel a ruhák útközben bepiszkolódtak, magamon tartom őket.

– Igen, természetesen.

– Nem hiszem, hogy illendő dolog volna tőlem visszamenni Udzsikacu nagyúr házába. A kinevezés elhalasztása azt kell, hogy jelentse, a sógunátus megbízhatatlannak, vagy legalábbis gyanúsak tart. Bajba keverhetem Udzsikacu nagyurat, ha továbbra is kapcsolatban maradok vele. Ezt nem írtam meg a levélben, de szeretném, ha elmagyaráznád neki. Nem akarom megbántani.

– Megértem. Még reggel előtt visszaérek.

Gyorsan sötétedett. Gonnoszuke megragadta az állat kantárját, és végigvezette a lovat az ösvényen. Mivel Muszasinak adták kölcsön, meg sem fordult a fejében, hogy lovagoljon rajta.

Vagy két óra múlva érkezett Usigoméba. Az ottaniak már javában tűnődtek, mi történhetett

Muszasival. Gonnoszuke Takuannak nyújtotta a levelet.

Egy tisztviselő már járt ott, és közölte velük a Muszasi jellemére és múltjára vonatkozó kedvezőtlen jelentéseket. Az ellene szóló vádak közül a legsúlyosabb az volt, hogy van olyan ellensége, aki bosszút esküdött, s a pletykák szerint neki van igaza.

Miután a tisztviselő távozott, Sinzó beszámolt apjának és Takuannak Oszugi látogatásáról. – Még itt is megpróbálta eladni portékáját – fogalmazott.

Csak az volt érthetetlen, miért fogadták el az emberek kétkedés nélkül, amit hallottak? Nemcsak az átlagos emberek, a kút körül pletykáló asszonyok, vagy az olcsó szakéboltokban ivó munkások, hanem olyanok is, akik elég értelmesek ahhoz, hogy a tényeket megkülönböztessék a kitalációtól. A sógun miniszterei hosszú órákon át vitatkoztak erről, de a végén még ők is hitelt adtak Oszugi vádaskodásainak.

Takuan és társai többé-kevésbé azt várták, hogy Muszasi levele kifejezi elégedetlenségét. De nemigen állt benne más, mint hogy megindokolta, miért távozik. Azzal kezdődött, hogy megkérte Gonnoszukét, ő mondja el, mint érez. Aztán a vers következett, amit Gonnoszukénak szavalt el. A rövid levél így fejeződött be: Krónikus utazási vágyamnak engedve útnak indulok egy újabb céltalan útnak. Ebből az alkalomból küldöm a következő verset, talán szórakoztatja önöket:

*Ha a világegyetem
Csakugyan a kertem.
Amikor végignézek rajta,
A lebegő világnak nevezett
Ház kijáratában állok.*

Mind Udzsikacut, mind Sinzót mélyen meghatotta Muszasi figyelmessége. – Túlságosan is önfeláldozó – mondta Udzsikacu. – Szeretnék még egyszer találkozni vele. mielőtt elutazik. Takuan, nem hinném, hogy eljön, még ha érte is küldünk, úgyszólván látogassuk meg. – Felpattant, hogy azonnal induljon.

– Nem várna egy pillanatot, uram? – kérdezte Gonnoszuke. – Szeretnék önnel menni, de Muszasi megkért, hogy adjak oda valamit Iorinak. Idehívatná?

Kisvártatva belépett Iori. – Hívottak? – kérdezte. Szeme azonnal a Gonnoszuke kezében lévő erszényre tapadt.

– Muszasi azt üzeni, jól vigyázz erre, mert az egyetlen emléked apádtól – mondta Gonnoszuke. Aztán elmagyarázta a fiúnak, hogy vele marad Muszasi visszatéréig.

Iori nem tudta leplezni csalódását, de nem akarta, hogy gyengének tűnjön, ezért minden különösebb meggyőződés nélkül bólintott.

Takuan tudakozódni kezdett, Iori pedig mindent elmesélt, amit szüleiről tudott. Amikor a kérdések elfogytak, így szólt: – Egyetlen dolog van, amiről soha nem hallottam, arról, hogy mi történt a testvéremmel. Apám nemigen beszélt róla, anyám pedig meghalt, mielőtt bármit is mondott volna, amire emlékeznék. Azt sem tudom, él-e, hal-e, és ha él, hol.

Takuan a térdére helyezte az erszényt, és kivett belőle egy gyűrött papírdarabot. Miközben elolvasta a rejtélyes szöveget, amelyet Iori apja írt, csodálkozva húzta föl szemöldökét. Hosszú pillantást vetett Iorira. – Ez elmond valamit a testvéredről – mondta.

– Gondoltam, hogy így lehet, de nem értettem a szöveget, de még a Tokugandzsiban levő papok sem.

Takuan végigfutott az első részen, majd hangosan felolvasta. „Miután úgy döntöttem,

hogy inkább éhen halok, minthogy még egy urat szolgáljak, feleségem-mel együtt sok éven át kóboroltunk, a lehető legszerényebb körülmények között élve. Egyik évben lányunkat a központi tartományok egyik templomában kellett hagynunk. Egy „mennny hangját” tettünk a baba ruhájába, és jövőjét a száanalom kincsestárára bíztuk. Aztán továbbmentünk egy másik tartományba.

Később hozzájutottam egy zsúpfedelű házhoz Simoza mezején. Visszagondoltam a korábbi időszakra, de az a hely távoli volt, nem kaptam onnan hírt, és attól tartottam, hogy nem szolgálná lányom javát, ha megpróbálnám megtalálni. Így végül annyiban hagytam a dolgokat.

Milyen kegyetlenek tudnak lenni a szülők! Engem illetnek, Minamoto no Szanetomo korholó szavai:

*Még az állatok is.
Melyek nem képesek elmondani érzéseiket,
Sincsenek megfosztva
A gyengéd adakozó szeretettől,
Mit a szülő érez gyermeke iránt.*

Remélem, őseim megszánnak engem, amiért nem voltam hajlandó becsületesem beszennyezve egy második urat szolgálni. Te a fiam vagy. Bármennyire is vágyódsz a siker után, ne égy tisztességtelen kölest!”

Takuan visszatette a papírt az erszénybe. – Láthatod a nővéredet! Fiatal korom óta ismerem. Muszasi is ismeri. Gyere velünk, Iori. – Célzást sem tett rá, miért mondja ezt. Nem említette sem Ocút, sem a „mennny hangját”, ami, rájött, a fuvolát jelenti.

Együtt indultak el. és siettek a kunyhóhoz.

Nem sokkal azután érkeztek, hogy a felkelő nap első sugarai megérintették. De a kunyhó üresen állt. Egy fehér felhő látszott a síkság szélén.

A sápadt napfény a fehérre vakolt falra vetette a cseresznyefaág árnyékát. Gyönyörű volt, egyszínű tusfestmények visszafogott egyszerűségére emlékeztetett. Kora tavasz volt Kojagyúban. Csend volt, a cseresznyefák ágai mintha dél felé integettek volna a fülemüléknek, amelyek hamarosan megtöltik a völgyet.

Ellentétben a madarakkal, a várkapunál jelentkező sugyósák számára nem léteztek évszakok. Szüntelen folyamban jöttek. Vagy azért, hogy Szekisúsza tanítsa őket, vagy pedig hogy megmérkőzzenek vele. A szöveg is alig változott. „Kérem, csak egy összezsapás. Könyörgök, legalább hadd lássam; Ennek vagy annak, aki ezen vagy azon a helyen tanít, az igazi tanítványa vagyok.” Az örök pedig az elmúlt tíz év során rendre ugyanazt a választ adták: a mester előrehaladott kora miatt senkit nem fogadhat. Kevés kardforgató vagy jövődóbeli kardforgató hagyta annyiban. Némelyek az Igazi Út jelentéséről szónokoltak. Arról, hogy nem szabadna különbséget tenni fiatal és öreg, gazdag és szegény, kezdő és mester között. Mások könyörögtek, míg voltak, akik durván megvesztegetéssel próbálkoztak. Sokan távoztak haragos sértéseket morogva.

Sokkal egyszerűbb lett volna minden, ha közzéteszik az igazságot, nevezetesen azt, hogy Szekisúsza az előző évben elhunyt. De úgy döntöttek, mivel Munenori egészen a negyedik hónapig nem távozhat Edóból, Szekisúsza halálát titokban tartják, amíg meg nem rendezhetik a temetést. Annak a néhány embernek az egyike, aki nem a várban élt, de ismerte a körülményeket, most a

vendégszobában ült, és ragaszkodott ahhoz, hogy beszélhessen Hiógóval.

Insun volt az, a Hozóin korosodó apátja, aki In'ei aggkori gyengesége alatt, majd halála után is fenntartotta a templom hírnevét a harcművészetek központjaként. Sokan úgy érezték, még fejlesztett is rajta. Mindent megtett, ami módjában állt, hogy ne lazítson a templom és Kojagyú közti szoros kötelékeken, amelyek In'ei és Szekisúszai ifjúkorában fonódtak. Azt mondta, azért kívánja látni Hiógót, mert a harcművészetekről kíván beszélni vele. Szuokekuró nagyon jól sejtette, valójában mit akar. Összemérni az erejét azzal az emberrel, akit nagyapja titokban jobb vívónak tartott akár magánál, vagy Munenorinál is. Természetesen szó sem lehetett arról, hogy Hiógó belemenjen egy ilyen mérkőzésbe, mivel úgy vélte, egyik félnek sem lehetne haszna belőle, ennél fogva értelmetlen.

Szuokekuró biztosította Insunt, hogy értesítették Hiógót. – Biztos vagyok benne, mihelyt jobban érzi magát, jön, hogy üdvözlje önt.

– Úgy érti, még mindig nem heverte ki a megfázást?

– Igen. Úgy tűnik, nem képes megszabadulni tőle.

– Nem tudtam, hogy ilyen törékeny az egészsége. – Ó, nem igazán, de mint tudja, jó ideig Edóban élt, és elszokott ezektől a hideg, hegyi telektől.

Míg ők ketten odabent csevegtek, egy szolgagyerek Ocú nevét kiabálta a belső körzet kertjében. Egy sódzsi kitárult, és Ocú bukkant elő az egyik házból, tömjénfüst illata szállt a nyomában. Több mint száz napja gyászolt, és arca fehér volt, mint a barackvirág.

– Hol voltál? Már mindenütt kerestelek.

– A buddhista kápolnában.

- Hiógó hívat.
 - Ó, Ocú, köszönöm, hogy eljöttél – fogadta Hiógó, amikor a lány belépett a szobába. – Szeretném, ha fogadnál egy látogatót helyettem.
 - Természetesen.
 - Jó ideje itt van. Szukekuro van vele, de gondolom, mostanra eléggé kimerítette, hogy szünet nélkül a Háború Művészetéről beszélnek neki.
 - A Hozóin apátja?
 - Ühüm.
- Ocú halványan elmosolyodott, meghajolt és távozott.

Időközben Insun, szándékát nem is túlságosan leplezve tudakozódni próbált Szukekuronál Hiógó múltja és jelleme felől.

– Úgy hallottam, hogy amikor Kató Kijomasza szolgálatába akarta fogadni, Szekisúszaiz csak úgy volt hajlandó megengedni, ha Kijomasza beleegyezik egy szokatlan feltételbe.

– Valóban? Nem emlékszem, hogy valaha is hallottam volna ilyesmiről.

– In'ei szerint Szekisúszaiz azt mondta Kijomaszának, hogy mivel Hiógó borzasztóan hirtelen haragú, a nagyúrnak előre meg kell ígérnie, hogy Hiógó bármilyen főbenjáró bűnt kövessen is el, az első hármát megbocsátják. Pedig Szekisúszaizait úgy ismerték, mint aki nem tűri a féktelenséget. Nagyon különlegesek lehettek Hiógóval szembeni érzései.

Szukekuro annyira meglepődött, hogy egyszerűen nem is tudott mit válaszolni. A szavakat kereste, amikor Ocú belépett. A lány az apátra mosolygott. – Mennyire örülök, hogy ismét látom. Sajnos, Hiógó nem ér rá. Azonnal el kell küldenie Edóba egy jelentést. De megkért, hogy közvetítsem bocsánat-kérését, amiért nem képes ez alkalommal találkozni önnel. – Szorgoskodni

kezdezt, teát és süteményt szolgált fel Insunnak és a vele érkezett két fiatal papnak.

Az apát csalódottnak tűnt, bár udvariasan nem vett tudomást a Szukekuro kifogása és az Ocué közti különbségről. – Sajnálattal hallom. Fontos hírem van a számára.

– Boldogan továbbítom neki. És nyugodt lehet, csak Hiógó fülébe jut el.

– Ó, ebben biztos vagyok – felelte az öreg pap. – Mindössze személyesen akartam figyelmeztetni Hiógót.

Insun ezután megismételte a pletykát, amelyet az Iga tartománybeli Ueno várának néhány szamurájától hallott.

Ritkásan lakott terület választotta el Kojagyút Uenótól, úgy két mérföldnyire keletre. És amióta Iejaszu megszerezte Cucui Szadacugútól, a keresztény daimiótól és Tódó Takatorának adományozta, jó néhány változás történt. Takatora, miután tavaly megtelepedett, felújította a várat, új adórendszert vezetett be. javított az öntözőrendszeren, és több más intézkedést is hozott birtoka érdekében. Mindez köztudomású volt. Insun azt szagolta ki, hogy Takatora javában próbálja megnövelni területét azzal, hogy odébb tolja a határvonalat.

A pletykák szerint Takatora jó néhány szamurájt küldött Cukigaszába, ahol házakat építenek, cseresznyefákat vágnak ki, megtámadják az utazókat, és nyíltan behatolnak Jagyú nagyúr birtokára.

– Elképzelhető, hogy Takatora nagyúr azt akarja kihasználni, hogy gyászolnak – jegyezte meg Insun. – Tán azt hiszik, fölöslegesen verem félre a vészharangot, de számomra úgy tűnik, megpróbálja odébb helyezni a határt, és új kerítést felállítani. Ha igen, sokkal könnyebb most elrendezni a dolgokat, mint amikor már végzett. Azt hiszem, megbánják, ha csak ülnek és nem tesznek semmit.

Szukekuro úgy köszönte meg az információt, mintha valamelyik, nála magasabb rangú hűbéressel beszélne. – Utánanézetek a helyzetnek, és ha szükséges, panaszt teszünk. – Hiógó nevében is kifejezte köszönetét, és mélyen meghajolt, amikor az apát távozott.

De amikor bement Hiógóhoz, hogy elmondja neki a pletykákat, az csak nevetett. – Hadd legyen! – mondta. – A nagybátyám majd utánanéz, amikor visszatér.

Szukekuro, aki tudta milyen fontos, hogy minden centi földjükre vigyázzanak, nem volt igazán elégedett Hiógó hozzáállásával. Megvitatta a helyzetet a többi, rangban hozzáillő szamurájjal, és egyetértettek abban, hogy bármennyire is diszkréciót kértek tőlük, tenniük kell valamit. Tódó Takatora az ország egyik leghatalmasabb daimiója.

Másnap reggel, mikor Szukekuro edzés után távozott a Sinkagedo fölötti dódzsóból, egy tizenhárom-tizennégy év körüli fiúval futott össze.

Az ifjú meghajolt Szukekuro előtt, aki szívélyesen köszöntötte. – Mi újság, Usinoszuke? Ismét a dódzsóba kukucskáltál? Hoztál nekem ajándékot? Lássuk csak... Vadkrumplit. – Csak félig csúfolódott, mert Usinoszuke vadkrumplija jobb volt bárki másénál. A fiú anyjával élt Arakiban, egy elszigetelt hegyi faluban, és gyakran jött a várba vaddisznóhúst, faszenet és egyebet árulni.

– Ma nincs krumplim, de ezt hoztam Ocúnak – nyújtott felé a fiú egy gyékénybe tekert csomagot.

– Mit hoztál neki? Rebarbarát?

– Nem, ez él. Cukigaszbán néha hallom a fülemüléket énekelni, s egyet elfogtam neki.

– Ugye te mindig Cukigaszbán keresztül jössz?

– Így van. Ez az egyetlen út.

– Hadd kérdezzek valamit! Nem láttál sok szamurájt arrafelé újabban?

– Néhányat.

– És mit csinálnak?

– Kunyhókat építenek.

– És olyat nem láttál, hogy kerítéseket állítanak, vagy ilyesmi?

– Nem.

– Kivágtak cseresznyefákat?

– Hát, a kunyhók mellett hidakat raknak össze, úgyhogy mindenfajta fát kivágnak. Tüzelőnek is.

– Megállítják az embereket az utakon?

– Nem hiszem. Legalábbis én nem láttam.

Szukekuró félrebillentette a fejét. – Úgy hallottam, hogy ezek a szamurájok Tódó nagyúr birtokáról valók, de nem tudom, mit keresnek Cukigaszéban. Mit mondanak erről az emberek a faludban?

– Azt, hogy Narából és Udzsiból elüldözött róninok. Meg hogy nincs hol lakniuk, ezért jöttek ide a hegyek közé.

Bármit is mondott Insun, Szukekuró ezt ésszerű magyarázatnak vélte. Ókubo Nagajaszu, Nara magisztrátusa nem csökkentette erőfeszítéseit, hogy körzetét megtisztítsa a szegény róninoktól.

– Hol van Ocú? – kérdezte Usinoszuke. – Szeretném odaadni neki az ajándékom. – Mindig alig várta, hogy lássa a lányt, s nemcsak azért, mert Ocú édességet adott neki, és kedvesen bánt vele. Volt valami titokzatos, nem e világi a lány szépségében. A fiú időnként meg sem tudta mondani, ember-e, vagy istennő.

– A várban van. azt hiszem – felelte Szukekuró. Aztán a kert felé pillantott. – Úgy látom, szerencséd van. Nem ő az ott?

– Ocú! – kiáltott fel Usinoszuke hangosan. A lány feléje fordult, és elmosolyodott. A gyerek lélekszakadva futott oda hozzá, s felé nyújtotta

kis csomagját. – Nézd! Elfogtam egy fülemülét! Neked!

– Egy fülemülét? – A lány homlokát ráncolva megmerevedett.

Usinoszuke csalódottnak látszott. – Csodálatos hangja van. Nem akarod hallani?

– De igen. De csak, ha szabad, és oda repülhet, ahová akar. Akkor csodálatosan dalol nekünk.

– Azt hiszem, igazad van – mondta a fiú, de egy kicsit duzzogott. – Akarod, hogy szabadon eresszem?

– Nagyon jól esik, hogy ajándékot akartál hozni, de igen, boldogabbá tesz, ha elereszted, mint ha megtartjuk.

Usinoszuke szótlanul felhasította a gyékény-csomagot, és a madár nyílként röppent föl a várfal fölé.

– Látod, mennyire örül, hogy szabad? – mondta Ocú.

– Ugye a fülemülét a tavasz hírnökének hívják? Talán valaki jó híreket hoz neked is.

– Egy futár, aki hoz olyan jó hírt, mint a tavasz beköszönte? Igaz, van valami, amit nagyon vágyok hallani. – Ocú a vár mögötti fák és bambuszliget felé sétált. Usinoszuke vele tartott.

– Hová megy? – kérdezte.

– Nagyon sokat voltam odabenn az utóbbi időben. Gondoltam, fölmegek aへgyre, és megnézem a szilvavirágokat a változatosság kedvéért.

– Szilvavirágzást? Nem sok néznivaló van azokon odafönn. Cukigaszéba kéne menned.

– Biztos szép! Messze van?

– Néhány mérföldnyire. Miért nem jössz velem? Ma tűzifát hoztam, úgyhogy ökörrrel vagyok.

Ocú egész télen alig járt a vár falain túl. Gyorsan határozott. Anélkül, hogy bárkinek szóltak volna, hová megy, kísértáltak a hátsó kapun, amelyet a kereskedők meg azok használtak, akiknek valami egyéb dolguk volt a

várban. Lándzsával felszerelt szamuráj őrizte, mosolyogva biccentett Ocú felé. Usinoszukét is jól ismerte, nem kellett megnéznie a fiú írásos engedélyét, hogy a várban tartózkodhat.

Az emberek a mezőn és az út mentén barátságosan üdvözölték Ocút, akár ismerték, akár nem. Később egyre ritkábbak lettek a házak. A lány visszaneézett a hegyszegélyben emelkedő, fehér várra. – Visszaérek még világosban?

– Persze. De egyébként is hazakisérlek.

– Araki falu Cukigaszén túl van, ugye?

– Nem számít.

Különféle dolgokról csevegtek, elhaladtak egy sóbolt mellett, ahol egy férfi nagyban alkudozva vaddisznóhúst akart egy zsák sóra cserélni. Sikerral járt. Kijött a boltból és mögöttük haladt. Az olvadó hótól az út egyre rosszabb és rosszabb lett. Kevés utazó járt erre.

– Usinoszuke, te nagyon gyakran jössz Kojagyúba, ugye? – kérdezte Ocú.

– Igen.

– Ueno vára nincs közelebb Arakihoz?

– De igen. Ám Ueno várában nem él olyan nagy vívó, mint Jagyú nagyúr.

– Szeretted a vívást?

– Aha.

A fiú megállította az ökröt, elengedte a kötelet, és leszaladt a patakpartra. Egy híd ívelte át, amelyről leesett az egyik deszka. A fiú a helyére tette, és várta, hogy a mögöttük haladó férfi keljen át először.

A férfi róninnak tűnt. Ahogy elment Ocú mellett, pimaszul végigmérte, aztán többször is visszaneézett a hídról, majd a másik oldalról is, mielőtt eltűnt volna a hegyek redői közt.

– Mit gondolsz, ki lehet ez ott? – kérdezte Ocú idegesen.

– Megijesztett?

– Nem, de...

– Sok rónin van a környékbeli hegyekben.

– Valóban? – bizonytalanság csendült a lány hangjából.

Usinoszuke hátrapillantott. – Ocú, talán segíthetnél nekem. Mit gondolsz, kérjem meg Kimura mestert, hogy fogadjon föl? Tudod, hogy értem, seperhetném a kertet, vizet húzhatnék, meg ilyesmi.

A fiú csak nemrégiben kapott különleges engedélyt Szukekurotól, hogy belépjen a dódzsóba, és nézhesse az edzést, de máris mindössze egyetlen vágya volt. Ősei a Kikumura nevet viselték, ám a családfő generációk óta a Mataemon keresztnévet kapta. Usinoszuke úgy határozott, hogy ha szamuráj lesz, a Mataemon nevet veszi fel. De egyetlen Kikumura sem tett eddig semmi figyelemre méltót. Ezért megváltoztatja vezetéknevét, és faluja nevét veszi föl, s ha álma valóra válik, messze földön, Araki Mataemonként lesz ismert.

Ocú hallgatta, és közben Dzsótaróra gondolt. Elfogta a magányosság érzése. Ő most már huszonöt éves, a fiú tizenkilenc, húsz lehet. Ahogy körülnézett a még nem is teljesen virágzó szilvafákon, nem tudta lerázni az érzést, hogy az ő tavasza már elmúlt.

– Menjünk vissza, Usinoszuke! – szólalt meg hirtelen.

A fiú kérdő pillantást vetett rá, de engedelmesen megfordította az ökröt.

– Megállj! – harsant egy hangos férfihang.

Két másik rónin csatlakozott a sóboltbélihez. Összekulcsolt karral állták körül az ökröt.

– Mit akarnak? – kérdezte Usinoszuke.

A férfiak Ocúra szegezték tekintetüket. – Látom már, hogy értetted! – mondta az egyikük. – Igazi szépség, ugye?

– Láttam már valahol – mondta a harmadik. – Azt hiszem Kiotóban.

– Biztos Kiotóból való, nem is valahonnan a környékbeli falvakból. Nem emlékszem, hogy

vajon a Josioka-iskolában, vagy máshol, de tudom, hogy láttam már.

– Te a Josioka-iskolába jártál?

– Három évig Szekigahara után.

– Ha valamit akarnak tőlünk, mondják meg, mi az! – szólalt meg Usinoszuke dühösen. – Még sötétedés előtt vissza kell érnünk.

Az egyik rónin úgy nézett rá, mintha most látná először. – Arakiból való vagy, ugye? Az egyik szénégető.

– Igen. És akkor mi van?

– Nincs szükségünk rád, futás haza!

– Pont ezt akarom tenni.

Meghúzta az ökör kötelét, és az egyik rónin olyan pillantást vetett rá, amelytől a legtöbb fiú rémülten remegett volna.

– Menjenek az útból! – szólalt Usinoszuke.

– A hölgy velünk jön!

– Hová?

– Mit számít az neked? Add ide a kötelet!

– Nem!

– Úgy látom, azt hiszi a gyerek, nem gondolom komolyan.

A két másik férfi is kihúzta magát, és fenyegetően mozdult Usinoszuke felé. Egyikük bütykös, kemény öklét meglóbálta a fiú álla előtt. Ocú megkapaszkodott az ökör hátán. Usinoszuke szemöldökének remegése tisztán jelezte, hogy valami történni fog.

– Jaj, ne! Ne csináld! – kiáltott föl Ocú. Nem akarta, hogy a fiú valami meggondolatlanságot műveljen.

De hangjának fájdalmas csengése annál inkább tette serkentette Usinoszukét. Egyik lábával fürgén kirügött, eltalálta az előtte levő férfit, hogy az hátratántorodott. Alig ért talajt a lába, belefejt a jobbján lévő férfi gyomrába. Ugyanabban a pillanatban megragadta a férfi kardját, és kirántotta hüvelyéből. Aztán csapdosni kezdett.

Villámgyorsan mozdult. Pörgött, forgott, és mintha ugyanabban a pillanatban minden irányból egyszerre támadt volna mindhárom ellenfelére. Akár ösztönösen és briliánsán vívott, akár gyerekes nemtörődömséggel, szokatlan taktikája meglepte a róninokat.

A visszafelé csapó kard erőteljesen vágódott az egyik férfi mellébe. Ocú felkiáltott, de hangját elnyomta a sebesült sikolya. A rónin az ökör felé esett, a kilövellő vér az állat arcába fröccsent. A rémült ökör leírhatatlanul visított. Aztán Usinoszuke kardja mélyen az állat törzsébe hasított. Az ökör újra felbódult, és vágózni kezdett.

A másik két rónin Usinoszukére vetette magát, aki fürgén ugrált szikláról sziklára a pataokban. – Semmi rosszat nem csináltam, ti kezdtetek! – kiáltotta a fiú.

A két rónin rájött, hogy nem tudják elérni, az ökör után indultak.

Usinoszuke visszaugrott az útra, és utánuk kiabált: – Elfuttok? Elfuttok tőlem?

Az egyik férfi megállt, és félig visszafordult. – Te kis fattyú! – kiáltotta.

– Hagyd, majd később elintézzük! – szólt rá a másik.

Az ökröt megvadította a félelem. Letért a völgybe futó útról, felszaladt egy kis dombra, átrohant rajta, és leszáguldott a másik oldalon. Rövid idő alatt jelentős távolságot tett meg, közel jutott a Jagyú-birtokhoz.

Ocú belenyugvón hunyta le szemét. A zsáknyeregbe kapaszkodott, hogy le ne repüljön. Hallotta az emberek hangját, akik mellett elszáguldott, de túlságosan bénult volt ahhoz, hogy segítségért kiabáljon. Nem mintha sokra ment volna vele. A látványosságon ámulkodó emberek egyikében sem volt meg a bátorság, hogy megállítsa a megvadult állatot.

Már csaknem a Hannya-fennsíkon voltak,

amikor egy férfi lépett az egyik mellékútról a főút kellős közepére, amely bármilyen keskeny is volt, a Kaszagi országút volt. Válláról leveles táska lógott le. Afféle szolgának tűnt.

– Vigyázz! Térj ki az útból! – kiabáltak felé az emberek, de ő nyugodtan haladt, egyenesen az ökör felé.

Aztán rémes csattanás hallatszott.

– Felöklette!

– A bolond!

De nem úgy történt, ahogy a bámészkodók gondolták. A hang, amit hallottak, nem a férfinak vágódó ökör csattanása volt, hanem a hatalmas ütése, amit a férfi az állat fejének oldalára mért. Az ökör oldalvást emelte súlyos nyakát, félig megfordult, és elindult visszafelé. De még tíz lépést sem tett, amikor megtorpant, nyál csordult elő szájából, egész teste remegett.

– Szállj le gyorsan! – szolt a férfi Ocúhoz.

A járókelők izgatottan körégyültek, a férfi lábát nézték, amelyet keményen megvetett a kötélén.

Ocú mihelyt biztonságba került, mélyen meghajolt megmentője előtt, bár még mindig túl kába volt ahhoz, hogy tudja, hol is van, és mit csinál.

– Mitől vadul meg ennyire egy ilyen jámbor állat? – kérdezte a férfi, miközben az út szélére vezette az ökröt, és egy fához kötötte. Aztán megpillantotta a vért az állat lábán. – Aha, most már értem! Megvágták, karddal.

Miközben magában morogva a sebet vizsgálta, Kimura Szukekuro törte át magát az emberek gyűrűjén, majd elküldte a bámészkodókat.

– Nem Insun apát szolgálja vagy? – kérdezte még mielőtt kifújta volna magát.

– Micsoda szerencse, hogy találkoztunk, uram! Önnek hozok levelet az apáttól. Ha nem bánja, szeretném megkérni, hogy azonnal olvassa el. – Elővette a levelet a tartóból, és Szukekuronak nyújtotta.

– Nekem? – kérdezte Szuokekuró meglepődve. Miután megbizonyosodott arról, hogy nem tévedés, kinyitotta és elolvasta: „Ami a cukigaszei szamurájokat illeti, tegnapi beszélgetésünk óta kiderítettem, hogy nem Tódó nagyúr emberei. Útonálló, a városokból elűzött róninok, akik itt teleltek át. Sietek értesíteni önt sajnálatos tévedésemről.” – Köszönöm, bólintott Szuokekuró. Ez megegyezik azzal, amit más forrásból megtudtam. Kérlek, mondd meg az apátnak, hogy nagyon megkönnyebbültem. Gondolom, ő is.

– Bocsássa meg, hogy az út közepén kézbesítem a levelet. Átadom üzenetét az apátnak. Viszontlátásra.

– Várj egy pillanatot! Régóta vagy a Hózóinben?

– Nem régen.

– Hogy hívnak?

– Torazónak.

– Azon tűnődöm – motyogta Szuokekuró és közben a férfi arcát vizslatta –, nem Hamada Toranoszuke vagy véletlenül?

– Nem.

– Soha nem találkoztam még vele, de van valaki a várban, aki állítja, hogy Hamada most Insun szolgájaként él.

– Igen, uram.

– Tehát tévedés volna?

Torazó elvörösödött, lehalkította a hangját. – Valóban Hamada vagyok, s megvolt a magam oka, hogy a Hózóinba jöjsek. Hogy ne hozzak nagyobb szégyent sem tanáromra, sem önmagamra, szeretném személyazonosságomat titokban tartani.

– Ne aggódjon! Nem szándékozom az ügyeibe ártani magam.

– Biztos hallott Tadaakiról. Az én hibámból hagyta ott iskoláját, és vonult a hegyek közé. Feladtam rangomat. Hasznomra válik, hogy közönséges munkát végzek a templomban. A

papoknak nem mondtam meg a valódi nevem.
Nagyon kellemetlen.

– Nem titok, hogy végződött Tadaaki küzdelme Kodzsiróval. Kodzsiró mindenkinek elmesélte, akivel csak találkozott Edo és Buzen között. Gondolom, eltökélte, hogy tisztázza mestere nevét.

– Igen. Eljön az ideje... Még találkozunk, uram.

– Torazó gyorsan távozott, mintha nem volna képes elviselni még egy perc beszélgetést.

Hiógó kezdett aggódni. Először a szobájában kereste Ocút Takuan levelével a kezében, majd átkutatta a lányért az egész várat, és ahogy az órák teltek, egyre idegesebb lett.

A levél az előző év tizedik hónapjában íródott, de valami rejtélyes módon, ily lassan ért csak ide. Beszámolt Muszasi közelgő kinevezéséről. Takuan arra kérte Ocút, hogy amint lehet, jöjjön a fővárosba, mivel Muszasinak nemsokára szüksége lesz egy házra, valamint valakire, aki „gondját viseli”. Hiógó alig várta, hogy lássa, mint derül fel a lány arca.

Miután nem találta, végül kikérdezte a kapuban álló őrt, és megtudta, hogy már kiküldtek embereket a keresésére. Hiógó mély lélegzetet vett, s arra gondolt, mennyire nem jellemző Ocúra, hogy miatta kelljen aggódnia bárkinek is. Valamint az sem, hogy ne hagyjon üzenetet. Ritkán cselekedett ösztönösen, még a legkisebb dologban is.

Már a legrosszabbtól kezdett tartani, amikor megkapta a hírt, hogy visszaérkeztek, Ocú Szukekuróval, és Usinoszuke a Cukigaszéba küldött emberekkel. A fiú, senki sem tudta miért, de egyre mentegetődzött, láthatóan sietve akart távozni.

– Mégis, hová igyekszel? – kérdezte az egyik szolga.

– Vissza kell mennem Arakiba. Anyám aggódni fog.

– Ha most próbálsz visszamenni, azok a róninok elkapnak, és nem valószínű, hogy élve megúszod. Itt maradsz éjszakára, és majd reggel mész haza.

Usinoszuke beleegyezően motyogott. Közölték

vele. hogy menjen a külső körzetben levő faraktárba, ahol a szamurájtanoncok aludtak.

Hiógó pedig félrehívta Ocút, és elmondta, mit írt Takuan. Nem lepődött meg, amikor a lány így válaszolt: – Holnap reggel indulok. – Ocú vörös arca elárulta érzéseit.

Hiógó azután emlékeztette Munenori közelgő látogatására, és azt javasolta, vele térjen vissza Edóba. Pedig előre tudta, mi lesz a válasz. Ocú úgy érezte, két napot sem tud várni, nemhogy két hónapot. Még egy kísérletet tett. Azt mondta, hogy ha Ocú megvárja a temetést, elkíséri egész Nagojáig, mivel az ovari Tokugava nagyúr a hűbéresévé fogadja. Amikor a lány ismét visszautasította, Hiógó bevallotta, mennyire nem tetszik neki, hogy Ocú egyedül tegye meg a hosszú utat. Minden egyes városban és fogadóban baj érheti út közben.

– Úgy látom, elfelejti, hogy hozzászoktam az utazáshoz – mosolygott a lány. – Nem kell miattam aggódni.

Este szerény búcsúösszejevetelt tartottak. Mindenki elmondta, mennyire hiányozni fog neki Ocú. Másnap pedig, egy szép tiszta reggel, a család és a szolgák összegyűltek a kapunál, hogy kikísérjék.

Szukekuró Usinoszukeért küldött. Úgy vélte, hogy Ocú egész Udzsiig a fiú ökrén utazhat. Amikor jelentették, hogy a fiú mégiscsak hazament már az este, Szukekuró lovat hozatott elő.

Ocú úgy érezte, túl alacsony a rangja ahhoz, hogy ily kegyben részesüljön, és visszautasította az ajánlatot, de Hiógó ragaszkodott hozzá, hogy fogadja el. Egy szamurájtanonc vezette a pöttyös, szürke lovat a külső kapuhoz vezető gyenge lejtőn.

Hiógó egy ideig kísérte, aztán megtorpant. Hiába tagadta, időnként irigyelte Muszasit, amint bárkit irigyelt volna, akit Ocú szeret. Nem

csökkentette a lány iránti érzelmeit, hogy az másnak adta szívét. Ocú csodálatos társaság volt az Edóból való úton, és a rákövetkező hetekben, hónapokban Hiógó csodálattal nézte, milyen törődéssel és szeretettel bánik nagyapjával. Szerelme a lány iránt, bár mélyebb volt, mint valaha, önzetlen volt. Szekisúszaí arra utasította, hogy épségben vezesse Muszasihoz, és pontosan ezt szándékozott tenni. Nem olyan ember volt, aki megkívná más jó szerencséjét, vagy arra gondoljon, hogy megfossza tőle. Meg sem fordult volna fejében olyan gondolat, amely nem illő a Szamuráj Útjához. Az, hogy eleget tesz nagyapja óhajának, önmagában szerelmének kifejezése.

Álmodozásából arra riadt, hogy Ocú megfordul, és meghajolva elköszön tőlük. Aztán a lány elindult, ruhája súrolt néhány szilvavirágot. Hiógó, miközben a leomló szirmokat nézte, szinte érezte illatukat. Érezte, hogy soha többé nem látja a lányt, és abból merített vigaszt, hogy magában imádkozott, boldog élete legyen. Állt, és addig nézett Ocú után, míg el nem tűnt a szeme elől.

– Uram!

Hiógó megfordult, és lassan elmosolyodott. – Usinoszuke, nahát, nahát! Azt mondták, hogy tegnap este hazamentél, pedig mondtam, hogy ne!

– Igen, uram. Anyám... – Abban a korban volt, amikor egy fiú közel áll a könnyekhez a gondolatra, hogy elszakadjon anyjától.

– Nagyon helyes, derék dolog, ha egy fiú anyja gondját viseli. Hogyan szabadultál meg azoktól a cukigaszei róninoktól?

– Ó, könnyen.

– Csakugyan?

– Nem voltak ott – mosolygott a fiú. – Meghallották, hogy Ocú a várból való, és megijedtek, hogy megbüntetik őket. Gondolom, átmehettek a hegy másik oldalára. Ha-ha.

– Akkor nem kell többé aggódnunk miattuk. Reggeliztél már?

– Nem – felelte Usinoszuke zavartan. – Kora reggel felkeltem, hogy vadkrumplit ássak Kimura mesternek. Ha szereti, önnek is hozhatok, uram.

– Köszönöm.

– Tudja hol van Ocú?

– Épp most indult Edóba.

– Edóba... – a fiú habozva folytatta. – Nem tudom, megkérdezte-e öntől, vagy Kimura mestertől, amire kértem.

– És, mi volt az?

– Reméltem, megengedi, hogy szamurájszolga legyek.

– Még egy kicsit fiatal vagy hozzá. Talán ha egy kicsit idősebb leszel.

– De kardforgatást szeretnék tanulni. Nem tanítana engem, kérem? Addig kell tanulnom, amíg anyám él.

– Tanultál már valakitől?

– Nem. De fakarddal gyakoroltam fákon és állatokon.

– Nos, ez nem rossz kezds. Amikor egy kicsit idősebb leszel, gyere utánam Nagojába. Nemsokára ott fogok élni.

– Az jó messze van. Óvárban, ugye? Amíg anyám él, nem mehetek olyan messzire.

Hiógót meghatotta a fiú. – Gyere velem! – mondta. – A dódzsóba megyünk. Meglátom, van-e tehetséged, hogy kardforgató legyél.

– A dódzsóba? – Usinoszuke úgy érezte, álmodik. Kora gyerekkora óta úgy tekintett az ősi Jagyü-dódzsóra, mint ami mindent megtestesít, amire csak a világon vágyik. Bár Szuokekuró azt mondta, beléphet, mégsem tette meg. De most magának a családnak egyik tagja hívja.

– Mosd le a lábad!

– Igen, uram. – Usinoszuke a bejárat melletti kis medencéhez ment, gondosan lábat mosott, ügyelve arra, hogy a körme alatt se maradjon

piszok.

Kicsinek és jelentéktelennek érezte magát odabent. Öreg, masszív gerendák és keresztgerendák tartották a tetőt, a padló pedig olyan fényes volt, hogy látta rajta saját tükörképét is. Még Hiógó hangja is megváltozott, amikor azt mondta: – Fogj kardot!

Usinoszuke fekete tölgykardot vett le a falon lógó fegyverek közül. Hiógó is levett egyet, és a fegyver hegyét a padló felé fordítva a szoba közepére ment.

– Készen állsz? – kérdezte hidegen.

– Igen – felelte Usinoszuke, és mellmagasságba emelte fegyverét.

Hiógó enyhén átlós állást vett fel, Usinoszuke pedig felfújta magát, mint egy sündisznó. Szemöldöke felborzolódott, arcát vadul ráncolta, vére lüktetett. Amikor Hiógó szeme jelezte, hogy támadni fog, Usinoszuke hangosat horkantott. Hiógó lába hangosan dobbant a padlón, ahogy a vívó közeledett, és átlósan Usinoszuke derekára csapott.

– Még nem! – kiáltott a fiú. Mintha elrúgta volna magától a padlót, magasra szökkent a levegőben, Hiógó válla felé. Hiógó bal kezével kinyúlt és könnyedén fölfelé lökte a fiú lábát. Usinoszuke bukfencet vetett a levegőben, és Hiógó mögött ért földet. Egy másodperc alatt talpon volt, és próbálta visszaszerezni kardját. – Elég! – mondta Hiógó.

– Ne! Még egyszer!

Megragadta kardját, magasra emelte feje fölé, és mint egy sas csapott Hiógóra. De megtorpant, amikor Hiógó ráemelte fegyverét. Látta a pillantást Hiógó szemében, és az övé könnyekkel telt meg. Van szellem a fiúban, gondolta Hiógó, de úgy tett, mintha haragudna.

– Tisztességtelenül küzdesz! – kiáltott rá. – Átugrottal a vállam fölött.

Usinoszuke nem tudta, mit mondjon erre.

– Nem fogod fel a helyzetedet. Nem vagy elég tisztelettudó. Ülj le oda! – A fiú letérdelt, és kezét maga elé téve bocsánatkérően meghajolt. Hiógó közelebb lépett, ledobta a fakardot, és előhúzta saját fegyverét. – Most pedig megöllek, és ne merészelj sikoltani!

– Me-me-megöl?

– Nyújtsd ki a nyakad! Szamuráj számára semmi, nem olyan fontos, mint hogy illendően viselkedve kövesse a szabályokat. Még ha tanyasi gyerek vagy is, megbocsáthatatlan, amit tettél.

– Megöl, csak azért, mert nem megfelelően viselkedtem?

– Így van.

Usinoszuke felnézett a szamurájra, majd belenyugvás látszott a szemében. Kezét faluja felé nyújtotta. – Anyám! Anyám! – mondta. – Kisvártatva egyesülök a vár földjével. Tudom, milyen szomorú leszel. Bocsásd meg, hogy nem voltam jó fiad! – Aztán engedelmesen kinyújtotta a nyakát.

Hiógó felnevetett, és visszacsúsztatta kardját hüvelyébe. – Csak nem gondolod, hogy megölnék egy ilyen fiút, mint te? – veregette meg Usinoszuke vállát.

– Nem gondolta komolyan?

– Nem.

– De azt mondta, hogy a legfontosabb a helyes viselkedés. Rendjén való, hogy egy szamuráj ilyen tréfát űzzön?

– Nem tréfa volt. Ha azért akarsz dolgozni, hogy szamuráj légy, tudnom kell, hogy olyan anyagból gyúrtak-e.

– Azt hittem, komolyan gondolja – tűnődött Usinoszuke. Kezdett ismét normálisan lélegezni.

– Azt mondtad, senki nem tanított, de amikor a szoba sarkába szorítottalak, átugrottál a vállam fölött – mondta Hiógó. – Nem sok tanítvány lenne erre képes, még három vagy négy év gyakorlat után sem.

– Akkor sem tanultam, soha, senkitől.
– Nem kell titkolnod. Kellett hogy legyen tanárod, mégpedig jó. Ki volt az?

A fiú gondolkodott egy percig. – Ja, emlékszem, hogy kitől tanultam.

– Ki tanított rá?

– Nem emberi lény.

– Tán valami erdei manó?

– Nem. Egy kendermag.

– Micsoda?

– Kendermag.

– Hogyan tanulhattál egy kendermagtól?

– Hát, odafönn a hegyekben van néhány azokból a harcosokból, akik képesek eltűnni az ember szeme elől. Néhányszor néztem, hogyan gyakorolnak.

– A nindzsákra gondolsz, ugye? Nyilván az igai nindzsákat láttad. De mi köze ennek a kendermaghoz?

– Szóval, miután tavasszal elvetik a kendert, kisvártatva megjelenik egy kis sarj.

– Igen?

– Az ember meg átugorja. Minden nap átugorja oda-vissza. Ahogy az idő melegszik, a kender gyorsan nő, semmi más nem nő olyan gyorsan. Úgyhogy mindennap magasabbra kell ugrani. Ha az ember nem gyakorol mindennap, a kender kisvártatva olyan magas, hogy nem lehet átugrani.

– Értem.

– Ezt csináltam tavaly, meg az azt megelőző évben is. Tavasztól őszig.

Szukekuró lépett a dődzsóba. – Hiógó, újabb levél érkezett Edóból.

Hiógó elolvasta. – Ocú még nem juthatott messzire, ugye?

– Nem, legfeljebb öt mérföldnyire. Valami történt?

– Igen. Takuan azt írja, elnapolták Muszasi kinevezését. Úgy tűnik, kételyek merültek föl a

jellemét illetőleg. Nem hiszem, hogy hagynunk kéne Ocút, hogy tovább menjen Edóba anélkül, hogy szólnánk neki.

– Máris megyek.

– Nem, magam megyek. – Hiógó biccentett Usinoszuke felé, majd távozott a dődzsóból. Egyenesen az istállóba ment. Félúton járt Udzi felé, amikor kezdte meggondolni magát. Ocúnak mit sem számít, ha Muszasi nem kapta meg a kinevezést. A férfira gondol, és nem rangjára. Még ha sikerülne is meggyőzni, hogy még egy ideig maradjon Kojagyúban, nem kétséges, hogy Edóba akar menni. Miért rontsa el útját azzal, hogy elmondja neki a rossz hírt?

Visszafordult Kojagyú felé, és visszafogta lovát. Bár kívülről úgy tűnt, békével van a világ iránt, szívében vad csata dúlt. Bárcsak még egyszer láthatná Ocút! Bár magának meg kellett győnnia, ez volt az oka, hogy utánajött, senki másnak be nem vallotta volna.

Próbált uralkodni érzelmein. A harcosoknak is vannak gyenge pillanataik, bolond pillanataik, mint akárki másnak. Mégis világos, hogy mi a kötelessége. Neki és minden szamurájnak. Addig küzdeni, amíg el nem éri a sztoikus egyensúly állapotát. Amikor sikerül leküzdenie az illúzió akadályát, lelke könnyed és szabad lesz, szeme nyitott a körötte lévő füvek, minden egyes kis fűszál számára. Nem a szerelem az egyetlen érzelem, amely feltűzelheti egy szamuráj szívét. Ő másik világban él, s egy oly korban, amely éhesen keresi a fiatal, tehetséges embereket. Nem vesztegetheti az időt egy útszéli virágszál miatt. Hiógó úgy látta, az a fontos, hogy a megfelelő helyen legyen, s meglovagolhassa a kor hullámain.

– Micsoda tömeg! – jegyezte meg Hiógó könnyedén.

– Igen. Ritkán ilyen szép az idő Narában – felelte Szuokekuró.

– Mint egy kirándulás.

Néhány lépéssel mögöttük Usinoszuke baktatott. Hiógó egészen megszerette a gyereket. A fiú mostanában egyre gyakrabban járt a várba, és a legjobb úton haladt afelé, hogy belső szolga legyen belőle. Ő hozta a hátán dobozokban ebédjüket, és obijához kötözve egy külön pár szandált Hiógónak.

Egy nyílt mezőn voltak a város közepén. Egyik oldalon a Kófokudzsi ötemeletes pagodája emelkedett a környező fák fölé. A mező túloldalán a buddhista és a sinto papok házai látszottak. Bár meleg volt, az idő tavaszi, gyenge köd gomolygott az alsó részeken, ahol a városiak éltek. A tömeg legalább négy-ötszáz embert jelentett, de a hatalmas mezőn úgy tűnt, kevesebben vannak. Néhány szarvas baktatott a nézelődők között, itt-ott ízes ennivalót kunyerálva. Nara híres volt ezekről a szarvasokról.

– Még nem végeztek, ugye? – kérdezte Hiógó.

– Nem. Úgy tűnik, csak ebédelnek – felelte Szuokekuró.

– Tehát még a papoknak is kell enni!

Szuokekuró felnevetett.

Igazi látványosság volt ez az alkalom. A nagyvárosokban mindenben volt színház, de Narában és a kisebb városokban az előadásokat szabad téren tartották. Bűvészek, táncosok, bábszínházak, íjászok és kardforgatók, mind szabad téren mutatták be tudásukat. De a mai program több volt pusztán szórakoztatásnál. A Hozóin lándzsás szerzetesei minden évben versenyt rendeztek, amely meghatározta a templom ülésrendjét. Mivel mindez a nyilvánosság előtt zajlott, a versenyzők keményen küzdöttek, és az összecsapások gyakran hevesek és látványosak voltak. A Kófokudzsi elé tűzött

tábla úgy hirdette, hogy a verseny mindenki számára nyitott, aki a harcművészeteknek szentelte magát, de kevés, nagyon kevés kívülálló akadt, aki ki mert volna állni a lándzsás papokkal.

– Leülhetnénk mi is valahova, megenni az ebédünket! Úgy látom, elég időnk van – mondta Hiógó.

– De mi lenne a megfelelő hely? – nézelődött körbe Szukekuro.

– Ott, oda leülhetnek! – kiáltott Usinoszuke. Egy kellemes buckára terítette a gyékényt, amelyet útközben fölszedett valahol. Hiógó csodálta a fiú leleményességét, és alapvetően tetszett neki, hogy így gondját viselik, bár az ilyen féltő gondosságot nem tartotta egy jövőendő szamuráj legfontosabb tulajdonságának.

Miután elhelyezkedtek, Usinoszuke kiosztotta egyszerű elemőzsiájukat, a hántolatlan rizsből készült rizsgolyókat, savanyú szilvauborkát és édes bablepényt. Mindez szárított bambuszba volt csomagolva, hogy könnyebb legyen vinni.

– Usinoszuke, szaladj oda azokhoz a papokhoz, és kérj egy kis teát – szólt rá Szukekuro. – De meg ne mondd nekik, kinek lesz!

– Kellemetlen volna, ha idejönnének tiszteletüket tenni – magyarázta Hiógó és arcába húzta szalmakalapját. Szukekuro vonásait olyasfajta kendő rejtette el, amelyet a papok hordanak.

Usinoszuke fölpattant. Közben, valamivel odébb, egy másik fiú megszólalt: – Nem értem! Idetettem a gyékényt!

– Ne törődj vele. nem nagy veszteség! – legyintett Gonnoszuke.

– Valaki elcsenhetette. Mit gondol, ki tehet ilyet?

– Ne aggódj miatta! – Gonnoszuke leült a földre, ecsetet és tintát vett elő, s kis jegyzetfüzetébe kezdte összeírni kiadásait. Nemrég vette át ezt a szokást Ioritól.

Iori sok szempontból túl komoly volt korához képest. Nagyon törődött a kiadásával, soha nem vesztett el semmit, gondosan tiszta volt. és hálát érzett minden csésze rizsért, minden szép napért. Röviden kényes volt, és lenézte azokat, akik nem.

És csak megvetést tudott érezni azok iránt, akik elviszik más ember tulajdonát, még akkor is, ha az mindössze egy olcsó gyékénydarab. – Hát ott van! – kiáltott fel. – Azok az emberek vitték el! Hé, te! – feléjük rohant, de úgy tíz lépésre tőlük megtorpant, mit is mondjon, és egyszer csak Usinoszukével találta magát szemben.

– Mit akarsz? – morogta Usinoszuke.

– Hogy érted, hogy mit akarok? – csattant Iori.

Usinoszuke azzal a hideg pillantással mérte végig, amivel a vidékiek az idegeneket szokták. – Te akarsz tőlünk valamit?

– Bárki, aki elviszi más holmiját, egyszerűen tolvaj.

– Tolvaj? Te rohadék!

– Az a gyékény a mienk.

– Gyékény? Ott találtam a földön. Emiatt izgulsz annyira?

– A gyékény nagyon fontos az utazónak – közölte Iori meglehetősen nagyképpűen. – Megvéd az esőtől, aludni lehet rajta, sokat jelent. Add vissza!

– Megkaphatod, de előbb vond vissza, amit mondtál, hogy tolvaj vagyok.

– Miért kéne bocsánatot kérnem azért, mert vissza akarom kapni, ami a mienk? Ha nem adod, elveszem!

– Próbáld csak meg! Usinoszuke vagyok Arakiból, s eszemben sincs meghátrálni egy ilyen kölyök elől, mint te vagy! Egy szamuráj tanítványa vagyok!

– Lefogadom – gúnyolódott Iori és kihúzta magát – nagy a szád, hogy ennyien vannak körben, de nem mernél kiállni velem, ha kettesben volnánk!

- Ezt nem felejttem el!
- Gyere oda később!
- Hova?
- A pagodához. Légy egyedül!

Elváltak. Usinoszuke ment a teaért, és mire egy agyag teáskannával visszatért, újra megkezdődtek a küzdelmek. Usinoszuke a nézők közül fenyegető pillantásokkal méregette Iorit. Iori állta a pillantását. Mind a ketten úgy vélték, csak a győzelem számít.

A zajos tömeg sárga porfelhőt kavarva hol erre, hol arra húzódott. A kör közepén egy pap állt, lándzsája olyan hosszú volt, mint egy galambdúc. Kihívói egymás után léptek elő, ő pedig sorra a földre terítette, vagy messze repítette őket.

- Lépjetek elő! - kiáltotta, de hiába. - Ha nincs más, akkor távozom. Vagy valakinek van kifogása az ellen, hogy én, Nankobo legyek a győztes? - In'ei-től tanult, később saját stílust alapított, és most Insun legnagyobb riválisának tekintették. Insun maga betegsége hivatkozva távol maradt. Senki nem tudta, hogy tart-e Nankobótól. vagy inkább kerülni akarja a konfliktust.

Amikor már egyetlen vállalkozó sem akadt, a zömök pap leengedte lándzsáját, s vízszintesen tartva megszólalt. - Nincs kihívó!

- Várjatok! - szólalt meg egy pap. Kifutott Nankobó-val szembe. - Daun vagyok, Insun tanítványa. Én kihívlak!

- Készülj fel!

Meghajoltak egymás előtt és távolabb ugrottak. A két lándzsa akár két élőlény meredt egymásra, oly hosszú ideig, hogy a tömeg unni kezdte, s akciót követelve kiáltozott. Aztán a kiáltozás hirtelen abbamaradt. Nankobo lándzsája Daun fejére csapott, és Daun mint egy szél által feldöntött madárijesztő oldalra dőlt, és hirtelen elterült. Három vagy négy lándzsás rohant előre, de nem azért, hogy bosszút vegyen, hanem hogy odébb húzza a testet.

Nankobo kihívóan húzta ki magát, és hordozta végig pillantását a tömegen. – Úgy tűnik, nem sok bátor ember maradt. Ha van, lépjen előre!

Egy hegyi pap lépett elő egy sátor mögül. Levette hátáról útiládáját. – Ez a verseny csak a Hozóin lándzsásai számára nyitott? – kérdezte.

– Nem – hallatszott a Hozóin papok kórusa.

A pap meghajolt. – Ebben az esetben szeretném kipróbálni tudásomat. Kölcsönözne valaki egy fakardot?

Hiógó Szukekurora pillantott. – Kezd érdekes lenni.

– Csakugyan.

– Nem kétséges az eredmény.

– Szerintem, semmi esélye, hogy Nankobo veszítsen.

– Nem így értem. Nem hiszem, hogy Nankobo hajlandó megküzdeni vele. Ha igen, kikap.

Szukekuro zavartnak tűnt, de nem kért magyarázatot. Valaki átnyújtott egy fakardot a vándorpapnak. Ő Nankobóhoz lépett, meghajolt, és közölte vele, hogy kihívja. Negyven év körül lehetett, s teste, mint az acélrugó. Érződött belőle, hogy nem a hegyi szerzetesek aszkéta módján edzette magát, hanem a harcmezőn. Olyan embernek tűnt, aki jó néhány alkalommal nézett farkasszemet a halállal, és bármelyik pillanatban készen áll filozofikusan fogadni. A modora lágy volt, a szeme higgadt.

Nankobo arroganciája ellenére sem volt bolond. – Kívülálló vagy? – kérdezte pökhendien.

– Igen – felelte kihívója és ismét meghajolt.

– Várj egy pillanatot. – Nankobo két dologgal teljesen tisztában volt. Lehet, hogy technikája jobb, mint ezé a papé, de hosszú távon nem győzhet. Sok ünnepeelt harcos, aki a vesztesek táborában küzdött Szekigaharában, még mindig vándorpapnak álcázza magát. Mit lehet tudni, ki ez az ember!

– Nem állhatok ki egy kívülállóval – rázta a

fejét.

– Épp most kérdeztem meg, hogy mi a szabály, és azt mondták, semmi kifogásuk.

– Lehet, hogy a többiek így vannak vele, de én nem kívánok kívülállókkal harcolni. Amikor küzdök, nem az a célom, hogy legyőzzem ellenfelemet. Vallásos tevékenység, amelyben a lándzsa útján fegyelmezem testem.

– Értem – a pap könnyedén felnevetett. Úgy tűnt, mondani akar még valamit, ám habozott. Néhány pillanatig ezen rágódott, aztán kilépett a gyűrűből, visszaadta a fakardot, és eltűnt.

Nankobo ezt az időt választotta a távozásra. Ügyet sem vetett a suttogó megjegyzésekre, hogy gyávaság volt meghátrálnia. Két-három tanítványával a nyomában mint valami diadalmas tábornok vonult el.

– Mit mondtam? – mondta Hiógó.

– Teljesen igazad volt.

– Ez az ember kétségkívül azok egyike, akik a Kudo-hegyen rejtőzködnek. Öltöztessék a fehér ruha és a kendő helyett páncélba, sisakba, és azt veszed észre, hogy valamelyik eltűnt nagy vívóval állsz szemben.

Amikor a tömeg ritkulni kezdett, Szuokekuró nekiállt megkeresni Usinoszukét, de nem lelte. A fiú Iori jelzésére a pagodához ment, ahol most egymást vad pillantásokkal méregetve álltak.

– Ne hibáztass, ha megöllek! – mondta Iori.

– Nagyszájú! – Usinoszuke felkapott egy botot, hogy fegyverként használja.

Iori magasra emelte kardját és rárontott. Usinoszuke hátraugrott. Iori úgy gondolta, ellenfele fél, és egyenesen rávetette magát. Usinoszuke átugrott fölötte, és közben fejbe rúgta. Iori a fejéhez kapta a kezét és a földre zuhant. Gyorsan összeszedte magát, s egy pillanat alatt felpattant. A két fiú felemelt fegyverrel nézett egymással farkasszemet.

Iori teljesen megfélemedezett arról, mire

tanította Muszasi és Gonnoszuke. Behunyt szemmel rohamozott. Usinoszuke könnyedén oldalt lépett és leütötte botjával.

Iori kardját még kezében fogva, nyöszörögve feküdt.

– Ha-ha, győztem! – kiáltotta Usinoszuke, aztán észrevette, hogy Iori nem mozdul. Megijedt és futni kezdett.

– Nem nyertél! – mordult rá Gonnoszuke. Négy láb hosszú botjával a fiú csípőjére vágott.

Usinoszuke fájdalomkiáltást hallatva összerogyott, de elég volt egy pillantást vetnie Gonnoszukére, hogy máris felpattanjon, és mint a nyuszi, rohanjon. Egyenesen Szukeyurónak.

– Usinoszuke, mi történik itt?

Usinoszuke gyorsan Szukeyuró mögé bújít, hogy a szamuráj nézzen farkasszemet Gonnoszukével. Egy pillanatig úgy tűnt, elkerülhetetlen az összecsapás. Szukeyuró keze kardja markolatára tapadt, Gonnoszuke pedig keményebben markolta botját.

– Volna kedves elmondani, miért üldöz egy gyermeket, mintha meg akarná ölni? – kérdezte Szukeyuró.

– Mielőtt válaszolnék, hadd tegyek föl én egy kérdést! Láttá, amint leütötte ezt a fiút?

– Önnel van?

– Igen. Az ön egyik szolgája a gyerek?

– Nem hivatalosan. – Szukeyuró szigorú pillantást vetett Usinoszukéra. – Mért ütötte le ezt a fiút és rohantál el? Azonnal mondd el az igazat!

Mielőtt Usinoszuke kinyitotta volna száját, Iori felemelte a fejét. – Párbaj volt – Nyögve ülő helyzetbe tápáskodott. – Párbajoztunk, és vesztettem.

– Illő módon kihívtatok egymást, és megegyeztetek, hogy megküzdötök? – kérdezte Gonnoszuke. Vidámság csillant a szemében, ahogy egyikről a másikra pillantott.

Usinoszuke mélyen zavarba jött. – Nem tudtam, hogy az ő gyékényét veszem föl.

A két férfi egymásra vigyorgott. Mindketten tudatában voltak, hogy ha nem ily önmérséklettel viselkednek, egy közönséges, gyerekes ügy vérfürdőként végződhetett volna.

– Nagyon sajnálom – mondta Szukekuro. – Akárcsak én.

– Remélem, megbocsátanak nekem!

– Ne is említse! A mesterem vár minket, úgyhogy azt hiszem, jobb, ha indulunk. – Együtt mentek ki a kapun. Gonnoszuke és Iori balra fordultak, Szukekuro és Usinoszuke jobbra.

Aztán Gonnoszuke megfordult. – Kérdezhetek valamit? Ha egyenesen végigmegyünk ezen az úton, eljutunk Kojagyú várába?

Szukekuro odament hozzá, és néhány perc múlva, amikor Hiógó csatlakozott hozzájuk, elmondta, kik az utazók, és miért vannak itt. Hiógó együttérzően sóhajtott: – Micsoda kár! Bárcsak három héttel ezelőtt érkeztek volna, mielőtt Ocú Edóba ment, hogy megkeresse Muszasit.

– Muszasi nincs már Edóban – mondta Gonnoszuke. – Senki nem tudja, hol van, még a barátai sem.

– Mihez kezd most Ocú? – Hiógó megbánta, hogy nem hívta vissza a lányt Kojagyúba.

Iori visszatartotta ugyan könnyeit, de szívesebben lett volna egyedül, hogy kedvére kisírhasa magát. Útközben szüntelenül arról beszélt, hogy végre találkozik Ocú-val, legalábbis Gonnoszukénak úgy tűnt. Amikor a férfiak társalgása az edói eseményekre terelődött, lassan odébb húzódott. Hiógó Muszasiról kérdezte Gonnoszukét, majd nagybátyjáról, Ono Tadaaki eltűnésének részleteiről. Úgy tűnt, soha nem fogynak el kérdései, s Gonnoszuke sem fogy ki a válaszokból.

– Hová még? – kérdezte Usinoszuke Iorit.

Mellélépett, és együttérzően átkarolta. – Sírász?

– Természetesen nem. – De miközben fejét rázta, könnyei hullottak.

– Hm... Tudsz vadkrumplit ásni?

– Persze.

– Van ott néhány vadkrumpli. Megnézzük, melyikünk a gyorsabb?

Iori elfogadta a kihívást, és ásni kezdtek.

Későre járt már, és mivel még bőven volt beszélgetni valójuk, Hiógó biztatta Gonnoszukét, töltsenek néhány napot a várban. Gonnoszuke azonban szívesebben folytatta volna útját.

Épp búcsúzkodtak, amikor észrevették, hogy a fiúk ismét eltűntek. Szukekuro pillantotta meg őket egy perc múlva. – Ott vannak, arra! Úgy látom, ásnak.

Iori és Usinoszuke teljesen elmerültek munkájukban, mert a törekeny gyökek közt óvatosan kellett mélyre ásniuk. A felnőtteket mulattatta, mennyire koncentrálnak. Csendesen mögójük léptek, és néhány percig nézték őket. Majd Usinoszuke felpillantott és halkán felnyögött. Iori is megfordult és elvigyorodott. Mindketten hevesebben ástak.

– Megvan! – kiáltott föl Usinoszuke. Kihúzott egy hosszú krumplit és a földre fektette.

Látta, hogy Iori karja vállig eltűnik a gödörben.

– Ha nem végzel hamar, magam folytatom.

Iori feltápászkodott, és mint egy öreg paraszt, csípőjére tette a kezét. – Nem megy, az egész napom rámenne. – Beletörődő pillantással söpörte le a földet kimonójáról.

– Nem tudod kihúzni a krumplit, amiért annyit ástál? – kérdezte Usinoszuke. – Várj, majd én kihúzom neked.

– Nem – tolta el Iori Usinoszuke kezét. – Eltörne. – Gyengéden visszasöpörte a földet a lyukba és visszataposta.

– Viszlát! – vetette oda Usinoszuke, büszkén vállára vetve krumpliját, és így szándéka ellenére

megmutatva, hogy a vége letört.

- Vesztettél – mondta Hiógó, amikor meglátta.
- Lehet, hogy a küzdelemben győztél, de a krumpliásó versenyből kizártad magad.

A cseresznyevirágok sápadtak voltak, elvirágzóban, és a bogáncsvirágok is hervadtak, nosztalgikusán emlékeztetve azokra az időkre, évszázadokkal ezelőtt, amikor még Nara volt a főváros. Kicsit meleg volt a gyalogláshoz, de sem Gonnoszuke, sem Iori nem érezte fáradtnak magát a vándorláshoz. Iori megráncigálta Gonnoszuke ruhaujját. – Az az ember követ minket – mondta aggódva.

Gonnoszuke maga elé nézett. – Tégy úgy, mintha nem vennéd észre. Azóta jön utánunk, hogy eljöttünk Kófukudzsból.

– Ott volt a fogadóban is, ahol megszálltunk.

– Ne aggódj miatta, nincs semmink, amit érdemes volna elrabolni.

– Az életünk. Az se semmi?

– Ugyan. Én vigyázok az enyémre. Hát te a tiédre?

– Meg tudom védeni magam. – Iori bal kezével megmarkolta kardját.

Gonnoszuke ráismert a férfira. Az a hegyi pap volt, aki előző nap kihívta Nankobót, de el nem tudta képzelni, ugyan miért követi őket. Iori ismét körülnézett. – Már nincs itt. – Gonnoszuke is hátrapillantott. – Talán elfáradt. – Mély lélegzetet vett és hozzátette: – De azért jobban érzem magam.

Egy parasztházban szálltak meg éjszakára, és kora reggel elértek a Kavacsiban lévő Amanóba. Alacsony eresztű házakból álló falucska volt, mögötte szűzies hegyi patak folyt. Gonnoszuke azért jött ide, hogy elhelyezze anyja emléktábláját a Kongódzsiban, az úgynevezett asszonyok Kója-hegyén. De először föl akart keresni egy Oan nevű asszonyt, akit gyerekkora óta ismert, hogy

legyen valaki, aki időről időre tömjént éget a tábla előtt. Ha nem sikerül megtalálnia, a Kója-hegyre kell mennie a gazdagok és hatalmasok temetőjébe. De remélte, hogy nem kényszerül rá. Ha odamegy, koldusnak érezheti magát.

Egy boltos feleségétől kérdezősködtek, és megtudták, hogy Oan egy Toroku nevű szaké főző felesége, és házuk a negyedik, jobbra a templomkapun belül.

Miközben bementek a kapun. Gonnoszuke azon tűnődött, tudja-e ez a nő, miről beszélt. Mert egy táblán az állt, hogy a megszentelt területre tilos szakét és póré hagymát hozni. Hogy volna akkor itt szaké főzde?

A kis rejtélyre este derített fényt Toroku, aki szívélyesen fogadta őket és készséggel beleegyezett, hogy beszél az apáttal az emléktábla miatt. Elmondta, hogy Tojotomi Hidejosi egyszer megkóstolta a templom számára főzött szakét, és kifejezte csodálatát. A papok ezután alapították a szaké főzdet, hogy Hidejosi és a többi, a templomot megtámogató daimió számára szakét főzzenek. Hidejosi halála óta némileg visszaesett a termelésük, de még így is jó néhány különleges megrendelőt kiszolgál a templom.

Másnap, amikor Gonnoszuke és Iori felébredtek, Toroku már elment. Valamivel dél után tért vissza, és közölte, hogy mindent elrendezett.

A Kongódzsi az Amano-folyó völgyében jádeszínű hegycsúcsok között épült fel. Gonnoszuke, Iori és Toroku megállt egy percre a főkapuhoz vezető úton. Cseresznyevirágok libegtek a vízen, a híd alatt. Gonnoszuke kihúzta magát, és úgy tűnt, áhítat fogja el. Iori is elrendezte ruházatát.

A központi csarnok felé közeledve az apát fogadta őket. Magas, meglehetősen vaskos, átlagos papi ruhát viselő férfiú volt. Illett hozzá a szakadt szalmakalap és a hosszú bot.

– Ez az az ember, aki imát akar mondatni anyja emlékére? – kérdezte barátságosan.

– Igen, uram – felelte Toroku a földre borulva.

Gonnoszuke némileg zavarba jött. Szigorú tekintetű, aranyba, selyembe öltözött egyházfit várt. Meghajolt, úgy figyelte a verandáról lejövő apátot, aki hatalmas lábával piszkos gyékénypapucsba bújt, majd megállt előtte. Az apát kezében imafüzér volt. Megindult előttük, s intett, hogy kövessék. Mögöttük egy fiatal pap haladt.

Elhaladtak a Jakusi-csarnok, az ebédlő, az egyemeletes kincsespagoda és a papok szállása mellett. Amikor a Daimicsi-csarnokhoz értek, a fiatal pap előrejött és mondott valamit az apátnak. Az pedig bólintott, és a pap egy hatalmas kulccsal kinyitotta az ajtót.

Együtt léptek be a csarnokba. Gonnoszuke és Iori letérdeltek a papok emelvénye elé. Jó tíz lábbal a fejük fölött emelkedett az ezoterikus szekták univerzális Buddhájának. Daimicsinek jókora aranszobra. Néhány perc múlva az apát felbukkant az oltár mögött. Megigazította a köntösét, és elhelyezkedett az emelvényen. Felharsant a szűtra, és az apát észrevétlen megváltozott, méltóságteljes főpap lett belőle. Tekintély sugárzott minden porcikájából.

Gonnoszuke összeütötte két tenyerét. Mintha kis felhő szállt volna el szemei előtt, és abból előbukkant a Siodzsiri-hágó képe, ahol ő és Muszasi kipróbálták egymás erejét. Anyja oldalt ült, mereven, mint a cövek, aggódó pillantással, ahogy akkor is, amikor felé kiáltotta azt a szót, amely megmentette abban a küzdelemben.

Anyám! – gondolta Gonnoszuke. – Nem kell a jövő miatt aggódnod. Muszasi elvállalta, hogy a tanárom lesz. Nincs messze a nap, amikor megalapíthatom saját iskolámat. Bármennyire is zűrzavaros ez a világ, én nem térek le az Útról. Nem hanyagolom el fiúi kötelességeimet sem.

Mire Gonnoszuke felriadt álmodozásából, az ének abbamaradt, és az apát eltűnt. Mellette Iori kővé meredten ült, pillantása Daimicsi képére tapadt. A szobrászi érzékenységnek eme csodáját a nagy Unkei faragta a XIII. században.

– Mit nézel úgy, Iori?

A fiú anélkül, hogy levette volna tekintetét a szoborról, így válaszolt: – A nővérem! Az a Buddha olyan, mint a nővérem.

Gonnoszuke nevetésben tört ki. – Ugyan, mit beszélsz? Hiszen soha nem láttad! Egyébként is, egyetlen emberben sem lehet meg az a tisztaság és szájalom, mint Daimicsiben.

– Pedig láttam! – rázta a fejét hevesen Iori. – Edőban, Jagyú nagyúr háza mellett beszéltem is vele, csak akkor nem tudtam, hogy a nővérem. De most, miközben az apát énekelt, Buddha arca az ő arcává változott. Mintha mondani akart volna valamit nekem.

Mindketten kimentek, s leültek a verandán. Egyikük sem akarta megtörni a rájuk telepedett varázst.

– Anyám számára mondtam imát, de jó nap ez az élőknek is – mondta elgondolkodva Gonnoszuke. – Ahogy így ülök, nehéz elhinnem, hogy küzdelem, vérontás is van a világon.

A kincsespagoda fémcsúcsa ékszerekkel kirakott kardként csillogott a lenyugvó nap sugaraiban. Az összes többi épületet árnyék borította. Kőlámpások sorakoztak a dombon álló, Muromacsi stílusú teaház és kis mauzóleum felé vezető sötét, meredek ösvény mentén.

A teaház mellett egy fehér selyemkendőt viselő idős apáca és egy ötven körüli kövérkés férfiú seperték össze a leveleket szalmaseprűikkel.

– Azt hiszem, jobb, mint volt – sóhajtott az apáca.

Nemigen jártak emberek a templomnak ezen a részén, még azért sem, hogy eltisztítsák a télen összegyűlt leveleket és madárcsontvázakat.

– Fáradt lehetsz, anya – szólalt meg a férfi. – Ül le, pihenj egy kicsit, majd én befejezem. – Egyszerű gyap-júkimonó volt rajta, ujjatlan mellény, szalmapapucs, cseresznyevirág mintás bőrharisnya, s cápabőrből készített tokban dísztelen markolatú, rövid kardot viselt.

– Nem vagyok fáradt – nevetett fel az asszony. – De mi van veled? Te nem szoktál az ilyen munkához. Nem repedezett ki a kezed?

– Nem, nem, csak csupa hólyag.

– Ez ám a szép emlék, amit hazavihetsz – nevetett ismét az asszony.

– Nem bánom, úgy érzem, megtisztult a szívem. Remélem, az isteneknek tetszett kis szolgálatunk.

– Kezd besötétedni, hagyjuk holnap reggelre a maradékot.

Gonnoszuke és Iori a veranda mellett álldogáltak, amikor Kóecu és Mijósú lassan, egymás kezét fogva lejöttek az ösvényen. Amikor a Daimicsi-csarnok közelébe értek, ijedten megálltak. – Ki az ott? – kiáltottak föl. Aztán Mijósú megszólalt: – Szép nap volt ez a mai, ugye? A tájban gyönyörködtek?

Gonnoszuke meghajolt. – Nem. Szútrát mondtam anyám emlékére.

– Öröm olyan fiatalokkal találkozni, akik hálások szüleiknek – Mijósú anyáskodóan megpaskolta Iori fejét. – Kóecu, van még nálad azokból a süteményekből?

Kóecu kis csomagot vett elő ruhaujjából, Iorinak kínálta. – Bocsáss meg, hogy maradékkal kínálalak.

– Gonnoszuke, elfogadhatom? – kérdezte Iori.

– Igen – bólintott Gonnoszuke, és a gyerek nevében is köszönetet mondott Kóecunak.

– A beszéd alapján úgy hallom, keletről való – mondta Mijósú. – Kérdezhetem, hová tartanak?

– Úgy tűnik, végtelen utazás ez egy végtelen úton. Ez a gyerek és én, mindketten a Kard

Útjának tanítványai vagyunk.

– Nehéz utat választottak. Ki a mesterük?

– Mijamoto Muszasinak hívják.

– Muszasi? Ne mondja! – Mijósú a távolba meredt, mintha kellemes emlékek töltenék el.

– Hol van most Muszasi? – kérdezte Kóecu. – Rég találkoztam vele utoljára.

Gonnoszuke elmesélte nekik, mi történt Muszasival az elmúlt néhány év során. Kóecu bólogatva hallgatta, mosolygott, mintha csak ezt mondaná: – Pontosan ezt vártam tőle.

Gonnoszuke miután befejezte mondandóját, megkérdezte: – Szabad megtudakolnom, ön kicsoda?

– Ó, bocsássa meg, hogy nem mondtam már előbb. – Kóecu bemutatkozott. – Muszasi néhány évvel ezelőtt egy ideig nálunk lakott. Nagyon megszerettük, és most is gyakran beszélünk róla.

– Két-három incidenst is elmeséltek Gonnoszukénak, ami Kiotóban történt Muszasival.

Gonnoszuke hírből régóta ismerte Kóecut, aki neves kardcsiszoló művész volt, és nemrégiben hallotta róla, hogy Muszasi jó ismerőse, de eszébe nem jutott volna, hogy az elhanyagolt templomkert tisztogatása közben találkozik ezzel a gazdag polgárral.

– Valakinek a sírja van itt, aki közel áll önökhöz? – kérdezte. – Vagy netán csak kirándulni jöttek?

– Nem, a kirándulás frivol dolog, nem ilyen szent helyre való – magyarázta Kóecu. – Meséltek a papok önnek a Kongoodzsi történetéről?

– Nem.

– Ez esetben engedje meg, hogy helyettük elmondjak egy-két dolgot. Kérem, értse meg, hogy én mindössze elismétlem, amit hallottam. – Kóecu elhallgatott, lassan körülnézett. – Ma este pont megfelelő a Hold. – Körbe megmutatta a tájékozási pontokat; fölöttük a mauzóleumot, a

Mijeidőt és Kangecuteit, alatta Tajsidőt, a sinto-szentélyt, a kincsespagodát, ebédlőt, és az emeletes kaput.

– Jól nézzenek körül – mondta. Láthatóan előntötte a magányos hely varázsa. – Az a fenyőfa, azok a sziklák, minden egyes fa, minden egyes fűszál részese a láthatatlan folytonosságnak, országunk elegáns hagyományának.

Ebben a szellemben folytatta, s ünnepélyesen mesélte el a történetet. A XIV. században, a déli és északi udvarok közötti háborúskodásban, a hegység a déli udvar egyik erőssége volt. Kóecu elmesélte, mint tartott titkos tárgyalásokat Morinaga herceg, más néven Dajtó no Mia, hogy megbuktassa a Hódzsó régenseket. Mint harcoltak Kuszunoki Maszasige és más királypártiak az északi udvar seregei ellen. Később az Asikagák ragadták meg a hatalmat, és Go-Murakami császárnak menekülnie kellett Otoko hegyéről, s egyik helyről a másikra vándorolt. Végül a templomban lelt menedéket, és sok éven át a hegyi papok életét élte, elszenvedve ugyanazokat a nehéz körülményeket. Az ebédlő volt kormányzatának székhelye, ahol fáradhatatlanul dolgozott, hogy a katonáktól visszaszerezze a császári előjogokat.

Egy korábbi időszakban, amikor szamurájok és udvaroncok gyűltek az excsászárok, Kógon, Kómijó és Szukó köré, Zen'e, a szerzetes így fogalmazott: „A papok szállásait és a hegyi templomokat mind elsöpörték. Elmondhatatlan a veszteség.”

Gonnoszuke alázatosan, tiszteletteljesen hallgatott, Iorit lenyűgözte Kóecu hangjának komolysága, nem volt képes levenni szemét a férfi arcáról.

Kóecu mély lélegzetet vett, és folytatta: – Itt minden ennek a kornak az emléke. A mauzóleum Kógon császár utolsó nyugvóhelye. Az Asikagák

hanyatlása óta semminek nem viselik kellőképp gondját. Ezért döntöttünk úgy anyámmal, hogy hódolatunk jeléül egy kicsit kitakarítunk.

Kóecu élvezte, hogy ilyen figyelmes közönsége akadt. Kereste a szavakat, hogy a legjobban kifejezze érzéseit.

– Sepregetés közben egy követ találtunk, amire egy vers volt faragva. Talán ennek a korszaknak valamelyik katona-papja írta. Így szól:

*Még ha száz évig is
Tart majd a háború.
Eljön majd a tavasz.
Szívedben dal fakad,
Neked, a császár népének.*

– Gondolják csak el, micsoda bátorság, micsoda szellemi nagyság kellett ahhoz, hogy egy egyszerű katona, aki talán évekig, évtizedekig harcolt császáráért, így tudjon örvendezni és dalolni. Biztos vagyok benne, Maszasige szelleme nyilvánult meg rajta keresztül. Bár száz küzdelmes év telt el azóta, ez a hely továbbra is a császári méltóság emléke maradt. Nem olyasmi ez, amiért hálásnak kell lennünk?

– Nem tudtam, hogy szent csata színhelyén vagyok. Remélem, megbocsátja tudatlanságomat – mentege-tőzött Gonnoszuke.

– Örülök, hogy módom volt megosztani önnel néhány gondolatomat országunk történelméről.

Együtt sétáltak le a hegyről. Árnyékuk vékonynak, megfoghatatlannak tűnt a holdvilágnál.

– Hét napja vagyunk már itt, holnap távozzunk – szólalt meg Kóecu, amikor az ebédlőhöz értek. – Kérem, ha látják Muszasit, mondják meg neki, hogy látogasson meg minket újra.

Gonnoszuke megígérte, hogy átadja az

üzenetet.

A külső templom mentén természet alkotta várárokként húzódott a sekély, gyors folyású kis patak, amely fölött földpadlójú híd ívelt át.

Gonnoszuke és Iori alig haladtak néhány lépést a hídon, amikor jól megtermett, bottal felfegyverzett alak ugrott elő az árnyékból, és támadt hátulról Gonnoszukénak. Gonnoszuke oldalra csusszanva kikerülte a támadást, de Iori leesett a hídról.

A férfi elrohant Gonnoszuke mellett, lefutott a híd másik oldalán az útra. Ott megperdült, stabil küzdőállást vett föl. Lábai mint kis fatörzsek tapadtak a talajba. Gonnoszuke megismerte. Ez volt az a pap, aki az előző nap követte őket.

– Ki vagy? – kiáltott rá Gonnoszuke.

A pap nem válaszolt.

Gonnoszuke csapásra készen tartotta a botját. – Ki vagy? – üvöltötte még egyszer. – Mi okból támadtál Műszó Gonnoszukéra?

A pap úgy viselkedett, mintha meg sem hallaná. Szeme lángolt, a vastag szalmapapucsból kiálló lábujjaival mint valami százlábú araszolt előre.

Gonnoszuke felmordult, halkan szitkozódott. Rövid, vaskos végtagjai szinte lüktettek a harci vágytól. Ő is közelebb húzódott ellenfeléhez.

A pap botja hatalmas csattanással kettétört. Egyik fele messze szállt a levegőben, másik felét a pap teljes erejével Gonnoszuke arcába hajította. Nem talált, de mialatt Gonnoszuke visszanyerte egyensúlyát, ellenfele előrántotta kardját, és felugrott a hídra.

– Rohadék! – kiáltott fel Iori.

A pap az arcához kapott. Iori jó maréknyi apró kavicsot vágott hozzá, s egyik pont a szemébe talált. A pap megfordult, és lerohant az úton.

– Állj meg! – kiáltotta Iori. Egy maréknyi kővel

a kezében fölkapaszkodott a partra.

– Ne törődj vele! – Gonnoszuke megfogta a kezét.

– Majd én megmutatom neki! – hencegett Iori. Fölhajította a kavicsokat a hold felé.

Nem sokkal azután, hogy visszatértek Toroku házába és lefeküdtek, feltámadt a szél. Dühöngött a fák között, úgy tűnt, letépi a ház tetejét, de nem ez volt az egyetlen, ami miatt nem tudtak rögtön elaludni.

Gonnoszuke éberén feküdt, múlton és jelenen gondolkodott. Azon tűnődött, valóban jobb-e most a világ, mint azelőtt volt. Nobunaga Hidejosi és Iejaszu elnyerték az emberek szívét, valamint övük a hatalom is, hogy kormányozzanak. De nem felejtették-e el az emberek az igazi uralkodókat? Nem hamis isteneket imádnak-e? A Hódzsók és Asikagák kora gyűlöletes korszak volt. pökhendin ellentmondott az alapelvnek, amelyen az állam nyugodott. De még akkor is akadtak olyan nagy harcosok, mint Maszasige és fia, s királpártiak sok tartományból, akik az igazi harcos becsületet képviselték. Hová lett a Szamuráj Útja? Akárcsak a Polgárok Útja vagy a Földművesek Útja, csak a katonai uralom kedvéért létezik.

Gondolataitól egész testét forróság töltötte el. A Kavacsi csúcsai, a Kongódzsi körüli fák, a vonyító szélvihar, mind élőlényeknek tűntek, s álmában őt szólították.

Iori nem tudta kivenni fejéből az ismeretlen papot. Még mindig a kísérteties, fehér alakra gondolt. Amikor később a vihar erősödött, a gyerek szemére húzta a takarót, és mély álomba merült.

Amikor másnap megvirradt, a hegységek fölötti felhők szivárványszínben ragyogtak. Odakint, a falu szélén egy utazó kereskedő bukkant elő a

reggeli ködből, és kedélyesen jó reggelt kívánt nekik.

Gonnoszuke hanyagul válaszolt, Iorit még mindig lefoglalták tegnap éjszakai gondolatai, szintén nem volt beszédes kedvében.

De a férfi megpróbált szóba elegyedni velük. – Toroku házában töltötték az éjszakát, ugye? Évek óta ismerem, derék emberek, ő és a felesége.

Mindössze egy horkantást sikerült kicsalnia Gonnoszukeéből.

– Időről időre Kojagyú várába is ellátogatok – büszkélkedett a kereskedő. – Kimura Szukekuro sok szívességet tett nekem.

Újabb horkantás hallatszott.

– Nyilván az asszonyok Kója-hegyén jártak. Gondolom, most magára a Kója-hegyre mennek. Pont a legmegfelelőbb időszak. A hó eltűnt, az utakat megjavították. Kényelmesen áthaladhatnak az Amami- és Kiimi-hágókon, és Hasimotóban vagy Kamuróban tölthetik az éjszakát...

Gonnoszuke gyanakvóvá tette, mennyire érdeklő az idegent üti céljuk. – Mivel foglalkozik? – kérdezte.

– Fonott kötelet árulok – mutatta a férfi a hátán lévő kis batyut. – A kötelet laposan font gyapjúból készítik, nemrégiben találták csak föl, de egyre népszerűbb.

– Értem – bólintott Gonnoszuke.

– Toroku sokat segített nekem, amikor a Kongódzsiban a hívőknek mesélt a kötelemről. Ami azt illeti, úgy terveztem, hogy múlt éjszaka nála alszom, de azt mondta, már van két vendége. Némileg csalódtam is. Amikor nála lakom, mindig jó szakéval itat – nevetett fel.

Gonnoszuke kicsit megnyugodott. Kérdéseket tett fel az útba eső helyekről, mivel a kereskedő meglehetősen jól ismerte a környéket. Mire az Amami-fennsíkra értek, már elég barátián beszélgettek.

– Hé, Szugizó!

Egy férfi érte utol őket futva, és csatlakozott hozzájuk.

– Miért hagytál így ott? Amami faluban vártalak. Azt mondtad, hogy megállsz.

– Elnézést, Genszuke – mondta Szugizó. – Beszédbe elegyedtem ezzel a két emberrel, és teljesen megfeledeztem rólad. – Nevetve vakargatta a fejét.

Gonnoszuke-ról, aki ugyanúgy volt öltözve, mint Szugizó, kiderült, hogy szintén kötélárus. Tovább haladtak és a két kereskedő üzletről beszélgetett.

Kisvártatva egy hozzávetőleg húsz láb mély vízmosáshoz értek. Szugizó hirtelen elhallgatott és lemutatott: – Ó, ez veszélyes.

Gonnoszuke megállt, és lenézett a vízmosásba. – Talán földrengés hasította, sok-sok évvel ezelőtt.

– Mi a baj? – kérdezte.

– Azokon a rönkökön nem biztonságos átmenni. Nézze, néhány követ elmosott a víz azok közül, amelyek a hidat tartották. Meg kell csinálni, hogy a rönkök stabilak legyenek – aztán hozzátette: – meg kell csinálni a többi utazó kedvéért.

Gonnoszuke nézte, mint kuporodnak le a szikla szélére és kezdenek köveket, földet hordani a rönkök alá. Arra gondolt, hogy a két kereskedő jó sokat utazik, ezért ismeri jobban az utazás nehézségét, mint bárki más. De egy kicsit meg is lepődött. Szokatlan volt, hogy az ilyen emberek annyira törődjenek másokkal, hogy vegyék a fáradságot, és megjavítsanak egy hidat.

Iori nemigen gondolkodott a dolgon, törődésüktől megilletődve köveket gyűjtött, hogy segítsen nekik.

– Ez megteszi – mondta Genszuke. Rálépett a hídra, úgy döntött, biztonságos. – Én megyek elsőnek – szólt oda Gonnoszuke-nak. Széttárta karjait, hogy egyensúlyozzon, gyorsan átment a

másik oldalra, majd intett a többieknek, hogy kövessék. Szugizó biztatására Gonnoszuke ment utána, s Iori követte. Még nem érték egészen a híd közepére, amikor meglepett kiáltás hagyta el ajkukat. Genszuke előttük lándzsát szegezett rájuk. Gonnoszuke visszanézett, és látta, hogy Szugizó kezében is lándzsa van. De honnan szedték a lándzsákat? – tűnődött Gonnoszuke. Káromkodott, dühösen ajkába harapott, és a helyzetet latolgatta.

A megdöbben Iori Gonnoszukébe kapaszkodott, Gonnoszuke pedig átkarolta a fiút, és egy pillanatra behunyta szemét, a mennyek akaratára bízva életét.

– Rohadékok!

– Fogd be a szád! – kiáltott le a pap, feljebbbról az útról, Genszuke mellől. Bal szeme fekete, duzzadt volt.

– Csak nyugodtan – csitította Gonnoszuke Iorit. Aztán visszakiáltott: – Szóval te vagy e támadás mögött. Hát jól vigyázzatok,átkozott banditák! Most rossz emberrel kezdtetek!

A pap hideg pillantást vetett Gonnoszukéra. – Tudjuk, hogy nem érdemes téged kirabolni. Hacsak ennyi eszed van, miért akarsz kém lenni?

– Te nevezel kémnek engem?!

– Tokugava-kutya! Dobd el azt a botot! Kulcsold össze hátul a kezed, és meg ne próbálkozz semmivel!

– Ah! – sóhajtott Gonnoszuke, mintha elpárolgott volna belőle a küzdeni akarás. – Nézzék, hibát követnek el, tévednek. Edóból jövők ugyan, de nem kém vagyok. Műszó Gonnoszukének hívnak, és sugyósa vagyok.

– Elég a hazugságból!

– Miből gondolják, hogy kém vagyok?

– A barátaink keletről időben figyelmeztettek minket, hogy vigyázzunk egy férfira, aki egy fiatal fiúval utazik. Talán nem az Avai Hódzsó nagyúr küldött?

- Nem.
- Dobd el a botot, és gyere velünk békésen.
- Sehová nem megyek.
- Akkor itt halsz meg!

Genszuke és Szugizó előről és hátulról támadásra készen közeledtek.

Hogy Iori ne legyen útban, Gonnoszuke nagyot csapott a fiú hátára. Iori hatalmas visítással ugrott a vízmosás alját borító bokrok közé.

Gonnoszuke pedig hatalmas csatakiáltással Szugizó-ra vetette magát. Jó időzítés és némi hely szükséges ahhoz, hogy a lándzsa hatékony legyen. Szugizó karját kinyújtva előredőfött a fegyverével, de elhibázta a pillanatot. A penge a levegőt érte, és Szugizó hangos nyögéssel hátraesett, ahogy Gonnoszuke nekicsapódott. Amikor megpróbált fölemelkedni, Gonnoszuke öklével az arcába vágott. Szugizó fogát csikorgatta, de a hatás inkább nevetséges volt, mintsem fenyegető. Csupa vér volt már az arca. Gonnoszuke Szugizó fején megtámaszkodva felpattant, és a híd végéhez sietett.

Botját küzdelemre készen tartva kiáltott. – Várlak titeket, gyávák!

De még ki sem mondta, három kötél repült tekeredve a fű fölött. Az egyik végén egy kardvédő volt nehezéknak, a másikon egy rövid kard hüvelyében. Az egyik kötél Gonnoszuke karjára tekeredett, a másik a lábaira, a harmadik a nyakára. A következő pillanatban egy újabb kötél a botjára szállt.

Gonnoszuke mint a pókhálóban foglyul ejtett rovar küzdött, de nem soká. Vagy fél tucat ember futott elő a mögötte lévő fák közül. Mire végeztek, ő már tehetetlenül feküdt a földön. Jobban össze volt kötözve, mint egy szalmabála. A zömök pap kivételével foglyul ejtői mind kötélárusnak voltak öltözve.

– Nincsenek lovak? Nem akarok egész a Kudo-hegyig gyalogolni vele.

– Biztos bérelhetünk lovat Amami faluban.

A sötét, ünnepélyes kriptoméria-erdőben a szerény gébics hangja keveredett a mennyei fülemüléével, mintha a mitikus karavinka madár ezüstös hangja szólna.

Két férfi jött le a Kója-hegyről, ahol meglátogatták a Kongobudzsi csarnokait és pagodáit. Jártak a belső szentélyben, megálltak az ívelt kis hídon a templom belső és külső körzetei között. – A világ csakugyan törékeny és nem folyamatos, Nuinoszuke – szólalt meg az idősebbik elgondolkodva. Súlyos, házilag szőtt köpenye, egyszerű hakamája alapján vidéki szamurájnak vélhette volna bárki, ha kardjai nem olyan kiváló minőségűek, és útitársa nem túl jól öltözött és finom ahhoz, hogy egy vidéki szamuráj szolgája legyen.

– Te is láttad – folytatta. – Oda Nobunaga, Akecsi Micuhide, Isida Micunari, Kobajakava Kingo sírjai. Néhány évvel ezelőtt még mind ragyogó, híres tábornok volt. Odébb pedig, azok a mohával fedett kövek jelzik a Minamoto és Taira családok nagy tagjainak temetkezési helyeit.

– Barát és ellenség... Mindannyian együtt vannak itt.

– Mindannyian pusztán magányos kövek. Valóban nagyok voltak az ilyen nevek, mint Ueszugi és Takeda, vagy csak álmodunk?

– Különös érzés fog el ettől. Valahogy úgy tűnik, mintha nem is létezne a világ, amelyben élünk.

– Talán így van. Vagy ez a hely nem valóságos.

– Ki tudja?

– Mit gondolsz, kinek juthatott eszébe, hogy ezt az Illúziók hidjának nevezze el?

– Jól választott nevet.

– Úgy vélem, hogy az illúzió igazság, ahogy a megvilágosodás valóság. Ha az illúzió valótlan lenne, a világ nem létezhetne. Egy szamuráj, aki életét gazdájának szenteli, egyetlen pillanatig sem engedheti meg magának, hogy nihilista legyen. Ezért élő zen az, amelyet én gyakorlok. A romlott világ zenje, a pokol zenje. Az olyan szamuráj, aki megremeg a folyamatosság hiányának gondolatától vagy megveti a világot, nem képes jól végezni kötelességét. Menjünk vissza a másik világba!

Korához képest gyorsan és figyelemre méltó magabiztossággal lépkedett.

Megpillantotta Szeigandzsi papjait, s homlokát ráncolva mordult föl: – Miért kell ezt tenniük?

Előző éjszaka a templomban szállt meg, most pedig vagy húsz fiatal pap sorakozott fel az út mentén, várva, hogy elköszönhessenek tőle, bár ő reggel már búcsút mondott, épp azért, hogy az ilyenfajta ceremóniának elejét vegye.

Hát vesszőt futott, udvariasan búcsúzkodott, majd elsietett a völgyek hálózatahoz vezető úton. Csak akkor kezdett megnyugodni, amikor úgy érezte, visszatért a valós világba. Nagyon is tudatában volt esendő szívének. Megkönnyebbült ennek a világnak a szagaitól.

– Jó napot! Ki maga? – csapott le rá a kérdés az út egy kanyarulatában.

– Maga kicsoda? – kérdezte Nuinoszuke.

Jó felépítésű, világos bőrű szamuráj állt az út közepén. – Bocsásson meg, ha tévednék, de nem Hoszokava Tاداتosi nagyúr vezető hűbérese, Nagaoka Szado véletlenül? – kérdezte udvariasan.

– Valóban Nagaoka vagyok. De ön ki, és honnan tudja, hogy erre járok?

– Dajszukénak hívnak, s a Kudo-hegyre visszavonult Gesszó egyetlen fia vagyok.

Amikor látta, hogy Szadónak nem ismerős a név, Dajszuke folytatta. – Apám rég megvált

korábbi nevétől, de a szekigaharai csatáig Szanada Szaemonoszuke néven volt ismert.

– Szanada Jukimurára gondol?

– Igen, uram. – Dajszuke olyan szégyenlősen folytatta, ami láthatóan nem illett megjelenéséhez: – Ma reggel a Szeigandzsi egyik papja állított be apám házához, és elmondta, hogy ön a Kója-hegyre látogatott. Bár hallottuk, hogy inkognitóban utazik, apám úgy vélte, helytelen volna, ha nem hívná meg egy csésze teára.

– Ez nagyon kedves tőle – felelte Szado. Elgondolkodott, majd Nuinoszukere bandzsított.

– Úgy vélem, el kell fogadnunk!

– Igen, uram – felelte Nuinoszuke minden lelkesedés nélkül.

– Bár még korán van, apám megtiszteltetésnek venné, ha nálunk töltenék az éjszakát – folytatta Dajszuke.

Szado habozott egy pillanatig. Bölcs dolog-e elfogadni egy olyan ember vendégszeretetét, akit a Tokugavák ellenségének tekintenek. Aztán bólintott. – Majd később meglátjuk, de szívesen megiszom egy csésze teát az édesapjával. Mit gondolsz, Nuinoszuke?

– Egyetérték, uram.

Nuinoszuke egy kicsit idegesnek tűnt, és amikor Dajszuke mögött elindultak, gazda és szolgája sokat sejtetően összenéztek.

A Kudo-hegyi faluból még följebb kapaszkodtak a hegység belsejébe egy, a többitől távolabb eső házhoz. Alacsony kőfal vette körül a lakhelyet, a kőfal tetején sövénykerítés, mint a kisebb helyi hadurak fél erődítmény házainál. Az összbenyomás mégis inkább hangulatos volt, mintsem katonás.

– Apám odaát van, abban a zsúpfedeles épületben – mutatta Dajszuke, amikor bementek a kapun.

Kis konyhakert volt, amely elég zöltséget és

hagymát terem a reggeli és esti leveshez. A főház velük szemben egy sziklán állt. Az oldalveranda mellett bambuszliget húzódott, mögüle két ház látszott.

Szadót bevezették az egyik szobába. Nuinoszuke odakint térdelt le a verandán.

Szado leült. – Milyen nyugodt itt – jegyezte meg.

Néhány perc múlva egy fiatalasszony, láthatóan Dajszuke felesége, csöndesen teát töltött, majd távozott.

Szado várakozás közben szemügyre vette a kilátást, a kertet és a völgyet. Alattuk volt a falu, távolabb pedig Kamuro város fogadói. Pici virágok tarkállottak az alacsony zsüptetőre tapadó mohában. Egy ritka tömjén kellemes illata érződött. A bambuszligeten keresztül futó patakot nem látta, csak csobogását hallotta. A szoba maga nyugodt eleganciát sugallt. Finoman emlékeztetett rá, hogy ennek a minden feltűnést kerülő lakhelynek a tulajdonosa Szanada Maszajuki második fia, Ueda várának ura és százkilencvenezer véka arany jövedelmet mondhat magáénak. A gerendák és keresztgerendák vékonyak voltak, a plafon alacsony. A kicsi, rusztikus alköv mögött durva, vörösfarag fal látszott. Az alkóvban karcsú, sárga és világoszöld kerámia vázában egyetlen gallyon körtevirágok. Szadónak Po Csüi *Tavaszi esőben fürdő magányos körtevirága* jutott az eszébe és a kínai császárt Jang Kuei Feihez kötő szerelem, ahogyan a *Csang Heké*ben olvasható. Szinte hallotta a hangtalan zokogást.

Szeme az ikebanáról a fölötte lógó tekercsre tévedt. Elnagyolt, gyerekes betűk voltak. A jelek kiejtve a Hoko-ku Daimijódzsinnak a nevet adták. Ezt a nevet kapta Hidejosi, amikor halála után istenséggé nyilvánították. Mellette kisebb betűk tudatták, hogy a kalligráfiát Hidejosi fia, Hidejori készítette nyolcéves korában. Szado úgy érezte,

udvariatlanság lenne hátat fordítani Hidejosi emlékének, ezért odébb húzódott. Közben hirtelen rádöbbsent, hogy a kellemes szagot nem most égő tömjén árasztja, hanem maguk a falak és a sódzsi. Nyilván magukba itták az illatot, amikor esténként és reggelenként tömjént helyeztek a szobákba, hogy megtisztítsák Hidejosi tiszteletére. Feltehetőleg szakét is áldoznak naponta, mint a sinto istenségeknek szokás.

Hm – gondolta magában Szado. Jukimura rajong annyira Hidejosiért, mint ahogy mondják. Csak azt nem tudta felfogni, miért nem rejtette el Jukimura a tekercset. Kiszámíthatatlan ember hírében állt, aki az árnyékban várja a megfelelő pillanatot, hogy visszatérhessen az államügyek közepébe. Nem sok képzelőerő kell ahhoz, hogy belegondoljon, Jukimura vendégeinek némelyike jelenti megfigyeléseit a Tokugava-kormányzatnak.

Lépések hallatszottak a külső folyosó felől. Alacsony, vékony férfi lépett a szobába. Ujjatlan köpenyt viselt, obija elején mindössze egyetlen rövid kardot. Szerénység áradt belőle.

Letérdelt, földig hajolt. – Bocsássa meg, hogy fiamat maga elé küldve félbeszakítottam utazását – szólalt meg Jukimura.

Szadót zavarba hozta ez az alázatosság. Hivatalosan Jukimura feladta rangját. Most pusztá rónin, aki a Densin Gesszó buddhista nevet vette föl. Mindazonáltal mégiscsak Szanada Maszajuki fia, bátyja Nobujuki daimió, és közeli szálak fűzik a Tokugavákhoz. Szado, aki mindössze hűbéres, sokkal alacsonyabb rangú nála.

– Nem kéne így meghajolnia előttem – közölte viszonzva az üdvözlést. – Váratlan megtiszteltetés és öröm számomra, hogy ismét találkozunk. Öröömre szolgál, hogy jó egészségben látom.

– Ön is remekül néz ki – felelte Jukimura

valamivel lazábban. – Örömmel hallom, hogy Tadatosi nagyúr épségben visszatért Buzenbe.

– Köszönöm. Három éve már, hogy Júsai nagyúr elhunyt, és uram úgy vélte, itt az idő.

– Oly régen már?

– Igen. Magam is voltam Buzenben, bár fel nem foghatom, mi hasznát veszi Tadatosi nagyúr egy ilyen öslénynek, mint én. Mint tudja, már apját és nagyapját is szolgáltam.

Túlesve a bevezető formaságokon, erről-arról beszélgettek, majd Jukimura megkérdezte: – Nem látta újabban zen-mesterünket?

– Nem, egy ideje nem hallottam Gudóról. Erről jut eszembe, az ő meditációs-szobájában találkoztam először önnel. Akkor még kisfiú volt, apja társaságában. – Szado boldogan mosolygott, s gondolatai visszatértek arra az időre, amikor az ő feladata volt a Sumpoin felépítése. Az épületet a Hoszokavák adományozták a Mjósindzsinek.

– Sok ördögfióka látogatta Gudót, hogy lesimíttassa vele az éles széleket – mondta Jukimura. – Ő pedig mindet fogadta, nem törődve azzal, hogy fiatal, öreg, daimió vagy rónin.

– Én úgy vélem, különösen a fiatal róninokat szerette – tűnődött Szado. – Mindig azt mondta, hogy az igazi rónin nem vágyik hírnévre vagy haszonra, nem keresi a hatalmasok kegyeit, nem próbál politikai hatalmat a maga céljai érdekében felhasználni, és nem vonja ki magát az erkölcsi bíraskodás alól. Inkább széles látókörű, mint a libegő felhők, gyorsan cselekszik, mint a zápor, és elégedett szegénységében. Nem tűz ki célokat, és nem ápol haragot.

– Ennyi év után is így emlékszik? – kérdezte Jukimura.

Szado könnyedén bólintott. – Azt is állította, hogy igazi szamurájt olyan nehéz találni, mint gyöngyszemet a hatalmas, kék tengerben. A megszámálhatatlan rónin eltemetett csontjait,

akik életüket az ország javáért áldozták, szerette a nemzetet tartó pillérekhez hasonlítani. – Szado egyenesen Jukimura szemébe nézett közben, ám úgy tűnt, vendéglátójának nem tűnik föl a célzás jelenlegi helyzetére.

– Erről jut eszembe – mondta –, az egyik rónin, aki akkor Gudó lábainál ült, egy mimaszakai fiatalember volt, bizonyos Mijamoto.

– Mijamoto Muszasi?

– Ez az, Muszasi. Olyan benyomást tett rám, mint akiben komoly mélységek vannak, bár még csak húszéves lehetett akkoriban, és a kimonója mindig piszkos.

– Csakis ugyanaz az ember lehet.

– Tehát emlékszik rá?

– Nem, de nemrégiben hallottam róla, amikor Edó-ban voltam.

– Érdeemes törődni vele. Gudó azt mondta rá, hogy ígéretesen közeledik a zenhez, ezért szemmel tartottam, aztán hirtelen eltűnt. Egy vagy két év múlva hallottam, hogy ragyogó győzelmet aratott a Josioka-ház felett. Emlékszem, mire gondoltam akkoriban. Arra, hogy Gudó mindig is jól ítélte meg az embereket.

– Én véletlenül hallottam róla. Simoszában megtanította a falusiakat, hogyan védekezzenek a banditák ellen. Később segített nekik a pusztaságot termőföldre változtatni.

– Azt hiszem, olyan lehet, mint az az igazi rónin, akit Gudó leírt. A gyöngyszem a hatalmas, kék tengerben.

– Valóban úgy véli? Én Tadatosi nagyúr figyelmébe ajánlottam, de sajnos ugyanolyan nehéz megtalálni őt, mint a gyöngyöt a tengerben. Egy dolog biztos, ha egy ilyen szamuráj hivatali rangot vállal, nem a jövedelem kedvéért teszi. Azt fogja mérlegelni, munkája hogyan illik össze eszméivel. Könnyen lehet, hogy Muszasi a Hoszokava-ház helyett szívesebben választaná a Kudo-hegyet.

– Tessék?

Szado könnyedén felnevetett, mintha megjegyzése pusztá nyelvbtlás lett volna.

– Nyilván tréfál velem – mondta Jukimura. – Jelen körülményeink között még egy szolgát sem igen engedhetnék meg magamnak, nemhogy egy ilyen ismert rónint. Kétlem, hogy Muszasi eljönne hozzám, még ha meg is hívnám.

– Kár tagadni, hiszen nem titok, hogy a Hoszokavák a Tokugavák oldalán állnak, és mindenki tudja, hogy Hidejori leginkább önre támaszkodik. Amikor megpillantottam az alkóvban a kalligráfiát, mély benyomást tett rám az ön hűsége.

Jukimura némileg sértődötten válaszolt. – A kalligráfiát Oszaka várában adta nekem egy bizonyos személy, Hidejosi képe helyett. Megpróbálom becsben tartani, ám Hidejosi meghalt. – Nagyot nyelt, aztán folytatta: – Az idők pedig változnak. Bárki láthatja, hogy Oszakára rossz napok jöttek, míg a Tokugavák hatalma egyre nő. De nem olyan a természetem, hogy képes legyek egy újabb úrnak hűséget esküdni.

– Bárcsak elhinnék az emberek, hogy ez ilyen egyszerű. Ha őszintén szólhatok; mindenki úgy véli, hogy Hidejosi és az anyja minden évben hatalmas összeget juttatnak önhöz, és hogy vagy hatezer rónin vár az intésére.

Jukimura lekicsinylőn nevetett. – Egyetlen szó sem igaz belőle. Higgye el, Szado. semmi sem rosszabb, mint amikor az embert többre vélik, mint ami.

– Nem hibáztathatja őket. Ön fiatalon szegődött Hidejosihoz, aki jobban kedvelte önt bárki másnál. Ha jól tudom, édesapja mondta önről, hogy korunk Kuszonuki Maszasigéje, vagy K'ung Mingje.

– Zavarba hoz.

– Tán nem igaz?

– Maradék napjaimat szeretném békében

tölteni itt a hegyek árnyékában, ahol megőrizték Buddha törvényét. Ez minden. Nincsenek nagy vágyaim. Elég, ha látom, mint gyarapszik egy kicsit birtokom, ha látom megszületni az unokám. Ősszel örülök a frissen készített hajdinának, tavasszal a friss zöldségnek. Ezentúl szeretnék sokáig élni. Messze távol a háborúktól és a háborús pletykáktól.

– Csakugyan mindössze ennyi? – kérdezte Szado gyengéden.

– Ne vessen ki, ha akar, de szabadidőmben Lao Cut és Csuang Cut olvasom. Arra a következtetésre jutottam belőlük, hogy az élet élvezet, hiszen nélkülük mi értelme volna az életnek.

– No-no – jegyezte meg Szado meglepetést tetten.

Vagy egy órát beszélgetek még, közben Dajszuke felesége újabb adag friss teát szolgáltat föl.

Szado végül búcsúzkodni kezdett: – Félek, túl soká maradtam, az idejét loptam fecsegésemmel. Nem kéne indulnunk, Nuinoszuke?

– Ne siessen! – mondta Jukimura. – A fiam és a felesége gombócot készítettek. Szegényes vidéki étel, de szeretném megosztani önnel. Böven van még ideje, ha úgy tervezte, Kamuróban áll meg.

Dajszuke bukkant fel, és megkérdezte apját, találhatják-e az ételt, Jukimura felállt, és mutatta az utat a folyosón, a ház hátsó végébe.

Letelepedtek, Dajszuke evőpálcikát nyújtott Szado felé. – Sajnos, az étel nem valami jó, de azért köstolja meg! – kínálta.

Felesége, aki nem szokott az idegenekhez, szégyenlősen nyújtotta felé a szakéspoharat. Szado udvariasan visszautasította. Dajszuke és felesége még néhány percre maradtak, aztán kimentették magukat.

– Mi ez a zaj? – kérdezte Szado. Mintha szövszéket hallott volna, bár hangosabb volt és

némileg más a hangzása.

– Ja, ez? Fakerék, amellyel kötelet készítünk. Nem szívesen mondom, de kénytelen vagyok a családdal és a szolgálkkal kötelet fonatni. Ezzel egészítjük ki jövedelmünket. Mi már hozzászoktunk, de feltételezem, hogy zavarja azt, aki még nem. Szólok, hogy állítsák le.

– Nem, egyáltalán nem zavar. Rossz érzés lenne számomra, ha feltartanám munkájukban.

Enni kezdtek, és Szado arra gondolt, hogy az étel gyakran sok mindent elárul egy ember életkörülményeiről. Ebből azonban semmit nem tudhatott meg. Jukimura egyáltalán nem emlékeztetett arra a fiatal szamurájra, akit ő évekkal ezelőtt megismert, és úgy tűnt, sikerült jelen körülményeit a kétértelműség felhőjével borítani.

Aztán a beszűrődő hangokon gondolkodott. Konyhai zajokon, emberek jövés-menésén, s néhányszor mintha kiszámolt pénz csengését hallotta volna. A rangjától megfosztott daimió nem szokott a fizikai munkához, és előbb vagy utóbb már eladni való kincsei sem lesznek. Az hihető volt, hogy már az Oszaka várából érkező pénzek is elapadtak. Mégis, Szado különösen zavarónak találta a gondolatot, hogy Jukimurának szűkölködnie kell. Tudatában volt annak, hogy házigazdája esetleg a beszélgetés fozslányaiból próbál összerakni valamilyen képet arról, hogyan mennek a Hoszokava-ház dolgai, ugyanakkor udvariatlan kíváncsiságnak semmi jelét nem tapasztalta. Később leginkább arra emlékezett az egész találkozásból, hogy Jukimura nem kérdezte Kója-hegyi látogatásáról. Pedig Szado szívesen válaszolt volna, nem volt benne semmi titok. Hidejosi jó néhány évvel ezelőtt a Szejkandzsiba küldte Hoszokava Jűszait, aki hosszú időt töltött ott. Könyvek, néhány írás, személyes tárgyak maradtak utána, amelyek mind fontos emlékek lettek. Szado átvizsgálta

őket, kiválogatta, és megbeszélte, hogy a templom juttassa vissza őket Tاداتosinak.

Nuinoszuke, aki nem mozdult a verandáról, aggódó pillantást vetett a ház vége felé. Az Edo és Oszaka közötti kapcsolatok a lehető legfinomabban fogalmazva is feszültek voltak. Miért vállal Szado ilyen kockázatot? Nem gondolta volna, hogy Szadót közvetlen veszély fenyegeti, de úgy hallotta, hogy Kii tartomány ura, Aszano Nagaakira utasítást adott, hogy szigorúan tartsák szemmel a Kudo-hegyet. Ha Aszano emberei jelentik, hogy Szado titokban látogatást tett Jukimuránál, a sógunátus a Hoszokava-házat is gyanúsnak találhatja.

Itt a lehetőség, gondolta, amikor hirtelen szélroham söpört végig a kerten, fekete felhők borították az eget és csöpögni kezdett az eső.

Végigsietett a folyosón. – Esni kezd, uram. Azt hiszem, itt az ideje indulni! – szólta be.

Szado hálás volt a lehetőségért, s azonnal felállt. – Köszönöm. Nuinoszuke, természetesen már megyünk is.

Jukimura tartózkodott attól, hogy éjszakára is marasztalja. Hívta Dajszukét és a feleségét. – Adjatok a vendégeinknek szalma esőköpenyt! – utasította őket. – Te, Dajszuke pedig kísérd el őket Kamuróig!

A kapuban Szado megköszönte Jukimura vendégszeretetét. – Biztos vagyok benne, hogy még találkozunk – búcsúzott. – Talán újabb esős nap lesz, talán vad szélvihar, de addig is a legjobb egészséget kívánom.

Jukimura vigyorogva bólintott. – Majd valamikor... – Egy pillanatig mindketten beleláttak a másik gondolataiba. Látták magukat lóháton, lándzsával. Aztán a kép szertefoszlott, s mindössze a vendéglátó hajolt meg lehulló barackvirágszirmok között. A távozó vendég

szalmaköpenyét eső csíkozta.

Lassan haladtak az úton. – Nem tart sokáig az eső – mondta Dajszuke. – Az évnek ebben az időszakában mindennap van egy ilyen kisebb zápor.

De a Szendzsó-völgy és a Kója csúcsai fölött a felhők fenyegetően lógtak, és ők önkéntelenül is megszorították lépteiket. Ahogy eljutottak Kamuróba, egy férfit pillantottak meg. Lóháton ült, és egy zsák tűzifához volt kötözve olyan szorosan, hogy mozdulni sem tudott. A lovat fehér ruhás pap vezette. Amikor megpillantotta Dajszukét, a nevét kiáltva rohant felé. Dajszuke úgy tett, mint aki észre sem veszi.

– Valaki hívja! – figyelmeztette Szado, és közben összenézett Nuinoszukével.

Dajszuke most már kénytelen volt észrevenni a papot. – Ó, Rinsóbó, elnézést, nem vettem észre.

– Egyenest a Kiini-hágóról jövök – mondta a pap hangos, izgatott hangon. – Nórában vettem észre ezt az edói embert, akit figyelmem kellett. Keményen küzdött, de élve elfogtuk. Ha elvisszük Gesszóhoz és kényszerítjük, hogy beszéljen, megtudhatjuk, hogy...

– Miről beszél? – szakította félbe Dajszuke.

– Az a férfi a lovon. Az edói kém...

– Fogd már be a szád, te bolond – sziszegte Dajszuke. – Tudod, ki ez az ember velem? Nagaoka Szado, a Hoszokava-házból. Ritkán lehet részünk abban a szerencsében, hogy találkozunk vele, és nem akarom, hogy ilyen rossz viccekkel rontsd el a hangulatunkat.

Rinsóbó a két utazóra nézett, szeme elárulta döbbenetét. Alig tudott uralkodni magán. – Hoszokava-ház? – buggyant ki belőle.

Szado és Nuinoszuke megpróbáltak kiegyensúlyozottnak és közönyösnek tünni. De a szél belekapott esőköpenyeikbe, így az mint a daru szárnya, verdesett, s határozottan lerontotta a hatást.

– Miért? – kérdezte Rinsóbó halkán.

Dajszuke félrehúzta, és sugdosott neki valamit. Amikor visszatért vendégeihez, Szado így fordult hozzá. – Szerintem, jobb, ha most hazamegy. Nem akarok a terhére lenni.

Dajszuke utánuk nézett, amíg el nem tűntek szem elől. – Hogy lehettél ilyen bolond? – fordult a szerzeteshez. – Nincs annyi eszed, hogy kinyisd a szemed, mielőtt kinyitod a szád? Apám nem fog örülni, ha ezt megtudja.

– Igen, uram. Sajnálom, nem tudtam.

A férfi ruhája ellenére sem pap volt. Torijumi Benzó volt, Jukimura egyik rangidős hűbérese.

– Gonnoszuke!... Gonnoszuke!... Gonnoszuke!

Iori nem volt képes abbahagyni, újra és újra kiáltozta társa nevét. Miután megtalálta Gonnoszuke néhány holmiját a földön, meg volt győződve arról, hogy társa halott.

Egy nap és egy éj telt el azóta. Fáradtságával mit sem törődve, kábán gyalogolt. Keze, lába, feje csupa vér volt, kimonója elszakadt.

Amikor roham fogta el, felnézett az égre, és sírva fakadt. – Készen állok! – zokogta, vagy a földet nézve káromkodott.

Megőrültem, gondolta, és hirtelen hidegség fogta el. Egy víztócsába nézve megismerte saját arcát, megkönnyebbült. De egyedül volt, senkihez sem fordulhatott, alig hitt benne, hogy még életben van. Amikor magához tért a vízmosás alján, nem emlékezett rá, merre járt az elmúlt napokban. Eszébe sem jutott, hogy megpróbáljon visszajutni a Kongódzsiba vagy Kojagyúba.

Szívárványszínekben csillogó valami vonzotta magára tekintetét. Egy fácán. Vadvirágok illata terjengett a levegőben, Iori leült. Megpróbált úrrá lenni gondolatain, de agyát betöltötte a Nap képe. Elképzelte, ahogy mindenütt ott van, a felhők mögött, csúcsokon túl, völgyekben. Feltérdelt, összekulcsolta kezét, behunyta szemét, imádkozni kezdett. Amikor néhány perc múlva kinyitotta a szemét, az óceánt pillantotta meg, kékesen és ködösen, két hegység között.

– Jól vagy, kisfiú? – szólalt meg egy anyáskodó hang.

– Tessék? – Iori ijedten fordult beesett szemével a két nő felé, akik kíváncsian meredtek rá.

– Mit gondolsz, anya, mi baja? – kérdezte a fiatalabbik, és undorodva pillantott végig Iorin.

Az idősebb asszony zavartnak tűnt. Odament Iorihoz. Homlokát ráncolta a gyerek ruháját borító vér láttán. – Nem fájnak a sebek? – kérdezte. Iori a fejét rázta. Az asszony a lánya felé fordult. – Úgy tűnik, megérti, amit mondok.

A nevét kérdezték, azt, hogy honnan való, hol született, hogy mit keres itt, és kihez imádkozott. És ahogy Iori a válaszok után kutatott agyában, lassan visszatértek emlékei.

Most már a lány, akit Ocurúnak hívtak, is együttérző volt. – Vigyük vissza magunkkal Szakaiba, talán segíthet a boltban, pont a megfelelő korban van.

– Jó ötletnek tűnik – bólintott az anyja, Őszei. – Vajon eljön?

– Biztos. Vagy nem?

– Aha – bólintott Iori.

– Akkor gyere, de hozd a csomagunkat.

Iori mindössze egy horkantással felelt megjegyzéseikre, ettől eltekintve útközben le a hegyről egyetlen szót sem szólt. Így haladtak a mellékúton egész Kisivadáig. De amikor emberek közé értek, újra beszédesebb lett.

– Hol élnek?

– Szakaiban.

– Az közel van ide?

– Nem, Oszakához van közel.

– Hol van Oszaka?

– Itt hajóra szállunk, úgy megyünk Szakaiba. Ott majd meglátod.

– Valóban, hajón? – Felizgatta a kilátás, és néhány percig arról fecsegett, hogy hányszor utazott Edóból Jamatóba menet kompon, mert bár az óceán nem volt messze simoszai szülőhelyétől, még soha nem hajózott a tengeren.

– Akkor ennek örülni fogsz – mondta Ocurú. – De ne néninek hívd az anyámat, mondd azt, hogy asszonyom, amikor hozzá fordulsz.

– Aha.

– És nem szabad úgy válaszolnod, hogy aha,

mondd azt, hogy igen, asszonyom.

– Igen, asszonyom.

– Így már jobb. Ha nálunk maradsz, és keményen dolgozol, gondom lesz rá, hogy boltossegéd legyél.

– Mivel foglalkozik a családja? – Apám hajózási ügynök.

– Az mi?

– Kereskedő. Sok hajója van, és mindenhova elhajóznak Nyugat-Japánba.

– Csak egy kereskedő? – fintorgott Iori.

– Csak egy kereskedő, nahát!

Anyja hajlandó volt elnézni Iori nyersségét, de a lány megsértődött. Habozva mondta: – Gondolom, még soha nem látott más kereskedőket, mint a gyertyaárusokat, vagy ruhabolti eladókat. – Úrrá lett benne a kanszai kereskedők büszkesége. Közölte a fiúval, hogy apjának három nagy raktára van Szakaiban, és mellé több tucatnyi hajója. Megértette vele, hogy fiókirodáik vannak Simonoszekiben, Marukamében és Sikamában, és a kokurai Hoszokava-háznak olyan szolgálatokat tettek, hogy apja hajói megkapták a hivatalos hajós státuszát.

Azonkívül szabad vezetécknevet használnia és két karddal járnia, mint egy szamurájnak – folytatta. – A nyugati Honsún és Kjúsún mindenki ismeri Kobajasi Tarozaemon nevét. Háború idején az olyan daimióknak, mint Simazu és Hoszokava, soha nincs elég hajójuk, ezért apám ugyanolyan fontos, mint egy tábornok.

– Nem akartam megbántani – mondta Iori.

A két nő felnevetett. – Nem haragszunk – felelte Ocurú. – De mit tudhat a világról egy olyan fiú, mint te?

– Elnézést.

A következő saroknál megcsapta orrukat a sós levegő.

Ocurú egy, a Kisivada-mólónál horgonyzó

hajóra mutatott. Ötszáz véka volt a befogadóképessége, és helyi terménnyel volt megrakva.

– Azon a hajón megyünk haza – mutatta büszkén.

A hajó kapitánya sietett néhány Kobajasi-ügynökkel eléjük a kikötői teaházból. – Jót sétáltak? – kérdezte. – Elnézést kell kérnem, de nagyon sok a rakomány, és csak kevés helyet tarthattam fenn önöknek. Felmegyünk a fedélzetre?

A hajófarba vezette őket, ahol egy rész függönyökkel el volt kerítve. Vörös szőnyeg volt kiterítve, és rajta elegáns Momojama-stilusú lakk étkészlet, bőven megrakva étellel és szakéval. Iori úgy érezte, mintha egy daimió udvarházának egy kicsi, de jól felszerelt szobájába lépett volna.

Utazásuk az Oszakai-öblön át eseménytelenül telt, így estére elérték Szakait. Az utazók egyenesen a Kobajasi-házba mentek, a rakpart túloldalán, ahol az igazgató, bizonyos Szahei és a tágas bejárat körül összegyűlt kíséretük csoportja fogadta őket.

Őszei, mielőtt belépett volna a házba, az igazgató felé fordult. – Szahei, kérem, vegye gondjaiba a gyereket.

– Arra a kis utcakölyökre gondol, aki a hajóról szállt le?

– Igen. Gyors felfogásúnak tűnik, munkába foghatná. És csináljon valamit a ruháival, lehet, hogy tetvesek. Gondosan mosdassa meg, adjon neki egy új kimonót, aztán küldje lefeküdni.

Iori a rákövetkező néhány nap során nem látta a ház úrnőjét, sem annak lányát. Az irodát félhosszú függöny választotta el a hátul lévő lakótértől. Mint egy fal, olyan volt. Külön engedély nélkül senki, még Szahei sem merészkedett mögé.

Iorit a „bolt” sarkába küldték. Itt aludhatott, és bár hálás volt, amiért megmentették, kisvártatva elégedetlen lett új életmódjával. Bizonyos fokig

izgató volt ez a kozmopolita légkör, amelybe belecsöppent. Az utcán szájtátva nézte az újmódi szokásokat, az öbölben lévő hajókat. Mindenütt észlelhetők voltak a virágzás és a jólét jelei, de szinte mást se hallott, mint hogy hé, fiú, csináld ezt..., csináld azt. Az igazgatótól a legalja segédig, mindegyik úgy bánt vele, mintha a kutyája lenne. Bezzeg nem ilyen volt a viselkedésük, ha a család valamelyik tagjával vagy egy vevővel beszéltek. Abban a pillanatban talpnyalókká változtak, és reggeltől estig csak a pénzről voltak képesek beszélni. Vagy ha nem, akkor a munka, a munka, a munka.

És ezek még emberi lényeknek nevezik magukat, gondolta Iori. Vágyódott a kék égbolt, a napsütötte meleg fű illata után. Tucatszor is elhatározta, hogy megszökik. Akkor vágyódott a legerősebben, mikor arra gondolt, mint beszélt Muszasi a lélek táplálásáról. Szinte látta maga előtt, hogy nézett ki Muszasi, látta az eltűnt Gonnoszuke arcát, és Ocút.

Az utolsó csepp az volt, amikor egy nap Szahei felkiáltott: – Ió, Ió, hol vagy? – Amikor nem kapott választ felállt, és a lakkozott, fekete kejakigerendához ment, amely az iroda küszöbe volt. – Hé, te ott, te új fiú, miért nem jössz, amikor hívlak?

Iori az iroda és a raktár közötti átjárót seperte. Felnézett. – Nekem szólt?

– Nekem szólt, uram.

– Értem.

– Értem, uram.

– Értem, uram.

– Nincs füled, miért nem feleltél?

– Csakannyit hallottam, hogy Ió. Nem gondoltam, hogy engem hív, az én nevem Iori.

– A Ió is elég. Még valami. Már a minap is mondtam, hogy ne hordd azt a kardot!

– Igen, uram.

– Add ide!

Iori habozott egy pillanatig. – Emlék apámtól, nem adhatom oda.

– Pimasz kölk, azonnal add ide!

– Egyébként sem akarok kereskedő lenni.

– Az emberek nem tudnának kereskedők nélkül élni – mondta Szahei nyomatékosan. – Ki hozná a javakat az idegen országokból? Nobunaga és Hidejosi nagy emberek, de nem építhették volna fel azokat a nagy várakat, Azucsit, Jurakudait, Fusimit a kereskedők segítsége nélkül. Nézd csak az ittenieket Szakaiban! Nambant, Ruzont, Fukient, Amoit. Mindannyian nagyban űzik a kereskedelmet.

– Tudom.

– Ugyan honnan tudnád?

– Mindenki látja a nagy, kacsalábon forgó házaikat, Ajamacsiban, Kinumacsiban és Nisikimacsiban. És Ruzon'ja birtoka odafönn a hegyen, akár egy vár. Raktárak és udvarházak sora tartozik a gazdag kereskedőkhöz. Ez a hely, tudom, hogy asszonyom és Ocurú büszke rá, de hozzájuk képest, nem valami különös.

– Nahát, te kis pimasz!

De Szahei alig lépett ki az ajtón, Iori már le is dobta seprűjét és rohant. Szahei kiabált a kikötői munkásoknak, hogy kapják el.

Tajtékozott, amikor Iorit visszacibálták. – Mihez kezdhet az ember egy ilyen fiúval? Visszabeszél, kinevet mindannyiunkat. Leckéztessétek meg, de alaposan! – Miközben visszament az irodába, hozzátette: – És vegyétek el tőle azt a kardot!

Elvették a fegyvert, és hátul összekötözték Iori kezét. Amikor a kötél végét egy hatalmas ládához erősítették, Iori úgy nézett ki, mint egy pórázon lévő kismajom.

– Maradj csak itt! – vigyorgott önelégülten az egyik férfi. – Hadd nevessen ki mindenki. – A többiek nevettek és visszatértek munkájukhoz.

Semmi nem volt, amit Iori jobban gyűlölt volna, mint ezt. Milyen gyakran leckéztette Muszasi és

Gonnoszuke, hogy ne tegyen olyat, amit később szégyellnie kell.

Először könyörgéssel próbálkozott, majd megígérte, hogy megjavul. Amikor ez hatástalannak bizonyult, úgy döntött, megragadja a kezdeményezést.

– Az igazgató bolond. Hülye, vén fing. Engedjete el, és adjátok vissza a kardom, nem maradok ilyen házban!

Szahei kijött. – Csendben légy! – kiáltotta. Aztán megpróbálta kipeckelni Iori száját, de a fiú az ujjába harapott. Ezért aztán feladta, és a munkásokat bizta meg vele.

Iori rángatta a kötelet, megpróbált kiszabadulni. Amúgy is iszonyatos volt, hogy mindez nyilvánosság előtt történik, de attól végképp kicsordultak a könnyei, amikor egy ló a közelben vizelt, és a habzó folyadék a lába felé csordogált.

Aztán lenyugodott, és megpillantott valamit, amitől csaknem elájult. A ló másik oldalán egy fiatal nő haladt. Fejét a nap melegétől széles karimájú, lakkozott kalap védte. Kenderkimonóját utazáshoz felkötötte, kezében vékony bambuszrudat tartott.

Iori hiába próbálta kimondani a nevét. A nyakát nyújtogatta, csaknem megfulladt az erőlködéstől. Szeme száraz volt, de vállai rázkódtak a zokogástól. Őrjítő! Ocú olyan közel van! Hová mehet? Mért jött el Edóból?

Aznap később, amikor egy hajó kötött ki a mólónál, a környék még forgalmasabb lett.

– Szahei, miért van az a gyerek kikötve oda, mint egy idomított medve, mindenki szeme láttára? Kegyetlenség itt hagyni! Azonkívül rosszat tesz az üzletnek. – A férfi, aki beszólt az irodába, Tarozaemon egyik unokatestvére volt. Italában Namban'jának hívták, a bolt neve után, ahol dolgozott. Fekete himlőhelyek kölcsönöztek fenyegető külsőt haragvó arcának. Megjelenése ellenére barátságos ember volt, gyakran adott

édességet Iorinak. – Az sem érdekel, ha megbünteted – folytatta. – De nem helyes az utcán tenned. Árt a Kobajasi névnek. Oldozzátok el!

– Igen, uram. – Szahei azonnal engedelmeskedett, de közben részletesen beszámolt Namban'jának. milyen haszontalan Iori.

– Ha nem tudod, mit kezdj vele, majd én hazaviszem – felelt Namban'ja. Még ma beszélek róla Őszeivel.

Az igazgató, attól tartva, milyen következményekkel jár, ha a ház úrnője is megtudja, mi történt, hirtelen késztetést érzett arra, hogy elsimítsa Iori érzéseit. Iori a maga részéről látni se akarta már aznap.

Este távozóban Namban'ja megállt Iori sarkánál. Kicsit részeg volt, de jókedvű. – Hát mégsem jössz velem, a nők hallani sem akarnak róla. Nahát!

Így is áldásos hatása volt annak, hogy beszélt Őszeivel és Ocúruval. A rákövetkező nap Iorit beírátták a szomszédban lévő templomi iskolába. Az iskolában hordhatta kardját is, és sem Szahei, sem mások nem zargatták ezentúl.

Mégsem volt képes megnyugodni. Amikor benn volt, szeme akkor is az utcát pásztázta. És ahányszor csak elment arra egy fiatal nő, aki akár távolról is hasonlított Ocúra, színe megváltozott. Néha ki is rohant, hogy megnézzze.

Egy reggel, a kilencedik hónap kezdete fele, hatalmas mennyiségű úti holmi kezdett érkezni Kiotóból folyami hajón. Délre már magasan álltak az irodában a ládák és kosarak. A holmikra tűzött cédulák alapján a Hoszokava-ház szamurájaié voltak. Hasonló ügyben jártak Kiotóban, mint ami Szadót a Kója-hegyre vezette. Hoszokava Jűszai halála utáni ügyeit intézték. Most árpateát iszogatva, magukat legyezgetve ültek néhányan az irodában, mások odakinn az eresz alatt.

Iori az iskolából jövet megtorpant, elfehéredett.

Kodzsiró egy jókora kosáron ülve Szaheivel

beszélgetett. – Túl meleg van itt. Nem kötött még ki a hajónk?

Szahei felnézett a kezében tartott nyilvántartásból, és a folyó felé mutatott. – Az önök hajója a Tacunimaru, ott ni. Mint látja, még nem fejezték be a rakodást. Tehát még nem alakíthatták ki az önök helyét a fedélzeten. Sajnálom.

– Sokkal szívesebben várakoznék a fedélzeten. Biztos hűvösebb ott.

– Igen, uram. Megyek, megnézem, hogy állnak a dolgok. – Még ahhoz is sietett, hogy letörölje az izzadságot homlokáról. Kirohant az utcára, és megpillantotta Iorit.

– Mit állsz itt, mintha gyökeret eresztettél volna? Menj, szolgáld ki az utasokat. Árpatea, hideg víz, meleg víz, amit csak akarnak.

Iori egy pajtához ment a raktár melletti sikátor bejáratánál, ahol a víz melegedett. De ahelyett, hogy a dolgát intézte volna, állt és Kodzsiróra meredt.

Most már többnyire Ganrjúnak hívták. Ez a tudós hangzású név láthatóan jobban illett korához és jelenlegi státuszához. Testesebbnek, komolyabbnak tűnt, mint azelőtt. Arca kikerekedett, valamikor átható szeme higgadt, tiszta volt. Most már nem használta olyan gyakran éles nyelvét, amely a múltban annyi fájdalmat okozott. Kardja méltósága valahogy személyiségének részévé vált.

Egyik eredménye ennek az volt, hogy fokozatosan szamuráj társai is elfogadták. Nemcsak hogy nagyra tartották, de valóban tisztelték is.

Szaheiről ömlött az izzadság, amikor bocsánatot kérve a várakozásért visszatért a hajóról és közölte, hogy a hajó közepén lévő ülések még nincsenek készen, de a hajóorrban lévők igen. Ez azt jelentette, hogy a gyalogkatonák és a fiatalabb szamurájok fölszállhattak. Összeszedték

holmijukat és távoztak.

Mindössze Kodzsiró és hat-hét idősebb férfi maradt, mind az uradalom magasabb rangú tisztviselője.

– Szado még nem érkezett meg? – kérdezte Kodzsiró.

– Nem, de már rég itt kéne lennie.

– Kisvártatva nyugatról sűt ránk a nap. Odabent hűvösebb lesz-mondta Szahei Kodzsirónak.

– Rémesek ezek a legyek – panaszkodott Kodzsiró. – Szomjas is vagyok, kaphatnék egy pohár teát?

– Rögtön, uram. – Szahei anélkül, hogy felállt volna, a melegvizes kanna felé üvöltött. – Ió, mit csinálsz? Hozzál teát a vendégeinknek! – Ismét a nyilvántartásba temetkezett, de amikor rájött, hogy Iori nem felelt, meg akarta ismételni a parancsot. Akkor pillantotta meg a tálcán néhány pohár teát hozó fiút. Iori lassan jött.

Iori mindegyik szamurájt teával kínálta, és mindegyik alkalommal udvariasan meghajolt. Az utolsó két pohárral állt meg Kodzsiró előtt. – Parancsoljon egy kis teát.

Kodzsiró szórakozottan kinyújtotta kezét, de hirtelen visszahúzta, amikor Iori szemébe pillantott. – Nahát? – tört ki belőle ijedten.

Iori elvigyorodott. – Utoljára Muszasinóban volt balszerencsém találkozni önnel.

– Mi ez? – Kodzsiró hangja nemigen illett jelen státuszához.

Épp mondani akart valamit, amikor Iori felkiáltott: – Szóval megismer! – S azzal az arcába vágta a tálcát.

– Ó! – kiáltott föl Kodzsiró. Megragadta Iori csuklóját. Bár a tálca nem találta el, a forró tea a bal szemébe csöppent, a maradéka a mellére és az ölébe ömlött. A tálca a sarokoszlopnak csapódott.

– Te kis fattyú! – üvöltötte Kodzsiró. A földhöz vágta Iorit, majd egyik lábával ránehezedett. –

Igazgató! – kiáltotta dühösen. – Ez a kölyök a maga egyik embere? Jöjjön ide, és fogja le. Még ha gyerek, sem tűröm ezt.

Szahei rémülten rohant, hogy engedelmeskedjen, de Iorinak valahogy sikerült előhúzni kardját, és Kodzsiró karja felé vágni. Kodzsiró akkorát rúgott belé, hogy a szoba közepéig repült, aztán hátraugrott egy lépéssel.

Szahei megfordult, teli tüdőből üvöltve visszafelé futott. Pont akkor ért Iorihoz, amikor a fiú felpattant.

– Ne szóljon bele! – kiáltott föl Iori. Aztán Kodzsiró szemébe nézett. – Megérdemelte! – köpte, aztán kifutott.

Kodzsiró fölkapott egy kéznél levő rudat, és a fiú után hajította. Tökéletes találat volt, térden találta, és Iori hasra vágódott.

Szahei parancsszavára vagy egy tucat munkás esett Iorinak, rángatta vissza a melegvizes pajtához, ahol egy szolga Kodzsiró kimonóját és hakamáját törülgette.

– Kérem, bocsássa meg ezt a felháborító szemtelenséget – könyörgött Szahei.

– Nem is tudjuk, hogyan kérjünk bocsánatot – mondta egyik segédje.

Kodzsiró anélkül, hogy rájuk nézett volna, kivette a nedves törülközőt a szolga kezéből, és letörülte arcát.

Iorit földre teperték, karjait hátrafeszítették. – Engedjete el! – könyörgött. Egész teste rángott a fájdalomtól. – Nem futok el. Szamuráj fia vagyok. Szándékosan csináltam, és férfiként vállalom a büntetésem.

Kodzsiró elrendezte ruházatát, lesimította haját. – Engedjék el! – mondta halkán.

Szahei nem tudta, mire vélje a szelíd kifejezést a szamuráj arcán. – Bi-biztos benne? – dadogta.

– Igen. – A szó úgy csattant, mint amikor szöget ütnek a deszkába. – Nem áll szándékomban beleavatkozni a gyereknevelésbe, de ha úgy érzi,

meg kell büntetni, javasolhatok valamit. Öntsenek rá egy merítőnyi forró vizet! Nem fog belehalni.

– Forró vizet? – hökkent meg Szahei a javaslatra.

– De ha akarják, tőlem el is engedhetik.

Szahei és emberei bizonytalanul néztek egymásra.

– Nem hagyhatunk ilyesmit büntetlenül.

– Mindig is semmirekellő volt.

– Szerencséje, hogy nem ölték meg.

– Hozzatok egy kötelet!

Amikor meg akarták kötni, Iori elsöpörte kezeiket. – Mit csináltok? – visítózott. Leült a földre. – Mondtam, hogy nem szaladok el, vagy nem? Vállalom a büntetést. Okkal tettem, amit tettem. Egy kereskedő bocsánatot kérhet, én nem. Egy szamuráj fia nem fog sírni egy kis meleg víz miatt.

– Rendben – mondta Szahei. – Te akartad. Feltúrte ruhaujját, megtöltötte a merítőt forró vízzel, és lassan Iori felé indult.

– Csukd be a szemed, Iori! Ha nem, megvakulsz! – hallatszott az utca túloldaláról.

Iori nem mert odanézni, kinek a hangját hallja, de összeszorította szemét. Eszébe jutott egy történet, amit Muszasi mesélt neki még Muszasinóban. Kaiszenről szólt, egy zen-papról, akit a Kai tartománybeli harcosok igen nagyra becsültek. Amikor Nobunaga és Iejaszu megtámadták Kaiszen templomát és lángba borították, a pap nyugodtan letelepedett a templomkapu emeletére, és miközben halálra égett, a következőket mondta: „Akinék szívét elérte a megvilágosodás, annak a tűz hűvös.”

Mindössze egy merítőnyi forró víz, mondta magában Iori. Nem szabad erre gondolnom. Kétségbeesetten próbált érzések nélküli ürességgé válni, mentesen a csalódásoktól, nem bánva semmit. Talán ha fiatalabb lenne, vagy idősebb... De ebben az életkorban túlságosan is részese volt

a világnak, amelyben élt.

Mikor jön már? Egy szédítő pillanatra azt hitte a homlokáról csöpögő izzadságra, hogy a forró víz. A perc vagy száz évnek tűnt.

– Nahát, Szado! – mondta Kodzsiró.

Szahei és a többiek mind megfordultak, s az öreg szamurájra néztek.

– Mi folyik itt? – kérdezte Szado, s Nuinoszukével átjött az utcán.

Kodzsiró felnevetett. – Különös időpontban érkezik – mondta könnyedén. – Épp megbüntetik a fiút.

Szado Iorira nézett. – Megbüntetik? Nos, ha valami rosszat tett, akkor meg kell büntetni. Rajta, hadd nézzem.

Szahei a szeme sarkából Kodzsiróra pillantott, aki azon nyomban felmérte a helyzetet, és tudta, őt vonnák felelősségre a büntetés szigorúságáért.

– Ennyi elég – mondta.

Iori kinyitotta szemét. Először csak homályosan látott, aztán megismerte Szadót. – Önt ismerem – mondta boldogan. – Ön az a szamuráj, aki a Hotengaharán, a Tokugandzsiba jött.

– Szóval megismersz?

– Igen, uram.

– Mi történt a tanároddal, Muszasival?

Iori szípgöggel emelte kezét a szeme elé.

Kodzsirót megdöbbenettette, hogy Szado ismeri a fiút. Elgondolkodott rajta, és úgy vélte, nyilván köze van ahhoz, hogy Szado úgy keresi Muszasit. De nem akarta, hogy Muszasi neve felmerüljön a magasabb rangú hűbéressel folytatott beszélgetésében. Tudta, hogy valamikor meg kell küzdenie Muszasival, de a dolog már nem volt szigorúan magánügy.

A helyzet megosztotta a Hoszokava-háznak mind a főágát, mind elágazásait. Az egyik csoport nagyra tartotta Muszasit, a másik csoport a korábbi rónin iránt volt részrehajló, aki most a család vezető kardoktatója volt. Némelyek szerint

az elkerülhetetlen küzdelem valódi oka a Szado és Kakubej közötti színfalak mögötti rivalizálás.

Kodzsiró megkönnyebbülésére ekkor toppant be a Tacunimaru vitorla mestere a hírrel, hogy a hajó készen áll.

Szado hátramaradt. – A hajó csak napnyugtakor indul, ugye?

– Így van – felelte Szahei, aki a mai ügy következményeire gondolva, aggódva járkált fel-alá az irodában.

– Van időm egy kicsit pihenni tehát?

– Rengeteg. Kérem, igyon egy kis teát.

Ocurú tűnt föl az első ajtóban, és intett az igazgatónak. Szahei meghallgatta, mit mond, majd visszatért Szadóhoz. – Az iroda nem olyan hely, amely méltó önhöz. Mindössze a kerten kell keresztül menni, hogy a házba jusson.

– Nagyon kedves – felelte Szado. – Kinek köszönhetem a meghívást? A ház asszonyának?

– Igen. Szeretne köszönetet mondani önnek.

– Miért?

Szahei a fejét vakarta. – Gondolom, mert Iorinak nem esett bántódása. Mivel a gazda nincs itt...

– Ha már Ioriról van szó, szeretnék beszélni vele. Idehívná?

A kert olyan volt, amilyent Szado egy gazdag szakai kereskedő házatól várt. Bár az egyik oldalról raktáépület határolta, egy egész világ választotta el a forró, zajos irodától. A sziklák, virágok mind frissen voltak öntözve, és egy kis patak is keresztülfutott rajta.

Őszei és Ocurú a kertre néző kicsi, elegáns szobában térdeltek. Gyapjűszőnyeg fedte a tatamit, rajta tálcán sütemények és dohány. Szado megérezte az összekevert tömjén fűszeres illatát is.

Leült a szoba szélében. – Inkább nem megyek be, piszkos a lábam.

Miközben teát szolgáltak fel, Őszei

mentegetőzött alkalmazottai miatt, és megköszönte, hogy megmentette Iorit.

– Egyszer már volt módom találkozni ezzel a fiúval. Örülök, hogy újra látom. Hogyan került az önök házába?

Miután végighallgatta a magyarázatot, Szado elmesélte, mily régóta keresi Muszasit. Egy ideig barátságosan beszélgettek, majd Szado így szólt: – Néhány percen keresztül figyeltem Iorit az utca másik oldaláról. Csodáltam, mint képes ilyen nyugodt maradni. Nagyon jól viselkedett. Ami azt illeti, tévedésnek tartom, hogy egy ilyen szellemű fiú egy boltban nőjön föl. De talán hajlandók volnának átengedni nekem. Kokurában szamurájnevelést kaphat.

Őszei beleegyezett. – Ez a legjobb, ami történhet vele – mondta.

Ocurú felállt, hogy megkeresse Iorit, aki akkor bukkant elő egy fa mögül, ahonnan végighallgatta az egész társalgást.

– Van valami kifogásod az ellen, hogy velem gyere? – kérdezte Szado.

Iori könnyekre fakadt boldogságában, s könyörgött, hogy vigyék Kokurába.

Miközben Szado a teáját kortyolta, Ocurú felkészítette Iorit az útra. Kimonó, hakama, lábbeli, szalmakalap, mind vadonatúj. Ez volt az első eset, hogy Iori hakamát viselt.

Este a Tacunimaru kibontotta fekete vitorláit, és a lenyugvó nap által vörösre festett felhők alatt elhajózott. Iori visszanézett az arcok tengerére. Ocurúra, anyjára, Szaheire, a jóakarók hatalmas csoportjára, Szakai városának arcára.

Széles mosoly jelent meg arcán. Szalmakalapját levéve integetett.

Okazaki halárus negyedének egyik keskeny sikátora előtt a következő tábla állt: „Megvilágosodás fiataloknak. Írás- és olvasásórák”. A tanár neve Muka volt, s minden jel szerint egyike a sok elszegényedett, de tisztességes róninnak, aki abból akart megélni, hogy a harcos osztálybéli nevelését megosztotta a köznép gyermekeivel.

A furcsa, amatőr kalligráfia mosolyt csalt a járókelők ajkára, de Muka azt mondta, nem szégyelli. Ha bárki is említette, mindig ugyanúgy felelt: – A szívemben még gyerek vagyok. Együtt gyakorlok a gyerekekkel.

A sikátor egy bambuszligetben végződött, amely mögött a Honda-ház lovaspályája volt. Jó időben mindig porfelhő fedte, mert a lovas katonák gyakran hajnaltól napnyugtáig gyakoroltak. Katonai családfájuk, amelyre oly büszkék voltak, a híres mikavai harcosokig nyúlt, ahonnan a Tokugavák is eredeztették magukat.

Muka felébredt délutáni szundikálásából. A kúthoz ment és vizet húzott. Egyszerű, szürke, béleletlen kimonója és szürke csuklyája akár középkorú férfi ruházata is lehetett volna. Valójában Muka még harminc sem volt. Megmosta az arcát, majd a ligetbe sétált, ahol egyetlen kardcsapással levágott egy vastag bambuszt.

Megmosta a bambuszt a kútnál, majd visszament a házba. Az egyik oldalon vászonrolók lógtak, hogy távol tartsák a lovaspálya porát. De mivel ebből az irányból jött a fény, az egyetlen szoba kisebbnek és sötétebbnek tűnt, mint amilyen valójában volt. Az egyik sarokban egy tábla feküdt, fölötte egy zen-pap ismeretlen festő

által készített képe lógott. Muka a deszkára tette a bambuszt, és egy virágot helyezett üreges közepére.

Nem rossz, gondolta, s hátralépve, megvizsgálta művét.

Leült az asztalához, ecsetet vett kézbe, és gyakorolni kezdett. A szögletes, hivatalos betűkhöz Ch'u Szui Liang egyik kézikönyvét használta, a folyóíráshoz Kóbó Daisi kalligráfiáját. Egyértelműen fejlődött az alatt az egy év alatt, amióta itt él, mert ezek a jelek sokkal különbek voltak, mint a kinti táblára írtak.

– Zavarhatom? – kérdezte a szomszédasszony, az íróecset-árus felesége.

– Jöjjön be, kérem – felelte Muka.

– Csak egy percem van. Csak azon tűnődtem... Az előbb valami zajt hallottam, mintha valami eltört volna. Nem hallotta?

Muka felnevetett. – Mindössze én voltam. Levágtam egy bambuszdarabot.

– Ó, úgy aggódtam. Azt hittem, valami történt önnel. A férjem azt mondja, az erre portyázó szamurájok önt akarják megölni.

– Az sem számít, ha megteszik. Három garast sem érek.

– Nem veheti ilyen könnyen. Sok embert ölnek meg olyasvalamiért, amire ők már nem is emlékeznek. Gondoljon arra, milyen szomorúak lesznek a lányok, ha önnek valami baja esik.

Azzal útjára ment, szokása ellenére nem kérdezte meg, miért nem vesz magához feleséget. „Nem arról van szó, hogy nem szereti a nőket, ugye?”

Muka soha nem adott világos választ, bár magának köszönhette a nyaggatást, ő volt az, aki gondatlanul elszólta magát, és arra célzott, hogy jó parti lenne. Szomszédai annyit tudtak róla, hogy Mimaszakából való rónin, aki szeret tanulni, s egy ideig Kiotóban és Edóban is élt. Azt

állította, hogy Okazakiban akar letelepedni, és jó iskolát vezetni. Mivel fiatalsága, szorgalma, őszintesége nyilvánvaló volt, egyáltalán nem volt meglepő, hogy jó néhány házasodni szándékozó lány mutatott érdeklődést iránta, akárcsak sok lányos szülő.

A társadalomnak ez a kis szeglete lenyűgözte Mukát. Az ecsetáros és felesége kedvesen bántak vele. Az asszony főzni tanította, néha mosott és varrt rá. Muka összességében élvezte ezt az életet. Mindenki mindenkit ismert, és egyre újabb módokat kerestek, hogy életüket érdekesebbé tegyék. Valami mindig történt. Ha nem ünnep, utcai tánc vagy vallásos ünnepség, akkor akadt egy temetés vagy egy beteg a környéken, akit gondozni kellett.

Este, amikor elhaladt az ecsetáros háza előtt, az árus és felesége éppen vacsoráztak. Az asszony ciccegett: – Hova mehet? Reggel a gyerekeket tanítja, délután szundikál vagy tanul, este pedig elmegy. Mint egy denevér.

– Mi baj van ebben? – kuncogott a férje. – Magányos. Nem orrolhatsz meg rá az éjszakai kirándulásai miatt.

Okazaki utcáin a bambuszfuvola hangja keveredett a faketrecekben levő rab rovarok zümmögésével, a vak utcai énekesek ritmikus jajveszékelésével, a dinnye- és szusiárosok kiáltozásával. De milyen messze volt ez Edo vad lüktetésétől! Lámpások pislákoltak, az emberek nyári kimonókban sétáltak. A rekkenő nyári hőségben minden nyugodtnak, helyénvalónak tűnt. A lányok összesűgtak Muka háta mögött.

– Újra itt van, és szokás szerint ügyet sem vet senkire. A fiatalasszonyok közül néhányan meghajoltak felé, majd visszafordultak barátaikhoz, és tűnődtek, hova mehet.

Muka egyenesen haladt. El a mellékutcák mellett, ahol hozzájuthatott volna az okazaki szajhák kegyeihez, akik a Tokaido országút

mellett sokak szerint a város fő látványosságai voltak. A város nyugati határánál megállt, nyújtózkodott, kiengedte ruhaujjaiból a hőséget. Előtte zúgott a Jahagi-folyó, és nyúlt el a kétszáznyolc ívnyílású Jahagi-híd, a Tokaido leghosszabb hidja. Aztán továbbment az első oszlopnál várakozó vékony alak felé.

– Muszasi?

Muszasi a papi ruhát viselő Matahacsira mosolygott. – A mester visszatért már? – kérdezte.

– Nem.

Egymás mellett sétáltak át a hídon. Túloldalt, a fenyővel borított hegyoldalban öreg zen-templom állt. Mivel a hegyet Hacsidszó néven ismerték, a templomot, amely rajta állt, Hacsidszódzsinak hívták. Megindultak a kapu előtti, sötét emelkedőn.

– Hogy állnak a dolgok? – kérdezte Muszasi. – Nehéz lehet a zen gyakorlása!

Matahacsi lehangoltan kókasztotta le kékesre borotvált koponyáját. – Gyakran megfordult a fejemben, hogy megszököm, ha ilyen szellemi kínzáson kell keresztülmennem ahhoz, hogy tisztességes emberi lény legyek belőlem. Akár hurokba is dughatom a fejem, és megfedkezhetek az egészlől.

– Ne kedvetlenedj el! Még csak az elején tartasz. Az igazi kiképzés csak akkor kezdődik, amikor a mester fogad, és meggyőződ, hogy tanítványává fogadjon.

– Nem is olyan lehetetlen. Egy kicsit már megtanultam uralkodni magamon, és amikor nagyon magam alatt vagyok, rád gondolok. Ha neked sikerült úrrá lenni nehézségeiden, nekem is képesnek kell lennem rá.

– Nagyon helyes. Semmire nem vagyok képes, amire te nem.

– Az is segít, ha Takuanra gondolok. Ha ő nincs, kivégeztek volna.

– Ha elviseled a nehézségeket, olyan gyönyörben lesz részed, amely túltesz a fájdalomon – ígérte Muszasi ünnepélyesen. – Az embereket éjjel-nappal, óráról órára előntik a fájdalom hullámai, egyik a másik után. Ha megpróbálják elérni, hogy csak gyönyört tapasztaljanak, megszűnnek igazából élni, és maga a gyönyör is elpárolog.

– Kezdem érteni.

– Gondolj egy egyszerű ásitásra. Milyen másképpen ásit az, aki keményen dolgozott, mint egy lustálkodó.

Sokan halnak meg anélkül, hogy tudnák, milyen gyönyört okozhat egy igazi ásitás.

– Ühüm, a templomban is efféle beszédet hallok.

– Remélem, hamar eljön a nap, amikor a mester elé vihetlek. Én is kérem az útmutatását; többet kell tudnom az Útról.

– Mit gondolsz, mikor tér vissza?

– Nehéz megmondani. A zen-mesterek, néha mint egy felhő szállnak fel-alá az országban, akár két-három évig is. Most, hogy itt vagy, rá kell szánnod magad, hogy akár négy-öt évig is várj rá, ha így adódik.

– És te?

– Én is. Jó edzés számomra, hogy ebben a sikátorban élek szegény és tisztességes emberek között. Része a nevelésemnek, nem elvesztegetett idő.

Edóból eljőve Muszasi keresztülhaladt Acugin. Miután kétségek gyötörték jövőjét illetően, eltűnt a Tanzava-hegységben, de két hónap múlva, még sóvárabban, és még inkább aggódva előbukkant. Az egyik probléma megoldása egy másikhoz vezetett. Időnként olyan kínok gyötörték, hogy saját kardját szinte önmaga ellen fordított fegyvernek érezte.

Az előtte álló lehetőségek közül számításba kellett vennie a legkönnyebb utat is. Milyen egyszerű volna minden, ha rá tudná szánni magát, hogy kényelmesen, normálisan éljen Ocúval. Szinte bármelyik nagyúr hajlandó lenne eleget fizetni neki ahhoz, hogy megéljen belőle. Talán ötezer vékát is. Ahányszor eljutott odáig, hogy fel is tegye magának a kérdést, a válasz mindig „nem” volt. A könnyű megélhetéshez megkötések is tartoztak, és nem volt képes alávetni magát nekik.

Más alkalmakkor meg úgy érezte, mintha alapjaiban tévedett volna. Illúziók marcangolták, mint a pokol éhes démonai. Aztán egy időre elméje kitisztult, és sütkérezett büszke elszigeteltsége gyönyörében. Szívében folyamatos harc dúlt a világosság és a sötétség között. Éjjelnappal túlzott jókedv és melankólia között ingadozott. Ha kardforgató tudományára gondolt, elégedetlenséget érzett. Ha arra, milyen hosszú az Út, és milyen távol van még ő az érettségtől, szinte rosszullet öntötte el. Más napokon felvidította a hegyi élet, és gondolatai Ocú körül időztek.

Miután lejött a hegyekből, néhány napra a Fudzsiszavában levő Jügödzsiba ment, onnan Kamakurába. Itt találkozott Matahacsival. Matahacsi eltökélte, hogy nem folytatja a semmirekellő életet. A sok zen-templom miatt jött Kamakurába, s még mélyebben gyötörték a kétségek, mint Muszasit.

– Még nem késő – nyugtatgatta Muszasi. – Ha megtanulod fegyelmezni magad, újrakezdhetsz mindent. Végzetes hiba bemesélni magadnak, hogy mindennek vége, hogy semmire nem vagy jó. – Úgy érezte, kénytelen hozzátenni: – Az igazat megvallva, magam is falba ütköztem. Időnként azon tűnődöm, van-e egyáltalán jövőm. Ilyenkor teljesen üresnek érzem magam. Mintha kagylóba lennék zárva. Gyűlölöm magam. Azt mondom

magamnak, semmit nem érek. De azzal, hogy megfenyítem magam, és kényszerítem, hogy továbbhaladjak, sikerül áttörnöm a kagylón. És akkor majd új utak nyílnak meg előttem. Hidd el, ez igazi küzdelem. Csak vergődök a kagylóban, képtelen vagyok bármit is tenni. Azért jöttem ide a hegyekből, mert eszembe jutott valaki, aki azt hiszem segíthet.

Gudó-ra, a zen-papra gondolt.

– Ő az, aki akkor is segített neked, amikor először kezdted az Utat keresni? – kérdezte Matahacsi. – Nem mutathatnál be neki, és kérnéd meg, hogy fogadjon tanítványául?

Muszasi először nem bízott Matahacsi őszinteségében, de miután meghallotta, miken ment keresztül Edó-ban, úgy vélte, barátja komolyan gondolja. Jó tucat zen templomban tudakozódtak Gudó iránt, de nem sokat tudtak meg. Muszasi tudta, hogy a pap már nem a kiotói Mjósindzsiben lakik. Több évvel korábban eltávozott onnan, és egy ideig keleten, északkeleten vándorolt. Azt is tudta róla, hogy teljesen kiszámíthatatlan. Lehet, hogy ma Kiotóban ad zen-leckéket magának a császárnak, holnap pedig valahol az országúton kóborol. Köztudomású volt róla, hogy többször is betoppant az okazaki Hacsidszódzsiba, és az egyik pap azt javasolta, itt várják.

Muszasi és Matahacsi a kis kunyhóban üldögélt, ahol Matahacsi aludt. Muszasi gyakran ellátogatott ide, és késő éjszakáig beszélgettek. Matahacsinak nem engedték meg, hogy a templom hálóhelyén aludjon, amely akárcsak a Hacsidszódzsi többi épülete, rusztikus, zsűpfedeles ház volt, mivel hivatalosan még nem fogadták pappá.

– Ó, ezek a szűnyogok! – Matahacsi ellegyezte a rovarűző füstöt, majd fájó szemét dörzsölgette. –

Menjünk ki!

A központi csarnokhoz sétáltak, és leültek a verandára. Kihalt volt a táj, hűvös szellő fújt.

– A Sippódzsira emlékeztet – suttogeta Matahacsi alig hallhatón.

– Igen, engem is – bólintott Muszasi.

Elhallgattak, mint mindig ilyen alkalmakkor. Az otthon gondolata sötét emlékeket ébresztett mindkettőjükben Ocúról vagy Oszugiról, olyan eseményekről, amelyekről egyikük sem akart beszélni, hogy ne zavarja meg mostani kapcsolatukat.

De most Matahacsi néhány perc múlva mégis megszólalt: – A Sippódzsi-hegy magasabb volt, ugye? És itt nincs öreg kriptomériefa. – Elhallgatott, egy ideig Muszasi arcélét nézte, majd szégyenlősen folytatta: – Valamit szeretnék kérni tőled, de...

– Mi az?

– Ocú... – kezdte Matahacsi, de nem volt képes folytatni. Amikor úgy érezte, eléggé összeszedte magát hozzá, újból nekikezdett. – Azon tűnődöm, mit csinálhat most, mi lehet vele? Gyakran gondolok rá mostanság, és a szívemben bocsánatot kérek tőle azért, amit tettem. Szégyellem bevallani, de Edóban kényszerítettem, hogy velem éljen. Igaz, semmi nem történt köztünk. Azt sem engedte, hogy hozzáérjek. Gondolom, azután, hogy Szekigaharába mentem, Ocú olyan lehetett, mint a lehullott virágszirom. Most pedig kinyílt virág, egy más fán, más földben.

Hangja komor volt, arcáról sütött a komolyság.

– Takezó.... Nem... Muszasi, könyörgök, vedd Ocút feleségül. Te vagy az egyetlen ember, aki megmentheted. Soha nem voltam képes rászánni magam, hogy kimondjam, de most, hogy eldöntöttem, Gudó tanítványa leszek, beletörődöm a ténybe, hogy Ocú nem az enyém. Ám akkor is aggódom miatta. Tedd meg, hogy

megkeresed, és megadod neki a boldogságot, amire vágyik.

Hajnali három óra körül lehetett, amikor Muszasi elindult lefelé a sötét hegyi ösvényen. Karját összekulcsolta, fejét lehajtotta. Matahacsi szavai csengtek a fülében. Gyötrelem lassította lépteit. Vajon hány éjszakán át kínlódott Matahacsi, amíg összegyűjtötte magában a bátorságot, hogy elmondja ezt? Muszasinak mégis úgy tűnt, hogy saját dilemmája még randább és fájdalmasabb.

Matahacsi abban reménykedik, hogy megszabadul a múlt lángjaitól, és a megvilágosodás hűvös üdvösségébe jut. Mint a ma született kisgyerek, próbálja megtalálni a szomorúság és eksztázis összefonódott, rejtélyes fájdalmát, amiért élni érdemes.

Muszasi nem volt képes azt felelni, hogy nem tehetem. Még kevésbé azt, hogy nem akarom elvenni Ocút, hisz a te menyasszonyod. Bánd meg bűneid, tisztítsd meg szíved, és nyerd vissza őt. Így aztán végül semmit nem szólt, mert bármit is mond, hazugság lett volna.

Matahacsi pedig lázasan könyörgött. – Amíg nem vagyok biztos benne, hogy vigyázol Ocúra, mit sem érek azzal, ha tanítvány leszek. Te biztattál, hogy tanuljak és fegyelmezzem magam. Ha a barátom vagy, megmented Ocút. Csak így menthetsz meg engem is.

Muszasi megdöbbsent, amikor Matahacsi összetörve sírni kezdett. Nem sejtette róla, hogy képes ilyen mély érzelmekre. Amikor pedig felállt, hogy távozzon, Matahacsi a kabátujjába kapaszkodva könyörgött válaszáért.

– Hagyd átgondolnom! – mindössze ennyit tudott mondani. Most pedigátkozta magát, hogy hogy lehetett ilyen gyáva, és azon tépelődött, miért nem tud úrrá lenni tétlenségén.

Azok, akik nem szenvednek ebben a

betegségben, nem is tudják, milyen gyötrellemmel jár, gondolta szomorúan. Nem arról van szó, hogy egyszerűen tétlen, ami gyakran kellemes állapot, hanem hogy kétségbeesetten vágyik arra, hogy tegyen valamit, és nem képes rá. Mintha agya, szeme eltompult, kiürült volna. Olyan messzire jutott egy irányba, hogy nem képes visszavonulni, vagy új utat kezdeni. Mintha börtönbe vetették volna, ahonnan nincs kijárat. Tehetetlen haragja odáig vezetett, hogy kételkedett magában. Szidta, siratta magát.

Az sem segített, amikor megharagudva magára, visszagondolt mindarra, amit elrontott. Azért vált el Ioritól és Gonnoszukétól és szakította meg az edői barátaihoz fűződő szálakat, mert kezdte érezni betegsége korai jeleit. De nem sikerült kitörni a kagylóból, mielőtt az igazából megkeményedik. A kagyló ott volt még, és mint a kabóca eldobott bőre zárult kiürült énjére.

Tétován haladt tovább. Kitárult szeme előtt a Jahagi-folyó képe, és a víz felől jövő szél kellemesen hűsítette arcát.

Hirtelen átható füttyülést hallott. Oldalt vetette magát. A lövés úgy őt lábnyira zúgott el tőle, a muskéta dőreje végig visszhangzott a folyón.

Muszasi két lélegzetet számolt a golyó és a dörrenés között. Úgy ítélte, elég messziről lőhettek. A híd alá ugrott, és mint egy denevér csüngött a gerendán.

Néhány perc elteltével férfiak rohantak lefelé a Hacsidzsó-hegyről, mint a szél által görgetett fenyőtobozok. A híd mellett megálltak megkeresni a holttestet. A muskétás meg volt győződve arról, hogy talált, s eldobta a gyújtózsínórt. Sötétebb ruhában volt, mint a másik kettő. Kámzsája alól mindössze szeme világított.

Valamit világosodott, és a puska markolatának fémdíszei lágyan csillogtak. Muszasi el nem tudta képzelni, ki akarja őt Okazakiban megölni.

Nem mintha egyébként szűkében lett volna jelölteknek. Csatai során sok embert győzött le, akikben még éghet a bosszúvágy. Másokat megölt, akiknek családja vagy barátai akarhatnak vérbosszút állni.

Aki a Kard Útját követi, mindig ki van téve a veszélynek, hogy megölik, és ahányszor túlél egy összecsapást, mindig megvan a lehetősége, hogy pont ezzel szerzett új ellenséget, teremtett új veszedelmet. A veszély az a köszörűkő, amelyen a kardforgató a lelkét élesíti. Az ellenségek pedig álcázott tanárok.

Tanulni a veszélyből. Még álomban is ébernek lenni. Tanulni az ellenségtől minden alkalommal. A kardot arra használni, hogy az emberek élhessenek. Kormányozni. Elérni a megvilágosodást. Megosztani másokkal az élet örömét. Ezek mind a Kard Útjának szerves részei.

Ahogy Muszasit a híd alatt kuporogva megcsapta a helyzet hideg valósága, egyben fel is rázta, s bágyadtsága elpárolgott. Zajtalanul, aprókat lélegezve hagyta támadóit közeledni. Azok nem találván a holttestet, átkutatták a kihalt utat és a híd előtti teret.

Muszasi szeme elkerekedett. Támadói bár fekete ruhába öltöztek, akár a banditák, két szamurájkardot viseltek, és jól öltözöttek voltak. A körzetben mindössze olyan szamurájok éltek, akik az okazaki Honda-házat, vagy a nagojai Tokugavák Ovari-házat szolgálták. Tudomása szerint egyik hűbérturkon sem voltak ellenségei.

Az egyik férfi eltűnt az árnyékban, és a gyújtózsínórral bukkant elő. Meggyújtotta, integetett. Nyilván további társai vannak a híd túl oldalán. Muszasi nem mozdulhatott, legalábbis most nem. Ha most mutatkozna, kitenné magát a puskatűznek. Ha el is ér a túloldalra, veszély, talán még nagyobb veszély várja ott. De itt sem maradhat sokkal tovább. Mivel tudja, hogy nem

mehetett át a hídon, tovább keresik, és valószínűleg fölfedezik rejtekhelyét.

Villámcsapásként ötlött fel benne a terv. Nem a Háború Művészetének elméleteiből készítette, amelyek a kiképzett harcos ösztönének szövetét adják. Soká eltart, amíg az ember kieszel egy haditervet, és ez gyakran vereséghez vezet olyan helyzetben, ahol a sebesség a döntő tényező. A harcos ösztönét nem lehet összehasonlítani az állati ösztönnel. Mint egy reakció, a bölcsesség és fegyelem kombinációjának eredménye. A végső okfejtés, amely túlmegy minden okon, a képesség, hogy az ember a másodperc tört része alatt megtegye a helyes lépést anélkül, hogy végrehajtaná a gondolkodás folyamatát.

– Nincs értelme rejtőzködnőtök! – kiáltotta. – Ha engem kerestek, itt vagyok! – Mostanra feltámadt a szél, nem volt biztos benne, elér-e hozzájuk a hangja.

Újabb lövés bizonyította, hogy igen, de természetesen Muszasi már nem volt ott. A golyó még a levegőben volt, amikor vagy kilenc lábbal közelebb ugrott a híd végéhez.

Közéjük rontott. Könnyedén szétváltak, három irányból támadták, de mozdulataikból hiányzott az összehangoltság.

Muszasi hosszú kardjával lecsapott a közepen álló férfira, ugyanakkor a röviddel vízszintesen beléhasított a bal oldalt állóba. A harmadik botladozva rohant át a hídon, majd átvette magát a korláton.

Muszasi utanasétált. Oldalra húzódott, időről időre megállt hallgatózni. Amikor semmi nem történt, hazament, lefeküdt.

Másnap reggel két szamuráj jelent meg házában. A bejárat tele volt gyerekszandálokkal. Körbementek az oldalajtóhoz.

– Muka szenszei? – kérdezte egyikük. – Mi a Honda-házból vagyunk.

Muszasi felpillantott írásából. – Igen, én

vagyok Muka.

– És a valódi neve Mijamoto Muszasi. Ha így van, ne is próbálja eltitkolni.

– Én vagyok Muszasi.

– Azt hiszem, ismeri Vatarí Simát.

– Nem tudom, ki az.

– Ő azt mondja, két vagy három haiku-összejövételen is részt vett, ahol ön is jelen volt.

– Most, hogy említi, már emlékszem rá. Egy közös barátunk házában találkoztunk.

– Azt szeretné tudni, hajlandó volna-e meglátogatni, és nála tölteni az estét.

– Ha olyan valakit keres, akivel haikut alkothat, rosszhoz fordult. Bár igaz, hogy meghívtak néhány ilyen összejövételre, de ettől én még csupán egy egyszerű ember vagyok, akinek nem sok tapasztalata van az ilyesmiben.

– Azt hiszem, nem ez jár az eszébe, inkább a harcművészetekről szeretne beszélgetni önnel.

Muszasi tanítványai aggódva nézték a két szamurájt. Néhány pillanatig Muszasi is rájuk meredt, majd bólintott. – Ebben az esetben örömmel fölkeresem. Mikor?

– El tudna jönni ma este?

– Remek.

– Gyaloghintót küld önért.

– Nagyon kedves tőle, várni fogom.

Miután a szamurájok távoztak, Muszasi visszafordult tanítványaihoz. – Rajta, ne engedjétek, hogy eltereljék a figyelmeteket. Lássatok munkához! Nézzetek rám, én is gyakorolok. Meg kell tanulnotok annyira koncentrálni, hogy ne halljátok, miről beszélnek körülöttetek, sem a tücsök ciripelését. Ha fiatalon lusták vagytok, úgy jártok, mint én, és felnőttként kell gyakorolnotok. – Felnevetett, végignézett a tintafoltos arcokon, kezeken.

Napnyugtakor hakamát öltött, és készen állt az indulásra. Épp az ecsetáros feleségét nyugtatgatta, hogy biztonságban lesz, mert az

asszony, úgy nézett ki, bármelyik pillanatban sírva fakadhat, amikor megérkezett a gyaloghintó. Nem az az egyszerű, kosárforma palankin volt, amit városszerte látni, hanem lakkozott luxusszék, amelyet két szamuráj és három szolga kísért.

Az elkápráztatott szomszédok odagyűltek, és sutyorogtak. A gyerekek rohantak a barátaikhoz, és izgatottan csevegtek.

– Csak nagy emberek járnak ilyen gyaloghintóban. A tanárunk nem akárki lehet.

– Hova mehet?

– Vajon visszajön-e?

A szamuráj becsukta a palankin ajtaját, megtisztította előtte az utat az emberektől, és elindultak.

Muszasi, bár nem tudta, mit is várjon, gyanította, hogy összefüggés van a meghívás és a Jahagi-hídon történetek között. Talán Sima hálás neki, amiért megölt két Honda-szamurájt. Ám ugyanúgy lehet az is, hogy Sima személye rejtőzködik a kémkedés és az orvtámadás mögött, most pedig hajlandó nyíltan szembefordulni vele. Muszasi nemigen hitt abban, hogy bármi jó is kisülhet a mai találkozásból. Beletörődött, hogy nehéz percek várnak rá. Nem sokra ment a spekulációval. A Háború Művészete megkövetelte, hogy tudja meg, mi a helyzet, és ennek megfelelően cselekedjen.

A gyaloghintó gyengéden himbálózott, akár egy hajó a tengeren. Behallatszott a fenyőfák közt zúgó szél hangja, s ebből Muszasi arra következtetett, hogy az északi várfal közelében levő erdőben haladhatnak. Nem úgy nézett ki, mint aki megjósolhatatlan mészárlásra készül. Félig behunyt szemmel mintha szunyókált volna.

A várkapu nyikorogva kinyílt, a hordárok léptei lassabbak lettek, a szamurájok fojtottabban beszéltek. Pislákoló lámpások mellett haladtak el, és a vár épületéhez értek. Muszasi kiszállt, és a

szolgák hallgatagon, de udvariasan egy nyitott pavilonhoz vezették. Mind a négy oldalon fel voltak húzva a rolók, és a szél kellemes hullámokban áramlott át rajta. A lámpák elhomályosodtak, majd fellángoltak. Itt nem érződött, milyen tikkasztó az éjszaka.

– Vatari Sima vagyok – szólalt meg vendéglátója.

Jellegzetes mikavai szamuráj volt. Izmos, férfias, éber, nyomát sem mutatja gyengeségnek.

– Mijamoto Muszasi vagyok – felelt Muszasi hasonló egyszerűséggel és meghajolt.

Sima viszonzta a meghajlást. – Helyezze kényelembe magát! – közölte, aztán minden különösebb formalitás nélkül a tárgyra tért. – Úgy tudom, tegnap éjjel megölt két szamurájt. Igaz?

– Igen, igaz – Muszasi Sima szemébe nézett.

– Bocsánatkéréssel tartozom – mondta Sima komolyan. – Ma hallottam az incidensről, amikor jelentették a halálukat. Természetesen eljárás indult. Bár hosszú idő óta ismerem az ön nevét, mostanáig nem tudtam, hogy Okazakiban él. Ami a támadást illeti, kiderült, hogy a mi embereinknek egy csoportja támadt önre. Közülük egy, Mijake Gumbei, a Togun-iskola harci szakértőjének tanítványa.

Muszasi nem érezte úgy, hogy megpróbálják becsapni, és hitt Simának, ahogy a történet fokozatosan kibontakozott.

– Gumbei tanítványa egyike volt a több Honda-szamurájnak, akik azelőtt a Josioka-iskolában tanultak. A hangadók összegyűjtötték őket, és eldöntötték, hogy megölik azt az embert, aki véget vetett a Josioka-iskola dicsőségének.

Muszasi tudta, hogy Josioka Kempó neve még mindig fogalom az országban. Különösen Japán nyugati részén nehéz lett volna olyan hűbérbirtokot találni, ahol ne szolgáltak volna olyan szamurájok, akik tőle tanultak. Muszasi

elmondta Simának, megérti gyűlöletüket, de személyes haragnak tekinti, és nem a Háború Művészetével összhangban álló, jogos bosszúoknak.

Sima láthatóan egyetértett vele. – Magamhoz hívtam a túlélőket, és megfeddtem őket. Remélem, megbocsát nekünk, és megfélemledik a dologról. Gumbei is igen megharagudott. Ha nem bánja, szeretném önt bemutatni neki. Ő is bocsánatot akar kérni.

– Nem szükséges. Ami történt, bármikor előfordulhat azzal, aki a harcművészeteknek szentelte magát.

– Akkor is...

– Nos, hagyjuk a bocsánatkéréseket, de ha az Útról beszélgetne velem, boldogan találkoznék vele. Ismerős a neve.

Elküldtek Gumbeiért, s miután túlestek a bemutatkozáson, a beszélgetés a kard, kardforgatás felé terelődött.

– Szeretném, ha mesélne a Togun-iskoláról. Ön teremtette? – kérdezte Muszasi.

– Nem – felelt Gumbei. – Mesteremtől, Kavaszaki Kaginoszukétól tanultam, Ecsizen tartományban. A kézikönyv alapján, amit tőle kaptam, akkor fejlesztette ki, amikor Közükében, Hakuun hegyén élt remeteként. Úgy tűnik, sok technikáját egy Tógumbo nevű tendai szerzetestől tanulta... De inkább ön meséljen magáról. Több alkalommal is hallottam a nevét említeni. Az volt a benyomásom, hogy idősebb. És ha már itt van, talán megtisztelhetne egy leckével. – Hangja barátságos volt, a kihívás mindazonáltal félreérthetetlenül megtörtént.

– Majd valamikor máskor – nevetett Muszasi könnyedén. – Most már mennem kell. Azt sem tudom, hogy találok haza.

– Majd elküldök valakit önnel, amikor távozik – nyugtatta meg Sima.

– Amikor megtudtam, hogy két embert

levágtak, elmentem megnézni – folytatta Gumbei. – A sebek alapján nem tudtam meghatározni a testek helyzetét. Ezért kikérdeztem azt az embert, aki megmenekült. Az volt a benyomása, hogy ön két kardot használ egyszerre. Igaz lenne?

Muszasi mosolyogva felelte, hogy tudatosan soha nem tett ilyet. Mindig úgy tekintett a küzdelmére, mintha egy testtel, egy karddal küzdene.

– Ön túlságosan is szerény – szolt Gumbei. – Meséljen róla, hogyan gyakorol! Milyennek kell lenni a súlyoknak, hogy szabadon forgasson két kardot?

Muszasi látta, hogy nem távozhat, míg valami magyarázatfélét nem ad. Körülnézett a szobában. Pillantása megpihent az alkóvban lévő két muskétán. Megkérdezte, használhatná-e őket. Sima beleegyezett, Muszasi pedig a két fegyverrel a kezében a szoba közepe felé ment, a csövénél fogta a muskétákat, mindkét kezével egyet.

Egyik térdére ereszkedett. – A két kard mindössze egyetlen kard – mondta. – Az egy kard, az két kard. A két karunk különböző, mégis ugyanahhoz a testhez tartozik. Minden dologban a végső érv nem kettős, hanem egyetlen. Ebben a megközelítésben minden stílus és iskola egyforma. Megmutatom.

Spontán fakadtak ki belőle a szavak, és ahogy végzett, felemelte a karját. – Engedelmükkel! – mondta, és pörgetni kezdte a muskétákat. Kis szélvihart kavarva orsóként pörögtek. Két beszélgetőtársa elsápadt.

Muszasi abbahagyta, könyökét oldalához húzta, aztán visszament az alkóvhöz, és helyére tette a muskétákat. Könnyedén felnevetett: – Talán ez segít önöknek megérteni! – Anélkül, hogy további magyarázatot adott volna, meghajolt vendéglátója előtt, és távozott. A döbönt Sima megfélekedezett arról, hogy valakit vele küldjön.

Muszasi, miután kiért a kapun, megfordult, és

még egy pillantást vetett a várra. Megkönnyebbült, hogy kijutott Vatarí Sima szorításából. Még mindig nem tudta a férfi valódi szándékait, és nemcsak hogy lelepleződött kiléte, de zűrbe is keveredett. A legbölcsebb, amit tehet, ha még ma éjjel elhagyja Okazakit. Matahacsinak tett ígéletén gondolkodott, hogy vele együtt vár Gudó visszatértére, amikor megpillantotta Okazaki fényeit és egy hang szólította meg az út menti kis szentélyből.

– Muszasi! Én vagyok az, Matahacsi. Aggódtunk miattad, úgyhogy kijöttem ide, hogy várjalak.

– Aggódtatok?

– Elmentünk a házadhoz. A szomszédasszony elmondta, hogy egy ideje emberek kémkednek utánad.

– Kivel?

– Ma visszatért a mester.

Gudó a szentély verandáján üldögélt. Szokatlan arcú ember volt. Bőre fekete, mint az óriástücsöké. Mélyen ülő szemei fényesen ragyogtak magas szemöldöke alatt. Negyvenötven közöttinek tűnt, de az ilyen ember korát lehetetlen megmondani. Bár szikár és izmos volt, hangja öblös.

Muszasi odament, letérdelt, homlokát a földhöz érintette. Gudó egy-két percig csöndesen nézte. – Rég találkoztunk – mondta végül.

Muszasi felemelte a fejét. – Nagyon rég! – mondta halkán. Gudó vagy Takuan, Muszasi régóta meg volt győződve arról, hogy csakis ennek a két embernek egyike képes jelen cselekvésképtelenségéből kikökkenteni. Végre egy egész évnyi várakozás után itt van Gudó. Úgy nézett fel a pap arcába, ahogy a Holdra egy sötét éjszakán.

– Szenszei! – kiáltott fel hirtelen.

– Mi baj? – Gudónak kérdezni sem kellett volna, tudta, mit akar Muszasi, ahogy az anya

érzi meg, gyereke mit kíván.

Muszasi ismét a földre hajtotta fejét. – Csaknem tíz éve, hogy öntől tanulhattam.

– Ilyen rég?

– Igen, de hiába telt el annyi év, kétlem, hogy egyáltalán haladtam volna bármit is az Úton.

– Még mindig gyerekként beszélsz. Nem haladhattál messzire.

– Tele vagyok sajnálattal.

– Csakugyan?

– Oly keveset értem el edzéssel és önfegyelmemmel.

– Mindig ilyesmikről beszélsz. Amíg így viselkedsz, az egész haszontalan.

– Mi történik, ha feladom?

– Ismét gúzsba lennél kötve. Emberi szemét lennél, rosszabb, mint azelőtt, amikor pusztán tudatlan bolond voltál.

– Ha elhagyom az Utat, a mélységbe zuhanok. Ám, amikor követni próbálom a csúcsig, úgy érzem, nem vagyok képes a feladatra. Félúton kavargok a szélben. Sem a vívó nem vagyok, sem az az emberi lény, aki lenni akarok.

– Jó összegzés.

– Nem tudja, milyen kétségbeesett vagyok. Mit tegyek? Mondja meg! Hogyan szabadulhatnék meg a zavartól és a bénultságtól?

– Miért engem kérdezel? Mért nem magadban bízol?

– Hadd üljek ismét lábainál, és fogadjam korholását! Én és Matahacsi. Vagy üssön rám botjával, hogy felébresszen ebből a sötét ürességből! Könyörgök, szenszei, segítsen! – Muszasi nem emelte fel fejét. Nem volt könnyes a szeme, de hangja elfúlt.

Gudó egyáltalán nem hatódott meg. – Gyere, Matahacsi! – szólt és elindult.

Muszasi utánarohant, megragadta ruhaujját, kért, könyörgött.

A pap csöndben rázta a fejét. Amikor pedig

Muszasi makacskodott, így felelt:- Szó sem lehet róla! – Majd dühösen: – Mit mondhatnék neked? Ugyan mit adhatnék még neked? Legfeljebb egy ütést a fejedre! – meglóbálta öklét a levegőben, de nem ütött vele.

Muszasi elengedte a ruha ujját, úgy tűnt, mondani akar valamit. A pap pedig fürgén továbbment, hátra sem nézett.

Matahacsi szólalt meg Muszasi mellett. – Amikor a templomnál találkoztam vele, elmagyaráztam neki érzéseinket és azt, hogy miért akarunk a tanítványai lenni, de alig figyelt rám. Amikor befejeztem, annyit mondott: – Óh! – aztán odavetette, hogy követhetem és szolgálhatom. Talán ha követsz minket, máskor, amikor jókedvében találod, megkérdezheted tőle, amit akarsz.

Gudó megfordult, Matahacsit hívta.

– Jövök! – kiáltott Matahacsi. – Tedd, amit mondtam! – tanácsolta Muszasinak, aztán rohant, hogy utolérje a papot. Muszasi úgy vélte, végzetes lesz, ha Gudó ismét eltűnik a szeme elől. Úgy határozott, hogy követi Matahacsi tanácsát. A világegyetem folyásában az emberi élet hatvan vagy hetven éve, mindössze egy villanás. Ebben a rövid kis időtartamban jutott részéül egy olyan kiváltság, hogy találkozhatott egy olyan emberrel, mint Gudó. Bolond lenne, ha hagyná elillanni a lehetőséget.

Szent lehetőség ez, gondolta. Meleg könnyek gyülekeztek szeme sarkában. Ha kell, a világ végéig követi Gudót, űzi, míg meg nem hallja tőle azt, amire vár.

Gudó elment a Hacsidzsó-hegy mellett, láthatóan már ügyet sem vetett az ottani templomra. Szíve már együtt utazott a vízzel és a felhőkkel. Amikor a Tokaido országútra ért, nyugat felé fordult, Kiotó felé.

A zen-mester hozzáállása az utazáshoz meglehetősen különc és szeszélyes volt. Egy nap, amikor esett, egész nap a fogadóban maradt, és Matahacsi mokszával kezelte. Mino-tartományban hét egész napra megállt a Daiszendzsiben, és néhány napot a hikonei zen-templomban is eltöltött, úgyhogy csak lassan közeledtek Kiotó felé.

Muszasi ott aludt, ahol tudott. Amikor Gudó megszállt egy fogadóban, ő egy másik szálláshelyen, vagy odakünn töltötte az éjszakát. Ha a pap Matahacsival egy templomban állt meg, Muszasi a kapu fedele alatt talált menedéket. Mit számított a szűkölködés ahhoz képest, mennyire szűksége volt Gudó iránymutatására.

Egy éjjel a templom mellett a Biva-tónál hirtelen rádöbbsent, hogy közeleg az ősz. Végignézett magán, és látta, hogy leginkább egy koldusra emlékeztet. Haja természetesen patkányfészek volt, mivel meg sem akarta fésülni, amíg a pap meg nem könyörül rajta. Hetek teltek el anélkül, hogy borotválkozott vagy fürdőt vett volna. Ruhái gyorsan elrongyolódtak, s mostanra úgy érezte, mintha fenyőtoboz súrolná bőrét.

Úgy tűnt, a csillagok lehullanak az égről. Muszasi gyékényszőnyegére nézett. Micsoda bolond vagyok! – gondolta. Hirtelen egész hozzáállása betegesnek tűnt. Keserűen felnevetett. Makacsul, csendesen ragaszkodott céljához, de ugyan mit vár a zen-mestertől? Talán anélkül nem élheti le életét, hogy így kínozza magát? Hisz még a testét ellepő tetveket is kezdte sajnálni.

Gudó egyértelműen közölte vele, hogy nem tud mit nyújtani neki. Mi értelme lenne erőltetni

valamiért, amivel nem rendelkezik. Hiba megvetni, még ha Gudó annyit sem törődött vele, mint amennyit egy út menti kóbor kutyával törődött volna.

Főlnézett a szemébe csüngő hajtincseken keresztül. Nem kétséges, őszi a hold. De a szűnyogok! Bőre, amely teli volt pettyezve vörös foltokkal, már nem is érzékeny csípésükre.

Kész volt bevallani magának, hogy van valami, amit nem ért, de úgy gondolt rá, mint egyetlen dologra. Bárcsak rájönne, mi az! Lehullanának a karját béklyózó kötelékek. Egy pillanat alatt megoldana mindent. De ahányszor úgy érezte, mindjárt megragadja, kicsúszott a kezei közül.

Ha útja ide vezetett, inkább meghal, mert nem látja értelmét, hogy éljen. Elnyúlt a kapu teteje alatt. Amikor az álom elkerülte, tovább tűnődött, mi lehet a titok. Egy kardtechnika? Nem, nem csak. A világban való boldogulás titka? Nem, ennél több. Ocú problémájának megoldása? Nem, egyetlen férfi sem érezheti magát ily nyomorultul egy nő iránti szerelme miatt. Egyetlen, mindent felölelő válasznak kell lennie, amely minden nagysága ellenére lehet, hogy nem nagyobb egy mákszemnél.

Gyékényébe burkolózva olyan volt, mint egy hernyó. Azon gondolkodott, vajon Matahacsi jól alszik-e. Irigységet érzett, ha barátjára gondolt. Matahacsit láthatóan nem bénítják meg problémái. Ő viszont mindig mintha új problémákat keresne, amikkel kínozhatja magát.

Pillantása a kapuoszlopon levő táblára esett. Főlállt és odament, hogy közelebbről szemügyre vegye. A holdfénynél felolvasta:

Könyörgök, próbáld megtalálni az alapvető forrást!

Pai-Csang érdemei meghatolták Pai-jünt.

Hu-Csiu sóhajtva hallgatta Pai-Jün

tanítását.

*Akárcsak nagy elődeink.
Ne ragadj le a leveleknél,
Vagy törődj egyedül az ágakkal.*

Feltehetőleg a Daitokudzsi alapítója, Daitó Kokusi *Végrendeletéből* való az idézet.

Muszasi újraolvasta az utolsó két sort. Levelek és ágak... Hány embert térítenek el útjukról lényegtelen ügyek? Vajon nem erre példa ő is? A gondolat mintha könnyített volna terhén, ám kételyei megmaradtak. Miért nem engedelmeskedik neki kardja? Pillantása miért vándorol el a célról? Mi gátolta meg, hogy elérje a tisztaságot?

Valahogy mindez szükségtelennek látszott. Tudta, hogy akkor támad az emberre a nyűgösség, telepszik rá a habozás, amikor odáig jutott az úton, ameddig csak lehetséges. – Levelek és ágak. Hogyan lehetne kitörni a körből? Hogyan juthat a magvához és rombolhatja le?

*Nevetek saját tízéves zarándoklatomon.
Kopott ruha, rongyos kalap, zen kapukon
kopogtatok.
A valóságban Buddha Törvénye egyszerű.
Edd rized, idd a teád, viseld ruhád.*

Muszasinak eszébe jutott ez a vers, amelyet Gudó önmagát gúnyolva írt. A pap akkoriban nagyjából annyi idős lehetett, mint Muszasi most.

Amikor Muszasi először látogatott a Mjósindzsibe, a pap elkergette ajtajától, épp hogy bele nem rúgott. – Micsoda kifacsart gondolkodás vezetett házamhoz! – kiabálta. De Muszasi makacs volt, és később, amikor elérte, hogy

bejuthatott, Gudó ezzel a gunyoros verssel jutalmazta. És kinevette, ugyanazt mondta, amit néhány héttel ezelőtt. – Csak beszélsz... Hasztalan.

Muszaszi alaposan elkedvetlenedett. Lemondott az alvásról, körbesétálta a kaput. Pont idejében, hogy lássa, amint két alak bukkan elő a templomból.

Gudó és Matahacsi szokatlan gyors tempóban szedték a lábukat. Talán sürgősen hívták őket a Mjósindzsibe, Gudó szektájának központi templomába. Bárhogy legyen is, Gudó elsietett a szerzetesek mellett, akik összegyűltek, hogy elkísérjék, és egyenesen a szetai Kara-híd felé tartott.

Muszaszi követte őket Szakamotó alvó városán keresztül. Be voltak zárva a fatáblás nyomdák, a zöldséges, s még a máskor oly hangos kocsmák is, csak a kísérteties Hold volt velük.

Elhagyva a várost, felfelé kapaszkodtak a Hiei-hegyre. Elhagyták a ködfátyolba burkolózó Miiderát és Szekicsit. Szinte senkivel nem találkoztak. Mikor a hágóhoz értek, Gudó megállt és mondott valamit Matahacsinak. Alattuk terült el Kiotó, a másik irányban a csendes Biva-tó. Magán a Holdon kívül minden olyan volt, mintha csillámpalából lett volna. Puha, ezüstös köd tengere.

Muszaszi néhány perc múlva ért a hágóhoz. Meghökkenve pillantotta meg tőle alig egyméternyire a mestert. Hetek óta először néztek egymás szemébe.

Gudó egy szót sem szólt.

Muszaszi is hallgatott.

Most... most kell megtörténnie, gondolta Muszaszi. Ha a pap eljut egészen a Mjósindzsiig, ki tudja, hány hétig kell várnia, míg ismét módja lesz látni.

– Kérem, uram – kezdte. Melle kidagadt, nyaka megfeszült. A hangja olyan volt, mint a rémült

gyereké, aki megpróbál elmondani anyjának valamit, amit igazából nem akar kimondani. Szégyenlősen araszolt előre.

A pap nem ereszkedett le oda, hogy megkérdezze, mit akar. Arca mintha száraz lakkszobor lett volna, csak a szeme világított fehéren, haragos pillantással meredt Muszasira.

– Kérem, uram! – Muszasi mindent elfelejtett, csak a lángoló vágy hajtotta előre, térdre esett, meghajolt. – Csak egyetlen bölcs szót, egyetlen szót! – Mintha órákig várt volna. Aztán nem volt képes tovább visszatartani magát, és újra könyörögni kezdett.

– Hallottam már mindezt – szakította félbe Gudó. – Matahacsi minden este rólad beszél. Mindent tudok, amit lehet, még a nőről is.

Jégesőként kopogtak a szavak. Muszasi ha akarta volna, sem lett volna képes felemelni fejét.

– Matahacsi, egy botot!

Muszasi behunyta a szemét, várta a csapást. De Gudó ahelyett, hogy ütött volna, egy kört rajzolt köré. Aztán anélkül, hogy valamit is mondott volna, elhajította a botot.

– Menjünk, Matahacsi! – vetette oda. Gyors léptekkel elindultak.

Muszasi felháborodott. A több héten át tartó kegyetlen megalázkodás után, őszinte erőfeszítést tett, hogy befogadja a tanítást. Gudó visszautasítása jóval több a szánalom hiányánál. Szívtelen, kegyetlen, egy ember életével játszik.

– Gaz pap!

Muszasi dühös pillantással nézett a távozók után. Ajkát haragosan összeszorította.

„Nincs mit adnom.” Ahogy Gudó szavain elmélkedett, kezdte úgy érezni, csalókák, azt sejtetik, mintha a pap tudna mit nyújtani, holott nincs semmi a bolond fejében.

Na, várj csak, gondolta Muszasi. Nincs szükségem rád. Nem függök senkitől. Ha jól belegondol, senkire nem számíthat, csak magára.

Ember, akárcsak Gudó és a többi mesterek is mind.

Felállt, félig saját haragja emelte. Néhány percig a Holdra meredt, aztán ahogy haragja lehiggadt, pillantása a körre esett. Még mindig a körben állva megfordult, és közben eszébe jutott a bot, amely nem érintette.

Egy kör! Mit jelentsen ez? Gondolatai elkalandoztak.

Tökéletesen kerek vonal, se vége, se kezdete, se szöglete. Ha végtelenségig nyúlik, maga a világegyetem lesz. Ha összezsugorodik, azonos lesz a végtelen, pici ponttal, amelyben lelke lakozik. A lelke kerek. A világegyetem is kerek. Nem kettő, hanem egy. Egy egység, ő maga és a világegyetem.

Halk kattánás hallatszott, ahogy előhúzta kardját, és átlósan kinyújtotta. Az árnyék egy „ó” jelre emlékeztetett. A világegyetem körötte ugyanaz maradt. Ugyanúgy, ahogy ő maga sem változott. Pusztán az árnyék. Csak egy árnyék, gondolta. Az árnyék nem az igazi énem. A fal, amelybe mostanáig fejét verte, mindössze árnyék, saját zavaros agyának árnyéka.

Felemelte fejét, vad üvöltés hagyta el ajkát.

Bal kezével kinyújtotta rövid kardját. Az árnyék ismét változott, de a világegyetem képe egy fikarcnyit sem. A két kard egy volt, és része a körnek.

Nagyot sóhajtott. Kinyílt a szeme. Ismét felnézett a Holdra, és látta, hogy a hatalmas korongot tekintheti azonosnak a karddal, vagy annak a lelkével, aki a földön jár.

– Szenszei! – kiáltotta és Gudó után futott. Semmit nem akart már a paptól, de bocsánatkéréssel tartozott neki, amiért ily hevesen gyűlölte. De néhány lépés után megtorpant. Csak levelek és ágak, gondolta.

– Ocú itt van?

– Igen, itt vagyok.

Egy arc bukkant fel a sövény fölött.

– Maga Mambei, a kenderkereskedő, ugye? – kérdezte Ocú.

– Nem szívesen zavarom, amikor elfoglalt, de hallottam valamit, ami érdekelheti.

– Jöjjön bel! – mutatott Ocú a kerítésen levő faajtóra.

Amint azt az ágakról és oszlopokról lógó ruhák mutatták, a ház az egyik kelmefestőé volt, aki az országszerte sikamai kék néven ismert, erős anyagot gyártotta. A ruhát többször is indigófestékbe mártották, és minden egyes alkalom után hatalmas mozsárban püfölték. A fonal pedig úgy átítatódott a festékkel, hogy rég elnyűtték, mielőtt kifakult volna.

Ocú még mindig nem szokott hozzá a döngölő kezeléséhez, de keményen dolgozott, és ujjai a kék festéktől voltak foltosak. Edőban, miután megtudta, hogy Muszasi eltávozott, fölkereste a Hódzsó- és Jagyú-házakat, majd azonnal tovább folytatta a keresést. Az előző nyáron Szakaiból Kobajasi Tarozaemon egyik hajóján jött Sikamába, a háromszögű folyótorkolatnál lévő halászfaluba, ahol a Sikama-folyó a Belső-tengerbe folyik.

Ocúnak eszébe jutott, hogy szoptatós dajkája egy sikamai kelmefestőhöz ment férjhez. Megkereste, és most nála élt. Mivel a család szegény volt, Ocú kötelességének érezte, hogy segítsen a munkában, ami általában is fiatal, hajadon nők dolga volt. Munka közben gyakran énekeltek, és a falusiak azt állították, képesek egy lány hangjából megmondani, hogy szerelmes-

e valamelyik fiatal halászba, vagy nem.

Ocú megmosta kezét, letörölte az izzadságot homlokáról, majd beinvitálta Mambeit, és helyet kínált a verandán.

A férfi egy legyintéssel elhárította a kínálást. – Ugye, ön Mijamoto faluból jött?

– Igen.

– Jártam arra üzleti ügyben; kendert vásárolni, és a minap egy pletykát hallottam.

– Igen?

– Önről.

– Rólam?

– Azonkívül hallottam valamit egy Muszasi nevű férfiről is.

– Muszasiról? – Ocú szíve a torkában dobogott, arca lángolt.

Mambei könnyedén felnevetett. Bár már ős volt, még mindig erősen tűzött a nap. Összehajtott egy kéztörölt, a fejére tette és a sarkára guggolt. – Ismer egy Ogin nevű asszonyt?

– Muszasi nővérére gondol?

Mambei hevesen bólintott. – Szajóban, Mikacuki faluban találkoztam vele. Történetesen megemlítettem az ön nevét, láthatóan meglepődött.

– Elmondta neki, hol vagyok?

– Igen. Mért ne mondtam volna?

– Most hol él?

– Egy Hirata nevű szamurájnál lakik. Azt hiszem, valami rokona. Azt mondta, nagyon szeretné látni önt. Többször is elmondta, mennyire hiányzik neki, mennyi mondandója van. Némelyik ezek közül titok. Azt hittem, rögtön elsírja magát.

Ocú szeme elvörösödött.

– Ott, az út közepén természetesen nem volt módja levelet írni, de megkért, mondjam meg önnek, látogasson el Mikacukiba. Azt mondta, ő is szívesen eljönne, de most nem tud. – Mambei néhány pillanatra elhallgatott. – Nem

bocsátkozott részletekbe, de azt mondta, hogy hallott Muszasiról. – Aztán a kereskedő hozzátette azt is, hogy másnap Mikacukiba indul, és javasolta, hogy Ocú tartson vele.

Bár Ocú azonnal döntött, úgy érezte, meg kell beszélnie a dolgot a kelmefestő feleségével is. – Este tudatom önnel a válaszomat – mondta.

– Helyes. Ha úgy dönt, hogy jön, kora reggel indulunk. – A tenger halkán mormolt a háttérben. Mambei hangja különösen hangosnak tűnt, s még Ocú halk válasza is mintha éles lett volna.

Mambei kiment a kapun. Az öbölben egy fiatal szamuráj ült, és egy maréknyi homokot morzsolgatott a kezei közt. Átható pillantással nézett Mambei után, mintha csak gondolatait akarná igazolni. Csinosan volt öltözve és gingkólevél formájú szalmakalapot viselt. Tizennyolc-tizenkilenc éves lehetett. Amikor a kenderkereskedő eltűnt szem elől, megfordult és a kelmefestő házat nézte.

Ocú bármennyire is izgalomba jött Mambei híreitől, fogta a döngölőt, és folytatta munkáját. A döngölők hangja az énekléssel keveredve szállt a levegőben. Ocú ajkát egyetlen hang sem hagyta el, de szívében dalolt. Aztán csendesen elsuttogott egy verset, amelyet egy régi gyűjteményben olvasott.

*Első találkozásunk óta
Szerelmem mélyebb.
Mint másoké.
Még ha nem is ér fel
Sikama színeivel vagy ruháival.*

Biztos volt benne, hogy ha meglátogatja Ogint, megtudja, merre jár Muszasi. És Ogin is nő. Neki könnyen elmondhatja érzéseit.

Döngölője egyre lassabban, egyre halkabban vert. Ocú rég érezte ilyen boldognak magát. Átérezte a költő érzéseit. Gyakran látta szomorúnak és idegennek a tengert. Ma szédítő volt, és a lágy hullámok szinte kirobbantak a reménytől.

Ocú egy magas szárítópóznára akasztotta a ruhát. Szívében örömujjongással kiment a nyitott kapun. A szeme sarkából megpillantotta a fiatal szamurájt, aki minden sietség nélkül bóklászott a vízparton. A lánynak sejtelve sem volt, ki lehet, de valahogy felhívta magára Ocú figyelmét. És rajta kívül nem vett észre semmit, még a sós szélben vitorlázó madarat sem.

Úti céljuk nem volt távol, még egy nő is könnyen megtehetett ekkora távolságot, egyszeri pihenéssel út közben. Most már csaknem dél volt.

– Sajnálom, hogy ilyen fáradságot okozok – mondta Ocú.

– Semmi baj. Jól bírja a gyaloglást – dicsérte Mambei.

– Hozzászoktam az utazáshoz.

– Hallottam, hogy Edóban is járt. Komoly út egy egyedül utazó nő számára.

– A kelmefestő felesége mondta el?

– Igen, mindent hallottam. A mijamotóiak is beszélnek önről.

– Hát persze. Olyan kínos – ráncolta Ocú homlokát.

– Kár zavarba jönnie. Hogyha ennyire szeret valakit, ugyan ki mondhatja meg, hogy sajnálni kell-e, vagy gratulálni? De nekem úgy tűnik, ez a Muszasi egy kicsit hideg szívű.

– Nem, egyáltalán nem az.

– Hát nem neheztel rá azért, ahogy viselkedett?

– Csak engem lehet hibáztatni. Számára a legfontosabb az edzése és a tanulás. Én nem

vagyok képes ebbe beletörődni.

– Én semmi rosszat nem látok abban, ahogy érez.

– De nekem úgy tűnik, rengeteg bajt okoztam neki. – Hm. Bárcsak hallaná a feleségem! Ilyennek kellene

lenniük a nőknek.

– Ogin férjnél van? – kérdezte Ocú.

– Ogin? Ó, nem vagyok biztos benne – vont vállat Mambei, aztán témát változtatott. – Ott egy teaház, pihenjünk egy kicsit!

Bementek és dobozos ebédjük mellé teát rendeltek. Éppen végeztek, amikor néhány arra járó lovász és hordár baráti hangon odaszólt Mambeinek.

– Hé, nem ugrasz ma be a Handába játszani? Mindenki panaszkodik, a minap az egész pénzünket elvitted!

Mambei zavartan kiáltott vissza, mintha nem értette volna őket. – Ma nincs szükségem lovakra! – Aztán gyorsan Ocúhoz fordult: – Nem megyünk?

Amikor kisiettek a teaházból, az egyik lovász így szólt: – Nem csoda, hogy leráz minket, nézzétek azt a lányt!

– Elmondom ám az asszonynak, Mambei! Miközben gyorsan kimentek, hallottak még egy-két efféle megjegyzést. Aszaja Mambei sikamai boltja minden bizonnyal nem tartozott a legkiemelkedőbb üzleti vállalkozások közé. A közeli falvakban vásárolt kendert, és kimérte a halászok feleségeinek, lányainak, hogy vitorlát, vagy egyebeket készíthessenek. De mégiscsak a saját vállalkozásának gazdája volt, és Ocú különösnek találta, hogy ilyen baráti viszonyban van közönséges hordárokkal.

Mambei mintha csak el akarta volna oszlatni a lány kimondatlan kétségeit: – Mit kezdhet az ember az ilyen népséggel? Csak mert megteszem nekik a szívességet, hogy megbízom őket, hozzák

le a holmimat a hegyről, még nem ok arra, hogy ilyen közel engedjem őket magamhoz.

Tacunóban töltötték az éjszakát, és másnap reggel, amikor útnak indultak, Mambei ugyanolyan kedélyes és figyelmes volt, mint eddig. Mire Mikacukiba értek, a hegyek lábánál már kezdett sötétedni.

– Mambei. ez itt nem Mikacuki? – kérdezte Ocú idegesen. – Ha átmegyünk a hegységen, Mijamotóba érünk. – A lány hallott róla, hogy Oszugi ismét Mijamotóban van.

Mambei megtorpant. – Igen, tényleg. Pont a másik oldalon van. Nem érez honvágyat?

Ocú a hegységek fekete, hullámos taraja és az esti égbolt felé emelte pillantását. Kihaltnak tűnt a környék, mintha az emberek, akiknek itt kellene lenniük, eltűntek volna.

– Nincs messze innen. Elfáradt már? – Mambei tovább gyalogolt.

– Ó, nem. És ön?

– Én nem, megszoktam ezt az utat, rendszeresen járok erre.

– Pontosan hol van Ogin háza?

– Arra – mutatta Mambei. – Most már biztos vár minket.

Valamivel gyorsabban gyalogoltak. Amikor odaértek, ahol az emelkedő meredekebb lett, szétszórta házakat pillantottak meg. A tacunói országút egyik megállóhelye volt itt. Nem elég nagy ahhoz, hogy városnak nevezzék, de büszkélkedhetett egy olcsó, „egyáltalán” étkezdével, ahol lovászok tanyáztak, és néhány szerényebb fogadó is sorakozott az út két oldalán.

– Most egy kicsit kapaszkodnunk kell – jelentette ki Mambei, amikor kiértek a faluból. Letértek az útról, és elindultak fölfelé, a helyi templomhoz vezető, meredek kőlépcsőn.

Ocú, akár egy riadt kismadár, úgy érezte, valami nincs rendjén. – Biztos, hogy jó irányba jöttünk? Erre nincsenek házak.

– Ne aggódjon. Magányos hely, de csak üljön le, pihenjen a szentély verandáján. Én addig elmegyek Oginért.

– Mért van erre szükség?

– Elfelejtette? Pedig biztos említettem; Ogin azt mondta, lehet, hogy olyan vendégei lesznek, akikkel önnek kényelmetlen lenne találkozni. A háza ennek a ligetnek a másik oldalán található, hamar visszaérek. – Elsietett a sötét kriptomériákon keresztül vezető, keskeny ösvényen. Ahogy sötétebb lett, Ocú kezdte egyre kényelmetlenebbül érezni magát. Elszáradt levelek pihentek meg ölében. Tűnődve fölvette az egyiket, és ujjai körül forgatta. Butaság vagy tisztaság – ki tudja? –, de valamelyiktől ő volt a megtestesült szüziesség.

Hirtelen zajt hallott a szentély körül. Leugrott a földre. – Ne mozdulj, Ocú! – parancsolt rá egy rekedt, ijesztő hang.

Ocú felnyögött, kezét a füleire tapasztotta.

Néhány sötét alak bukkant elő a szentély mögül és vette körül a remegő lányt. Bár szeme csukva volt, egyiküket tisztán látta. Rémisztőbbnek és nagyobbak a többiekénél. Az ősz hajú boszorkány, akit túl gyakran látott lidérces álmaiban.

– Köszönöm, Mambei – mondta Oszugi. – Most pedig peckeljétek föl a száját, mielőtt sikoltozni kezd, és vigyétek Simonosóba. – A bűnöst a tisztítótűzbe küldő pokol királya rémisztő tekintélyével beszélt.

A négy vagy öt férfi láthatóan falusi gazfickó volt, akiknek valami közülük lehetett Oszugi családjához. Kiáltozva, zsákmány fölött verekedő farkasok módjára vetették magukat Ocúra, és összekötözték, hogy csak a lába maradt szabad.

– Vágjunk át a rövidebb úton! Mozgás!

Oszugi hátramaradt, hogy elintézzé Mambeit. – Jó, hogy elhozta ide! – mondta, miközben obijából pénzt vett elő. – Féltem, hogy nem

sikerül megoldania. – Majd hozzátette: – Aztán egy szót se senkinek!

Mambei elégedett pillantással dugta ruhaujjába a pénzt. – Ó... egyáltalán nem volt nehéz. Az ön terve csodálatosan bevált.

– Ez volt aztán a látvány! Megrémült, mi?

– Még futni sem tudott, csak ott állt! Ha-ha. De talán ...

– Elég gonosz dolog volt tőlünk.

– Mi gonoszság van ebben? Tudná csak, hogy én min mentem keresztül!

– Igen, igen. Mindent elmesélt.

– Nos, nem vesztegethetem itt az időmet. Még találkozunk, Látogasson meg minket Simonosóban.

– Vigyázzon magára. Veszélyes az az ösvény! – szolt utána Mambei, majd hosszú lépésekkel elindult lefelé.

Aztán Oszugi valami hangot hallott. Megperdült. – Mambei! Maga az? Mi baj van? Nem kapott választ.

Oszugi a lépcsősor tetejéhez futott. Halkan felkiáltott, aztán elakadt a lélegzete. Bandzsított, úgy nézte a földön fekvő test mellett álló árnyékot, és az árnyék kezében a lefelé tartott, vértől csöpögő kardot.

– Ki-ki az?

Nem kapott választ.

– Ki maga? – fáradt, feszült volt Oszugi hangja, de az évek nem csökkentették hetvenkedő bátorságát.

A férfi vállait csendes nevetés rázta. – Én vagyok, maga vén boszorkány!

– Mi az, hogy én?

– Nem ismer meg?

– Soha nem hallottam még ezt a hangot. Gondolom, egy rabló.

– Nem venném a fáradságot, hogy egy ilyen szegény vénasszonyt kiraboljak.

– De szemmel tartott engem, ugye?

– Igen.

– Engem?

– Miért kérdezi kétszer? Nem jöttem volna egész Mikacukiig, csak azért, hogy megöljem Mambeit. Azért jöttem, hogy magát móresre tanítsam.

– Tanítson? – úgy hangzott, mintha Oszugi nyelőcsöve szétrepedne. – Nyilván téved! Különben is, ki maga? Én Oszugi vagyok, a Honiden család özvegye.

– Milyen jó, hogy mondja. Felébreszti az összes gyűlöletemet. Boszorkány! Hát elfelejtette Dzsótarót?

– Dzsótarót?

– Három év múltán az újszülött kisbaba már nem csecsemő, hanem egy hároméves gyerek. Maga öreg fa, én vagyok a hajtás. Sajnálattal mondom, de nem kezelhet már szipogó kölyökként.

– Hát ez nem lehet igaz! Valóban Dzsótaró?

– Már rég meg kellett volna fizetnie mindazért a fájdalomért, amit az évek során a tanáromnak okozott, ő elkerülte magát, csak azért, mert nem akarta bántani. Maga pedig kihasználta ezt. Elutazott mindenhova, még Edóba is, rosszindulatú pletykákat terjesztett róla, és úgy viselkedett, mintha teljes joggal akarna bosszút állni rajta. Egész odáig ment, hogy megakadályozta kinevezését.

Oszugi hallgatott.

– De ezzel nem ért véget a rosszindulata. Gyűlölte Ocút is, és megpróbált ártani neki. Úgy gondoltam, végre feladta és visszavonult Mijamotóba. De nem. Mambei segítségével megint forralt valamit Ocú ellen.

Oszugi még mindig nem szólalt meg.

– Hát soha nem fárad bele a gyűlöletbe? Könnyű volna ketté vágnom, de szerencséjére többé nem egy elűzött szamuráj fia vagyok. Apám, Aoki Tanzaemon visszatért Himedzsibe, és

múlt év tavasza óta az Ikeda-házat szolgálja. Mivel nem akarok szégyent hozni rá, visszatartom magam és nem ölöm meg önt.

Dzsótaró néhány lépést közelített felé. Oszugi nem tudta, higgyen-e neki, vagy nem. Hátrább húzódott, és menekülni akart. Egy utat látott csak. Arra rohant, amerre emberei indultak. Dzsótaró egyetlen ugrással utolérte és megragadta a nyakát.

– Mégis, mit képzelsz? – üvöltötte Oszugi, közben megfordult, kardot rántott és ugyanazzal a mozdulattal döfött is. Nem talált.

Dzsótaró miközben kitért, nagyot lökött rajta. Oszugi feje keményen csapódott a földnek.

– Szóval, megtanultál egy-két dolgot, mi? – nyögött a vénasszony a fűbe temetve arcát. Láthatóan még mindig nem volt képes felfogni, hogy Dzsótaró nem gyerek már.

Dzsótaró felmordult, lábát a törékeny gerincre helyezte, és könnyörtelenül hátratekerte Oszugi karját.

A szentély elé vonszolta, lábával a földhöz szorította, de nem tudta eldönteni, mit tegyen vele.

Ocúról is gondoskodnia kellett. Hol lehet? Véletlenül szerzett tudomást arról, hogy Sikamában tartózkodik, bár talán inkább azért, mert karmájuk összefonódott. Amellett, hogy apját visszahelyezték hivatalába, Dzsótaró is állást kapott. Épp egyik megbízatását intézte, amikor a kerítés egy hasadékan megpillantott egy nőt, aki Ocúnak tűnt. Két nappal ezelőtt visszatért az öbölbe, és látta, hogy nem tévedett.

És miközben hálás volt az isteneknek, amiért Ocúhoz vezették, újra feltámadt régóta lappangó gyűlölete Oszugi iránt, amiért az oly gonoszul üldözte a lányt. Ha nem szabadul meg a vénasszonytól, Ocú soha nem élhet békében. Nagy volt a kísértés. De ha megöli, apja ellenségeskedésbe keveredik egy vidéki szamuráj

családdal. Amúgy is bajkeverő népség, de ha egy daimió vazallusa megsérti őket, biztos, hogy nem nyugszanak bele. Végül úgy döntött, az a legjobb, ha gyorsan megbünteti Oszugit, és Ocú megmentésére koncentrál.

– Tudok egy helyet a magafajták számára. Jöjjön! – mondta.

Oszugi vadul a földbe kapaszkodott, hogy Dzsótaró nem tudta odébb húzni. Végül megragadta a derekát és a hóna alá kapva vitte a szentély háta mögé. Szabályosan leborotvtálták a hegyoldalt, amikor a szentélyt építették, és egy kis barlang volt ott, amelynek bejáratán épp hogy át tudott kúszni egy ember.

Ocú magányos fényt látott a távolban, különben koromsötét volt minden, a hegyek, a mezők, a patakok, a Mikacuki-hágó, amelyen épp most keltek át egy köves ösvényen. Az elől haladó két férfi kötélén vezette, mintha bűnöző lenne.

Amikor a Szajó-folyóhoz értek, a mögötte haladó férfi megszólalt: – Álljatok már meg! Vajon mi történhetett a vénasszonnyal? Azt mondta, rögtön jön.

– Igen, mostanra már utol kellett volna érnie. – Megállunk néhány percre, vagy bemehetünk Szajóba és várhatunk a teaházban. Valószínűleg már lefeküdtek, de felébreszthetjük őket.

– Menjünk oda, várjunk ott. Ránk fér néhány csésze szaké.

Gázlót kerestek a folyón és épp át akartak kelni, amikor távolról hangot hallottak, amely őket szölongatta. Egy-két perc múlva jóval közelebből hallatszott.

– A vénasszony?

– Nem. Férfihangnak tűnik.

– Semmi köze nem lehet hozzánk. – A víz jéghideg volt, akár egy kardpenge, különösen Ocú számára. Mire meghallották a futó léptek

zaját, üldözőjük csaknem a nyakukban volt. Fröcskölve rohant át a folyón, érte őket utol a túlsó parton.

– Ocút! – kiáltott fel Dzsótaró.

A három férfi megborzongott a rájuk hulló vízpermettől, körülvették Ocút és megálltak.

– Ne mozdulj! – kiáltott Dzsótaró kinyújtott karral.

– Ki vagy?

– Ne törődj vele! Engedjétek el Ocút!

– Megőrültél? Nem tudod, hogy megölhetlek, ha más dolgába avatkozol?

– Oszugi üzeni, hogy adjátok át nekem Ocút.

– Hazudsz, mintha könyvből olvasnád! – mindhárman nevettek.

– Dehogyan. Nézzétek meg! – Egy papír zsebkendőt nyújtott feléjük, rajta Oszugi kézírásával. Az üzenet rövid volt: „A dolgok rosszul állnak, semmit nem tehettek. Adjátok át Ocút Dzsótarónak, aztán gyertek vissza értem!”

– Tudtok olvasni? – gúnyolódott Dzsótaró.

– Fogd be! Gondolom, te vagy Dzsótaró.

– Így van. Aoki Dzsótaró a nevem.

Ocú félelemtől, kétségtől remegve, meredten nézte, majd azt sem tudva, mit tesz, felsikoltott és előrebotorkált. A Dzsótaróhoz legközelebb álló férfi felkiáltott: – Meglazult a pöcök a szájában, igazítsátok meg! – aztán fenyegetően Dzsótaróhoz fordult: – Ez a vénasszony kézírása, nem kétséges, de mit jelentsen az, hogy gyertek vissza értem?

– A túsom – felelte Dzsótaró gőgösen. – Adjátok át nekem Ocút, én pedig megmondom, hol van Oszugi.

A három férfi összenézett. – Szórakozol velünk? – kérdezte egyikük. – Tudod, kik vagyunk mi? Himedzsiben, már ha onnan való vagy, minden szamuráj ismeri a simanosói Hon’iden-házat.

– Igen vagy nem? Feleljetek! Ha nem adjátok át Ocút, ott hagyom a vénasszonyt, ahol van, amíg

éhen nem hal.

– Kis csirkefogó!

Egyikük megragadta Dzsótarót, a másik pedig előrántotta kardját. – Ha így folytatod, kitöröm a nyakad! – mordult az első. – Hol van Oszugi?

– Átadjátok Ocút?

– Nem.

– Akkor nem válaszolok. Adjátok át Ocút, és véget vethetünk ennek, anélkül hogy bárkinek baja esne.

A férfi, aki Dzsótaró karját tartotta, előrerántotta és próbálta elgáncsolni. Dzsótaró ellensége erejét felhasználva, áthajította a vállán. A következő pillanatban a hátán ült, és leszorította a jobb combját. A férfi előkapta a kardját, és mintha fűvet nyírna, vágott. Szerencsére a seb nem volt túl mély. Dzsótaró felpattant, és vele egy időben támadója is. A másik kettő is megindult.

– Ne öljétek meg! Élve kell elfognunk, ha vissza akarjuk kapni Oszugit.

Dzsótaróból gyorsan elpárolgott a vonakodás, ami miatt eddig nem akart vérontásba keveredni. Az ezt követő dulakodásban három támadójának valahogy sikerült földre teríteni. Felmordult és ugyanazt a taktikát választotta, amit percekkel előbb ellene használtak. Előkapta a rövid kardját, és egyenesen gyomron szúrta a férfit, aki rá akarta vetni magát. Keze, karja, egészen a válláig vörös lett, mintha szilvaecetbe dugta volna. De a feje tiszta volt, csak az önvédelem ösztöne élt benne.

Ismét felpattant, hatalmas kiáltással csapott le az előtte lévő férfira. A penge a vállcsontot érte, majd oldalt húzva egy jó halszeletnyi húsdarabot vágott ki. A férfi felsikoltott, megragadta kardját, de már késő volt. – Rohadékok! Rohadékok! – kiáltozta Dzsótaró. Minden egyes csapással sikerült kardjával távol tartani a másik kettőt, majd egyiküket komolyan megsebezte.

Azok egész idáig természetesnek vették fölényüket, de most elvesztették önuralmukat, és teljesen összevissza csapdostak.

Ocú szinte önkívületben rohant körbe-körbe, kezét tördelve kiabált: – Jöjjön valaki, mentsen meg! – De szavait kisvártatva elnyelte a folyó és a szél hangja.

Ocú hirtelen rádöbbsent, ahelyett hogy segítségért kiabál, a saját erejére kéne támaszkodnia. Kétségbe-esetten felnyögött. Lerogyott a földre, és a kötelet egy éles kő széléhez dörzsölte. Az mindössze az út mentén fölszedett, lazán font szalmakötél volt, és hamar meg tudott szabadulni tőle.

Felkapott néhány követ, és egyenesen a küzdőkhöz sietett. – Itt vagyok, Dzsótaró! – kiáltotta, és egy követ vágott az egyik férfi arcába. – Minden rendben lesz! – újabb kő. – Tarts ki! – Megint egy kő, de akárcsak az első kettő, eltévesztette célját. Ocú elsietett újabb munícióért.

– A boszorkány! – az egyik férfi két ugrással eltávozott Dzsótarótól és Ocú után vetette magát. Már csaknem lecsapott a lány hátára kardja élével, amikor Dzsótaró elérte. Dzsótaró oly erővel döfte kardját a férfi hátába, hogy a penge a köldöknél bukkant ki.

A másik férfi sebesülten, kábán kezdett meghátrálni, aztán bizonytalanul futásnak eredt. Dzsótaró lábát megtámasztotta a holttesten, kihúzta kardját. – Megállj! – utána akart eredni, de Ocú megragadta: – Ne tedd! – sikoltotta. – Nem támadhatsz egy súlyos sebesültre, ha menekül. – A fiút megdöbbsentette, milyen hevesen könyörög. Fel nem tudta fogni, milyen lelki fordulat indíthatta a lányt arra, hogy együtt érezzen valakivel, aki az előbb még kínozta őt.

– Szeretném, ha mindent elmondanál, ami veled történt ennyi éven keresztül – mondta Ocú. – Nekem is van mit mesélnem. És menjünk

innen, amilyen gyorsan csak tudunk.

Dzsótaró hamar beleegyezett. Tudta, hogy amikor az incidens híre elér Simonosóba, a Hon'idenek az egész falut fellármázzák, hogy utánuk jöjjenek. – Tudsz futni, Ocú?

– Igen. Miattam ne aggódj!

És futottak, keresztül a sötétségen, amíg el nem akadt a lélegzetük. És olyan volt, mint a régi szép időkben, amikor ők ketten együtt utaztak, a fiatal lány és a kisfiú.

Mikacukiban csak a fogadóban volt világos. Egyik lámpa a főépületben világított, ahol nem sokkal korábban egy csoport utazó üldögélt beszélgetve, nevetgélve: egy fémkereskedő, aki üzleti ügyben jött a helyi bányákba, egy Tadzsimából való fonalkereskedő és egy kolduló pap. Mostanra mind ágyba szállingóztak.

Dzsótaró és Ocú a másik lámpa fényénél beszélgettek egy kis elhanyagolt szobában, ahol különben a fogadós anyja élt rokkájával és selyemhernyós edényeivel. A fogadós sejtette, hogy a párocska szökik valahonnan, de mindenesetre rendbe szedte nekik a szobát.

– Tehát Edóban sem találkoztál Muszasival? – kérdezte éppen Ocú, miután elmesélte neki elmúlt néhány évét.

Dzsótarót elszomorította, hogy Ocú azóta nem látta Muszasit, hogy ott a kiszói országúton elszakadtak egymástól. Nehezőre esett megszólalnia. Mégis, úgy érezte, képes reménysugarat nyújtani.

– Talán nincs benne igazság, de Himedzsiben hallottam egy pletykát, miszerint Muszasi hamarosan odamegy.

– Himedzsibe? Igaz lehet?

Ocú lelkesen lecsapott a legkisebb reménysugárra is.

– Ezt mondják az emberek, legalábbis a mi

hűbértokunkon. Úgy beszélnek róla, mintha már eldöntött tény lenne. Azt mondják, Kokurába menet erre fog elhaladni. Azért megy oda, hogy elébe álljon Szaszaki Kodzsiró, Hoszokava nagyúr egyik hűbérese kihívásának.

– Magam is hallottam valami hasonlót, de senkivel nem találkoztam, aki tudná, merre jár.

– Nos, a Himedzsi vára körül keringő hír talán megbízható. Úgy szól, hogy a kiotói Hanazono Mjósindzsi, aki szoros kapcsolatban áll a Hoszokava-házzal, értesítette Hoszokava nagyurat Muszasi hollétéről, és Nagaoka Szado, az egyik vezető hűbéres elküldte a kihívó levelet Muszasinak.

– Ezek szerint, hamarosan meg kell történnie.

– Nem tudom. Úgy veszem észre, senki nem tudja biztosan. De ha Kodzsiró Kokurában van, Muszasi pedig Kiotóban, útközben át kell mennie Himedzsin.

– Mehet hajóval is.

– Nem hiszem – rázta Dzsótaró a fejét. – Az Okojamában, Himedzsiben és a Belső-tenger melletti hűbértokokon élő daimiók mind megkérik, hogy álljon meg náluk egy-két éjszakára. Látni akarják, milyen ember, és kipróbálni, nem vállalna-e állást náluk. Ikeda nagyúr írt Takuannak, aztán tudakozódott a Mjósindzsiben, és utasította a körzet kereskedőit, hogy jelentsék, ha bárki felbukkan, akire ráillik Muszasi leírása.

– Annál több ok arra, hogy ne a szárazföldön menjen. Mit sem utál annyira, mint a felhajtást. Mindent megtesz, hogy elkerülje. – Ocú összetört, mintha minden remény elszállt volna belőle. – Mit gondolsz, Dzsótaró? – kérdezte könnyörögve –, ha elmennék a Mjósindzsibe, kideríthetnék valamit?

– Hát, talán igen. De ne felejtse el, hogy mindez csak pletyka.

– De azért lehet, hogy van benne valami, nem gondolod?

– Tehát elmennél Kiotóba?
– Ó, igen. Legszívesebben rögtön indulnék...
Vagyis holnap.

– Ne siess ennyire! Ezért kerülöd el mindig Muszasit. Abban a pillanatban, amint meghallasz egy pletykát, máris tényként fogadod el, és rohansz utána. Ha el akarsz fogni egy fülemülét, azt a helyet kell megkeresned, ahonnan a hangja hallatszik. Nekem úgy tűnik, mindig Muszasi nyomában jársz, ahelyett hogy megéreznéd, hová tart.

– Talán igen, de a szerelem nem logikus. – Gondolkodás nélkül csúszott ki a száján, és meglepődve látta, mint vörösödik el az ifjú arca a szerelem szó hallatán. Ocú gyorsan összeszedte magát. – Köszönöm a tanácsodat, mindenesetre meggondolom.

– Tégy így! De addig is gyere velem vissza Himedzsibe.

– Rendben.

– Szeretném, ha eljönnél a házunkba. Annak alapján, amit apám mesélt, azt hiszem, elég jól ismert, mielőtt eljöttél volna Sippódzsiból... Nem tudom, mi jár az eszében, de azt mondta, szeretne még egyszer találkozni és beszélni veled.

A gyertya kezdett elfogyni. Ocú elfordult. A viharvert eresz alól az ég felé pillantott. – Esni fog – mondta.

– Esni? És holnap gyalog kell mennünk Himedzsibe.

– Mit számít egy őszi zápor? Majd esőkalapot viselünk.

– Jobb szeretném, ha szép idő lenne.

Becsukták a fatáblákat, és a szoba kisvártatva meleg, párás lett. Dzsótaró fájón tudatában volt Ocú női illatának.

– Feküdj le – mondta –, majd én odaát alszom.

– Fa-párnát helyezett az ablak alá, oldalára feküdt, arccal a falnak.

– Még nem alszol? – morogta később. – Le kéne

feküdnöd. – Fejére húzta a vékony takarót, de még sokáig forgolódott, mielőtt mély álomba zuhant volna.

Ocú ült és hallgatta a tető hasadékán beszivárgó víz csöpögését. A szél bekorbácsolta az esőt az eresz alá, és a fatábláknak csapta. De ősz volt, és ki tudja, holnap talán tiszta, világos lesz az idő.

Aztán Oszugi jutott az eszébe. Vajon hogy bírja odakinn ezt a vihart, hideget, nedvességet? Öreg már. Talán nem éli meg a reggelt. De ha mégis, esetleg napok telhetnek el, mire megtalálják. Éhen halhat.

– Dzsótaró, ébredj! – szólalt meg halkan. Félt attól, hogy a fiú valami kegyetlent művelt, hiszen hallotta, amikor azt mondta a vénasszony pribékeinek, hogy megbüntette Oszugit, és valami hasonló megjegyzést tett a fogadóban is. A szíve mélyén pedig nem gonosz, gondolta. Ha őszinte vagyok vele, egyszer talán megért engem... Oda kell mennem hozzá.

Aztán arra gondolt, Dzsótaró biztos megharagszik. De mit tegyen? Kinyitotta az egyik táblát. Az eső fehérnek tűnt az ég sötétje előtt. Ocú feltúrte szoknyáját, a falról leemelt egy bambuszháncsból készült, hatalmas kalapot és a fejére kötötte. Aztán vállára vetette a jókora szalma esőköpenyt, szalmapapucsba bújt, és keresztülsietett a tetőről lezúduló esőfüggönyön.

A szentélyhez közeledve, ahova Mambei vitte, látta, hogy az oda vezető kőlépcsők vízeséssé változtak. Odafönn még erősebben fújt a szél, mint dühös kutyacsorda nyüsztett a kriptomériák között. Hol lehet? – tűnődött Ocú és bekukkantott a szentélybe. Leszólt az alatta levő sötét üregbe is, de nem kapott választ.

Megkerülte az épületet, néhány percig álldogált. A szél úgy süvített át rajta, mint hatalmas hullámok a dühöngő tengeren. Csak

fokozatosan jutott el a tudatáig a másik hang, melyet alig lehetett megkülönböztetni a vihar hangjától. Elhallgatott, majd újrakezdődött.

– Óóóóh! Valaki! Nincs itt senki?

– Anyó! – kiáltotta Ocú. – Anyó, hol vagy? – Mivel a szó szoros értelmében a szélbe kiáltotta szavait, hangja nem hallhatott messzire.

De valahogy az érzés maga messzebbre eljutott. – Ó, van ott valaki, tudom... Ments meg, itt vagyok, segítség! Ocú kihallotta a kétségbeesést a hangfoszlányokból.

– Hol vagy? – visította rekedten. – Anyó, hol vagy? – Teljesen hátrafutott a szentély mögé, megállt egy pillanatra, majd ismét körbefutott. Szinte véletlenül pillantotta meg, alig húsz lépésnyire a belső szentélyhez vezető meredek ösvény aljának közelében a medvebarlangszerű nyílást. Közelebb lépett, és most már biztos volt benne, hogy a vénasszony hangja belülről jön. A bejáratnál megállt és az azt eltorlaszoló hatalmas kövekre meredt.

– Ki az? Ki van ott? Kannon jött le emberi alakban? Minden nap imádkozom hozzá. Szánj meg! Ments meg egy szegény vénasszonyt, akit egy bandita csapdába csalt! – Oszugi most már hisztérikusan könyörgött, félig sírt, félig kérelt, az élet és halál közti sötét átmenetben megjelent előtte a száналommal teli Kannon képe és lázasan imádkozott hozzá, hogy tovább élhessen.

– Milyen boldog is vagyok! – sírt megrészegülve. – Kannon, aki csupa könyörület, látta szívem jóságát és megszánt. Eljött, hogy megmentsen engem. Hatalmas szánálom, hatalmas könyörület! Üdv Kannon Boddhiszátvának! Üdv a... – hirtelen elhallgatott, talán úgy vélte ennyi is elég, hisz teljesen természetes, hogy szükség esetén Kannon valamilyen formában a segítségére siet.

Elvégre kitűnő család feje. és jó anyja! Oszugi egyenes és hibátlan embernek tartotta magát.

Hisz bármit is tett, erkölcsileg természetes és helyes volt. De amikor megérezte, hogy bárki is legyen a barlang előtt, nem jelenés, hanem valódi, élő személy, elernyedtt és ahogy elernyedtt, elájult.

Ocú nem sejtette, miért maradt hirtelen abba Oszugi kiáltozása. Teljesen magán kívül volt. Valahogy meg kell tisztítani a barlang bejáratát! Még jobban erőlködött, s közben a kalapot tartó szalag meglazult, és a kalap Ocú fekete fürtjeivel együtt vadul csapkodott a szélben. Ocú egyszerűen nem is értette, hogy volt képes Dzsótaráo egymaga idehurcolni a köveket. Húzott, tolt, teste egész erejét beleadta, de hiába. Kimerült az erőfeszítéstől, szinte gyűlölte Dzsótaráót, és a kezdeti megkönnyebbülés, amit akkor érzett, amikor megtalálta Oszugit, növekvő aggodalomnak adta át helyét.

– Tarts ki, anyó, még egy kicsit, majd kihozlak!
– És bár ajkait a sziklák közötti réshez szorította, nem kapott választ.

Lassacskán kivette a halk, erőtlen kántálást.

*Vagy ha emberevő ördögökkel.
Vérszomjas sárkányokkal, démonokkal
találkozik,
Kannon erejére gondol
És rögtön nem merik bántani.
Ha vadállatok veszik körül
Félelmetes karmokkal, éles fogaikkal,
Kannon erejére gondol...*

Oszugi Kannon szútráját szavalta. Csak a boddhiszátva hangja jutott el hozzá. Megnyugodott, kezét összeszorította, könnyek csorogtak végig az arcán, ajka remegett, miközben a szent szavak csak úgy ömlöttek belőle.

Aztán különös érzés fogta el. Abbahagyta a kántálást, és próbált kikukucskálni a kövek közötti résen. – Ki az? – kiáltotta. – Kérdezlek, ki vagy?

A szél letépte Ocú esőköpenyét. A lány zavartan, kimerülten, sárral borítva hajolt le. – Jól vagy, anyó? Ocú vagyok.

– Mit mondtál? – hangzott a gyanakvó kérdés.

– Azt mondtam, Ocú vagyok.

– Értem. – Hosszú, halálos csend támadt a következő, hitetlenkedő kérdés előtt. – Hogy érted azt, hogy Ocú vagy?

Ez volt az a pillanat, amikor a sokk első hulláma elérte Oszugit, és durván szétszórta kegyes gondolatait. – Miért jöttél ide? Ó, tudom már! Azt az ördögi Dzsótarót keresed.

– Nem, azért jöttem, hogy megmentsem, anyó. Felejtse el a múltat. Emlékszem, milyen jó volt hozzám, amikor kislány voltam. Aztán ellenem fordult, és megpróbált ártani nekem. De nem hibáztatom érte. Bevallom, nagyon akaratos voltam.

– Ó, hát kinyílt végre a szemed! Látod már gonoszságod! így van? Azt mondd, szeretnél visszatérni a Hon'iden-családba Matahacsi feleségeként?

– Ó, azt nem – mondta Ocú gyorsan.

– Hát akkor miért jöttél ide?

– Annyira sajnáltam, hogy nem bírtam elviselni.

– Most pedig le akarsz kötelezni. Ebben mesterkedsz, ugye?

Ocú túlságosan megdöbbent ahhoz, hogy akár egy szót is szóljon.

– Ki kért, hogy megmentse? Én ugyan nem! És nincs szükségem a segítségedre! Ha azt hiszed, többé nem gyűlöllek azért, mert szívességet teszel nekem, nagyon tévedsz. Nem érdekel, milyen helyzetben vagyok, inkább meghalok, mintsem elveszítssem büszkeségem.

– De anyó, hogyan várhatja tőlem, hogy valakit a maga korában ilyen szörnyű helyen hagyjak?

– Na tessék, csupa kedvesség! Milyen szépen beszélsz! Vagy azt hiszed, nem tudom, miben mesterkedtek te meg Dzsótaró? Ti ketten terveltétek ki, hogy ebbe a barlangba zártok, és gúnyt űztök belőlem. De meglakoltok érte, ha kijutok innen, ebben biztos lehetsz.

– Biztos vagyok benne, hogy hamarosan eljön a nap, amikor megérti, hogyan is érzek. De különben is, nem maradhat odabenn, még megbetegszik!

– Elég ebből az ostobaságból!

Ocú felállt, és az akadályt, amelyet nem volt képes erővel elmozdítani, könnyei mintha elsöpörték volna. Miután a legfelső kő a földre gurult, meglepetésére sikerült az alatta levőt is arrébb gurítani.

De nem egyedül Ocú könnyei nyitották ki a barlangot. Oszugi belülről tolt a köveket. Vervörös arccal bukkant elő. Ocú dülöngélt a kimerültségtől, de felkiáltott örömeiben. Ám Oszugi, ahogy kijutott a szabadba, megragadta a lány gallérját. Olyan hevesen támadott, hogy úgy tűnt, mintha csak azért akart volna életben maradni, hogy jötevőjét bántassa.

– Ó, jaj, mit csinál?

– Fogd be a szád!

– Mi-mi-miért?

– Mégis mit gondoltál? – kérdezte Oszugi, és egy örült dühével a földre teperte Ocút.

A lány megbénult a rémülettől.

– Rajta, menjünk! – horkantott Oszugi és az ázott földön maga után ráncigálta a lányt.

Ocú összekulcsolta a kezét: – Kérem, kérem, büntessen meg, de nem maradhat idekint, ebben az esőben.

– Miféle butaság ez, hát nem szégyelled magad? Hát azt hiszed, elérheted, hogy megsajnáljalak?

– Nem futok el. Jaj, ez fáj!
– Hát persze hogy fáj!
– Engedjen el... – Ocút hirtelen elfogta az erő, kitépte magát és felpattant.

– Még mit nem! – Oszugi azon nyomban újra támadott. Belemarkolt Ocú hajába. Ocú fehér arca az ég felé fordult. Eső csurgott végig rajta. A lány behunyta a szemét.

– Te csavargó! Mit szenvedtem miattad annyi éven keresztül! – Ahányszor Ocú kinyitotta száját, hogy megszólaljon, vagy megpróbált kiszabadulni, a vénasszony gonoszul rántott a haján. Anélkül, hogy elengedte volna, a földre rántotta Ocút és belerúgott. Aztán rémület jelent meg az arcán. Elengedte Ocú haját.

– Ó, mit is tettem? – nyögött megrökönyödve. – Ocú! – szólalt meg idegesen és lenézett a lábánál fekvő mozdulatlan testre. – Ocú! – lehajolt, feszülten nézte az eső áztatta arcot. Olyan hűvös volt az érintése, mint egy döglött halé. Amennyire meg tudta ítélni, a lány nem lélegzett.

– Meg... meghalt.

Oszugi megdöbbsent. Bármennyire is nem volt képes megbocsátani Ocúnak, nem állt szándékában megölni. Nyöszörögve kiegyenesedett, hátrálni kezdett, aztán fokozatosan megnyugodott és kisvártatva ezt mondta: – Azt hiszem, nincs mást tennem, segítségért kell mennem. – Elindult, habozott, majd megfordult és visszament. Karjaiba vette Ocú hideg testét, és bevitte a barlangba.

Bár a bejárat kicsiny volt, odabenn a barlang tágas. Az egyik fal mellett volt egy hely, ahol a távoli múltban az Utat kereső, vallásos zárándokok órákig ültek és meditáltak.

Amikor az eső elállt, Oszugi a bejáráthoz ment, és épp ki akart kúszni, amikor ismét elkezdődött a felhőszakadás. A barlang szájánál felgyűlt az alázuhanó víz, és csaknem a barlang közepéig csordult. Nemsokára megvirrad, gondolta Oszugi

beletörődőn. Lekuporodott, és várta, hogy elálljon a vihar.

Lassan tudatosulni kezdett benne, hogy Ocú teste mellette fekszik a teljes sötétségben. Olyan érzése volt, mintha a jeges, szürke arc vádlón meredne rá. Eleinte nyugtatgatta magát. – Bármilyen történjék is, előre meg van írva – mondta. – Foglald el helyed a Paradicsomban most született Buddhaként, s ne táplálj haragot ellenem! – De kisvártatva a félelem és a saját szörnyű felelősségének érzése arra készítette, hogy a vallásban keressen menedéket. Behunyta a szemét, s rákezdt egy szútrára. Teltek az órák. Amikor végre elhallgatott és kinyitotta szemét, madárdalt hallott. Nem fűjt a szél, az eső elállt. A barlang száján keresztül arany napkorong meredt rá, friss, fehér sugarak táncoltak odalent a durva talajon.

– Hát ez meg mi? – szólalt meg Oszugi hangosan. Miközben felállt, pillantása a felíratra esett, amelyet egy ismeretlen kéz vésett a barlang falára.

Megállt előtte és elolvasta: „Az 1544-ik évben tizenhat éves fiamat, akinek neve Móri Kinszaku volt, elküldtem, hogy harcoljon a Tendzsinnan vára melletti ütközetben, Uragami nagyúr oldalán. Azóta sem láttam. Gyászom miatt bejártam a Buddhának szentelt különböző helyeket. Ezennel elhelyezem ebben a barlangban Kannon Boddhiszátva egy képét. Imádkozom, hogy ez, és egy anya könnyei megoltalmazza Kinszakut jövőbeli életében. Ha később bárki erre járna, könyörgök, hívja Buddha nevét. Ez a huszonegyedik év Kinszaku halála óta. Adományozó: Kinszaku anyja Aita faluból.”

Helyenként nehéz volt elolvasni a megkopott írásjeleket. Csaknem hetven év telt el azóta, hogy a közeli falvakat, Szanumót, Aitát, Kacutát megtámadta az Amakó család, és Uragami nagyurat elűzték várából. Egy gyerekkori emlék,

amely soha nem törlődött ki Oszugi emlékezetéből, most a felszínre tört. Szinte látta maga előtt az ég felé kanyargó, fekete füstöt. A mezőkön, mellékutakon még napok múlva is emberek és lovak holttesteit heverték. A csata csaknem a parasztok házáig ért.

Oszugit kínzó fájdalom fogta el, ahogy a fiú anyjára gondolt, bánatára, vándorlására, imáira és felajánlásaira. – Szörnyű lehetett számára – gondolta. Letérdelt, összekulcsolta kezét.

– Dicsőség Amida Buddhának! Dicsőség Amida Buddhának...

Zokogni kezdett. Könnyek hulltak kezére, de csak miután jól kisírta magát, tisztult ki agya annyira, hogy Ocú-val törődjön. A lány arca hideg volt, és a reggeli fényben sem látszott rajta az élet nyoma.

– Bocsáss meg, Ocú! Gonosz voltam, rettenetes. Kérlek! Bocsáss meg, kérlek! – Oszugi arca eltorzult a bűnbánattól. Felemelte Ocú testét, gyengéden magához ölelte. – Rémisztő... Rémisztő. Megvakított az anyai szeretet. A saját fiam iránti rajongásból egy másik nő ördöge lettem. Neked is volt anyád, s ha ismert volna engem, ha látott volna... Mint valami gonosz démon... biztos voltam benne, hogy igazam van, de mások szemében gonosz szörnyeteg lehettem.

A szavak mintha megtöltötték volna a barlangot, úgy visszhangoztak fülében. Nem volt ott senki rajta kívül, aki lássa, aki hallja. Az éjszaka sötétje Buddha bölcsességének fényévé vált.

– Milyen jó voltál, Ocú! Mennyi éven át kínzott ez a vén bolond, ám soha nem viszonzottad gyűlöletem. Mindennek ellenére is megpróbáltál megmenteni... Most már látom, félreértettelek. Szíved minden jóságát ördöginek láttam. Szívességed gyűlölettel viszonztam. Köd ült az agyamon. Ó, bocsáss meg, Ocú!

Nyirkos arcát Ocúéhoz szorította. – Bárcsak a

fiam lenne olyan édes és jó, mint te... Nyisd ki a szemed újra! Lásd, hogy bocsánatért könyörgök! Nyisd ki a szád és becsmérelj! Rászolgáltam. Ó! Ocú... bocsáss meg!

Miközben a lány arcára meredt, és keserű könnyeket sírt, lelki szemei előtt látta magát; milyennek tűnhetett azokon a szörnyű alkalmakkor, amikor Ocúval találkozott. Összeszorította szívét a felismerés, milyen gonosz is volt. Újra és újra mormolta: – Bocsáss meg... bocsáss meg... – Még az is megfordult a fejében, nem volna-e helyénvaló, addig ülni itt, amíg nem csatlakozik a lányhoz a halálban. – Nem! – tört ki belőle az elhatározás. – Talán nem halt meg! Ha megpróbálom, talán vissza tudom hozni az életbe, hisz fiatal még. Előtte az élet!

Gyengéden lefektette Ocút a földre, és kimászott a barlangból a vakító napfénybe. Behunyta a szemét, kezét szájához emelte: – Hé, emberek, ti falusiak, gyertek ide, segítsetek – kinyitotta szemét, kiáltozva rohant néhány lépést.

Mozgás látszott a kriptoméria-ligetben, majd kiáltás hallatszott: – Ott van! Úgy látom, semmi baja!

A Hon'iden-család vagy tíz tagja bukkant elő a ligetből. Miután a Dzsótaróval való küzdelem véres túlélője előző éjjel beszámolt a történekről, kutató csapatot szerveztek és a sűrű eső ellenére azonnal elindultak. Még mindig esőköpenyt viseltek, s elcsigázottnak tűntek.

– Biztonságban van! – lelkenedett az első férfi, aki Oszugihoz ért. Köré gyűltek, arcukon hihetetlen megkönnyebbülés tükröződött.

– Ne miattam aggódjatok! – utasította őket Oszugi. – Menjetek be, nézzétek meg, lehet-e valamit tenni azért a lányért a barlangban. Órák óta eszméletlen. Ha nem adunk neki hamarosan valami gyógyszert...- fojtott volt a hangja. Szinte önkívületben mutatott a barlang bejárata felé.

Talán Gón bácsi halála óta nem sirt ilyen keserű
könnyekkel.

Eltelt az ősz, majd a tél is.

1612 negyedik hónapjának elején utasok telepedtek le az Izumi tartománybéli Szakaiból, a Nagatóban lévő Simonoszekibe tartó menetrendszerű hajó fedélzetén.

Amikor közölték, hogy a hajó rögtön kifut, Muszasi felállt a Kobajasi Tarozaemon boltja előtti padról és meghajolt kísérői felé.

– Sose csüggedjen! – biztatták, és vele együtt tették meg a rövid utat a mólóhoz.

Hon'ami Kóecu is az egybegyűltek között volt. Jó barátja, Haija Sójú betegség miatt nem tudott eljönni, de fia, Sóeki képviselte. Sóekivel volt felesége is, egy szédítő szépség, aki bármerre is ment, utánafordultak az emberek.

– Ez Josinó, nem? – suttogta egy férfi megrángatva társa ruhaujját. – Janagimacsiból? – Josinó Dajú az Ogijából.

Sóeki bemutatta az asszonyt Muszasinak anélkül, hogy korábbi nevét említette volna. Arca természetesen nem volt ismerős Muszasinak, hisz ez a második Josinó Dajú volt. Senki nem tudta, mi történt az elsővel, hol van most, férjhez ment-e, vagy egyedül él. Már rég nem beszéltek csodálatos szépségéről. A virágok kivirágzanak, majd lehullanak. Az engedélyezett negyed lebegő világában gyorsan múlik az idő.

Josinó Dajú. Havas éjszakákat, bazsarózsaágakból rakott tüzet, egy eltört lant emléket ébresztette föl Muszasiban a név.

– Nyolc éve már, hogy először találkoztunk – jegyezte meg Kóecu.

– Igen, nyolc éve – visszhangozta Muszasi és közben azon tűnődött, hová tűntek ezek az évek. Úgy érezte, azzal, hogy felszáll erre a hajóra,

lezárul életének egy fejezete.

Matahacsi is a kísérők között volt, akárcsak a kiotói Hoszokava-ház jó néhány szamurája. Más szamurájok, Karaszumaru és Micuhiro üdvözlét tolmácsolták. És volt egy húsz-harminc kardforgatóból álló csoport is, akik Muszasi tiltakozása ellenére kiotói ismeretségük alapján a követőinek tekintették magukat.

Kokurába indul, Buzen tartományba, hogy összemérje tudását, érettségét Szaszaki Kodzsiróéval. Nagaoka Szado erőfeszítéseinek eredményeképp sor kerül az oly régóta készülődő végzetes összecsapásra. Sokáig tartottak és nehezek voltak a megbeszélések. Futárok jöttek-mentek a levelekkel. Bár Szado előzőleg kiderítette, hogy Muszasi Hon'ami Kóecu házában tartózkodik, jó fél évbe telt, míg mindent elrendeztek.

Bár tudta, hogy így fog történni, legvadabb álmában sem volt képes elképzelni, milyen lehet nagyszámú követő és csodáló bajnokaként útnak indulni. Zavarba hozta a tömeg mérete. Azonkívül nem állt módjában úgy beszélni néhány emberrel, mint szeretne volna.

A legmélyebben a nagy búcsúzkodásnak abszurditása nyomasztotta. Nem akart senkinek a bálványa lenni. Mégis, ha egyszer eljöttek kifejezni jókívánságaikat, nem lehet visszatartani őket.

Úgy érezte, néhányan megértik. Az ő jókívánságaikért hálás volt. Csodálatuk a hódolat érzésével töltötte el. Ugyanakkor elsöpörte a népszerűségnek hívott frivol érzés hulláma. Csaknem megrettent. Félt attól, hogy a fejébe száll a dolog. Elvégre egyszerű ember.

Még egy dolog zavarta, a hosszú készülődés. Bármennyire igaz, hogy mind ő, mind Kodzsiró jól látták, hová vezeti őket kapcsolatuk, az is igaz, hogy a világ uszította őket egymás ellen, és döntött úgy, meg kell mutatniuk egyszer s

mindenkorra, ki a különb.

Úgy kezdődött, hogy az emberek ilyesmiket mondtak: – Úgy hallottam, összemérik az erejüket.

Később: – Igen, most már határozottan megmérkőznek egymással.

Még később: – Mikor lesz a párbaj?

Végül már a napot és az órát is meghatározták, mielőtt a résztvevők hivatalosan megegyeztek volna.

Muszasi gyűlölte a népszerűséget. Elkerülhetetlen volt, hogy tettei nyomán népszerű ne legyen, de keresni akkor sem kereste. Igazából azt akarta, hogy több ideje maradjon magányos meditációra. Harmonikusan kellett fejlődnie, gondoskodni arról, hogy ideái ne foglalják el cselekvőképessége helyét. Gudóval való legutóbbi találkozása után egy lépést tett előre a megvilágosodás ösvényén, de most még áthatóbban érezte az Út nehézségeit, a hosszú Útét, amelyet egész életén át követnie kell. És mégis..., gondolta. Hol lenne az őt támogató emberek jósága nélkül? Élne-e egyáltalán? Lenne-e ruha rajta? Fekete, rövid ujjú kimonót viselt, amelyet Kóecu anyja szőtt a számára. Új szandálját, új szalmakalapját, amelyet a kezében tartott, minden holmiját valaki olyan adta neki, aki nagyra becsülte őt. A rizst, amelyet evett, más termelte. Nem a saját munkájából élt, hanem jótékonyaságból. Hogyan fizethetné vissza az embereknek mindazt, amit érte tettek?

Amikor gondolatai ebbe az irányba fordultak, csökkent benne a harag, melyet a támogatói által támasztott elvárások miatt érzett. Ám megmaradt a félelem, hogy cserben hagyja őket.

Ideje volt vitorlát bontani. Imádkoztak a biztonságos utazásért, s befejezték a búcsúzkodást. A láthatatlan idő már csordogált a mólón álló férfiak és asszonyok, s távozó hősük között.

Elkötötték a hajót, és az a nyílt tenger felé lebegett. A nagy vitorla szárnyként tárult ki az azúrkék ég alatt. Egy férfi futott a móló végére. Megállt, s dühében dobbantott. – Késő!- mordult. – Nem kellett volna elszundítanom.

Kóecu lépett oda hozzá: – Nem Műszó Gonnoszuke? – kérdezte.

– De igen – felelte az, botját karja alá kapva. – Találkoztunk Kavacsiban a Kongódzsi-templomban.

– Igen, természetesen. Ön Hon’ami Kóecu. Örvendek, látom jól van.

– Annak alapján, amit hallottam, nem hittem volna, hogy életben van.

– Kitől hallotta?

– Muszasitól.

– Muszasitól?

– Igen, tegnapig nálam lakott. Kapott néhány levelet Kokurából. Az egyikben Nagaoka Szado azt írta, hogy önt elfogták a Kudo-hegyen, s úgy vélte, megsebesülhetett, vagy megölték.

– Egyszerű tévedés volt.

– Azt is megtudtuk, hogy Iori Szado házában lakik. – Tehát biztonságban van – megkönnyebbülés látszott

Gonnoszuke arcán.

– Igen. Úljünk le valahová beszélgetni!

A közeli teázóba irányította az erőteljes botvivót. Gonnoszuke egy tea mellett elmondta történetét. Szerencséjére Szanada Jukimura alig vetett rá egy pillantást, és rájött, hogy nem kém. Elengedték és összebarátkoztak, Jukimura nemcsak hogy bocsánatot kért alárendeltjei tévedéséért, de elküldött egy csapat embert is Iori keresésére.

Amikor nem találták meg a fiú holttestét, Gonnoszuke feltételezte, hogy életben van. Azóta átkutatta a szomszédos tartományokat. Amikor ott megtudta, hogy Muszasi Kiotóban van, és nemsokára össze csap Kodzsiróval,

megsokszorozta erőfeszítéseit. Tegnap, amikor visszatért a Kudo-hegyre, Jukimurától megtudta, hogy Muszasi ma Kokurába hajózik. Rettegett attól, hogy Iori nélkül találkozzon vele, vagy úgy, hogy legalább tudna róla. De miután nem tudta, látja-e valaha is életben mesterét, mindenképp eljött. Úgy mentegőzött Kóecunak, mintha az volna hanyagsága áldozata.

– Ne aggódjon! – nyugtatta Kóecu. – Néhány nap múlva újabb hajó indul.

– Igazából Muszasival akartam utazni. – Elhallgatott, majd hevesen folytatta: – Azt hiszem, ez az út döntő Muszasi életében. Állandóan fegyelmezi magát, és nem valószínű, hogy kikapna Kodzsirótól, ám egy ilyen küzdelemben soha nem lehet tudni. Van egy ember feletti eleme is a dolognak. Minden harcosnak szembe kell néznie vele. Győzelem vagy vereség, részben szerencse dolga.

– Azt hiszem, szükségtelen aggódnia, Muszasi tartása tökéletes volt, teljes önbizalom sugárzott róla.

– Ebben biztos vagyok, de Kodzsirónak is nagy a hírveve, és azt mondják, azóta, hogy Tadatosi nagyúr szolgálatába állt, állandóan gyakorol, és formában tartja magát.

– Erőpróba lesz két ember között. Az egyik zseni, de valójában öntelt, a másik átlagos ember, aki a végsőig csiszolta tehetségét.

– Én nem mondanám Muszasit átlagosnak.

– Pedig az. Ez benne a különleges. Nem elégedett meg azzal, hogy a benne levő természetes tehetségre támaszkodjon. Miután tudta, hogy átlagos ember, mindig próbálta fejleszteni magát. Senki nem méltányolja, milyen kínzó erőfeszítéseket kellett tennie. Most, hogy hosszú évek edzése ilyen látványos eredményekhez vezetett, mindenki „istenadta tehetségéről” beszél. Így vigasztalják magukat azok, akik nem teszik magukat – hozzá

hasonlóan – próbára.

– Köszönöm, hogy ezt mondja – felelte Gonnoszuke. Úgy érezte, Kóecu rá is céloz. Végignézett az idősebb férfi széles, higgadt arcélén. Ő is így lehet vele, gondolta.

Kóecu annak látszott, aki valójában volt. Olyasvalakinek, aki kényelmesen és szándékosan elszigetelte magát a világtól. Ebben a pillanatban hiányzott szeméből az a csillogás, amely megjelent, ahányszor művészi alkotásra koncentrált. Most olyan volt, mint a nyugodt, sima tenger, tiszta, kék égbolt alatt.

Egy fiatalember dugta be fejét az ajtón. – Most már indulhatunk vissza? – kérdezte Kóecutól.

– Ah, Matahacsi – felelte Kóecu kedélyesen. Gonno-szukéhoz fordult: – Azt hiszem, magára kell hagynom. Várnak az útitársaim.

– Oszaka felé mennek vissza?

– Igen. Ha időben érünk oda, szeretnék felszállni a Kiotóba induló esti hajóra.

– Nos. akkor addig önnel megyek. – Gonnoszuke úgy döntött, hogy nem várja meg a következő hajót, inkább a szárazföldön utazik.

Egymás mellett gyalogoltak. Beszédük ritkán kanyarodott el Muszasiról, jelen helyzetéről, múltbéli tetteiről. Matahacsi csak egyszer adott hangot aggodalmának. – Bízom benne, hogy Muszasi nyer, de Kodzsiró nagyon jó. Rettenetes a technikája. – Hangjából hiányzott a lelkesedés. Túl élénk volt benne a Kodzsiróval való találkozások emléke.

Napnyugtára már Oszaka zsúfolt utcáin jártak. Kóecunak és Gonnoszukénak egyszerre tűnt fel, hogy Matahacsi már nincs velük.

– Hová tűnhetett? – kérdezte Kóecu.

Visszamentek néhány lépést. Matahacsi egy híd mellett állt. Mint akit elvarázsoáltak, úgy meredt a folyópartra, ahol a közeli házból – amely valójában közös tetővel fedett, lerobbant kunyhók sora volt – való asszonyok mostak edényeket,

zöltségeket és hántolatlan rizst.

– Milyen különös arcot vág – jegyezte meg Gonnoszuke. Ő és Kóecu valamivel odébb álltak meg és onnan nézték.

– Ő az! – kiáltott fel Matahacsi. – Akemi!

Amikor beléhasított a felismerés, először megdöbbsentette a sors szeszélyessége. Azonban rögtön kezdte másképp látni a dolgot. A végzet nem játszik trükköket. Mindössze kényszeríti, hogy szembenézzen múltjával. Akemi a szokásjog szerint a felesége volt. Karmájuk is összefonódott. Ameddig mindketten ezen a földön élnek, az a sorsuk, hogy időről időre találkozzanak.

Nehezen ismerte föl a lányt. Eltűnt belőle az a báj és kacérság, ami még két évvel ezelőtt is megvolt benne. Arca hihetetlenül lefogyott, haja mosatlan volt, kontyba tűzve. Csőüjjű gypajúkimonója valamivel térde alá ért. Az alsóbb osztálybéli városi feleségek klasszikus viselete volt ez. És milyen messze állt a színes selymektől, amelyeket prostituáltként hordott.

Az utcai árusok szokásos pózában kuporgott, kezében nehéznek tűnő kosárral, amelyből különböző kagylókat és tengeri moszatot árult. Az eladatlan holmik mennyisége mutatta, hogy nem megy valami jól az üzlet. Egy piszkos ruhacsikkal egy év körüli gyerek volt a hátához kötve.

Matahacsi szíve főleg a gyerek látványától vert hevesebben. Tenyerét arcához szorítva számolta a hónapokat. Ha a baba a második évében van, akkor fogant, amikor ők Edóban voltak... És Akemi terhes volt, amikor nyilvánosan megkorbácsolták őket. A lenyugvó nap fénye visszaverődött a folyóról, táncot lejtett Matahacsi arcán. Mintha könnyekben fürdött volna. Nem hallotta az úton nyüzsgő forgalom zaját. Akemi lassan ment a folyóparton. Matahacsi integetve, kiáltozva indult utána. Kóecu és Gonnoszuke követték.

– Matahacsi, hová mégy?

Teljesen elfeledkezett róluk. Most megállt és megvárta, hogy utolérjék. – Elnézést – morogta. – Az igazat megvallva... – Az igazat? Hogyan magyarázhatná el nekik, mit is akar tenni, amikor maga sem tudja? Ebben a percben nem volt képes végiggondolni érzelmeit. De hirtelen kitört belőle: – Ugy döntöttem, nem leszek pap. Visszatérek a rendes életbe. Még nem szenteltek fel.

– Visszatér a rendes életbe? Ilyen hirtelen? – lepődött meg Kóecu. – Hm, különös.

– Most nem tudom megmagyarázni. Még ha meg is tenném, valószínűleg örülségnek hatna. Most pillantottam meg azt a nőt, akivel valaha éltem, és egy gyerek van a hátán. Azt hiszem, az enyém lehet.

– Biztos?

– Nos...

– Nyugodjon meg, és gondolkodjon. Valóban az ön gyereke?

– Igen, én vagyok az apja. Sajnálom. Nem tudtam... Szégyellem magam. Nem hagyhatom, hogy így éljen tovább, mint valami csavargó, s egy kosárból áruljon. Dolgoznom kell, és segítenem a gyermekem.

Kóecu és Gonnoszuke aggódva néztek össze. – Feltételezem, tudja mit csinál – mondta Kóecu, bár nem igazán volt biztos abban, hogy Matahacsi teljesen észnél van.

Matahacsi levette a kimonóját borító papi köpenyt és imafüzérével együtt Kóecunak adta. – Ne haragudjon, hogy ezzel terhelem, de odaadná ezt Gudónak a Mjósindzsiban? Méltányolnám, ha elmondaná neki, hogy itt maradok Oszakában, munkába állok és jó apa leszek.

– Biztosan ezt akarja tenni? Csak így feladni a papi hivatást?

– Igen. A mester különben is azt mondta, amikor csak akarok, visszatérhetek a rendes

életbe.

– Hm.

– Azt mondta, nem kell itt lenned a templomban ahhoz, hogy a vallásos fegyelmet gyakorold. Nehezebb, de még dicséretre méltóbb, ha az ember képes uralni magát és fenntartani hitét a hazugságok, piszok és konfliktusok közepén, amelyek a külső világot megtöltik, mint a templom tiszta, erkölcsös környezetében.

– Biztosan igaza van.

– Már több mint egy éve vagyok vele, de még nem adott nekem papi nevet. Még mindig Matahacsonak hív. Lehet, hogy a jövőben történik velem valami, amit nem értek, akkor azonnal megkeresem. Mondják meg ezt is neki – és ezzel Matahacsi eltűnt.

A magányos, vörös felhő mint valami hatalmas árbocszalag, alacsonyan csüngött a láthatáron. Az átlátszó, sima vízben egy polip lebegett.

Déltájban egy kis csónak kötött ki a Sikavafolyó torkolatában, diszkréten félrehúzódva. Most, mikor szürkülni kezdett, vékony füstfelhő emelkedett a fedélzeten lévő agyagkályhából. Egy vénasszony tört gallyakat és táplálta a tüzet.

– Fázol?

– Nem – felelte a csónak aljában vörös gyékényfonat mögött fekvő lány. Bágyadtan rázta a fejét, majd felemelte és a vénasszonyra nézett. – Ne aggódjon miattam, anyó! Inkább vigyázzon magára, kicsit rekedtes a hangja.

Oszugi egy edény rizst tett a kokszkosárra, hogy kását csináljon. – Semmiség – mondta. – De te beteg vagy, rendesen kell táplálkoznod, hogy visszatérjen az erőd, mire a hajó megjön.

Ocú visszatartotta könnyeit, kinézett a tengerre. Néhány csónakból polipra halásztak, és látszott egy-két teherhajó is. De a Szakaiból jövő hajó még nem látszott.

– Későre jár – mondta Oszugi. – Azt mondták, a hajó még az est leszállta előtt ideér. – Enyhén panaszos volt a hangja.

Gyorsan terjedt Muszasi indulásának híre. Amikor Dzsótaró Himedzsiben megtudta, küldöncöt küldött Oszugihoz. Az pedig egyenesen a Sippódzsiba sietett, ahol Ocú még mindig betegen feküdt.

Az óta az éjszaka óta Oszugi oly gyakran és könnyezve esedezett bocsánatért, hogy Ocúnak kezdett terhére lenni. Ocú nem őt tartotta felelősnek betegségéért. Úgy vélte, az a kór tért vissza, amely több hónapon át ágyhoz kötötte

Karaszumaru nagyúr kiotói házában. Este és reggel sokat köhögött, enyhe láza is volt. Fogyott is, amitől arca gyönyörűbb lett, mint valaha. De szinte túlzó, finom szépség volt ez, és aki találkozott és beszélt vele, elszomorodott.

A szeme ragyogott. Először is boldog volt, hogy Oszugi így megváltozott. Miután végre megértette, mekkorát tévedett Ocúval és Muszasival kapcsolatban, a Hon'iden-özvegy mintha újjászületett volna. És Ocú reménykedett, sőt szinte bizonyos volt benne, közel a nap, mikor újra láthatja Muszasit.

Oszugi bejelentette: – Hogy vezekeljek mindazért a boldogtalanságért, amit neked okoztam, leborulok majd Muszasi előtt és könyörgök, tegye rendbe a dolgokat. Meghajolok előtte, bocsánatot kérek, meggyőzőm. – Bejelentette saját családjának és az egész falunak, hogy Matahacsi és Ocú eljegyzése törölve van. Eltérte az iratokat, és attól fogva gondja volt rá, hogy mindenkinek elmondja, Ocú számára az egyetlen és megfelelő férj csakis Muszasi lehet.

Mivel a falu megváltozott, Ocú Oszugit ismerte legjobban Mijamotóban. ő pedig fejébe vette, hogy ápolni fogja. Minden reggel és este betért a Sippódzsiba, ugyanazzal a gyanakvó kérdéssel ajkán: – Ettél? Bevetted a gyógyszered? Hogy érzed magad?

Egy nap, könnyekkel a szemében így szólt: – Ha aznap éjjel a barlangban nem térsz vissza az életbe, magam is meghaltam volna.

A vénasszony korábban soha nem habozott, hogy eltérjen az igazságtól, vagy egyenesen hazudjon, mint utoljára is, amikor elhitette Ocúval, hogy Ogin Szajóban lakik. Valójában évek óta senki nem hallott Ogin felől. Mindössze annyit tudtak róla, hogy férjhez ment és egy másik tartományba költözött.

Ocú így aztán eleinte hihetetlennek találta

Oszugi megváltozását. De még ha őszinte volt is, valószínűtlennek tűnt, hogy bűnbánata ne hagyjon alább egy idő múlva. De a napokból hetek lettek és Oszugi egyre figyelmesebb lett, egyre jobban törődött vele.

Soha nem álmodtam, hogy a szíve mélyén ilyen jó ember! Ocú kezdett így gondolni rá. És mivel Oszugi újdonsült melegsége és gyengédsége mindenkire kiterjedt maga körül, érzésében osztoztak mind a falusiak, mind a család, bár sokkal kevésbé finoman adtak hangot csodálkozásuknak. – Mit gondolsz, mi üthetett a vén szatyorba? – Ilyesmiket mondogattak.

Még Oszugi is ámuldozott, milyen kedves vele most mindenki. Korábban még azok is, akik a legközelebb álltak hozzá, hajlamosak voltak már a puszta látványára is meghunyászkodni. Most mindenki mosolygott és szívélyesen társalgott vele. Végre abban az életkorban, amikor az ember már azért is hálás lehet, hogy egyszerűen életben van, kezdte megtanulni, milyen is az, amikor az embert szeretik és tisztelik.

Egyik ismerőse őszintén rákérdezett: – Mi történt önnel? Ahányszor találkozunk, egyre vonzóbbnak látom az arcát.

Talán így is van, gondolta aznap Oszugi a tükörbe pillantva. A múlt rajtahagyta nyomait. Amikor elment a faluból, hajának ősz szálai közé még feketék keveredtek, most már csak ősz volt. Nem bánta, mert úgy vélte, hogy szíve is megszabadult a sötétségtől.

A hajó, amelyen Muszasi utazott, éjszakára megáll Sikamában, hogy kirakodjon és új rakományt vegyen fel.

Oszugi tegnap mondta ezt el Ocúnak, majd megkérdezte: – Mihez kezdesz?

- Természetesen odamegyek.
- Ebben az esetben megyek én is.

Ocú fölkelt betegágyából, és egy órán belül már úton is voltak. Késő délután lett, mire Himedzsibe gyalogoltak. Oszugi közben úgy óvta Ocút, mintha az még gyerek volna.

Este Aoki Tanzaemon házában eltervezték, hogy Himedzsi várában díszvacsorán fogadják Muszasit. Tekintve a várhoz fűződő korábbi élményeit, feltételezték, megtiszteltetésnek veszi, hogy ily módon fogadják. Még Dzsótaró is így gondolta.

Megtárgyalták a dolgot Tanzaemon szamuráj-társaival és úgy határoztak, nem tenne jót Ocúnak, ha nyíltan együtt látnák Muszasival. Az emberek még arra a következtetésre jutnának, hogy titkos szeretők. Tanzaemon mondta el a lényegét Ocúnak és Oszuginak, és javasolta a csónakot, mint lehetőséget arra, hogy Ocú jelen legyen, ám mégse legyen zavarba ejtő pletyka forrása.

A tenger sötétedett, az égből elkoptak a színek. Feltűntek a csillagok. A kelmfestő háza közelében, ahol Ocú azelőtt lakott, vagy húsz Himedzsiből való szamuráj várakozott a délután közepe óta, hogy üdvözlje Muszasit.

– Talán rosszul tudtuk a napot – jegyezte meg egyikük.

– Nem, ne aggódj! – mondta egy másik. – Elküldtem valakit Kobajasi helyi ügynökéhez, hogy meggyőződjünk.

– Hé, nem ez az?

– Úgy tűnik, pont az a fajta vitorla. Zajosan közelebb húzódtak a vízparthoz.

Dzsótaró otthagya őket, és a folyótorkolatban álló kis csónakhoz rohant.

– Ocú, anyó, látszik már a hajó, Muszasi hajója! – kiabált az izgatott nőknek.

– Csakugyan látod? Hol van? – kérdezte Ocú, s csaknem kiesett a csónakból.

– Óvatosan – figyelmeztette Oszugi, és megragadta hátulról. Egymás mellett álltak,

kutató tekintettel nézték a sötétet. A pici, távoli pont lassan hatalmas vitorlává növekedett. Fekete volt a csillagfényben, mintha egyenesen a szemükbe úszott volna.

– Ez az! – kiáltotta Dzsótaró.

– Gyorsan kapd föl az evezőt! Vigyél minket a hajóhoz! – szólt rá Ocú.

– Nem kell úgy sietni! Az öbölből az egyik szamuráj kievez, és a partra hozza Muszasit.

– Akkor azonnal indulnunk kell. Ha egyszer lecsapott rá az a csorda, Ocúnak már esélye sem lesz rá, hogy beszéljen vele.

– Nem tehetjük, megláthatják!

– Túl sokat aggódsz azon, mit gondolnak más szamurájok! Ezért kell itt kuporognunk ebben a kis csónakban! Ha rám hallgattok, a kelmefestő házában várakoztunk volna.

– Nem, téved. Nem fogja fel, mit beszélnek az emberek! Nyugodjon meg, apám és én találunk módot, hogy idehozzuk. – Megállt, egy pillanatig elgondolkodott. – Amikor a partra ér, a kelmefestő házába visszük, hogy rövid időre lepihenjen. Akkor majd odamegyek hozzá, és gondoskodom arról, hogy idejöjjön. Csak várjanak, hamarosan visszatérek – azzal elrohant az öböl felé.

– Próbálj pihenni egy keveset! – javasolta Oszugi. Bár Ocú engedelmesen lefeküdt, úgy tűnt, zihálva kapkodja a levegőt.

– Ismét köhögnöd kell? – kérdezte Oszugi gyengéden. Letérdelt, megdörzsölte a lány hátát. – Ne aggódj, Muszasi nem sokára itt lesz.

– Köszönöm. Most már jól vagyok. – Mihelyt a köhögés alábbhagyott, a lány lesimitotta, elrendezte haját, próbálta egy kicsit kicsinosítani magát.

Ahogy az idő múlt és Muszasi mégsem jelent meg, Oszugi egyre többet izgett-mozgott. Végül magára hagyta Ocút a csónakban, s kiment a partra.

Mihelyt eltűnt szem elől, Ocú egy gyékény mögé tolta fekhelyét és párnáját, újrakötözte obiját, elsimította kimonóját. Szíve olyan hevesen vert, mint tizenhat-tizenhét éves fiatal lány korában. A hajóorrban kifüggesztett kis jelzőtűz vörös fénye melegséggel árasztotta el szívét. Finom karjával átnyúlt a peremen, megnedvesítette kefejét, és ismét végigfutott haján. Aztán bepöderezte orcáját, de oly finoman, hogy szinte alig lehetett észrevenni. Elvégre még szamurájok is beosonnak időnként az öltözőszobába, és sápadtságukat egy kis vörössel palástolják, amikor mély álomból hirtelen hívatják őket uraságuk elé.

Igazából az a kérdés zavarta, mit is mondjon a férfinak. Rettegett a gondolattól, hogy megszólalni sem tud majd, amint az más alkalmakkor is megtörtént vele, amikor találkoztak. Nem akart semmi olyat mondani, ami felzaklathatná a férfit. Erre nagyon kell vigyáznia. Komoly párbaj vár rá, az egész ország erről beszél.

Ocú életének ebben a fontos pillanatában nem hitt abban, hogy Muszasi kikapna Kodzsirótól, mégsem lehetett teljesen biztos a győzelmében. Történnek balesetek. Ha valami balul sikerül ma, és Muszasit később megölik, élete végéig bánhatja. Nem marad más számára, mint hogy halálra sírja magát, remélve, hogy akárcsak a kínai császár, következő életében találkozhat szerelmével.

El kell mondania mondandóját, függetlenül attól, Muszasi maga mit mond, vagy mit tesz. Összegyűjtötte magában az erőt, hogy idáig eljőjön. Most, hogy közeledett a találkozó, szíve vadul dobogott. Annyi minden járt az agyában, hogy félt, nem találja a szavakat, amelyekkel elmondhatná őket.

Oszuginak nem voltak ilyen gondjai. Gondosan válogatta a szavakat, amelyekkel elnézést kérhet

a félreértésért és gyűlöletért, hogy szíve megkönnyebbüljön, és bocsánatért esedezzen, őszintesége bizonyítékként gondoskodik arról, hogy Ocú életét Muszasira bízsa.

A teljes sötétet csak időnként törte meg némi fény csillogása a vízen. Csend volt, amíg fel nem hangzott Dzsótaró futó lépteinek dobogása.

– Végre, itt vagy már! – szólalt meg Oszugi a parton. – Hol van Muszasi?

– Sajnálom, anyó.

– Mit sajnálsz? Mit jelentsen ez?

– Hallgasson meg, mindent elmagyarázok.

– Nem magyarázatokat akarok. Jön Muszasi vagy nem?

– Nem jön.

– Nem jön? – Oszugi hangja üres volt, teli csalódással.

Dzsótaró zavartnak tűnt. Elmesélte, mi történt. Amikor a szamuráj kivezett a hajóhoz, közölték vele, hogy nem kötnék ki itt. Nem voltak partra szállók Sikamában, a rakományt pedig uszályra rakták. A szamuráj kérte, hadd beszéljen Muszasival, aki a hajó oldalához jött és szót is váltottak, de fel sem merült, hogy kiszálljon. Mind ő, mind a kapitány a lehető leggyorsabban el akarták érni Kokurát.

Mire a szamuráj visszatért az öbölbe ezzel az üzenettel, a hajó már ismét a nyílt tenger felé tartott.

– Már nem is láthatják – közölte Dzsótaró csüggedten. – Eltakarják a fenyőfák az öböl másik végében. Sajnálom, de senkit nem lehet hibáztatni.

– Mért nem mentél a szamurájjal, azon a csónakon? – Nem gondoltam... Egyébként is, semmit sem tehetünk, kár is beszélni róla.

– Gondolom, igazad van, de micsoda szégyen! Most mit mondjunk Ocúnak? Neked kell megtenned Dzsótaró, nekem nincs szívem hozzá! Mondd el neki pontosan, mi történt... De előbb

próbáld megnyugtatni, nehogy rosszabbul legyen!

De Dzsótarónak nem kellett magyarázkodnia. Ocú a gyékény mögött ülve mindent hallott. A víz locsogása a csónak oldalánál mintha még jobban aláhúzta volna szenvedését.

Ha ma nem is találkozhatok vele, majd látom máskor, egy másik öbölben, gondolta.

Úgy vélte, megérti, Muszasi miért ellenezte, hogy kikössön a hajó. Végig az egész nyugati Honsún és Kjúsún

Szaszaki Kodzsirót tartották messze a legnagyobb vívónak. Azzal, hogy megkérdőjelezte elsőségét, Muszasi vadul eltökélhette, hogy győzni fog. Csak ez jár az eszében, semmi más.

– Ha belegondolok, hogy ily közel volt – sóhajtott. Könnyek csíkozták arcát. A lassan nyugat felé tartó, láthatatlan vitorla után nézett. Csüggedten dőlt a csónak korlátjának. Aztán, most első alkalommal, tudatára ébredt valami hatalmas erőnek, amely együtt gyülekezett könnyeivel. Törekénysége ellenére valahol lényének mélyén emberfeletti erő lakozott. Bármennyire nem fogta föl, akaratereje legyőzhetetlen volt. Ez tette képessé arra, hogy túlélje a betegséggel és gyötrellemmel teli hosszú éveket. Friss vér lüktetett ereiben, arca elvörösödött. Újra erőre kapott.

– Anyó, Dzsótaró!

Lassan közeledtek a parton. – Mi baj, Ocú? – kérdezte Dzsótaró.

– Hallottam, mit mondtál.

– Igen?

– De többé nem sírok. Kokurába megyek, magam is megnézem azt a párbajt... Nem lehetünk biztosak benne, hogy Muszasi győz. Ha nem, az a szándékom, hogy összeszedjem és visszahozzam hamvait.

– De beteg vagy!

– Beteg? – egyszerűen elvetette az ötletet. Mintha teljesen elöntötte volna a teste

gyengeségén túlnövő életerő. – Ne is gondolj rá! Teljesen jól vagyok! Hát, talán egy kicsit beteg, de amíg az a párbaj el nem dől...

Eltökéltem, nem halok meg. – Ezek voltak a szavak, amelyek csaknem kicsúsztak ajkán. De visszanyelte őket, és szorgoskodni kezdett. Előkészült az útra. Amikor készen állt, segítség nélkül szállt ki a csónakból, bár ehhez meg kellett kapaszkodnia a korlátban.

A szekigaharai ütközet idején Kokurában erődítmény volt, amelynek parancsnoka az Ikiből való Móri Kacunobu nagyúr volt. Azóta a várat újjáépítették, kibővítették, és új parancsnokot neveztek ki. Tornyai, csillogó, fehér falai a Hoszokava-ház erejét és méltóságát hirdették, amelynek feje most Tadaoki örököse, Tاداتosi volt

A Kodzsiró érkezése óta eltelt rövid idő alatt a Ganrjú-iskola, amelyet Kodzsiró a Toda Szeigentől és Kanamaki Dzsizsaitól tanultak alapján fejlesztett ki, végigsöpört egész Kjúsún. Még Sikokuból is jöttek csak azért, hogy Kodzsirótól tanulhassanak, abban a reményben, hogy egy vagy két év tanulás után bizonyítványt kapnak, és ennek eredményeképp mint ennek az új iskolának oktatói térhetnek haza.

Kodzsiró élvezte, milyen megbecsülés veszi körül, beleértve Tاداتosit is, aki egyszer elégedetten jegyezte meg: – Nagyon jó vívót találtam magamnak. – A hatalmas Hoszokava-ház minden szegletében egyetértettek azzal, hogy Kodzsiró „kitűnő egyéniség”. És mikor otthona és a vár között utazott, azt rangjához méltóan tette, két lándzsás kíséretében. Az emberek letértek útjukról, hogy felkereshessék, és köszönthessék.

Egész mostanáig Udzsije Magosiró, a Sinkage-iskola egyik művelője volt a család vezető kardoktatója. De csillaga gyorsan halványodott, ahogy Kodzsiróé egyre fényesebben ragyogott. Kodzsiró nagyvonalúan bánt vele.

Tاداتosi nagyúrnak ezt mondta: – Nem szabad elküldenie Udzsijét! Bár stílusa nem mutatós, van benne bizonyos érettség, ami hiányzik belőlünk, fiatalabbakból. – Azt javasolta, hogy ő

és Magosiró felváltva adjanak órákat a vár dődzsójában, és így is történt.

Tadatosi egy alkalommal így szólt: – Kodzsiró szerint Magosiró módszere nem csillogó, de érett. Magosiró zseninek mondja Kodzsirót, akivel nem mérheti össze kardját. Kinek van igaza? Szeretnék látni egy bemutatót.

Mindkét oktató beleegyezett, hogy a nagyúr jelenlétében fakardokkal összemérjék erejüket. Kodzsiró az első adandó alkalommal eldobta fegyverét, s ellenfele lábához ült. – Nem vagyok ellenfele önnek, bocsássa meg szemtelenségem!

– Ne szerénykedjen! – felelte Magosiró. – Én nem vagyok a méltó ellenfél.

A szemtanúk véleménye megoszlott, vajon Kodzsiró szánalomból vagy önzésből tett-e így. Bárhogy is, hírneve még magasabbra szárnyalt.

Kodzsiró viselkedése Magosiróval szemben kegyes maradt, bezzeg gyorsan helyre tett bárkit, aki dicsérő szavakkal említette Muszasi növekvő hírnevét Edóban és Kiotóban.

– Muszasi! – horkantott ilyenkor megvetően. – Elég ügyes volt ahhoz, hogy valami nevet szerezzen! Úgy hallottam, kétkardos iskolájáról beszél. Biztos, hogy van benne némi természetes tehetség. Kétlem, hogy lenne bárki is Kiotóban vagy Oszakában, aki legyőzné. – Mindig érezte, visszatartja magát attól, hogy többet mondjon.

Egy nap tapasztalt harcos látogatta meg Kodzsiró házát. – Még soha nem találkoztam vele, de az emberek azt mondják, ez a Mijamoto Muszasi Kóizumi és Cukahara óta a legnagyobb kardforgató, természetesen Jagyú Szekisűszai kivételével. Úgy tűnik, mindenki úgy véli, ha nem is a legnagyobb vívó, de mindenképp elérte az igazi mester szintjét.

Kodzsiró felnevetett, arca elvörösödött. – Nos, az emberek vakok! – mondta sértően. – Elhiszem, hogy egyesek nagy embernek, vagy kitűnő vívónak tartják. Ez is mutatja, milyen mélyre

süllyedt a Háború Művészete, tekintve mind a stílust, mind a személyes magatartást. Olyan korban élünk, amikor valaki, ha ügyesen hajszolja a népszerűséget, a gyökerekig juthat, legalábbis ami az átlagos embereket illeti.

– Mondanom sem kell, én egész másképp látom. Saját szememmel láttam, mint próbálta Muszasi eladni magát Kiotóban néhány évvel ezelőtt. Icsidzsódzsiban, a Josioka-iskola elleni harcában megmutatta mind brutalitását, mind gyávaságát. Még a gyávaság is túl szép szó a hozzá hasonlóknak. Elismerem, hogy túlerő volt ellene, de hát mit tett? Az első kínálgató alkalommal a hátát mutatta. Tekintve múltját és féktelen ambícióját, olyan embernek tartom, akit még leköpní sem érdemes... Ha-ha. Ha bárki, aki életét azzal tölti, hogy megpróbálja megtanulni a Háború Művészetét, szakértőnek mondható, hát feltételezem, Muszasi szakértő. De hogy a kard mestere? Hát azt már nem!

Láthatóan személyes sértésnek vette Muszasi dicséretét. De olyan hevesen érvelt mindenkinek, minden adandó alkalommal, hogy még leghívebb csodálói is eltűnődtek. Végül híre kelt, hogy régi ellenségeskedés lappang Muszasi és Kodzsiró között. Kisvártatva feltámadtak a párbajról szóló pletykák. Kodzsiró végül Tadatosi nagyúr utasítására írta meg kihívását. Az azóta eltelt hónapok során az egész Hoszokava-birtok a találgatás lázában égett. Mikor lesz a küzdelem, és mi lesz a kimenetele?

Ivama Kakubej, aki most már benne járt a korban, minden este és reggel, amikor csak a legkisebb ürügyet találta rá, felkereste Kodzsirót. Egy este, a negyedik hónap elején, amikor már a rózsaszín, kettős szirmú cseresznyevirágok is lehullottak, Kakubej belépett Kodzsiró előkertjébe, elment a díszes kövek árnyékában virágzó, égővörös azáleák mellett, majd egy belső szobába vezették, amelyet csak a lenyugvó nap

halványuló sugarai világítottak meg.

– Ivama mester, de jó, hogy látom! – köszöntötte Kodzsiró, aki odakint állt és az öklén lévő sólymot etette.

– Híreket hoztam – szólalt meg Kakubej anélkül, hogy leült volna. A családi tanács ma a nagyúr jelenlétében megvitatta a párbaj helyét és döntést hozott.

– Foglaljon helyet! – szólalt meg egy szolga a szomszédos szobában.

Kakubej valami köszönetfélét horkantott, leült és folytatta: – Több helyszínt is javasoltak, köztük Kikunona-gahamát és a Muraszaki-folyó partját. De mind elvetették, vagy mert túl kevés a hely, vagy mert túl könnyen hozzáférhető mindenkinek. Természetesen felállíthatnánk egy bambuszkerítést, de még ezzel sem tudnánk megakadályozni, hogy a folyót ellepje az izgalomra éhes emberek raja.

– Értem – felelte Kodzsiró. Feszülten figyelte a sólyom szemét és csőrét.

Kakubej, aki azt várta, visszafojtott lélegzettel hallgatják majd híreit, elcsüggedt. Normális körülmények között vendég nem tesz ilyet, de Kakubej most megszólalt. – Gyere be! Nem tudunk úgy beszélgetni, ha odakint ácsorogsz.

– Egy perc – vetette oda Kodzsiró közönyösen. – Előbb megetetem a madarat.

– Ez az a sólyom, amelyet Tadatosi nagyúr ajándékozott neked, miután az elmúlt ősszel együtt vadásztatok?

– Igen. Amajuminak hívják. Minél jobban hozzászokom, annál jobban kedvelem – Eldobta az ételmaradékot, föltekerte a madár nyakán lévő vörös bojtos zsinórt, és odaszólt a háta mögött álló, fiatal szolgának: – Tessék, Tacunoszuke. Tedd vissza az kalitkájába!

A madár átkerült az egyik ökölről a másikra, és Tacunoszuke átvágott a tágas kerten. A szokásos mesterséges dombocskán túl fenyőliget volt,

melyet a másik oldalról kerítés határolt. A ház az Itacu-folyó partján állt. Jó pár Hoszokava-hűbéres élt ezen a környéken.

– Elnézését kérem, hogy megvárakoztattam! – szólalt meg Kodzsiró.

– Ne is törődj vele, nem mondhatni, hogy idegen vagyok. Amikor ide jövök, csaknem olyan, mintha a fiam házába mennék.

Húsz év körüli cselédlány jött be és kecsesen teát töltött. Vetett egy pillantást a vendégre és egy csészével kínálta.

Kakubej elismerően rázta a fejét. – Jó rád néznem, Omicú! Mindig olyan csinos vagy!

A lány egészen kimonója gallérjáig elvörösödött. – Ön pedig mindig kigúnyol – felelte, aztán gyorsan kicsusszant a szobából.

– Azt mondod, minél jobban hozzászoksz a sólyomhoz, annál jobban kedveled. És mi van Omicúval? – kérdezte Kakubej. – Talán nem illene jobban melléd egy ragadozó madárnál? Úgy értem, arra vagyok kíváncsi, mik a szándékaid vele?

– Véletlenül nem látogatta meg titokban valamikor az ön házat?

– Bevallom, eljött, hogy beszéljen velem.

– Buta nőszemély. Nekem egy szót sem szólt róla. – Kodzsiró dühösen pillantott a fehér sódzsi felé.

– Ne zaklasd föl magad! Miért is ne jött volna?

– Kakubej megvárta, amíg Kodzsiró pillantása megenyhül egy kicsit, aztán folytatta: – Teljesen természetes, ha egy asszony aggódik. Nem hiszem, hogy kételkedne iránta való érzelmeidben, de az ő helyzetében bárki aggódna a jövője miatt. Úgy értem, mi vár rá?

– Feltételezem, mindent elmondott.

– Miért ne tette volna? A legtermészetesebb dolog a világon, hogy ilyesmi megtörténik férfi és nő között. Hamarosan eljön az idő, amikor meg akarsz nőszülni. Nagy házad van, sok szolgád,

mért is ne?

– El tudja képzelni, mit szólnának az emberek, ha elvinnék egy lányt, aki korábban cseléd volt a házámban?

– Ugyan mit számít az! Nem dobhatod most félre! Az természetesen kellemetlen lenne, ha nem volna megfelelő asszony a számodra, de jó családból való, nem? Úgy tudom Ono Tadaaki unokahúga.

– Így van.

– És akkor ismerted meg, amikor elmentél Tadaaki dődzsójába, és felnyitottad a szemét, milyen szomorú állapotban van kardforgató iskolája.

– Igen. Nem vagyok büszke rá, de nem titkolhatom el olyasvalaki elől, aki annyira közel áll hozzám, mint ön. Előbb vagy utóbb úgyis elmondtam volna az egész történetet... Mint mondta, a Tadaakival való összeecsapásom után történt. Már sötét volt, amikor hazaindultam, és Omicú akkoriban a nagybátyjánál lakott. Megjelent egy kis lámpással és lekísért a Szaikacsi-lejtőn. Nem is tudatosan, de flörtöltem vele egy darabot útközben, ő viszont komolyan vette. Miután Tadaaki eltűnt, felkeresett és ...

Ám most Kakubej jött zavarba. Legyintett, hogy jelezze protezsáltjának, eleget hallott már. Ami azt illeti, csak nemrégiben tudta meg, hogy Kodzsiró már azelőtt befogadta a lányt, hogy Edóból Kokurába indultak. Meglepődött. Nemcsak saját naivságán, de azon is, hogy Kodzsiró így hatott erre a lányra, viszonyt tudott kezdeni vele, és az egész titokban tudta tartani.

– Bízál mindent rám! – mondta. – Jelenleg amúgy sem volna helyénvaló bejelenteni a házasságod. Mindent a maga idejében. Ráérhet a párbaj után is. – Mint annyian, ő is biztos volt benne, hogy néhány nap múltán Kodzsiró híre és helyzete még erősebb lesz. Aztán eszébe jutott, miért is jött, és folytatta: – Mint mondtam, a

tanács eldöntötte a párbaj helyszínét. Mivel az egyik feltétel az volt, hogy Tadatosi nagyúr birtokán legyen, de olyan helyen, ahova a tömeg nem juthat el könnyen, úgy döntöttünk, hogy egy sziget lenne a legjobb. A sziget, amelyet a tanács kiválasztott, egy Funasima nevű kis sziget Simonoszeki és Módzsi között.

Egy percre elgondolkodva nézett: – Talán bölcs volna megnézni a terepet, mielőtt Muszasi megérkezik – mondta végül. – Adhat némi előnyt. – Úgy értette ezt, hogy a terepviszonyok ismeretéből a vívó következtethet arra, hogyan folyik majd le a küzdelem, mennyire erősen kösse meg szandálját, hogyan használja föl a terepet, a Nap helyzetét. S Kodzsirónak legalább lesz némi biztonságérzete, szemben azzal, aki akkor lép majd először arra a földre. Azt javasolta neki, béreljenek egy halászcsonakot, és menjenek ki megnézni másnap Funasimát.

Kodzsiró nem értett vele egyet. – A Háború Művészetének lényege, hogy gyorsan kell megragadni a lehetőségeket. Bármilyen előkészületeket is tesz az ember, gyakran megtörténik, hogy ellenfele rájön és eltervezi, hogyan hárítsa. Sokkal jobb nyitott aggyal megközelíteni egy helyzetet, és teljes szabadsággal mozogni.

Kakubej elfogadta az érvet, nem is említette többé, hogy Funasimába menjenek.

Kodzsiró behívta Omicút, aki szakét táltal eléjük, és a két férfi késő estig ivott és beszélgetett. Kakubej olyan családiasan iszogatta szakéját, hogy nyilvánvaló volt, elégedett életével, és úgy érzi, érdemes volt venni a fáradságot és támogatni Kodzsirót.

Olyan volt, mint egy büszke atya. – Azt hiszem, helyénvaló lenne elmondani Omicúnak – tanácsolta. – Amikor ezen túl vagyunk, meghívhatjuk rokonait és barátait az esküvőre. Tiszteletre méltó, hogy a kardnak szenteled

magad, de akkor is családot kell alapítanod, hogy legyen, aki továbbviszi neved. Amikor megnősültél, úgy érezhetem, megtettem a kötelességem veled szemben.

Ellentétben a boldog, idős hűbéressel, aki jó néhány évet szolgált már, Kodzsirón nyoma sem látszott ittasságnak. De amúgy is hallgatag volt ezekben a napokban. Mihelyt a párbajt elhatározták, Kakubej azt javasolta, Kodzsirót mentsék fel munkája alól, és Tadatosi beleegyezett. Kodzsiró először élvezte a szokatlan szabadságot, de ahogy közeledett a nap, és egyre többen keresték föl, egyre inkább nehezebb esett szórakoztatnia őket. Újabban kevesebb ideje maradt a pihenésre. Mégis vonakodott elzárkózni és nem fogadni a látogatókat. Az emberek esetleg azt gondolnák, hogy elveszítette tartását.

Az az ötlete támadt, hogy sólymával az öklén mindennap kimegy a szabadba, s szép időben bejárja a mezőket és hegyeket úgy, hogy mindössze a madár a társa. Jót tett a lelkének.

Amikor a sólyom éber, azúr szeme megpillantott egy áldozatot az égen, Kodzsiró elengedte. Aztán ugyanolyan éber tekintettel követte, mint emelkedik fel a madár, majd csap le zsákmányára. Mozdulatlanul, lélegzetét visszafojtva állt, amíg a tollak nem kezdtek el lefelé hullani, mintha ő maga lenne a sólyom. – Helyes! így kell csinálni! – tört ki belőle, amikor a sólyom győzött. Sokat tanult ragadozó madarától, és a vadászkirándulások eredményeképp arcáról minden egyes nap egyre jobban sugárzott az önbizalom.

Este, mikor hazatért, Omicú sírástól bedagadt szemmel várta. Kodzsirónak fájt, amikor látta, mint próbálja ezt leplezni a lány. Számára elképzelhetetlen volt, hogy kikapjon Muszasitól, mindazonáltal felöltött agyában a kérdés, mi történik Omicúval, ha ő meghal vagy megnyomorodik.

És felötlött benne halott anyja képe is, akire az elmúlt évek során alig gondolt. És minden éjjel, amikor elaludt, felbukkant előtte a sólyom azúr tekinteteié és Omicú duzzadt szeme, különös módon összekeveredve anyja arcának homályos emlékével.

A TIZENHARMADIK NAP ELŐTT

Az elmúlt néhány nap során sok utazó érkezett Simonoszekibe, Módzsiba és Kokura várába. De kevés távozott. A fogadók teli voltak, előttük egymás mellett sorakoztak az oszlopokhoz kötözött lovak. A vár által kibocsátott parancs így szólt:

Ennek a hónapnak a tizenharmadik napján, reggel nyolc órakor a buzeni Nagato-szorosban, Funasima szigetén Szaszaki Kodzsiró Ganrjú, ennek a birtoknak a szamurája, a nagyúr engedélyével megvív Mijamoto Muszasi Naszanával, egy Mimaszaka tartománybeli róninnal. Szigorúan megtiltjuk, hogy bármelyik vívó támogatói a segítségükre siessenek, vagy megjelenjenek a szárazföld és Funasima közti vízen. Tizenharmadikán reggel tíz óráig sem turistahajó, sem utasszállító hajó, sem halászhajó nem hajózhat be a szorosba.

Negyedik hónap (1612).

A hirdetményt jól látható helyekre erősítették, minden nagyobb kereszteződésben, gyülekezőhelyen és hídnál.

- Tizenharmadika? De hisz az holnapután lesz.
- Az emberek mindenfelől eljöttek ide, hogy lássák a küzdelmet, és aztán odahaza beszélhessenek róla.
- Hát persze hogy látni akarják, de hogyan láthatna bárki is egy küzdelmet, ami egy szigeten

lesz, két mérföldnyire a parttól?

– Ha az ember fölmege a Kazasi-hegy tetejére, onnan láthatja Funasima fenyőfáinak csúcsát. Amúgy is eljönnek a népek, csak hogy szájtátva lássák a csónakokat és ezt a tömeget Buzenben és Nagatóban.

– Remélem, jó marad az idő!

A hajózási tilalom miatt a csónakosok, akik egyébként szép haszonra tettek volna szert, rosszul kerestek. De az utazók és a helybeliek egyaránt szorgosan keresték a kilátóhelyeket, ahonnan legalább részben láthatják a Funosimában történeteket.

Tizenegyedikén délben egy kisbabáját szoptató asszony járkált fel-alá egy „egyáltalás” étkezde előtt, ott, ahol a Módzsiból jövő út Kokurába ér. A baba fáradt volt az utazástól, így nem akarta abbahagyni a sírást. – Álmos vagy? Aludj egy picit! Ugyan, ugyan aludjál – Akemi ritmusra topogott a talajon. Nem volt kifestve. Amióta a gyerek megszületett, élete jelentősen megváltozott, de jelen körülményeiben semmi nem volt, amit megbánt volna.

Matahacsi jött ki a boltból, ujjatlan, tompa színű kimonót viselve. Csak az emlékeztetett azokra a napokra, amikor papnak készült, hogy fején kendő rejtette el kopaszságát. – Nahát illet, még mindig sír? Aludnod kéne! Add ide Akemi, tartom, amíg eszel. Sokat egyél, bőviben kell lenned a tejnek. – Karjába fogta a gyereket, és halk altatódalt dúdolt.

– Nahát, ez ám a meglepetés! – hallatszott mögötte.

– Tessék? – meredt Matahacsi a férfira. Nem ismerte föl.

– Icsinomija Genpacsi vagyok. Jó néhány évvel ezelőtt találkoztunk, a fenyőerdőben, Kiotóban, az Ötödik sugárút közelében. Gondolom, nem ismer meg. – Amikor Matahacsi továbbra is értetlenül meredt rá, Genpacsi tovább magyarázott.

Akkoriban Szaszaki Kodzsirónak nevezte magát.

– Óh! – nyögött föl Matahacsi hangosan. – A botos szerzetes!

– Így van. Örülök, hogy ismét látom.

Matahacsi sietve meghajolt, és a gyerek felébredt. – Jaj, ne kezdj megint sírni! – könyörgött Matahacsi. – Talán meg tudná mondani nekem, merre van Kodzsiró háza? – szólt Genpacsi. – Ha jól tudom, itt él Kokurában.

– Sajnálom, sejtelmem sincs, én is most érkeztem.

Két szamuráj szolga lépett elő a boltból. – Ha Kodzsiró házát keresi, jobbra van, az Itacufolyónál – mondta egyikük Genpacsinak. – Megmutatjuk, ha óhajtja.

– Nagyon kedves önöktől. Viszontlátásra, Matahacsi! Még találkozunk! – A szamurájok elindultak és Genpacsi velük tartott.

Matahacsi, látván a férfi ruhájára tapadó piszkot, arra gondolt, hogy tán egyenesen Kózukeből jött. Mély benyomást tett rá, hogy a párbaj híre ilyen távoli helyekre is eljutott. Aztán a Genpacsival való összetűzésének emléke futott át agyán, és megborzongott. Milyen értéktelen, felszínes és szégyentelen volt ő akkoriban. Ha csak belegondol, hogy volt bátorsága a Csúdzsóiskolában kiállított bizonyítványt magáénak mondani, megszemélyesíteni... Mégis, biztató jel, hogy legalább látja, milyen faragatlan volt akkoriban. Legalább azóta megváltozott. Talán egy magamfajta szerencsétlen bolond is fejlődhet, ha igyekszik és megpróbálja – tűnődött.

Akemi meghallotta a baba sírását, letette ételét és kiszaladt. – Elnézést, majd én átveszem.

Matahacsi visszatette a gyereket Akemi hátára. Matahacsi válláról édességárus doboz lógott le és Matahacsi árulni kezdett. Jó néhány járókelő vetett irigy pillantást erre a szegény, de láthatóan boldog párra. Idősebb, finom külsejű asszony jött arra. – Milyen bájos baba! – szólalt meg. – Mennyi

idős? Ó, hát nevet! – Mintha csak parancsszóra történt volna, az őt kísérő szolga lehajolt és a baba arcába nézett.

Egy ideig egy irányba mentek, aztán, amikor Matahacsi és Akemi befordultak egy mellékutcába, hogy fogadót keressenek, az asszony így szólt: – Óh, hát arra mennek? – Búcsút mondott nekik, aztán mintha csak utólag jutott volna eszébe, megkérdezte. – Úgy tűnik, önök is utazók. De nem tudják véletlenül, hol lakik Szaszaki Kodzsiró?

Matahacsi megosztotta vele az információt, amit az előbb hallott a két szolgától, majd a hölgy után fordulva komoran morogta: – Vajon mit csinálhat anyám? – Most, hogy volt saját gyereke, kezdte méltányolni anyja érzéseit.

Mozdulatlanul állt, és a vénasszony után nézett. Nagyjából egyidős lehetett Oszugival.

Kodzsiró háza tele volt vendéggel.

- Hatalmas lehetőség ez a számára.

- Igen, egyszer és mindenkorra biztosítja a hírnevét.

- Mindenütt ismert lesz.

- Így igaz, de nem szabad megfedkezelnünk arról, ki az ellenfele. Ganrjúnak nagyon kell vigyáznia.

Sokan az előző este érkeztek. A látogatók megtöltötték a nagy bejárati csarnokot, a mellékbejáratokat, a külső folyosókat. Némelyek Kiotóból vagy Oszakából jöttek, mások a nyugati Honsúból, és volt, aki a távoli ecsidzszenbeli Dzsókjódzsiból. Mivel nem volt elég szolga a háznál, Kakubej a sajátjai közül küldött néhányat kisegíteni. A szamurájok, akik Kodzsirótól tanultak vívni, várakozástól feszült arccal jöttek-mentek.

Mindezekben a barátokban, tanítványokban egy dolog közös volt. Akár ismerték Muszasit, akár

nem, ő volt számukra az ellenség. Különösen azokban a vidéki szamurájokban élt a gyűlölet, akik valamikor a Josioka-iskola módszerét tanulták. Az icsidzsódzsibeli vereség megaláztatása régóta rága agyukat, szívüket. De leginkább az a szigorú eltökéltség, amellyel Muszasi az útját járta, szerzett számára annyi ellenséget. Kodzsiró tanítványai pedig magától értetődően megvetették.

Egy fiatal szamuráj bevezette a most érkezett látogatót a zsúfolt nappaliba. – Ez az ember Kózukeből utazott ide – jelentette be.

– Icsinomija Genpacsinak hívnak – mutatkozott be a férfi és szerényen helyet foglalt a többiek között. A csodálat és tisztelet moraja hallatszott a szobában, mivel Kózuke vagy ezer mérföldnyire északkeletre feküdt. Genpaci azt kérte, hogy a talizmánt, amelyet a Hakuun-hegyről hozott, helyezték el a házioltárra, és az egybegyűlteket helyeslően morogtak.

– Jó lesz az idő tizenharmadikán – jegyezte meg valaki, kipillantva az eresz alól a ragyogó napra. – Ma tizenegyediké van, holnap tizenkettedike, azután...

Az egyik vendég megszólította Genpacsit: – Figyelemre méltónak tartom, hogy ilyen messzire eljött azért, hogy imádkozzon Kodzsiró sikeréért. Kapcsolatban áll vele?

– A simonidai Kuszanagi-ház hűbérese vagyok. Néhai mesterem Kuszanagi Tenki, Kanamaki Dzsizsai unokaöccse volt. Tenki fiatal fiú kora óta ismerte Kodzsirót.

– Úgy hallottam, Kodzsiró Dzsizsaitól tanult.

– Így van. Kodzsiró ugyanazt az iskolát tanulta, mint Itó Ittósza. Többször is hallottam Ittószaiktól, hogy Kodzsiró briliáns harcos – folytatta. Elmesélte, mint döntött úgy Kodzsiró, hogy eldobja Dzsizsai bizonyítványát, és saját iskolát alapít. Azt is elmondta, milyen állhatatos volt Kodzsiró már gyerekként is. Heves kérdésekkel

ostromolták, Genpacsí pedig mindet részletesen megválaszolta.

– Ganrjú szenszei nincs itt? – kérdezte egy fiatal szolga átfurakodva a tömegben. Sehol nem látta, s szobáról szobára járt. Magában morogva bukkant Omicúra, aki Kodzsiró szobáját takarította. – Ha a mestert keresed, menj a sólyomketrechez – tanácsolta a lány.

Kodzsiró a ketrecben állt, és elmélyülten nézett Amajumi szemébe. Már megetette a madarat, lekefélte a kijött tollakat. Egy ideig öklén tartotta, és most szeretettel simogatta.

– Szenszei!

– Tessék?

– Itt egy asszony, aki azt mondja, Ivakuniból jött meglátogatni. Azt is mondja, hogy meg fogja ismerni, ha találkoznak.

– Hm. Talán anyám húga.

– Melyik szobába vezessem?

– Nem akarok találkozni vele. Senkivel nem akarok találkozni... Óh, de gondolom, muszáj. A nagynéném. Vezesd az én szobámba.

A férfi távozott, és Kodzsiró kiszólt az ajtón: – Tacu-noszuke!

– Igen, uram! – Tacunoszuke bejött a ketrecbe és fél térdre ereszkedett Kodzsiró mögött. Egy, a mester házában lakó tanítvány, nemigen távozott mestere oldaláról.

– Már nem kell soká várni, ugye? – kérdezte Kodzsiró.

– Nem, uram.

– Holnap elmegyek a várba, kifejezni tiszteletemet Tadatosi nagyúr előtt. Rég találkoztam vele. Utána szeretnék nyugodtan pihenni.

– Itt ez a rengeteg vendég. Miért nem küldi el őket, hogy nyugodtan pihenhessen?

– Pont ezt szándékozom tenni.

– Olyan sok ember van itt, még a végén a támogatói okozzák a vesztét.

– Ne beszélj így! Eljöttek hozzám közelről és távolról... Hogy nyerek vagy sem, nem azon múlik, ami a meghatározott időpontban történik. Nem teljesen a végzet szabja meg, de mégis... Ez a harcosok sorsa, néha nyernek, néha veszítenek. Ha Ganrjú meghal, két végrendeletet találsz az írószekrényemben. Az egyiket Kakubej-nek add, a másikat Omicúnak.

– Végrendeletet írt?

– Igen. Helyénvaló, ha egy szamuráj megteszi az ilyen övintézkedést. Még valami! A küzdelem napján velem jöhet egy szolgál. Azt szeretném, ha te jönnél, vállalod?

– Olyan megtiszteltetés, amit meg sem érdemlek.

– Amajumit is visszük – pillantott a sólyomra. – Jól fog esni a társasága a hajóúton. – Tökéletesen értem.

– Helyes. Most pedig megyek, beszélek a nagynénémmel.

Az asszonyt a szobájában ülve találta. Odakint az este olyan sötétre festette a felhőket, amilyen az épp lehűlt, frissen kovácsolt acél. Gyertya fehér fénye világította meg a szobát.

– Köszönöm, hogy eljött – üdvözölte Kodzsiró kellő tiszteletadással, majd letelepedett. Anyja halála után a nagynénje nevelte, aki anyjával ellentétben egyáltalán nem kényeztette. Az asszony tökéletesen tudatában volt elhunyt nővérével szembeni kötelességének, és eltökölte, hogy Kodzsiróból a Szaszaki név méltó örökösét faragja, kitűnő embert, aki megállja a helyét. Kodzsiró összes rokonai közül ő követte leginkább figyelemmel karrierjét.

– Kodzsiró – kezdte ünnepélyesen –, úgy tudom, életed döntő pillanata előtt állsz. Odahaza mindenki erről beszél, és úgy éreztem, legalább még egyszer látnom kell téged. Boldog vagyok, hogy idáig eljutottál. – Magában csöndesen összehasonlította a méltóságteljes, jómódú

szamurájt a fiúval, aki mindössze egy karddal távozott otthonról.

Kodzsiró még mindig nem emelte fel tekintetét.
– Tíz év telt el – válaszolta. – Remélem, megbocsátja, amiért nem tartottam a kapcsolatot önnel. Nem tudom, sikeresnek tartanak-e az emberek vagy sem, de semmi esetre sem értem el azt, ami szándékomban állt. Ezért nem jelentkeztem még.

– Nem számít. Folyamatosan hallottam rólad a híreket.

– Még Ivakuniban is?

– Természetesen. Mindenki rólad beszél. Ha Muszasi legyőzne, ez az egész Szaszaki család – az egész tartomány – szégyene lenne. Katajama Hiszajaszú nagyúr Hokiból, aki jelenleg a Kikkavabirtokon vendégeskedik, úgy tervezi, hogy egy nagy csoport ivakuni szamurájjal idejön, hogy megnézzék az összecsapást.

– Csakugyan? Gondolom, roppantul csalódott lesz, mivel nem futhatnak ki hajók...

– Ó, majdnem elfelejtettem. Ezt hoztam neked – kis batyut nyitott ki, és egy összehajtogatott alsóruhát vett elő belőle. Fehér gyapjúból készült, és rá volt hímézve a Háború Istenének és egy olyan istennőnek a neve, aki védelmezi a harcosokat. Mindkét ujjára szanszkrit jószerencse-talizmánt hímzett Kodzsiró száz női támogatója.

Kodzsiró megköszönte és tisztelettudóan homlokához emelte. Aztán így szólt: – Nyilván elfáradt az úttól. Itt maradhat ebben a szobában, és amikor óhajtja, lefeküdhet. Most pedig, ha megbocsát...

Távozott, és leült egy másik szobában, amelybe hamarosan ajándékok tucatjával jöttek a vendégek. Szent talizmán az Otoko-hegyi Hacsiman-szentélyből, egy páncéling, egy hatalmas tengeri keszeg, egy hordó szaké. Kisvártatva alig maradt hely, ahová leülhetett

volna valaki.

Bár ezek a jóakarók mind őszintén imádkoztak győzelméért, az is igaz volt, hogy tízből nyolc nem is kételkedett abban, hogy Kodzsiró győzni fog, s abban a reményben törleszkedett hozzá, hogy az a későbbiekben egyengesse útját.

– Na és ha rónin volnék? – gondolta Kodzsiró. Bár lehangolta ez a talpnyalás, elégedettséggel töltötte el a tény, hogy ő és nem más, akiben támogatói így bíznak és hisznek.

– Győznöm kell! Muszáj! Muszáj!

Az, hogy a győzelemre gondolt, lelki terhet rakott a vállára. Rájött, de nem tudott segíteni rajta. Győzni, győzni, győzni! A szél által felkorbácsolt hullámként ismétlődött a szó valahol agyában. Még Kodzsiró sem volt képes felfogni, miért ostromolja agyát ily makacsul a primitív győzelmi vágy.

Most már teljesen beesteledett, de jó néhány vendég maradt, iszogatott, beszélgetett. Egészen későre járt, amikor megjött a hír.

Muszasi ma megérkezett. Leszállt Módzsinban a hajóról, később pedig Kokura egyik utcájában látták.

Felvillanyozta őket, még ha lopva, izgatottan suttogva reagáltak is.

– Nyilvánvaló!

– Nem kéne néhányunknak odamenni és körülnézni?

Muszasi néhány nappal korábban érkezett Simonoszekibe. Mivel senkit nem ismert és őt sem ismerte senki, nyugodtan telt az idő, nem zargatták talpnyalók, fontoskodók.

Tizenegyedikén reggel átkelt a Kammon-szoroson, hogy felkeresse Módzsiban Nagaoka Szadót, és igazolja, hogy elfogadja a kijelölt helyet és időt.

A bejáratnál egy szamuráj fogadta. Leplezetlenül bámult rá. Hát ez volna az a híres Mijamoto Muszasi, futott át agyán a gondolat. De hangosan mindössze ennyit mondott: – Gazdám még a várban van, de hamarosan visszatér. Kérem, jöjjön be és várja meg.

– Nem, köszönöm. Nincs más dolgom vele. Ha volna olyan kedves és átadná az üzenetemet...

– De ha már eljött ideig, gazdám nagyon csalódott lesz, hogy nem találkoztak. Ha csakugyan mennie kell, kérem, legalább azt engedje meg, hogy a többieknek szóljak, hogy megérkezett.

Alig tűnt el a házban, amikor Iori száguldott elő és vetette magát Muszasi karjaiba.

– Szenszei!

– Jól tanultál? Jó fiú voltál? – paskolta meg Muszasi a fejét.

– Igen, uram.

– Mennyire megnőttél!

– Tudta, hogy itt vagyok?

– Igen, Szado megírta. Azonkívül hallottam felőled Szakaiban is, Kobajasi Tarozaemontól. Örülök, hogy itt vagy. Jót tesz neked, hogy egy ilyen házban élsz.

Iori nem felelt, csalódottnak tűnt.

– Mi baj? – kérdezte Muszasi. – Nem szabad

elfelejtene, hogy Szado nagyon jó hozzád.

– Igen, uram.

– Nem elég, ha csak a harcművészeteket tanulod, könyvekből is kell tanulnod. S bár neked kell az elsőnek lenned, aki jelentkezik, ha segítségre van szükség, próbálj meg szerényebb lenni a többi fiúnál.

– Igen, uram.

– És ne ess abba a csapdába, hogy sajnálod magad. Sok fiú teszi ezt, aki elveszíti anyját vagy apját. Csak akkor fizetheted vissza mások melegszívűségét, ha magad is melegszívű és adakozó vagy.

– Igen, uram.

– Okos vagy, Iori, de légy elővigyázatos. Ne engeddd, hogy felülkerekedjen rajtad durva neveltetésed. Mindig keményen uralkodj magadon! Gyerek vagy még, hosszú élet áll előtted. Gondosan őrizd, vigyázz rá, amíg igazán méltó ügyért nem áldozhatod, hazáért, a Szamuráj Útjának becsületéért. Ragaszkodj életedhez és az legyen bátor és őszinte.

Lorit elfogta a bánatos érzés, hogy mindez elválás, végső búcsú. Ösztöne valószínűleg akkor is megsúgta volna neki, ha Muszasi nem ily komoly dolgokról beszél, de az élet szó említése kevés kétséget hagyott. Muszasi alig mondta ki, Iori a mellkasába temette a fejét, és vigasztalhatatlanul zokogott.

Muszasi látta Iorin, hogy igen jól öltözött. Haja szépen fésült, és megkötött, fehér harisnyája makulátlan. Kezdte megbánni a kioktatást. – Ne sírj! – szólt rá.

– De ha olyan....

– Hagyd abba a siránkozást! Meglátják!

– De holnapután Funasimába megy.

– Igen, így kell lennie.

– Győzzön, kérem győzzön! Nem viselem el a gondolatot, hogy többé ne lássam!

– Ha-ha, csak nem emiatt sírsz?

– Egyesek azt mondják, hogy nem győzheti le Kodzsirót. Nem lett volna szabad belemenni ebbe a küzdelembe.

– Nem vagyok meglepve, az emberek mindig ilyeneket mondanak.

– De győzhet, ugye, szenszei?

– Nem is vesztegetem az időm arra, hogy ilyesmin gondolkodjak.

– Úgy érti, biztos benne, hogy nem veszít?

– Úgy értem, még ha veszítek is, ígérem, hogy bátran teszem.

– De ha úgy gondolja, hogy veszíthet, nem tenné meg, hogy egy időre elmegy valahova?

– A legrosszabb pletykákban is benne van az igazság magva, Iori. Talán hibát követtem el, de most, hogy ilyen messzire jutott a dolog, ha elfutnék, letérnék a Szamuráj Útjáról. Nemcsak rám hozna szégyent, hanem másokra is.

– De nem ön mondta az előbb, hogy ragaszkodom életemhez és óvjam?

– Igen, ezt mondtam. És ha eltemetnek Funasimán, legyen lecke a számodra. Kerüld az olyan összezsapást, amely úgy végződhet, hogy eldobod életed! – Muszasi úgy érezte, ez már kezd sok lenni a gyereknek, témát változtatott. – Már megkértem, hogy adják át üdvözetem Nagaoka Szadónak. Szeretném, ha te is megmondanád neki és azt is, hogy Funasimán találkozom vele.

Muszasi gyengéden eltolta magától a fiút. Elindult az ajtó felé, de Iori a kezében levő szalmakalapba kapaszkodott. – Ne... Várjon... – csak ennyit tudott kinyögni. Másik kezét arcához emelte, a válla rázkódott.

Nuinoszuke jelent meg a bejárat melletti oldalajtón és bemutatkozott Muszasinak. – Iori láthatóan nem akarja elengedni önt, és én hajlamos vagyok együtt érezni vele. Biztos vagyok benne, hogy más dolga is van, de nem maradhatna itt éjszakára?

Muszasi viszonzta a meghajlást. – Kedves

öntől, hogy kérdezi, de azt hiszem, nem. Néhány napon belül lehet, hogy örök nyugovóra térek, és nem hiszem, hogy helyes volna tőlem, ha most másokat terhelnék. Később talán kellemetlen helyzetbe hoznám.

– Ez nagyon figyelmes öntől, de sajnós gazdám meg fog haragudni ránk, amiért elengedtük.

– Küldök neki egy levelet, amelyben mindent megmagyarázok. Ma csak azért jöttem, hogy üdvözöljem. Azt hiszem, most már mennem kell.

Odakinn az öböl felé fordult, de még félúton sem járt, amikor hangokat hallott maga mögül. Hátrafordult és több Hoszokava-házbeli, idősebbnek tűnő szamurájt pillantott meg. Ketten közülük már őszek is voltak. Egyiküket sem ismerte fel, ezért feltételezte, valaki másnak kiabálnak, és továbbment.

Amikor a partra ért, megállt és elnézte a vizet. Halászhajók horgonyoztak az öbölben, feltekert vitorláik hamuszürkének látszottak a kora este ködös szürkületében. Funasima körvonalai alig látszottak a Hikodzsima nagyobb tömege mögött.

– Muszasi! Mijamoto Muszasi. ugye? – Muszasi feléjük fordult és azon tűnődött, mi dolga lehet ezeknek a korosodó harcosoknak vele. – Nem ismer meg minket, ugye? Sejtettük, hogy így lesz. Túl rég történt. Ucumi Magobeinodzsó vagyok. Mind a hatan Mimaszakából valók vagyunk, Takejama várában szolgáltunk, a Simmen-háznál.

– Én meg Kojama Handajú, Magobeinodzsó és én apja közeli barátai voltunk.

Muszasi szélesen elmosolyodott: – Nahát, micsoda meglepetés!

Érződött hangjukon szülőfalujuk félreismerhetetlen kiejtése, ami gyerekkori emlékek tömegét ébresztette föl benne. Mindegyikőjük előtt meghajolt. – Örülök, hogy látom önöket. De meséljék el, hogyan történt, hogy itt vannak, ilyen távol otthontól.

– Nos, mint tudja, a Simmen-ház kegyvesztett lett a szekigaharai ütközet után. Róninná váltunk és Kjúsuba menekültünk, onnét pedig idejöttünk Buzen tartományba. Egy ideig, hogy testünk, lelkünk tápláljuk, szalmapatkókat fontunk. Később ránk köszöntött a jó szerencse.

– Csakugyan? Nos, mondhatom, eszembe nem jutott volna, hogy apám barátait üdvözölhetem Kokurában.

– Számunkra is váratlan öröm. Derék szamuráj lett, Muszasi, kár, hogy apja nincs itt, hogy lássa.

Néhány percre Muszasi megjelenését dicsérték egymás közt. Aztán Magobeinodzsó így szólt: – De bolond vagyok, meg is feledkeztem arról, miért jöttünk ön után. Elkerültük egymást Szado házában. Úgy terveztük, hogy önnel töltjük az estét. Szadóval is megbeszéltük.

– Így van – szólt közbe Handajú. – Nagyon udvariatlan volt öntől, hogy ha már idáig eljött, anélkül távozott, hogy megvárta volna Szadót. Mégis Simmen – Muniszai fia. Jobban kéne tudnia, jöjjön vissza velem. – Szemmel láthatóan úgy érezte, az, hogy jóban volt Muszasi apjával, feljogosítja, hogy parancsolgasson neki. Anélkül, hogy válasza várt volna, elindult visszafelé, elvárva, hogy Muszasi kövesse.

Muszasi már-már azon volt, hogy velük tart, de megtorpant. – Elnézést, de nem hiszem, hogy mehetek. Bocsánatot kérek, hogy udvariatlan vagyok, de azt hiszem, helytelen lenne csatlakoznom önökhöz.

Mindenki megállt. – Helytelen? – kérdezte Magobeinodzsó. – Mi helytelen volna ebben? Megfelelően óhajtjuk üdvözölni. Földik vagyunk, meg minden, tudja?

– Szado is várja. Csak nem akarja megbántani?

– Mi baj, valamiért haragszik? – tette hozzá Magobeinodzsó, láthatóan neheztelve.

- Szeretnék menni, de más dolgokat is számításba kell venni – felelte Muszasi udvariasan. – Bár valószínűleg mindössze pletyka, úgy hallottam, hogy Kodzsiróval való összecsapásom eredményeképp ellenségeskedés alakult ki a Hoszokava-ház két rangidős hűbérese, Nagaoka Szado és Ivama Kakubej között. Azt mondják, Ivama tábora elnyerte Tadatosi nagyúr támogatását, Nagaoka pedig úgy próbálja erősíteni saját helyzetét, hogy ellenzi Kodzsirót.

Döbrent mormolás hallatszott.

- Biztosra veszem, hogy mindez pusztá spekuláció – folytatta Muszasi –, mégis veszélyes dolog a köznyelv. Nem sokat számít, mi történik egy magamfajta róninnal, de nem akarok semmi olyat tenni, ami gyanút ébreszthet akár Szadót, akár Kakubejt illetően. Mindketten igen értékes emberek a birtokon.

- Értem – bölintott Magobeinodzsó.

- Nos, legalábbis ez az ürügyem – mosolygott Muszasi. – De az igazat megvallva, a magamfajta vidéki gyerekeknek nehéz egész este udvariasan üldögelni. Szeretnék kényelemben lenni.

Mély benyomást tett rájuk, hogy Muszasi ennyire tekintettel van a többiekre, mégis vonakodtak elválni tőle. Összedugták a fejüket és megvitatták a helyzetet.

- Ez a negyedik hónap tizenegyedik napja – mondta végül Hanadajú. – Az elmúlt tíz évben mi hatan mindig együtt töltöttük ezt a napot. Áthághatatlan szabály, hogy nem hívunk magunk közé idegeneket, de mivel ugyanabból a faluból való és Muniszai fia, szeretnénk megkérni, hogy csatlakozzon hozzánk. Talán nem afféle szórakozás, mint amilyet nyújtunk kéne, de amiatt nem kell aggódnia, hogy udvariaskodnia kell, észreveszik vagy kibeszélik.

- Ez esetben, azt hiszem, nem utasíthatom vissza – mondta Muszasi.

Roppantul tetszett a válasz az idős szamurájoknak. Újabb rövid tanácskozás után megbeszélték, hogy Muszasi néhány óra múlva valamelyik teabolt előtt találkozik egyikükkel, bizonyos Kinami Kagasiróval, aztán elváltak.

Muszasi a megbeszélt időpontban találkozott Kagasiróval, majd vagy másfél mérföldet gyalogoltak a város központjától egy helyre, Itacu hídjának közelébe. Muszasi nem látott a közelben sem szamurájházakat, sem éttermeket, mindössze egy magányos ivó és egy olcsó fogadó fényeit a távolban. Mindig készenlétben volt, s most is rögtön kezdte végiggondolni a lehetőségeket. Semmi gyanús nem volt a történetben, amit hallott. Megfelelő volt a koruk és dialektusuk. De miért ez a kieső hely?

Kagasiró otthagytá és a folyópart felé fordult, aztán maga után hívta Muszasit. – Már mind ott vannak, jöjjön le! – mutatta az utat a gáton levő keskeny ösvényen.

Talán egy hajón van az összejövetel, gondolta Muszasi és mosolygott saját óvatosságán, de nem látott hajót. Az idős szamurájok gyékényszőnyegen ültek, illendő tartásban.

– Bocsássa meg, hogy ilyen helyre hoztuk – mondta Magobeinodzsó. – Itt tartjuk összejövetelünket. Úgy érezzük, valami különleges jó szerencse vezette hozzánk. Üljön le, pihenjen meg köztünk. – Egész modora olyan volt, mintha ezüsttel festett sódzsijú, szép nappaliban fogadna megbecsült vendéget. Gyékénydarabot tolt Muszasi elé.

Muszasi nem tudta, vajon így képzelik-e el az elegáns magányt, vagy van valami különleges oka annak, hogy nem nyilvános helyen találkoznak. De mint vendég úgy érezte, kénytelen alkalmazkodni. Meghajolt, udvariasan elhelyezkedett a szőnyegen.

– Helyezze kényelembe magát! – biztatta Magobeinodzsó. – Később mulatunk egy kicsit, de

előbb van egy szertartás, amit elvégzünk. Nem tart soká.

A hat férfi kényelmesebben helyezkedett el. Mindannyian elővettek egy szalmanyalábot és nekiláttak szalmapatkót fonni. Szájukat összeszorították, tekintetük egy pillanatra sem szakadt el munkájuktól. Ünnepeyesnek, sőt kegyesnek tunk. Muszasi tisztelettel nézte, erőt és buzgóságot érzett mozdulataikban, ahogy kezükre köptek, ujjaik közt végigfuttatták a szalmát és tenyereik közt összefonták.

– Azt hiszem, ez megteszi – szólalt meg Handajú. Letett egy befejezett pár patkót és körülnézett.

– Én is végeztem.

Handajú elé tették a patkókat, leporolták magukat, és rendbe hozták ruházatukat. Handajú a körben ülő szamurájok között levő kis asztalra tette a patkókat, és Magobeinodzsó felállt.

– Tizenkettedik éve már a szekigaharai csatának. Ennek a baljós napnak az emléke soha nem törölődik ki emlékezetünköl. Mindannyian hosszabb ideig éltünk, mint jogunkban lett volna remélni, s ezt a Hoszogava-ház védelmének és jótékonyágának köszönhetjük. Gondot kell fordítanunk arra, hogy fiaink és unokáink se feledjék a nagyúr hozzánk való jóságát.

Helyeslő mormolás hallatszott a csoportban. Tiszteletteljes tartásban lesütött szemmel ültek.

– Azonban nem szabad elfelednünk a Simmen-ház egymást követő fejeinek nagyságát sem, még ha ez a hatalmas ház már nem is létezik. Azonkívül a kétségbeesést és nyomorúságot sem felejthetjük, amelyben éltünk, amikor idejöttünk. Erre a három dologra emlékezünk, amikor minden évben megtartjuk ezt az összejövetelt. Most pedig egy emberként imádkozzunk egymás egészségéért és jólétéért.

A többiek pedig kórusban felelték: – Hoszokava

nagyúr jóságára, a Simmen-ház nagyságára, a menny jóindulatára, amellyel nyomorunkból kiszakított! Egyetlen napra sem felejtjük.

– Most pedig tisztelegjünk! – mondta Magobeinodzsó. Kokura várának fehér falai felé fordultak, amely homályosan rajzolódott ki a sötét égbolt előtt, és a földig hajoltak. Aztán Mimaszaka tartomány felé fordultak, és meghajoltak ismét. Végül a patkók felé fordulva harmadszor is meghajoltak. És mindegyik alkalommal a lehető legkomolyabban és legőszintebben.

Magobeinodzsó így szólt Muszasihoz: – Most pedig fölme gyünk a szentélybe és áldozatul ajánljuk a patkókat. Utána jöhet a mulatság. Legyen kedves itt megvárni minket.

Az élen haladó vitte az asztalkát a patkókkal, homlokához emelve. A többiek libasorban követték. Aztán munkájukat a szentély bejárata melletti fa ágaihoz kötözték. Egyszer tapsoltak az istenség előtt, majd csatlakoztak Muszasihoz.

Egyszerű volt az éték, gulyás barógyökérrel, bambuszcsíra babpürével és szárított hal, amilyen ételt a helyi tanyákon esznek. De volt szaké, sok nevetés és beszélgetés.

A hangulat egyre vidámabb lett, végül Muszasi így szólt: – Nagy megtiszteltetés, hogy csatlakozhattam önökhöz, de eltűnődtem a kis ceremóniájukon. Nyilván egészen különleges jelentése van az önök számára.

– Csakugyan – bólintott Magobeinodzsó. – Amikor legyőzött harcosokként ideérkeztünk, senkihez nem fordulhattunk. Inkább meghaltunk volna, mint hogy lopjunk, de ennünk kellett. Végül eszünkbe jutott az ötlet, hogy telepedjünk meg itt a híd mellett, és csináljunk patkókat. Kezünk bütykös volt a sok lándzsaforgatástól, úgyhogy nehéz volt megtanítanunk őket szalmát fonni. Három évig csináltuk. Erre járó lovászoknak adtuk el portékánkat, és valahogy

sikerült megélnünk belőle. Aztán a lovászok gyanút fogtak, hogy a szalmafonás nem az igazi mesterségünk, és végül valaki szólt rólunk Hoszokava Szanszai nagyúrnak. Amikor megtudta, hogy Simmen nagyúr korábbi hűbéresei vagyunk, elküldte egy emberét, és állást ajánlott. – Aztán elmesélte, hogy Szanszai nagyúr ötezer véka jövedelmet kínált nekik együttesen, de visszautasították. Hajlandóak voltak becsülettel szolgálni, de úgy érezték, hogy az úr-hűbéres kapcsolatnak férfi a férfival megkötött egyezségeen kell nyugodnia. Szanszai megértette érzéseiket, és újabb ajánlatot tett, ez alkalommal egyéni járandósággal. Azt is megértette, amikor régi emberei kifejezték félelmüket, hogy a hat rónin nem lesz abban a helyzetben, hogy megfelelő öltözékben jelenjen meg az uraság előtt. De amikor azt javasolták, hogy küldjön nekik pénzt, hogy felöltözködhessenek, Szanszai azt mondta nem, csak zavarba hozná őket. A félelem különben is megalapozatlan volt, bármilyen mélyre is süllyedtek, képesek voltak vasalt ruhába öltözni és két karddal oldalukon megjelenni fogadásukon.

– Nem lett volna nehéz elfelejteni, milyen sanyarú volt az életünk, amíg kétkezi munkát végeztünk. Ha nem tartottunk volna össze, nem éltük volna meg, hogy Szanszai nagyúr felfogadjon minket. Nem szabad hagynunk, hogy elfelejtsük, mint gondoskodott rólunk a gondviselés ezek alatt a nehéz évek alatt.

Poharát felemelve fejezte be szónoklatát. – Bocsásson meg, hogy ilyen hosszan beszéltem magunkról. Csak szerettem volna, hogy tudja, jóakarátú emberek vagyunk, még ha a szaké nem is első osztályú és az étel sem volt bőséges. Azt szeretnénk, ha derekasan harcolna holnapután. Ne aggódjon, ha veszít, mi eltemetjük.

Muszaszi elfogadta a poharat. – Megtiszteltetés,

hogy itt lehetek önök között – felelte. – Jobb, mint ha a legkitűnőbb udvarház legkitűnőbb szakéját innám. Csak remélem, hogy olyan szerencsés leszek, mint amilyenek önök voltak.

– Ne reménykedjen! Meg kéne tanulnia patkót fonni.

Leguruló föld zaja szakította félbe nevetésüket. A gát felé fordultak és egy férfi kuporgó, denevérszerű alakját pillantották meg.

– Ki az? – kiáltott fel Kagasiró, s felpattant. Egy másik férfi is felállt, kardot húzott, felkapaszkodtak a gátra és kutatva néztek körbe a ködben.

Kagasiró nevetve szólt le: – Biztos Kodzsiró egyik követője. Feltehetőleg azt hiszi, Muszasi segédjei vagyunk és titkos taktikai megbeszélésre jöttünk. Eltűnt, mielőtt alaposabban szemügyre vehettük volna.

– El is hiszem Kodzsiró követőiről, hogy ilyet tesznek. A légkör ugyan kedélyes maradt, de Muszasi úgy döntött, nem időz itt tovább. A legkevesbé sem akart olyat tenni, ami később kellemetlenséget okozhat ezeknek az embereknek. Őszintén megköszönte kedvességüket, aztán magukra hagyta őket és közönyösen eltűnt a sötétben. Legalábbis közönyösnek tűnt.

Nagaoka haragja több emberre is rázúdult, amiért hagyták Muszasit távozni házából, de csak másnap, tizenkettedikén reggel küldött embereket a keresésére.

Amikor az emberek jelentették, hogy nem találják Muszasit – sejtelmük sincs, hol lehet –, Szado fehér szemöldöke aggódva felemelkedett. – Mi történhetett vele? Lehetséges, hogy... – nem fejezte be a gondolatot.

Ugyancsak tizenkettedikén Kodzsiró jelentkezett a várban, ahol Tadatosi nagyúr

melegen fogadta. Némi szakét fogyasztottak együtt, és Kodzsiró kedvenc póniján jókedvűen távozott.

Estére az egész város tele volt a pletykával.

– Muszasi feltehetőleg megijedt és elpucolt.

– Nem kétséges, elment.

Szado álmatlanul töltötte az éjszakát. Próbálta meggyőzni magát, hogy egyszerűen lehetetlen. Muszasit nem olyan fából faragták, hogy elfusson... Mégis, láttak már olyat, hogy egy megbízhatónak tűnő személy nyomás alatt összetöri. Szado, a legrosszabbtól tartva, már látta, hogy szeppukut kell elkövetnie. Ez az egyetlen becsületes megoldás, ha Muszasi, akit ő ajánlott, nem jelenik meg.

Tizenharmadikán hajnalban, gyönyörű tiszta időben a kertben sétált Iorival. Újra és újra feltette magának a kérdést: Tévedtem volna? Rosszul ítélt meg ezt az embert?

– Jó reggelt, uram! – bukkant fel Nuinoszuke fáradt arccal az oldalkapunál.

– Megtaláltad?

– Nem, uram. Egyik fogadós sem látott senkit, aki egyáltalán hasonlítana rá.

– Kérdezted a templomokban is?

– A templomokban, a dódzsóban, az összes olyan helyen, ahova a harcművészet tanulói mennek. Magobeinodzsó és csoportja egész éjjel kint voltak és...

– Még nem jöttek vissza – ráncolta Szado a homlokát. A szilvafa friss levelein keresztül kilátott a kék tengerre. A hullámok mintha a mellét verték volna. – Nem értem.

– Sehol nem találjuk, uram.

A kutatók egymás után tértek vissza, fáradtan és csalódottan. A veranda mellett gyülekezve dühösen és kétségbeesetten tárgyalták meg a helyzetet.

Kinami Kagasiró szerint, aki Szaszaki Kodzsiró háza előtt jött el, Kodzsiró több száz követője

gyűlt össze a kapu előtt. A bejáratra zászlóanyagot feszítettek ki, rajta enciánkék címer. És közvetlenül az ajtó elé, amelyen Kodzsirónak elő kell bukkannia, arany spanyolfalat tettek. Hajnalban követőinek egy-egy csoportja fölkereste mind a három szentélyt, hogy imádkozzon győzelméért.

Szado házára rátelepedett a reménytelen csüggedés. A legsúlyosabb teher annak a férfinak a vállára nehezedett, aki ismerte Muszasi apját. Úgy érezte, hogy elárulták őket. Ha Muszasi megfutamodott, ezentúl nem nézhetnek szamuráj társaik vagy a nagyvilág szemébe.

Amikor Szado elbocsátotta őket, Kagasiró megfogadta: – Megtaláljuk a csirkefogót! Ha nem ma, hát máskor. És ha megtaláljuk, megöljük.

Szado visszatérve saját szobájába, akárcsak mindennap, meggyújtotta a füstölő égetőjében lévő tömjént. De Nuinoszuke különös ünnepélyességet érzett ki mozdulataiból. Felkészül, gondolta gyászosan. Hogyan jutottak idáig?

És ekkor Iori, aki a kert szélében állva nézett ki a tengerre, megfordult. – Próbálták Kobajasi Tarozaemon házában?

Nuinoszuke azonnal rádöbbsent, hogy Iori fején találta a szöget. Senki nem járt a hajózási vállalkozó telepén, pedig az pontosan az a fajta hely volt, amit Muszasi választ magának, hogy ne legyen szem előtt.

– A fiúnak igaza van! – tört ki Szado, s felderült az arca. – Milyen bolondok vagyunk! Azonnal induljunk!

– Én is megyek! – mondta Iori.

– Nem baj, ha ő is jön?

– Nem, mehet. Na siessetek! Nem, nem, nem! Várjatok egy percet! – Sietve levelet írt és elmondta Nuinoszukének, hogy mi áll benne: „Szaszaki Kodzsiró a Tadatosi által rendelkezésére bocsátott csónakon megy

Funasimába. Nyolc órákor fog megérkezni. Addigra ön is ott lehet. Azt javaslom, jöjjön ide felkészülni. Rendelkezésére bocsátok egy csónakot, ami elviszi ragyogó győzelme színhelyére.”

Nuinoszuke és Iori Szado nevében igényelt egy gyors hajót a birtok hajómesterétől. Rekordidő alatt elértek Simonoszekibe és egyenesen Tarozaemon boltjába tartottak. Tudakozódásukra a tisztviselő így válaszolt: – Nem ismerem a részleteket, de úgy tűnik, valóban lakik egy fiatal szamuráj a gazda házában.

– Ez az, megtaláltuk! – Nuinoszuke és Iori egymásra vigyorogtak, és gyorsan átmentek a boltból a nem messze levő házba.

Nuinoszuke egyenesen a tárgyra tért. – A hűbértartók dolgáról van szó, és sürgős. Mijamoto Muszasi itt lakik?

– Igen.

– Hála az égnek. Gazdám halálra aggódta magát. Gyorsan mondja el Muszasinak, hogy itt vagyok.

Tarozaemon bement a házba. Egy perc múlva tért vissza. – Még a szobájában van, alszik.

– Alszik? – hökkent meg Nuinoszuke.

– Tegnap este sokáig fennmaradt, némi szaké mellett beszélgettünk.

– Nincs itt az idő az alvásra. Ébressze föl!

– Azonnal! – A kereskedő nem hagyta, hogy sürgessék. A vendégszobába irányította Nuinoszukét és Iorit, mielőtt bement volna felébreszteni Muszasit.

Amikor Muszasi csatlakozott hozzájuk, kipihentnek tűnt, szeme tiszta volt, akár egy kisgyereké.

– Jó reggelt! – köszönt kedélyesen és letelepedett. – Mit tehetek önért?

Nuinoszuke összezsugorodott a közönyös üdvözléstől. Szótlanul átnyújtotta Szado levelét.

– Milyen kedves tőle, hogy írt! – Muszasi a

homlokához emelte a levelet, mielőtt felnyitotta volna a pecsétet, Iori le nem vette pillantását Muszasiról, aki úgy tett, mintha a gyerek ott se volna. Miután elolvasta a levelet, összetekerte. – Hálás vagyok Szado gondosságáért – mondta. Csak most pillantott Iorira, és a fiú lehajtott fejt, hogy elrejtse könnyeit.

Muszasi választ írt, és Nuinoszokénak nyújtotta. – Mindent elmagyaráztam a levélben, de kérem, tolmácsolja köszönetemet és jókívánságaimat. – Aztán hozzátette, hogy kár aggódniuk. Időben fog érkezni Funasimára.

Mi egyebet tehettek volna, távoztak. Iori egy szót sem szólt Muszasihoz, sem az hozzá. Mégis, tanár és tanítvány, mindketten tudták éreztetni a másikkal hűségüket és szeretetüket.

Szado arcán megkönnyebbülés jelent meg, amikor elolvasta Muszasi levelét. A levél így szólt:

A legmélyebb hálára kötelez, hogy felajánlott egy csónakot, amely átvisz Funasimába. Nem érzem magam méltónak ilyen megtiszteltetésre. Ráadásul, nem érzem úgy, hogy elfogadhatom. Kérem, vegye tekintetbe, hogy Kodzsiró és én ellenfelekként nézünk egymással szembe, és ha ő olyan csónakon érkezik, amelyet Tadatosi nagyúr bocsátott rendelkezésére, én pedig az ön csónakján mennék, úgy tünne, mintha ön szembefordulna az urasággal. Nem hiszem, hogy ilyesmit kéne tennie a kedvemért. Bár korábban is elmondhattam volna ezt önnek, visszatartottam magam, mert tudtam, ragaszkodna ahhoz, hogy segítsen nekem. Hogy mégse keverjem bele, eljöttem Tarozaemon házába, és itt szálltam meg. Majd az ő egyik csónakján megyek

Funasimába, az általam helyénvalónak tartott időpontban. Efelől teljesen nyugodt lehet.

Szado csendben nézte a levelet egy ideig. Mély benyomást tett rá. Jó levél volt. Szerény, figyelmes, gondolattal teli, és Szado elszégyellte magát tegnapi izgalma miatt.

– Nuinoszuke!

– Igen, uram.

– Vidd ezt a levelet, mutasd meg Magobeinodzsonak és társainak, és mindenkinek, akit érint a dolog.

Nuinoszuke alig távozott, amikor egy szolga jelent meg. – Ha végzett, uram, készülődnie kell az indulásra.

– Természetesen, de még bőven van idő – felelte Szado nyugodtan.

– Nincs már korán. Kakubej már távozott.

– Az az ő dolga. Iori, gyere ide egy percre!

– Uram?

– Férfi vagy, Iori?

– Azt hiszem.

– Úgy gondolod, vissza tudod tartani a sírást bármi is történjen?

– Igen, uram.

– Rendben, akkor velem jöhetsz Funasimába, a szolgálként. De egy dolgot ne felejts! Lehet, hogy Muszasi holttestével kell visszatérnünk. Akkor is vissza tudod tartani a könnyeid?

– Igen, uram, esküszöm.

Nuinoszuke alig rohant ki a kapun, amikor egy rosszul öltözött asszony megszólította. – Bocsásson meg, uram, de ennek a háznak a hűbérese?

Nuinoszuke megállt, gyanakodva nézte.

– Bocsásson meg! Ahogy most kinézek, tudom, nem is volna szabad megállnom a kapujuk előtt.

– Nos, akkor mit csinál itt?

– Meg akartam kérdezni... a mai párbajról. Az emberek azt mondják, Muszasi elfutott. Igaz?

– Bolond nőszemély! Hogy merészeled! Mijamoto Muszasiról beszélsz! Hogy gondolhatod, hogy ilyet tenne? Várj csak nyolc óráig, és majd meglátod. Épp most láttam Muszasit.

– Láttá?

– Ki maga?

– Muszasi egy ismerőse – sütötte le az asszony a szemét.

– Hm. Mégis aggódik alaptalan pletykák miatt? Rendben, sietek ugyan, de megmutatom Muszasi levelét. – Hangosan felolvasta, észre sem vette a válla fölött könnyes szemmel átnéző férfit. Amikor mégis, felrántotta vállát. – Ki maga? Mit képzelsz? Mit csinál?

A férfi kitörölte a könnyet a szeméből, jámboran meghajolt. – Elnézést, ezzel a nővel vagyok. – A férje?

– Igen, uram. Köszönöm, hogy megmutatta nekünk a levelet. Úgy érzem, mintha igazán találkoztam volna Muszasival. Te nem, Akemi?

– De igen, sokkal jobban érzem magam. Menjünk, keressünk egy helyet, ahonnan láthatjuk.

Nuinoszuke haragja elpárolgott. – Ha a partnál fölmennek annak a dombnak a tetejére, ellátnak Funasimáig. Amilyen tiszta idő ma van, talán a homokos partot is látják.

– Sajnáljuk, hogy alkalmatlankodtunk, amikor sietett. Kérem, bocsásson meg nekünk.

Elindultak, de Nuinoszuke utánuk szólt: – Egy pillanat. Hogy hívják önöket, ha nem bánják, szeretném tudni.

Megfordultak és meghajoltak. – Engem Matahacsinak hívnak, s ugyanabban a faluban születtem, mint Muszasi.

– Az én nevem pedig Akemi.

Nuinoszuke bólintott és elsietett, ők ketten pedig utánanéztek, majd egymásra pillantottak

és elindultak a dombra. Fentről látták a többi sziget közül kiugró Funasimát, s a távolban a Nagato-hegységet. Gyékényszőnyeget terítettek a földre és leültek. Hullámok csobogtak alattuk. Néhány fenyőtű lebegett a vízben. Akemi levette hátáról a babát és szoptatni kezdte. Matahacsi, térdén nyugtatva kezét, mereven nézte a vizet.

Nuinoszuke először Magobeinodzsót látogatta meg. Megmutatta neki a levelet, és elmagyarázta a helyzetet. Azonnal távozott, még egy pohár teára sem maradt, és gyorsan felkereste mind az öt házat.

Az öbölben, a partfelügyelő irodájánál egy fa mögé állva figyelte a kora reggel óta tartó jövésmenést. Több szamurájcsapat már elindult Funasimába, a talajt megtisztítani, tanúskodni, őrt állni, s mindegyik csoport külön hajón. És egy másik kis hajó már készen állt Kodzsiró átszállítására. Tadatosi külön erre az alkalomra építtette új szálfából, új vízseprűvel és új kenderkötelekkel.

Vagy százfős tömeg kísérte el Kodzsirót. Nuinoszuke fölismerte köztük a vívó jó néhány barátját, de sokakat nem ismert.

Kodzsiró végzett teájával, és a hivatalnokok kíséretében előjött a felügyelő irodájából. Barátaira bízta kedvenc póniját, és a homokon keresztül a hajóhoz ment. Tacunoszuke közvetlenül mögötte haladt. A tömeg csöndben folyosót nyitott, szétvált bajnoka előtt. Annak alapján, ahogy Kodzsiró öltözött, sokan képzelhették, hogy ők maguk fognak csatába menni.

Kodzsiró egyszerű, fehér, nagy mintás, szűk ujjú selyemkimonót viselt, fölötte égővörös, ujjatlan köpenyt. Bibor bőrhakamája az a fajta volt, amely pont a térd alatt van felhajtva és feszes, akár egy magas szárú lábbeli. Szalmapapucsja láthatóan enyhén be volt nedvesítve, hogy ne csüsszon. A rövid kardon kívül, amit mindig magánál hordott, a Zászlórudat is viselte, amelyet azóta nem

használt, mióta a Hoszokava-ház tisztviselője lett. Fehér, telt arca a nyugalom szobra volt, lángoló, vörös köpenye fölött. Volt valami nagyszerű, szinte gyönyörű Kodzsiróban ma.

Nuinoszuke látta, hogy Kodzsiró mosolya nyugodt, önbizalommal teli. A vívó minden irányba körbevigyorgott, boldognak és tökéletesen kedélyesnek tűnt.

Kodzsiró belépett a hajóba, Tacunoszuke követte. Kéttagú legénység volt, egyik evezett, a másik kormányzott. Tacunoszuke öklén Amajumi tolláskodott.

Mihelyt eltávolodtak a parttól, az evezős hosszú, egyenletes mozdulatokkal hajtotta a kis hajót, amely lágyan siklott előre.

A sólymot megijesztették az üdvrivalgások, csapdosni kezdett a szárnyával.

A tömeg kisebb csoportokra oszolva, lassan szétszóródott. Dicsérték Kodzsiró nyugodt viselkedését és imádkoztak, hogy győzzön ebben a küzdelmek legnagyobbikában.

Vissza kell mennem, gondolta Nuinoszuke. Eszébe jutott kötelessége; ügyelni arra, hogy Szado időben induljon. Miközben elfordult, megpillantott egy lányt. Omicú szorosan egy fához simulva sírt.

Nuinoszuke illetlennek érezte, hogy rámeredjen. Lesütötte szemét, és halkán odébbállt. Amikor az utcára ért, még egyszer Kodzsiró hajójára nézett, majd Omicú felé. Mindenkinek van egy nyilvános és egy magánélete. A nagy csinnadratta mögött egy, a lelkét kisíró nő áll.

A hajón Kodzsiró elkérte Tacunoszukétól a sólymot, és kinyújtotta bal kezét. Tacunoszuke az öklére helyezte Amajumit, és tisztelettudón odébb húzódott. Gyorsan emelkedett a dagály. Tökéletes nap volt. Tiszta ég, átlátszó víz, de a hullámok nagyok voltak. És ahányszor csak átcsapott a víz a peremen, a sólyom támadóan borzolta tollait.

Nagyjából félúton járhattak, amikor Kodzsiró levette a kötést a madár lábáról, és felhajította a madarat a levegőbe. – Menj vissza a várba! – szolt utána.

Amajumi, mintha vadászni indultak volna, megtámadott egy tengeri madarat. Fehér tollak hullottak alá. De amikor gazdája nem hívta vissza, alacsonyan elszáryalt a szigetek felett, majd felszökött az égboltra és eltűnt.

Kodzsiró, miután elengedte a sólymot, sorra levetette magáról mindazokat a buddhista és sinto amuletteket és jókívánságos feliratokat, amelyekkel hívei árasztották el. Egymás után hajította őket a vízbe, még a szanszkrit himzéses, gyapjú alsóruhát is, amit nagynénjétől kapott. – Végre kiengedhetek! – mondta halkan. Nem akarta, hogy az élet-halál helyzetben emlékek, személyiségek súlya gyötörje. Hatalmas teher volt emlékezni mindazokra az emberekre, akik győzelméért imádkoztak. Jókívánságaik, bármennyire is őszinték voltak, most inkább hátráltatták, mint segítették. Most csak önmaga számított, meztelen énje.

Sós szellő cirógatta hallgatag arcát, szeme Funasima zöld fenyőire tapadt.

Simonoszekiben Tarozaemon elhaladt egy sor, a parton emelt kis épület mellett, majd belépett boltjába. – Szászuké! – kiáltotta. – Nem látta valaki Szászukét? Szászuké sok alkalmazottja közül az egyik legfiatalabb, de egyben a legokosabb is volt. Megbecsülték, mint házicselédet, de időről időre kisegített a boltban is.

– Jó reggelt! – köszönt Tarozaemon igazgatója előbukkanva irodájából. – Néhány perccel ezelőtt még itt volt. – Majd egy fiatal segédhez fordult. – Eredj, keresd meg Szászukét! – azzal nekiállt beszámolni Tarozaemonnak a legfrissebb üzleti

ügyekről, de a kereskedő félbeszakította, úgy rázta fejét, mintha szűnyog üldözné.

– Azt akarom tudni, kereste-e bárki is itt Muszasit?

– Ami azt illeti, valaki már volt itt ma reggel.

– Nagaoka Szado küldönce? Róla tudok. Senki más?

Az igazgató az állát dörzsölte. – Nos, magam nem láttam, de azt mondták, hogy egy éles tekintetű, piszkos külsejű férfi kereste tegnap este. Hosszú tölgyfa bot volt nála, és Muszasi szenszeit akarta látni. Nehezen szabadultak csak meg tőle.

– Valaki kotyogott, pedig megmondtam, milyen fontos, hogy senkinek ne árulják el, itt lakik Muszasi.

– Tudom. Magam is elmondtam kerek pereg. De mit kezdjen az ember a fiatalokkal? Attól, hogy Muszasi itt van, fontosnak érzik magukat.

– Hogyan szabadultak meg tőle?

– Szóbei azt mondta, biztosan tévedett, Muszasi soha nem járt itt. Elhitte vagy nem, de végül távozott. Szóbeinek feltűnt, hogy két-három ember is várakozik odakinn rá, köztük egy nő.

– Engem keres, uram? – rohant Szászuké a móló felől.

– Igen, meg akartam bizonyosodni, hogy készen állsz. Tudod, hogy fontos.

– Tökéletesen felfogom, uram. Már napkelte előtt fölkeltem, hideg vízben megmosakodtam, és új, fehér, gyapjú ágyékkötőt vettem.

– Helyes. A csónak készen áll úgy, ahogy tegnap este elmondtam neked?

– Nem sok tennivalóm volt. Kiválasztottam a legtisztább és leggyorsabb csónakot, sőt hintettem rá, hogy megtisztítsam, és kívül-belül megsikáltam. Részemről kész vagyok, bármikor indulhatunk.

– Hol van a csónak?

– A parton a többivel.

Tarozaemon gondolkodott egy pillanatig. – Jobb lesz, ha elhozod. Túl sok embernek tűnne fel Muszasi indulása. Ő pedig épp ezt nem akarja. Vidd ahhoz a nagy fenyőhöz, amit Heike Fenyőnek neveznek! Arra nemigen járnak.

– Igen, uram.

Az általában nyüzsgő bolt most teljesen kihalt volt.

Tarozaemon idegesen ment ki az utcára. Itt is, akárcsak Módzsiban, a túlparton, az emberek kimenőnapot vettek ki. Szamurájnak tűnő alakok a szomszédos birtokokról, róninok, konfuciánus tudósok, kovácsok, páncélkészítők, lakkhholmikészítők, mindenfajta polgárok és környékbeli parasztok. Fátylat viselő, illatozó asszonyok utazókalapban. Halászhajók feleségei, gyerekeik a hátukon vagy a karjukba csimpaszkodva. Mindannyian ugyanabba az irányba haladtak. Teljesen fölöslegesen próbálkoztak közelebb jutni a szigethez, nem volt olyan előnyös pont, ahonnan bármit is, ami egy fánál kisebb, látni lehetett volna.

Értem, hogy gondolja Muszasi, tűnődött Tarozaemon. Elviselhetetlen volna számára, ha rázúdulna a nézelődőknek ez a csordája, akik számára a küzdelem pusztító látványosság.

Visszatért a házba. Az egész hely kínosan tiszta volt. Az öbölre nyíló szobában kusza minták vibráltak a plafonon.

– Hol voltál, apa? Már kerestelek! – Ocurú jött be teával.

– Igazából sehol – apja fölemelte teáscsészéjét és elgondolkodva meredt rá.

Ocurú azért jött, hogy némi időt töltsön szeretett apjával. A véletlen úgy hozta, hogy egy hajón utazott Szakaiból Muszasival és kiderült, hogy mindketten ismerik Iorit. Amikor Muszasi eljött, hogy kifejezze tiszteletét Tarozaemonnak és megköszönje Iorinak nyújtott segítségüket, a kereskedő ragaszkodott hozzá, hogy Muszasi a

házában lakjon, és utasította Ocurút, hogy viselje gondját.

Előző éjszaka, miközben Muszasi házigazdájával beszélgetett, Ocurú a másik szobában varrta az új ágyékkötőt és gyomortekerőt, amit Muszasi mondott, hogy szeretne a küzdelem napjára. Már kikészítette az új fekete kimonót, amelyből pillanatok alatt ki tudja venni a fércelő fonalat, amelytől az ujjak és a szoknya kellőképp összehajtvá maradnak. Átfutott Tarozaemon agyán, hogy Ocurú talán beleszeretett Muszasiba. Lánya aggódva nézett rá, valami komoly dolog járhatott agyában. – Ocurú, hol van Muszasi? Adtál neki reggelit?

– Igen, már rég. Utána bezárkózott.

– Gondolom, készülődik.

– Nem, még nem.

– Hát mit csinál?

– Azt hiszem, egy képet fest.

– Most?

– Igen.

– Hm. Beszélgettünk a festészetről, és megkértem, fessen nekem valamit. Azt hiszem, hibáztam.

– Azt mondta, befejezi, mielőtt elindulna. Fest egyet Szászukénak is.

– Szászukénak? – visszhangozta Tarozaemon hitetlenkedve. Egyre idegesebb lett. – Nem gondolja, hogy elkésik? Látnod kéne, micsoda tömeg tolong az utcákon.

– Annak alapján, amilyen arcot vág, az ember azt hinné, meg is feledkezett a párbajról.

– Nos, nincs ideje, hogy fessen. Menj, mondd meg neki! Légy udvarias, de értesd meg vele, hogy a festés várhat.

– Miért én? Én nem tudom...

– És miért nem? – gyanúja, hogy lánya szerelmes, beigazolódott. Apa és lánya szavak nélkül is tökéletesen megértették egymást. – Buta gyermek – morogta kedélyesen, azzal felállt, és

elindult Muszasi szobája felé.

Muszasi csöndben térdelt, mintha medítalna. Mellette ecset, tinta és ecsettartó. Egy képet már befejezett, egy fűzfa alatt álló gémet. Az előtte levő papír még hófehér volt. Muszasi pedig azon tűnődött, mit is rajzoljon. Vagyis pontosabban megpróbálta a kellő lelkiállapotba hozni magát. Ez szükséges volt ahhoz, hogy maga elé képzelje a képet, s tudja, milyen technikát alkalmazzon.

A nemlét hatalmas virágának látta a fehér papírt. Elég egyetlen vonás, és életre kel benne. Kedvére támaszthat esőt, szelet, de bármit is rajzol, szíve mindörökké a festményben marad. Ha szíve romlott, a kép is romlott lesz. Ha szíve közömbös, az lesz a kép is. Nem tudná elrejteni, még ha meg is kísérelné csillogtatni technikai tudását. Az ember teste elporlad, de a tinta tovább él. Szívének képe tovább lélegzik azután is, hogy ő maga már elment. Rádöbbsent, hogy gondolatai tartják vissza. Már a határon volt, hogy belépjen a nemlét világába, hagyja, hogy szíve, kezének személyes érintésétől önmagáért szóljon, függetlenül énjétől, szabadon. Megpróbált üres lenni, várta azt a fenséges állapotot, melyben szíve egy ütemre ver a világegyetemmel. Én nélküli, és semmi nem gátolja.

Az utca hangjai nem jutottak el ebbe a szobába. A mai párbaj, mintha teljesen távol állt volna tőle. Pusztán a belső kert bambuszainak remegő mozgását követte figyelemmel.

– Szabad zavarnom? – a sódzsi mögötte zajtalanul kinyílt és Tarozaemon kandikált be. Helytelennek, szinte ördöginek érezte, hogy így ráront Muszasira, de erőt vett magán. – Sajnálom, hogy megzavarom, amikor láthatóan élvezni munkáját.

- Kérem, jöjjön be.
- Lassan ideje indulni.
- Tudom.

– Minden készen áll. Minden, amire szüksége lehet, a szomszéd szobában van.

– Nagyon kedves öntől.

– Kérem, ne aggódjon a festmények miatt. Befejezheti őket, miután visszatért Funasimából.

– Ugyan, semmiség. Nagyon frissnek érzem magam ma reggel. Jó alkalom a festésre.

– De gondolnia kell az időre.

– Igen, tudom.

– Bármikor óhajt nekilátni az előkészületeknek, csak szóljon. Készen állunk, hogy segítsünk.

– Nagyon köszönöm. – Tarozaemon távozni akart, de Muszasi utána szólt. – Mikor lesz dagály?

– Ebben az évszakban reggel hat és nyolc között a legalacsonyabb az apály. Mostanra már ismét emelkedik.

– Köszönöm – felelt Muszasi szórakozottan, majd figyelmét ismét a fehér papír felé fordította.

Tarozaemon halkán becsukta maga mögött a sódzsit és visszament a nappaliba. Le akart ülni és nyugodtan várakozni, de nem engedtek pattanásig feszült idegei. Fölállt, kiment a verandára, ahonnan látta a szoroson át áramló vizet. Egyre magasabb lett a dagály.

– Apám.

– Mi van?

– Ideje indulnia. Kiraktam a szandálját a kerti bejáráthoz.

– Még nincs kész.

– Még mindig fest?

– Igen.

– Gondoltam, szólsz neki, hagyja abba és készülődjön.

– Tudja mennyi az idő.

Egy kis hajó jelent meg, és Tarozaemont szólították. Nuinoszuke volt az. – Muszasi elment már? – kérdezte. Amikor Tarozaemon közölte, hogy nem, Nuinoszuke idegesen válaszolt. –

Kérem, mondja meg neki, hogy készülődjön és induljon, amilyen gyorsan csak tud, Kodzsiró már távozott, akárcsak Hoszokava nagyúr. Gazdám épp most indul Kokurából.

– Mindent elkövetek.

– Kérem, lehet, hogy olybá tűnök mint valami vénasszony, de biztosak akarunk lenni abban, hogy nem késik el. Milyen szégyen lenne, ha ebben a helyzetben gyalázatot hozna magára! – Sietve elevezett, magára hagyva a verandán idegeskedő hajózási vállalkozót és lányát. Számolták a másodperceket, szemük egyre a kisszoba felé cikázott, ahonnan a legkisebb zaj sem szűrődött ki.

Kisvártatva újabb csónak érkezett egy küldönccel Funasimából, aki szintén azért jött, hogy Muszasit sürgesse.

Muszasi kinyitotta szemét a nyíló sódzsi hangjára. Ocurúnak mondania sem kellett, hogy ő jött. Amikor a lány közölte vele, hogy Funasimából most jött egy csónak,

Muszasi bólintott. – Értem – mosolygott barátsá-gosan, és távozott a szobából.

Ocurú a földre nézett, ahol az előbb Muszasi ült. A papírdarab többé nem volt fehér. Első látásra a kép meghatározhatatlan felhőnek tűnt, de a lány hamarosan látta, hogy tájkép a „tört tinta” variációból. Még nedves volt.

– Kérem, adja ezt a képet édesapjának – hallatszott Muszasi hangja a vízcsobogás fölött.

– Köszönöm. Igazán nem kellett volna.

– Sajnálom, hogy ennyit fáradoztak értem, és mindössze ezt adhatom, de remélem, édesapja elfogadja emlékül.

Ocurú elgondolkodva felelt: – Ma este mindenestre jöjjön vissza és üldögéljen a tűz mellett apámmal, mint tegnap éjjel.

A lány elégedetten hallgatta a szomszéd szobából beszűrődő ruhazizegést. Végre öltözködik. Aztán ismét csend lett, és mire a lány

észbe kapott, Muszasi már az apjával beszélt. A társalgás rövid volt, mindössze néhány tömör szó. A lány átment a szomszéd szobába. Láta, hogy Muszasi szépen összehajtogatta régi ruháit és a sarokban lévő dobozba tette. Leírhatatlan magányosság lett úrrá rajta. Lehajolt, arcát a még meleg kimonóba temette. – Ocurú, mit csinálsz? – hívta az apja. – Most indul.

– Igen, apa. – Ujjaival megdörzsölte arcát és szemhéját, aztán rohant apjához.

Muszasi már a kerti kapunál volt. Ezt az utat választotta, hogy elkerülje a bámészkodókat. Apa és lánya, meg a házból és a boltból még négyen vagy öten kísérték el a kapuig. Ocurú túlságosan megviselt volt ahhoz, hogy egy szót is szóljon. Amikor Muszasi felé pillantott, meghajolt, mint a többiek.

– Viszontlátásra! – köszönt Muszasi. Kiment az alacsony, fonott, fűből készített kapun, s becsukta maga mögött. – Vigyázzanak magukra!

Mire felemelték a fejüket, már fürge léptekkel távozott.

Utánanézték, de Muszasi nem fordult vissza.

– Gondolom, ilyennek illik lenni egy szamurájnak – morogta valaki. – Elment csak így, se szó, se beszéd, se hosszú búcsúzkodás, semmi.

Ocurú azonnal eltűnt. Apja néhány perc múlva visszavonult a házba.

A Heike Fenyő mintegy kétszáz méternyire, magányosan állt az öbölben. Muszasi tökéletesen nyugodt elmével haladt felé. Minden gondolatát a tájkép fekete tintájába sugározta. Jó érzés volt festeni, és eredményesnek ítélte erőfeszítését. Most pedig Funasima! Nyugodtan indult útnak, mintha csak egy újabb utazás lenne. Nem tudhatta, visszatér-e valaha is, de nem volt hajlandó ezen gondolkodni. Évekkel ezelőtt, huszonkét éves korában az Icsidzsódzsi felé haladva pattanásig feszült, beárnyékolta a

közelgő tragédia érzése, s eltökélten markolta meg magányos kardját. Most semmit nem érzett.

Nem mintha a mai ellenség kevésbé lett volna félelmetes, mint az a száz ember, akikkel akkor nézett farkasszemet. Sőt, Kodzsiró önmagában jóval csodálatosabb ellenfél, mint a sereg, amit a Josioka-iskola ki tudott állítani ellene. Muszasiban semmi kétség nem élt afelől, hogy élete legnagyobb küzdelme vár rá.

– Szenszei!

– Muszasi!

Gondolatait megzavarta a hang és a két felé futó alak látványa. Egy pillanatra megdöbbent.

– Gonnoszuke és anyó! Hogy kerülnek ide?

Mindketten porosak voltak az úttól. Letérdeltek elé a homokba.

– Eljöttünk – mondta Gonnoszuke.

– Eljöttünk, hogy elkísérjünk. Én pedig azért is, hogy bocsánatot kérjek.

– Bocsánatot? Tőlem?

– Igen, mindenért. Kérem, ne haragudjon.

Muszasi kérdő pillantást vetett rá, nem hitte, hogy jól hall. – Miért mondja ezt, anyó? Történt valami?

Oszugi kérlelően összekulcsolt kézzel állt. – Mit mondhatnék? Annyi gonoszságot műveltem. Nem is remélhetem, hogy mindegyikért bocsánatot kérhetek. Az egész... szörnyű tévedés volt. Megvakított a fiam iránti szeretetem. De most már tudom az igazat. Kérem, bocsásson meg!

Muszasi egy percig nézte, aztán letérdelt, megfogta a kezét. Nem mert felpillantani, mert attól tartott, könnyek csilloghatnak a szemében. Bűntudatot érzett a bűnbánó vénasszony láttán. De hálát is. Oszugi keze remegett, talán még Muszasié is. Beletelt egy percbe, míg Muszasi összeszedte magát. – Hiszek önnek, anyó, és hálás vagyok, hogy eljött. Most úgy nézhetek szembe a halállal, hogy nem bánok semmit, szabad szellemmel, – zavartalan szívvel vállalom

a párbajt.

– Tehát megbocsát nekem?

– Természetesen. Ha megbocsátja ön is mindazt a gondot, amit gyerekkorom óta okoztam.

– Persze. De van még valaki, akinek szüksége van a segítségére. Valaki, aki nagyon, nagyon szomorú. – Megfordult, mutatta, merre nézzen.

A Heike Fenyő alatt sápadtan és a várakozástól harmatos arccal állt Ocú. Szégyenlősen nézett feléjük.

– Ocú! – kiáltott fel Muszasi. A következő pillanatban már mellette termett. Maga sem tudta, hogy került oda. Gonnoszuke és Oszugi ott maradtak, ahol voltak és arra gondoltak, bárcsak el tudnának párologni a levegőbe, hogy a pár magára maradjon a parton.

– Ocú, hát eljöttél? – Nem voltak szavak, amelyek átívelték volna az élet szakadékát. Amelyek meg tudták volna világítani a benne kavargó érzéseket. – Rosszul nézel ki, beteg vagy? – motyogta Muszasi, mintha egy hosszú vers magányos sora lenne.

– Egy kicsit – Ocú lesütötte szemét, igyekezett hűvös maradni, nem elveszíteni a fejét. Ez a perc talán az utolsó. Nem szabad tönkretenni, sem elvesztegetni.

– Csak megfáztál? – kérdezte Muszasi. – Vagy valami komolyabb? Mi baj van? Hol voltál az elmúlt hónapokban?

– Múlt ősszel visszamentem a Sippódzsiba.

– Vissza haza?

– Igen – Ocú egyenesen a szemébe nézett. Szeme tiszta volt, mint az óceán mélységei, és a lány nehezen, de visszatartotta könnyeit – Egy magamfajta árvának nincs valódi otthona, csak ami benne lakik.

– Ne beszélj így! Lám, még Oszugi is megnyitotta előtted a szívét. Nagyon boldoggá tesz ez engem. Vissza kell nyerned az egészséged,

és meg kell tanulnod boldognak lenni a kedvemért.

– Most boldog vagyok.

– Valóban? Ha ez igaz, én is... Ocú... – felé hajolt.

A lány mereven állt. Zavarta Oszugi és Gonnoszuke jelenléte. Muszasi teljesen megfélekezett róluk. Átkarolta, arcát a lányéhoz súrolta.

– Olyan vékony vagy... Olyan vékony. – Fájdalmasan hallgatta a lány zihálását. – Ocú, kérlek, bocsáss meg. Talán szívtelennek tűnök, de nem vagyok az. Nem, ha rólad van szó.

– Tudom.

– Valóban? Biztos?

– Igen. De kérlek mondj egy szót, csak egyetlen szót. Mondd azt, hogy a feleséged vagyok!

– Mindent tönkretenne, ha kimondanám azt, amit úgyis tudsz.

– De... de... – Ocú egész teste remegett, ám hirtelen erővel megragadta Muszasi kezét. – Mondjad! – kiáltotta. – Mondd, hogy egész életedben a feleséged vagyok!

Muszasi lassan, szótlanul bólintott, aztán egyenként lefejtette Ocú finom ujjait karjáról. Mereven állt. – Egy szamuráj felesége nem sírhat, nem törhet össze, ha a férje háborúba megy. Nevezz a kedvemért, Ocú, mosolyogva küldj el. Lehet, hogy most látod utoljára a férjed.

Mindketten tudták, hogy eljött az idő. Muszasi Ocúra nézett, rámosolygott. – Addig is – mondta. – Igen, addig is.

Ocú próbálta viszonzni a mosolyt, de csak annyi tellett tőle, hogy visszatartsa könnyeit.

– Viszontlátásra! – Muszasi megfordult, és határozott léptekkel haladt a vízpart felé. Búcsúszavak tolultak Ocú ajkára, de nem tudta kimondani őket. Könnyeit már nem tudta visszafojtani. Többé nem látja őt.

Erős, dús szél borzolta föl Muszasi

oldalszakállát, kimonója csapdosott a szélben.

– Szászuké, hozd egy kicsivel közelebb a csónakot.

Bár Szászuké jó két órája várta, és tudta, hogy Muszasi az öbölben van, mostanáig gondosan elfordult. Most Muszasira nézett. – Máris, uram.

Erős, gyors mozdulatokkal hajtotta a hajócskát. Amikor a parthoz ért, Muszasi könnyedén felugrott, aztán már el is húzódtak a parttól.

– Ocú, állj meg! – Dzsótaró kiáltott.

Ocú egyenesen a víz felé rohant. Dzsótaró pedig utána száguldott. Gonnoszuke és Oszugi ijedten követték őket.

– Ocú, állj meg, mit csinálsz? Térj észhez! Egyszerre érték utol, lefogták és visszatartották.

– Nem, nem, nem értik – tiltakozott a lány lassan rázva a fejét.

– Miért, mit akartál tenni?

– Hadd üljek le! – Nyugodt volt a hangja.

Elengedték, és Ocú méltóságteljesen néhány méterrel odébb ment, letérdelt a homokra. Láthatóan kimerült volt. Aztán összeszedte erejét. Megigazította ruháját, elrendezte haját, és meghajolt Muszasi kis csónakja felé. – Menj és ne bánj semmit! – mondta.

Oszugi letérdelt és meghajolt. Aztán Gonnoszuke, majd Dzsótaró is. Miután egészen Himedzsiből jött idáig, nem volt módja, hogy beszéljen Muszasival, bármennyire is vágyott rá, hogy elbúcsúzzon tőle. Csalódását csak az a tudat enyhítette, hogy az idő, amit Muszasi órá szánt volna, Ocúnak jutott.

A dagály csúcsán a víz mint megduzzadt folyó egy keskeny vízmosásban, zúgott a szorosban. Hátról kapta őket a szél, és a hajócska száguldott a hullámokon. Szászuké büszkének tűnt. Ki akarta érdemelni a dicséretet annak alapján, ahogy ma bánt az evezővel.

Muszasi közepén ült, széttárt térdekkkel. – Soká tart, míg odaérünk? – kérdezte.

– Ilyen dagálnál nem, de késésben vagyunk.

– Ühüm.

– Jócskán elmúlt nyolc óra.

– Igen, csakugyan. Mit gondolsz, mikor érünk oda? – Tízre vagy egy kicsit később valószínűleg ott leszünk.

– Ez teljesen megfelel.

Az égbolt, amelyre Muszasi most felpillantott, ahogy Ganrjú is. ezen a napon mélykék volt. A Nagato-hegység hófedte pereme: mintha fehér zászlószalag lebegett volna a felhőtlen égen. Tisztán láthatóak voltak Módzsigaszaki házai, és a Kazasi-hegy rései, gyűrődései. A hegyoldalakban egész tömeg állt, szemét erőltetve nézett a szigetek felé.

– Szászuké, elkérhetem ezt?

– Mi az?

– Egy törött evező a csónak alján.

– Nincs rá szükségem. Mit akar vele?

– Pont a megfelelő méret – felelte Muszasi rejtélyesen. Egyik kezével fölvette a némileg vízáztatta evezőt, és bandzsítva nézte, egyenes-e. Egyik vége le volt hasítva.

Térdére fektette az evezőt, és elmélyülten faragni kezdte rövid kardjával. Szászuké többször is hátrapillantott Simonoszeki felé, de Muszasi mintha meg is feledkezett volna a maguk mögött

hagyott emberekről. Hát ily módon várja egy szamuráj az életet, halált eldöntő ütközetet? Egy afféle polgárnak, mint Szászuké, hidegnek, szívtelennek tűnt.

Muszasi befejezte a faragást, és lesöpörte a forgácsot hakamájáról. – Van itt valami, amit magamra vehetnék?

– Fázik?

– Nem, de bespriccel a víz.

– Kell lennie egy bélelt kabátnak az ülés alatt.

Muszasi elővette a ruhadarabot, és vállára vetette.

Aztán papírdarabokat szedett elő kimonójából, s egyenként fonallá tekerte és csavarta őket. Amikor már több mint húszat készített, mindkét végükön összezsavarta őket, hogy két zsinór legyen, amelyekből taszukit font. Ez volt az a kötél, amely küzdelem közben a ruhaujjat tartotta. Szászuké úgy tudta, hogy a papírból való taszuki készítése titkos művészet, amely generációról generációra száll, de Muszasi nem csinált nagy ügyet belőle. Szászuké csodálattal nézte, milyen fürgén dolgozik és milyen kecsesen csúsztatja a taszukit karja fölé.

– Az már Funasima? – kérdezte Muszasi.

– Nem. Az Hikodzsima, a Hahadzsimaszigetcsoporthoz tartozik. Funasima vagy ezer méternyire van északkeletre. Könnyű felismerni, mert hosszú, lapos homokzátonynak tűnik. Ott, ni! Hikodzsima és Izoki között van az Ondo-szoros. Nyilván hallott már róla.

– Akkor arra, nyugatra az nyilván Dairinoura, Buzen tartományban.

– Igen.

– Már emlékszem. Ezek azok a szigetek és öblök, ahol Josicune végül legyőzte a Heikéket.

Szászuké minden egyes evezőcsapással egyre idegesebb lett. Hideg izzadság ütött ki rajta, szíve vadul dobogott. Kísértetiesnek tűnt számára ilyen közönyös dolgokról beszélgetni. Hogyan mehet

valaki ilyen nyugodtan harcba?

Nem kétséges, hogy élethalál-küzdelem lesz. Vajon utast visz-e majd vissza a szárazföldre, vagy csak egy durván megcsonkított holttestet? Nem lehetett tudni. Muszasi olyan, mint az égen lebegő fehér felhő, gondolta Szászuké.

Muszasi részéről nem póz volt ez. Valóban nem gondolt a dologra. Inkább azt lehet mondani, kicsit unatkozott.

Oldalra nézett, a kavargó, kék vízre. Mély volt itt a tenger, végtelenül mély, és mintha maga lenne a végtelen élet. De a víznek nincs meghatározott, végleges alakja. Talán az emberre éppen azért nem vár örök élet, mert van végleges, meghatározott alakja? Nem akkor kezdődik-e az igazi élet, amikor a kézzelfogható forma elvész?

Muszasi szemében élet és halál csupán mint megannyi tajték létezett. Érezte, hogy bőre libabőrös. Nem a hideg víztől, hanem az előérzettől. Bár elméje az élet és halál kérdése fölé emelkedett, agya és teste nem voltak egységben. Amikor testének és agyának minden porcikája kiürül, semmi nem marad lényében csak a víz és a felhők.

Elhaladtak a hikodzsimai Tesimacsi-öböl mellett. Nem látták azt a vagy negyven szamurájt, aki a partról figyelte őket. Mindannyian Ganrjú támogatói voltak, és a Hoszokava-ház szolgálatában álltak. Tadatosi utasítását megszegve, két nappal korábban átmentek Funasimára. Ha Ganrjú veszítene, ők bosszút állnak!

Ma reggel, amikor Nagaoka Szado, Ivama Kakubej és a kijelölt örök Funasimára érkeztek, rábukkantak erre a csapatra. Szigorúan megfeddték őket, és utasították, hogy menjenek át Hikodzsimára. De mivel a vezetők többsége együtt érzett velük, nem büntették meg őket. És ha már egyszer nincsenek Funasimán, nem a tisztségviselők dolga, mit művelnek.

– Biztos vagy benne, hogy Muszasi az? – kérdezte egyikük.

– Neki kell lennie.

– Egyedül van?

– Úgy látszik. Valami köpenyféle van a vállán.

– Nyilván könnyű páncél van rajta, azt rejtegeti.

– Induljunk.

Beszálltak csónakjaikba, és feszülten, harcra készen várakoztak. Mindannyian karddal voltak felfegyverkezve, de mindegyik csónak alján egy hosszú lándzsa is feküdt.

– Muszasi jön!

Néhány perc múlva felharsant Funasimán a kiáltás.

A hullámok hangja lágyan keveredett a bambusz zizegésével és a fenyők közt fúvó szél hangjával. A kis sziget reggel óta elhagyatottnak érződött a tisztviselők jelenléte ellenére is. Nagato irányából fehér felhő úszott a Nap elé, elsötétítve a fákat, bambuszleveleket. Aztán odébb úszott és a fényesség visszatért.

Nagyon kis sziget volt. Északi végén alacsony, fenyőfákkal fedett domb volt. Dél felé a domb fele magasságában egyenes volt a talaj, majd meredek partban végződött.

A parttól valamivel beljebb mennyezet volt kifeszítve a fák között. A tisztségviselők és szolgálók nyugodtan, nem feltűnően várakoztak. Nem akarták Muszasiban azt a benyomást kelteni, hogy a helyi bajnok méltóságát kívánják növelni.

Most, két órával a kijelölt időpont után, kezdett látszani rajtuk az idegesség és neheztlenség. Kétszer is küldtek gyors csónakot, hogy sürgessék Muszasit.

– Ő az! – futott a zátonyról az őrszem a tisztségviselők irányába. – Nem kétséges!

– Csakugyan eljött? – kérdezte Kakubej, és önkéntelenül is felemelkedett. Ezzel komolyan megsértette az etikettet. A hivatalos tanúktól elvárták, hogy hűvös visszafogottsággal viselkedjenek. Azonban izgatottsága természetes volt és társaságából többen is osztoztak benne, s szintén felálltak.

Kakubej rádöbbsent tapintatlanságára, úrrá lett magán és intett a többieknek, hogy üljenek le. Nem engedhették meg maguknak, hogy Ganrjú iránti érzelmeik befolyásolják tetteiket és döntésüket. Kakubej arra pillantott, ahol Ganrjú várakozott. Tacunoszuke enciánkék címeres függönyt lógatott le néhány barackfáról. A függöny mellett új favödör volt, bambusznyelű merítővel. Ganrjú a hosszú várakozástól türelmetlenül egy kis vizet kért és most a függöny árnyékában pihent.

Nagaoka Szado Ganrjú mögött, és valamivel magasabban várakozott Iori társaságában. Örök és szolgák vették körül. Amikor az őrszem megérkezett a hírrel, a fiú arca, még ajka is elfehéredett. Szado egyenesen, mozdulatlanul, az etikett szerint ült. Sisakja enyhén jobbra biccent, mintha kimonója ujját nézné. Szado halkán odaszólt Iorinak.

– Igen, uram. – Iori a földig hajolt, mielőtt fölnézett volna Szado sisakja alá. Nem volt képes uralkodni magán, tetőtől talpig remegett.

– Iori, alaposan figyeld meg, mi történik! Semmit ne mulassz el. Ne feledd, hogy mestered az életét kockáztatja, hogy megtanítsa arra, amit látni fogsz.

Iori bölintott. Lángoló tekintettel meredt a zátonyra. Elszédítette a zátonynak zúduló hullámok fehér permetének a látványa. Jó kétszáz méternyire voltak, úgyhogy nem láthatja a kis mozdulatokat, nem hallhatja a küzdők lélegzését. De Szado nem is azt akarta, hogy a technikai részleteket figyelje. Inkább a drámai

pillanatot, amelyben egy szamuráj az élethalálküzdelembe lép. Ennek kell továbbélnie agyában, és befolyásolni egész életén keresztül.

A fű mint a tenger, hullámozott. Zöldecske rovarok cikáztak. Kicsiny, kecses pillangó repkedett egyik fűszálról a másikra, majd eltűnt szem elől.

– Csaknem itt van – nyögte Iori.

Muszasi csónakja lassan közeledett a zátony felé. Szinte pontosan tíz óra volt. Ganrjú felállt és minden sietség nélkül lement a dombról. Mindkét irányban meghajolt a tisztségviselők felé, majd nyugodt léptekkel továbbment a fűben a part felé.

A csónak egy öblöcske szélébe hajózott, ahol a hullámok egyre kisebbek lettek, végül alig fodrozták a vizet. Muszasi a tiszta kék vízen keresztül egészen a fenéig látott.

– Hol érjek partot? – kérdezte Szászuké. Egyre lassabban evezett, a partot vizslatta tekintetével.

– Menj egyenesen! – Muszasi ledobta magáról a bélelt kabátot.

Lassan haladtak tovább. Szászuké nem volt képes erőteljesebben evezni, karja alig mozdult, kevés erőt fejtett ki. Madarak csicsérgésétől volt hangos a levegő.

– Szászuké!

– Igen, uram.

– Itt elég sekély már. Nem kell közelebb menned, nem akarom tönkretenni a csónakot, különben is most kezdődik az apály.

Szászuké szótlanul meredt egy magányos, magas, vékony fenyőfára. Alatta ragyogó vörös köpennyel játszott a szél.

Szászuké arra akart mutatni, de rájött, hogy Muszasi már észrevette ellenfelét. Muszasi anélkül, hogy pillantását levette volna Ganrjúról, obijából vörösesbarna kéztörlőt vett elő, hosszában négyszer összehajtotta és szélfűtta hajára csomózta. Aztán rövid kardját obija elejére húzta. Levette hosszú kardját, letette a csónak

aljába és gyékényszőnyeggel fedte le. Jobb kezében a törött evezőből készített fakardot tartotta. – Jó lesz itt! – mondta Szászukénak.

Majd kétszáz lábnyi víz választotta el őket még a parttól. Szászuké néhányszor meglendítette az evezőt. A csónak előrelendült, csikorogva ért a fenékhez. A hajógerinc megremegett.

Muszasi ebben a pillanatban két oldalon magasra felhajtott hakamájában könnyedén beleugrott a tengerbe.

Olyan finoman érkezett, hogy szinte nem is fröcskölt. Gyorsan gázolt a part felé. Fakardjának vége belelógott a habzó vízbe.

Öt lépés, tíz lépés. Szászuké elengedte evezőjét. Csodálattal nézte Muszasit, azt sem tudta, hol van, mit csinál.

Ganrjú villámsebesen mozdult a fenyőfától, mint valami vörös árbocszalag lengett köpenye. A nap megcsillant fényes kardhüvelyén, Szászukét ezüstróka farokra emlékeztette. Siess, villant agyába a gondolat, de Ganrjú már a vízparton volt. Szászuké oda sem tudott nézni, biztos volt benne, hogy Muszasinak vége. Rémülten, remegve vetette magát hasra a csónakban, arcát elrejtette, mintha ő volna az, akit bármelyik pillanatban kettévághatnak.

– Muszasi! – Ganrjú megvetette lábát a homokban, mint aki egy centit sem hajlandó hátrálni.

Muszasi megállt. Víznek, szélnek kitéve, mozdulatlanul állt, s lassan elvigyorodott.

– Kodzsiró! – mondta nyugodtan. Szinte nem e világi vadság süttött szeméből. Mintha kérlelhetetlenül vonzotta volna ellenfelét a veszedelembe és a végbe. Hullámok áztatták fakardját.

Ganrjú tekintete tüzet lövellt. Vérszomjas láng égett pupilláiban mint vadul ragyogó szivárvány, rémisztően és félelmetesen.

– Muszasi!

Nem kapott választ.

– Muszasi!

A tenger fenyegetően mormogott a távolban. A hullámok lábaiknál locsogtak.

– Ismét elkéstél, mi? Ez a stratégiád? Ami engem illet, mindössze gyáva trükknek tartom. Két órával elmúlt a kijelölt idő. Én nyolc órákor itt voltam, ahogy megígértem. Azóta várok.

Muszasi nem felelt.

– Ezt tetted Icsidzsódzsiban és korábban a Rengeoinben is. Úgy tűnik, ez a módszered. Kizökkented ellenfeled azzal, hogy szándékosan várakoztatod. De Ganrjúval semmire nem mész ezzel a trükkel. Most pedig szedd össze magad és lépj előre, hogy ne nevéssenek ki az eljövendő generációk! Gyere és harcolj, Muszasi! – Mögötte megemelkedett kardhüvelyének vége, miközben előhúzta a hatalmas Zászlórudat. Bal kezével lehúzta a kard hüvelyét és a vízbe hajította.

Muszasi mindössze annyit várt, hogy egy hullám végigzúduljon a zátonyon és visszahúzódjon.

Hirtelen, nyugodt hangon szólalt meg: – Vesztettél, Kodzsiró!

– Micsoda! – Ganrjú megdöbbsent.

– A küzdelem véget ért, azt mondom, kikaptál!

– Miről beszélsz?

– Ha győztél volna, nem dobtad volna el kardhüvelyed! Elhajítottad a jövőd, az életed.

– Szavak! Agyrém!

– Kár, Kodzsiró! Kész vagy a bukásra? Akarsz gyorsan túlesni rajta?

– Gyere... Gyere, te fattyú!

– Hó-ó-ó-ó! – Muszasi harci kiáltása és a víz moraja együtt harsant. Ganrjú belépett a vízbe, magasan a feje fölé emelte a Zászlórudat. Szembefordult Muszasival. Muszasi, fehér tajtékot húzva maga után a vízben, futott a part felé, Ganrjútól balra. Ganrjú követte.

Muszasi lába abban a pillanatban hagyta el a

vizet és érte a homokot, hogy Ganrjú kardja – egész teste – repülőhalként vetődött felé. Amikor Muszasi megérezte, hogy a Zászlórúd közeledik, teste még enyhén előrehajolt a mozdulattól, amellyel kiemelkedett a vízből.

A fakardot két kézzel fogta, félig elrejtve, jobbra maga mögött. Elégedett volt ezzel a helyzettel, s félig horkantott, szinte hangtalan hang lebegett Ganrjú arca felé. A Zászlórúd úgy tűnt, már-már lecsap, de megbillent csak, aztán megállt. Muszasitól úgy kilenc lábnyira Ganrjú irányt változtatott, fürgén jobbra ugrott. Farkasszemet néztek egymással. Muszasi két-három lépésnyire a víztől, hátat fordítva a tengernek. Ganrjú vele szemben, kardját két kézzel magasra emelve. Életük teljesen feloldódott a halálos küzdelemben, mindketten teljesen megszabadultak a tudatos gondolatoktól.

A harc színhelye tökéletes vákuum volt. De a várakozó posztokon és a hullámok taraján túl számtalan ember fojtotta vissza lélegzetét. Ganrjú fölött azoknak az imái és reményei lebegtek, akik benne hittek és azt akarták, hogy éljen. Muszasi fölött mások reményei és imái.

Szadóé és Iorié a szigeten.

Ocúé és Oszugié meg Gonnoszukée Simonoszekiben, az öbölben.

Akemié és Matahacsié Kokurán, a hegyen.

És mindezek az imák az ég felé szálltak.

Itt mit sem számítottak a remények, imák, és istenek. Nem segítettek. Itt csak vákuum volt, személytelen és teljesen részrehajlás nélküli.

Ez volna a vákuum, amelyet oly nehezen érhet el valaki, aki él? A gondolatok és eszmék fölé emelkedő elme tökéletes kifejezése?

A két küzdő beszéd nélkül beszélt. Tudat alatt érzékelték egymást. Testük pólusai tűkként meredtek az ellenség felé.

Izom, hús, köröm, haj, még a szemöldökük is, testük minden kis része egyesült az ellenség

ellen, s védte azt az élő szervezetet, amelynek része. Az elme, egyedül, egy volt az univerzummal, tiszta, zavartalan, mint dühöngő tájfun közepette egy tóban tükröződő Hold képe. A legnagyobb teljesítmény ennek a fenséges mozdulatlanságnak az elérése.

Mintha korszakok teltek volna el, de valójában rövid volt ez az idő, mindössze annyi, amennyi alatt vagy fél-tucatszor gördültek fel és húzódtak vissza a hullámok.

Aztán hatalmas, a lét mélységéből jövő kiáltás szakította félbe a mozdulatlanságot. Ganrjú hallatta, és azonnal követte Muszasi harci kiáltása.

A két kiáltás, mint sziklás partnak verődő, dühödt hullámok, repítette szellemüket az ég felé. A kihívó kardja magasra emelkedett, mintha a napot fenyegetné, és szivárványként csillant át a levegőben. Muszasi előre dőfte bal vállát, jobb lábát hátrahúzta és felsóteste félig szembefordult ellenfelével. Két kézre fogott fakardja ugyanakkor zúgott keresztül a levegőn, ahogy a Zászlórúd hegye lecsapott az orra előtt.

A két küzdő légzése hangosabb lett a hullámok hangjánál. Most a fakard szemmagasságban volt kinyújtva, a Zászlórúd magasán tulajdonosa feje fölött. Ganrjú vagy tíz lépéssel odébb ugrott, hogy oldalt álljon a tengernek. Nem sikerült az első támadásnál megsebesítenie Muszasit, de jobb helyzetbe került. Ha ott maradt volna, ahol volt, a vízről visszatükröződő napsugarak hatására gyengült volna látása, majd szelleme és ki lett volna szolgáltatva Muszasi könnyőréületének.

Ganrjú friss önbizalommal araszolt előre. Kutatta, hol a rés Muszasi védelmében és acélozta szellemét a döntő mozdulatra.

Muszasi azt tette, amit senki nem várt tőle. Ahelyett, hogy lassan, óvatosan közeledett volna, vakmerőn megindult Ganrjú felé, maga elé nyújtott karddal, mintha csak Ganrjú szemébe

akarna döfni. Ganrjú megtorpant a dolog esetlenségétől. Szinte szem elől vesztette Muszasit. A fakard magasra emelkedett a levegőben. Muszasi dobbantott, magasra ugrott, maga alá rántotta a lábát úgy, hogy száznyolcvan centis testéből legfeljebb csak száznegyven látszott. – Ia-a-ah! – Ganrjú kardja megvillant a feje fölött. Nem talált, de a Zászlórúd hegye átvágta Muszasi fejpántját, és az leesett.

Ganrjú ellenfele fejének hitte, és mosoly jelent meg arcán, a következő pillanatban koponyája kavicsként tört össze Muszasi kardjának csapása alatt.

Ganrjú a homok és fű találkozásánál feküdt. Arca nem árulta el, hogy tudatában lenne vereségének. Vér csorgott szájából, de ajkán diadalmas mosoly játszott.

– Ó, ne!

– Ganrjú! – Ivama Kakubej magáról megfélemlkezve ugrott fel, és vele együtt egész kísérete. Arcuk eltorzult a döbbenettől. Aztán megpillantották Nagaoka Szadót és Iorit, amint nyugodtan, higgadtan ülnek padjukon. Elöntötte őket a szégyen, s valahogy megálltak, hogy ne rohanjanak oda. Próbálták bizonyos mértékig visszanyerni tartásukat, de nem voltak képesek leplezni fájdalmukat és vereségüket. Néhányan nagyot nyeltek. Nem tudták elhinni, amit az előbb láttak. Agyuk nem engedelmeskedett. A sziget újra csendes volt, mint eddig mindig. Csak a fenyők zizegése és a fű libegése gúnyolta az emberiség törekenységét és mulékonyságát.

Muszasi egy kis felhőt figyelt az égen. Lelke lassan visszatért testébe, már különbséget tudott tenni maga és a felhő, teste és a világegyetem között.

Szaszaki Kodzsiró Ganrjú nem tért vissza az élők világába. Hasán feküdt, kardját markolva. Még mindig érződött belőle az állhatatosság. Nyoma sem volt gyötremnek az arcán, csak az

elégedettség látszott, hogy jó harcot vívott. Megbánásnak semmi jelét nem mutatta.

Muszasi megborzongott a földön fekvő fejpánt láttán. Soha életében nem találkozik még egy ilyen ellenféllel, gondolta. Csodálat és tisztelet hulláma öntötte el. Hálás volt Kodzsirónak azért, amit tőle kapott. Erőben, küzdő szellemben felülmúlta Muszasit. És ez tette lehetővé, hogy Muszasi felülmúlja önmagát.

Mi tette lehetővé Muszasinak, hogy legyőzze Kodzsirót? Ügyesség, az istenek segítsége? Muszasi, bár tudta, hogy ezek egyike sem, soha nem volt képes igazából szavakba foglalni. Az biztos, hogy valami jóval fontosabbról volt szó, mint akár az erő, akár az isteni gondviselés.

Kodzsiró az erő és ügyesség kardjában bízott. Muszasi a szellem kardjában hitt. Ez volt az egyetlen különbség kettőjük között.

Muszasi csöndben megtette a Kodzsirótól elválasztó tíz lépés távolságot, és mellé térdelt. Bal fülével Kodzsiró orrlyuka elé hajolt. Úgy hallotta, ellenfele lélegzik még. Talán még felgyógyulhat, mondta magában. És el akarta hinni. Szeretett volna hinni benne, hogy legvitézebb ellenfele megmaradhat. De a harc véget ért, ideje volt mennie.

– Viszontlátásra! – köszönt Kodzsirónak, aztán a padokon ülő tisztségviselőknek.

Még egyszer meghajolt, aztán lerohant a zátonyra és beugrott a csónakba. Egy csepp vér sem látszott fakardján.

A kis hajócska kiúszott a tengerre. Ki tudja, hová? Nincs semmi a feljegyzésekben arról, hogy Ganrjú Hikodzsimán rejtőző hívei megpróbálták-e bosszút állni.

Az emberek életük végéig ápolják gyűlöletüket, szeretetüket. Az idő múlásával jönnek-mennek az érzések hullámai. Voltak, akik élete végéig nehezteltek Muszasira győzelme miatt, és bírálták viselkedését: Azért tűnt úgy el, mondták,

mert félt a megtorlástól. Teljesen össze volt zavarodva. Még a kegyelemdőfést sem volt hajlandó megadni.

A világ mindig is tele van a hullámok hangjával.

A kis halak a hullámokra bízzák magukat, táncolnak, énekelnek és játszanak. De ki ismeri a tenger szívét száz lábbal mélyebben? Ki tudja mélységeit?

TARTALOM

Az első, a második, a harmadik és a negyedik kötet (A szamuráj útja; A háború művészete; A kard útja;

A busidó-kód) összefoglalása 7

A szereplők és a helyszínek 11

Előszó 13

1. Szentjánoskenyérfa 23

2. Tadaaki örülete 31

3. A dolgok súlya 49

4. Két dobverő 57

5. Az ördög szolgája 65

6. Tanítványok 79

7. A gránátalma 99

8. Álmok földje 103

9. A kihívás 117

10. A dicsőség kapuja 129

11. A menny hangja 139

12. A megvadult ökör 145

13. Kendermag 159

14. Sepregetők és eladók 175

15. A körtevirág 189

16. A kikötő 201

7	Az írástanár	217
.		
8	A kör	237
.		
9	Sikamai kék	243
.		
0	Kannon kegyelme	259
.		
1	Az élet apálya	269
.		

2	Az esti hajó	277
·		
3	Egy sólyom és egy asszony	285
·		
4	A tizenharmadik nap előtt	293
·		
5	Hajnalban	303
·		
6	A házasság	319
·		
7	A mélység lelke	333
·		